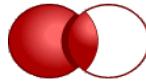
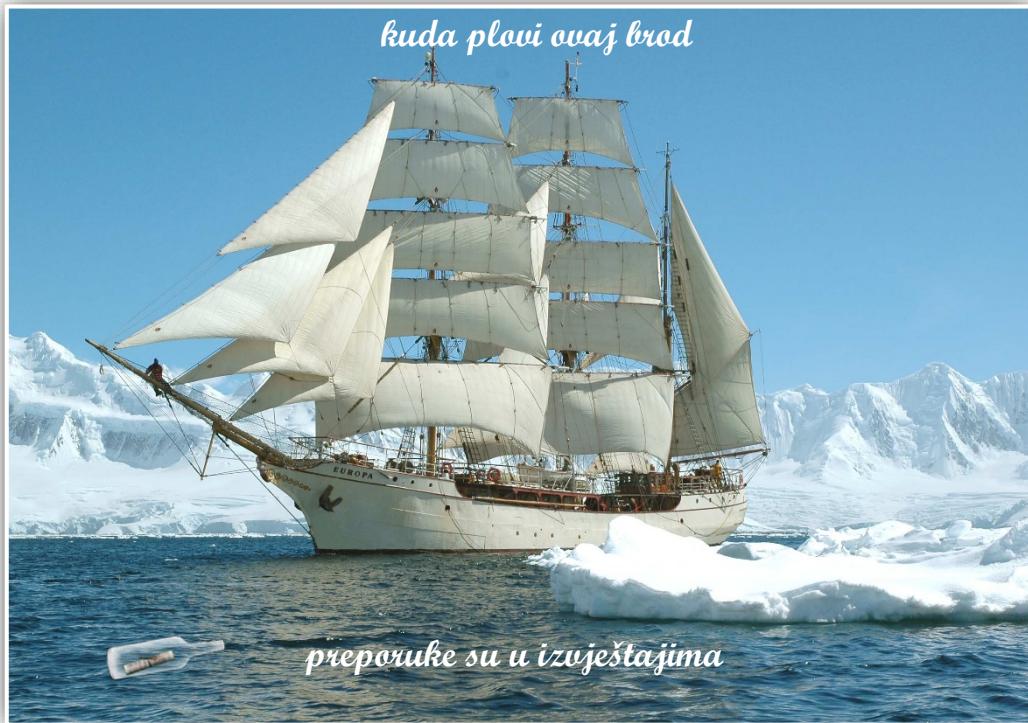

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

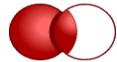

**REVIZORSKI IZVJEŠTAJ
O NAJAVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2020/2021. GODINU**

Sarajevo, decembar 2021. godine

**REVIZORSKI IZVJEŠTAJ
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2020/2021. GODINU**

Broj: 04-04-1-3386/21

Sarajevo, decembar 2021. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora	4
1.2 Struktura Izvještaja	6
2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2020/2021. GODINU.....	7
3. FINANSIJSKA REVIZIJA	12
3.1 Mišljenja revizora	12
3.2 Date preporuke za 2020. godinu i realizacija preporuka iz prethodnih izvještaja.....	14
3.3 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH i korisnici Budžeta Federacije BiH.....	16
3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	18
3.3.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja federalnih budžetskih korisnika	20
3.4 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	42
3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke	44
3.5 Gradovi i općine	57
3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke	58
3.6 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	74
3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke	76
3.7 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	93
3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke	95
4. REVIZIJA UČINKA	116
4.1 Izvještaji o provedenim revizijama učinka	117
4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja revizije učinka	117
4.2 Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	120
4.2.1 Realizacija preporuka i najvažniji nalazi iz izvještaja o praćenju	121
4.3 Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	127
5. IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2020. GODINU	129

Popis dijagrama, grafikona i tabela

Dijagram 1. Vrijednosti i koristi VRI	4
Dijagram 2. Misija i vizija	5
Grafikon 1. Struktura datih mišljenja	12
Grafikon 2. Postupanje po preporukama	14
Grafikon 3. Status realizacije preporuka datih osnivačima vodovodnih preduzeća	120
Grafikon 4. Status realizacije preporuka datih vodovodnim preduzećima	121
Grafikon 5. Status realizacije preporuka datih institucijama vlasti, ministarstvima, Zavodu i službama za zapošljavanje	122
Grafikon 6. Status realizacije preporuka datih javnim preduzećima	122
Grafikon 7. Status realizacije preporuka datih općinskim sudovima i Federalnom ministarstvu pravde	124
Grafikon 8. Status realizacije preporuka datih institucijama vlasti, Federalnom zavodu za zapošljavanje i službama za zapošljavanje	125
Tabela 1. Pregled izvršenih revizija	10
Tabela 2. Zbirni pregled datih mišljenja subjektima revizije	12
Tabela 3. Informacije o datim preporukama, po sektorima	13
Tabela 4. Pregled rashoda i izdataka budžetskih korisnika, s datim mišljenjima	16
Tabela 5. Informacije o datim preporukama budžetskim korisnicima	26
Tabela 6. Pregled revidiranih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima	40
Tabela 7. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona	41
Tabela 8. Pregled datih mišljenja revidiranim kantonima	42
Tabela 9. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima	42
Tabela 10. Informacije o datim preporukama kantonalnim budžetskim korisnicima	46
Tabela 11. Pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima	55
Tabela 12. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina	56
Tabela 13. Pregled datih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave	57
Tabela 14. Informacije o datim preporukama gradovima i općinama	61
Tabela 15. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s datim mišljenjima	72
Tabela 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova	74
Tabela 17. Pregled datih mišljenja zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama	75
Tabela 18. Informacije o datim preporukama zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama	79
Tabela 19. Pregled revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova, s datim mišljenjima	91
Tabela 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih javnih preduzeća	92
Tabela 21. Pregled datih mišljenja javnim preduzećima	93
Tabela 22. Informacije o datim preporukama javnim preduzećima	97
Tabela 23. Pregled revidiranih javnih preduzeća, s datim mišljenjima	114
Tabela 24. Podaci o provedenim revizijama učinka	116
Tabela 25. Podaci o broju subjekata i preporuka obuhvaćenih izveštajima o praćenju	120

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Ured za reviziju institucija u FBiH uspješno je realizovao planirane godišnje aktivnosti na provođenju do sada najvećeg broja finansijskih revizija i revizija učinka, čiji rezultati su sublimirani u ovom Izvještaju. Iz njega se vidi struktura subjekata i obimnost i raznolikost oblasti, procesa i aktivnosti koji su obuhvaćeni provedenim revizijama.

Pandemija COVID-19 je u značajnoj mjeri uticala na način rada, ali Ured za reviziju održao je kontinuitet, prilagođavajući se novonastalim okolnostima i vodeći računa o planiranim aktivnostima. Učinjeni su maksimalni napor da se prilagodi subjektima revizije, stoga je terminski plan prilagođen njihovim brojnim zahtjevima, omogućeno je elektronsko dostavljanje dokumentacije i korespondencija se po potrebi odvijala putem audio i video komunikacijskih kanala. Pandemija je uticala i na česta odsustva revizorskog osoblja, zbog čega je dolazilo do promjena članova revizorskih timova. Sve te vanjske prijetnje i unutrašnje slabosti kompenzirane su angažovanjem i posvećenosti cijelokupnog osoblja Ureda za reviziju.

Obavezne finansijske revizije budžetskih korisnika završene su u zakonskom roku, a ostale revizije kao i revizije učinka u skladu s planom revizije. Svi izvještaji su blagovremeno dostavljeni subjektima i nadležnim institucijama, i objavljeni su na internet-stranici Ureda.

Uvažavajući značaj i relevantnost izvršenih revizija, Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju izvršila je javna saslušanja subjekata koji su imali negativno mišljenje ili mišljenje s rezervom kao i subjekata koji su obuhvaćeni jednim izvještajem revizije učinka. Javna saslušanja revidiranih subjekata su još jedan vid potvrđivanja rezultata utvrđenih u izvještajima i značajan su doprinos većoj odgovornosti i transparentnosti rada javnog sektora.

Ovim izvještajem informišemo Parlament FBiH o najvažnijim nalazima i preporukama koje su utvrđene provedenim revizijama, i koji treba da bude snažan alat za djelotvornije praćenje implementacije preporuka i prevazilaženja utvrđenih slabosti. U skladu sa Zakonom o reviziji Parlament FBiH može na osnovu nalaza i preporuka iz izvještaja o reviziji, smanjiti budžet jedne ili više budžetskih institucija i poduzeti druge odgovarajuće korektivne radnje.

Uspješno realizovan plan aktivnosti za ovu godinu je postignut zahvaljujući iskustvu, kompetencijama, vještinama i predanosti svih zaposlenika i zaposlenica Ureda za reviziju, a što će nam biti motiv za budući rad, u kojem ćemo nastojati biti bolji i postići više.

Budući da nam je cilj biti uzorna institucija koja jača odgovornost i transparentnost javnog sektora i djeluje u interesu građana i društva u cjelini, Ured za reviziju nastaviti će praksu inoviranja svoga rada, kontinuiranog učenja i uvođenja pozitivnih promjena u svojoj praksi u skladu sa međunarodnim principima i standardima za vrhovne revizijske institucije (IFPP Okvirom).

**Dževad Nekić
Generalni revizor**

1. UVOD

U skladu s članom 16. stav 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH,¹ Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine sačinio je Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu.² U njega su inkorporirani najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, te Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2020. godinu.

Godišnji izvještaj za cilj ima da na jednom mjestu objedini informacije iz izvršenih revizija o korištenju i upravljanju javnim sredstvima u Federaciji BiH. Namijenjen je prvenstveno Parlamentu Federacije BiH, koji, u skladu sa Zakonom o reviziji, na osnovu revizijskih nalaza i preporuka može smanjiti budžet jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.

1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora

Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija³ Federacije BiH, uspostavljena Zakonom o reviziji institucija u FBiH. Nadležna je da vrši finansijsku reviziju, reviziju učinka i druge specijalne revizije institucija u FBiH i da o svom radu pravovremeno informiše Parlament FBiH i javnost.

U provođenju svojih dužnosti i nadležnosti Ured je nepolitičan, nezavisan i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije.

U svom radu mora primjenjivati principe i standarde revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija,⁴ odnosno INTOSAI-jev Okvir profesionalnih objava (IFPP). Ovaj Okvir postavlja i temelje za rad VRI u Limskoj deklaraciji i Meksičkoj deklaraciji o nezavisnosti VRI. Osnovne vrijednosti i koristi VRI su:

Dijagram 1. Vrijednosti i koristi VRI

¹ „Službene novine FBiH“, broj 22/06; u daljem tekstu: Zakon o reviziji

² U daljem tekstu: Godišnji izvještaj

³ U daljem tekstu: VRI

⁴ Engl. INTOSAI

U Strategiji razvoja za 2021–2025. Ured je definisao svoju misiju i viziju:

MISIJA

Misija Ureda je da bude nezavisni vrhovni revizorski autoritet Federacije Bosne i Hercegovine i pokretač promjena u životima građanki i građana, tako što svojim radom unapređuje sistem finansijskog upravljanja i kontrole, te doprinosi većoj odgovornosti i transparentnosti u javnom sektoru.

VIZIJA

Provodenjem revizija u skladu sa INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava, fokusirajući se na aktuelne teme, te pravovremenim i kvalitetnim izvještavanjem, Ured za reviziju želi da stvori nove vrijednosti u društvu i da podstiče zakonitost, efikasnost i uspješnost rada javnog sektora u FBiH.

Dijagram 2. Misija i vizija

U skladu s članom 8. Zakona o reviziji, Ured je nadležan da obavlja:

- Finansijske revizije
- Revizije učinka
- Druge specifične revizije

Ured tokom 2020/2021. godine nije obavio nijednu specifičnu reviziju.

Glavni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, budžetskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.⁵ Prema uspostavljenom Registru subjekata, u nadležnosti Ureda je oko 2.000 subjekata na nivou Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave.

U izvještajima o finansijskoj reviziji daju se dva mišljenja: mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i drugim propisima.

Provođenjem revizije učinka vrši se pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti, te se time nastoji doprinijeti efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Svi revizorski izvještaji objavljuju se na internet-stranici Ureda za reviziju.

⁵ Član 3. Zakona o reviziji

1.2 Struktura Izvještaja

Uvažavajući grupe subjekata koje su u nadležnosti Ureda za reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji, u Uredu su uspostavljena četiri sektora za finansijsku reviziju:

- Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH
- Sektor za finansijsku reviziju kantona, gradova i općina
- Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija
- Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Pored ova četiri sektora, uspostavljen je i Sektor za reviziju učinka.

Shodno tome, svi podaci su prikazani po sektorima, te je i Godišnji izvještaj strukturiran na sljedeći način:

- opći podaci o planiranim i izvršenim revizijama za 2020/2021. godinu
- najvažniji nalazi i preporuke finansijske revizije po sektorima
- najvažniji nalazi i preporuke izvršenih revizija učinka i izvještaja o praćenju realizacije preporuka
- Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2020. godinu

U okviru poglavlja *Finansijska revizija* dati su određeni statistički podaci izvršenih revizija, te pregledi sa osnovama za kvalifikaciju i tačkama za isticanje pitanja. U tekstualnom dijelu poglavlja *Najvažniji nalazi i preporuke* dat je rezime najznačajnijih nalaza koji su utvrđeni kod većeg broja subjekata iste grupe, te odgovarajuće preporuke koje imaju za cilj da otklone utvrđene nepravilnosti.

2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2020/2021. GODINU

Planom revizije za 2020/2021. godinu predviđene su 102 finansijske revizije, te šest revizija učinka. U planiranom roku izvršena je 101 finansijska revizija jer je jedna⁶ obustavljena zato što se nisu stvorili uslovi za njeno izvršenje. Za dva subjekta⁷ izvršena je revizija za 2019. i 2020. godinu.

Urađene su revizije Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i federalnih budžetskih korisnika, kantona i kantonalnih budžetskih korisnika, gradova, općina, zavoda, fondova, agencija, javnih ustanova i preduzeća s većinskim državnim kapitalom. Finansijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka datih u prethodnim revizijama, kao i analiza poduzetih mjera.

Objavljeno je i šest izvještaja revizije učinka, od kojih su se četiri odnosila na praćenje realizacije preporuka iz ranijih izvještaja, kao i Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“.

U nastavku je pregled svih izvršenih revizija:

A. FINANSIJSKA REVIZIJA		
R. B.	Naziv subjekta revizije	Budžet/ Finansijski plan/Planirani prihodi u KM
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	5.508.930.679
Korisnici Budžeta FBiH		
2.	Parlament Federacije BiH	13.615.691
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.380.568
4.	Vlada Federacije BiH	36.691.299
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.482.921
6.	Federalno ministarstvo pravde	3.916.821
7.	Federalno ministarstvo finansija	1.858.070.447 ⁸
8.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	25.963.366
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	128.423.241
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	67.709.982
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.484.616
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.877.164
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	94.899.288
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	339.500.448

⁶ Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza.

⁷ „Pretis“ d.d. Vogošća i „Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju“

⁸ U okviru planiranog budžeta Ministarstva finansija na otplatu vanjskog i unutrašnjeg duga odnosi se 927.282.936 KM.

15.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.765.368
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	187.270.345
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	9.994.498
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	27.119.961
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.399.575
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	3.043.954
	UKUPNO	2.820.609.553
	Ostale revizije korisnika Budžeta Federacije BiH	
21.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.411.689.441
22.	Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine	47.882.082
23.	Federalna uprava civilne zaštite	38.056.568
24.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine	18.739.504
25.	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	9.193.310
26.	Federalna direkcija robnih rezervi	4.692.124
27.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	698.618
	UKUPNO	2.530.951.647
	Kantoni	
28.	Tuzlanski kanton	433.007.222
29.	Zeničko-dobojski kanton	393.882.640
30.	Hercegbosanska županija	81.621.789
31.	Županija Posavska	43.716.130
32.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	42.428.966
	UKUPNO	994.656.747
	Kantonalni budžetski korisnici	
33.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	50.959.755
34.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	36.264.920
35.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	22.193.743
36.	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	13.271.015
37.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	12.176.784
38.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	9.456.743
39.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.653.760
40.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	8.258.097
41.	Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	6.793.272
42.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	5.599.140
43.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	5.050.629
44.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.017.670
	UKUPNO	183.695.528
	Gradovi i općine	
45.	Grad Tuzla	74.468.449
46.	Grad Mostar	83.887.937

47.	Općina Lukavac	25.980.815
48.	Grad Sarajevo	24.124.264
49.	Općina Sanski Most	19.056.120
50.	Općina Tešanj	19.830.000
51.	Grad Gračanica	18.915.208
52.	Općina Hadžići	15.200.000
53.	Općina Ilijaš	14.930.000
54.	Općina Banovići	13.909.882
55.	Općina Jablanica	11.846.900
56.	Općina Bosanska Krupa	10.966.161
57.	Općina Stolac	9.183.150
58.	Općina Žepče	9.060.000
59.	Općina Grude	7.909.342
60.	Općina Maglaj	8.389.167
61.	Općina Novi Travnik	6.996.960
62.	Općina Drvar	5.616.650
63.	Općina Kupres	2.715.080
	UKUPNO	382.986.085
	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	
64.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	281.355.110
65.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	205.336.000
66.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	196.910.000
67.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	151.735.000
68.	Federalni zavod za zapošljavanje	120.414.986
69.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	117.100.000
70.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	106.026.851
71.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	67.987.340
72.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	26.356.159
73.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.695.000
74.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	13.590.318
75.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	8.450.000
76.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	5.535.500
77.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	4.804.070
78.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.383.483
79.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju ⁹ 2019. godina 2020. godina	57.405.435 71.380.677
80.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.751.060
	UKUPNO	1.459.216.989

⁹ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu

Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu		
81.	Javno preduzeće Autoceste FBiH d.o.o. Mostar	217.921.280
82.	Javno preduzeće „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo	1.159.146.520
83.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ Dioničko društvo Mostar	336.247.800
84.	Javno preduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo	108.322.200
85.	Javno preduzeće „Rad“ d.d. Tešanj	4.351.000
86.	Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.370.000
87.	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ Vitez	2.537.675
88.	Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.485.500
89.	Kantonalno javno komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	61.190.189
90.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	39.743.475
91.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	38.377.089
92.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	19.000.000
93.	Javno komunalno preduzeće „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.724.370
94.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.947.000
95.	Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg	1.400.000
96.	PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – u stečaju	969.487 ¹⁰
97.	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine	9.200.000
98.	„Pretis“ d.d. Vogošća 2019. godina 2020. godina	68.442.763 68.807.804
99.	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Iliđa	20.461.422
100.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	10.750.000
101.	Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	6.473.000
	UKUPNO	2.118.425.811
B. REVIZIJA UČINKA		
R. B.	Naziv revizije učinka	
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“	
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“	
3.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	
5.	Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija FBiH	
6.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja“	
7.	Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	

Tabela 1. Pregled izvršenih revizija

¹⁰ PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – nije donesen finansijski plan za 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2020. godinu

3. Finansijska revizija

3.1 Mišljenja revizora

Na osnovu Međunarodnog revizorskog standarda (MRevS) 700 – Formiranje mišljenja i izvještavanje o finansijskim izvještajima, ciljevi revizora su:

- a) formirati mišljenje o finansijskim izvještajima temeljeno na ocjeni zaključaka stvorenih iz dobivenih revizijskih dokaza
- b) jasno izraziti mišljenje pomoću pisanog izvještaja

U skladu s MRevS-om 705 – Modifikacije mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora, cilj revizora je da jasno izrazi odgovarajuće modificirano mišljenje o finansijskim izvještajima koje je nužno kada:

- a) revizor zaključi da, temeljeno na dobivenim revizijskim dokazima, finansijski izvještaji kao cjelina nisu bez značajnog pogrešnog prikazivanja
- b) revizor ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze da bi zaključio kako su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza.

Modificirana mišljenja prema ovom Standardu su:

- a) Mišljenje s rezervom¹¹
- b) Negativno mišljenje¹²
- c) Suzdržano mišljenje¹³

¹¹ Revizor će izraziti mišljenje s rezervom kada: (a) nakon što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, značajni, ali ne i prožimajući za finansijske izvještaje; ili (b) ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, ali revizor zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili značajni, ali ne i prožimajući.

¹² Revizor će izraziti negativno mišljenje kada, nakon što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, i značajni i prožimajući za finansijske izvještaje.

¹³ Revizor će suzdržati mišljenje kada ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, i zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili i značajni i prožimajući. Revizor će suzdržati mišljenje kada, u iznimno rijetkim okolnostima koje uključuju višestruke neizvjesnosti, zaključi da, uprkos tome što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze u vezi sa svakom pojedinom neizvjesnošću, nije moguće formirati mišljenje o finansijskim izvještajima zbog moguće interakcije neizvjesnosti i njihovog mogućeg kumulativnog učinka na finansijske izvještaje.

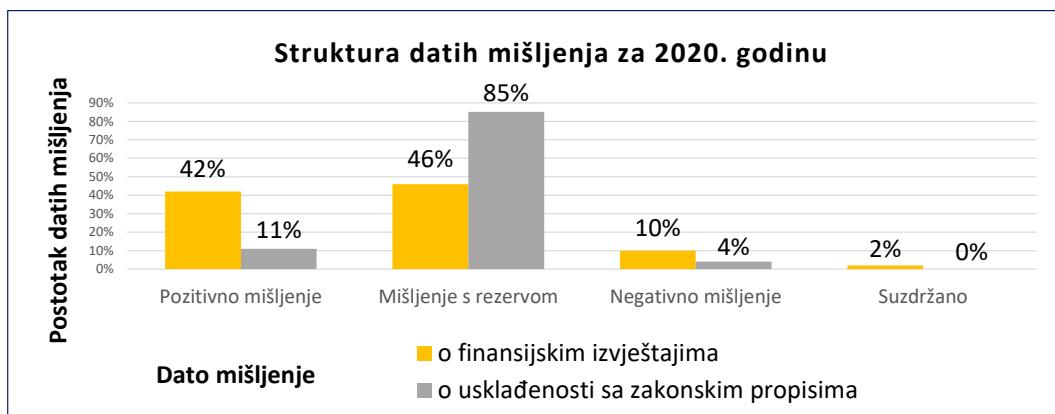
U nastavku je zbirni pregled mišljenja datih subjektima revizije u 2020. godini, prema nivou vlasti i načinu organizovanja:

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Dato mišljenje								Ukupno revidirano	
		o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima					
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	1	0	0	0	0	1	0	0	1	
2	Korisnici Budžeta FBiH	21	4	0	1	5	21	0	0	26	
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	7	10	0	0	0	17	0	0	17	
4	Gradovi i općine	1	16	2	0	1	18	0	0	19	
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	10	6	1	0	4	12	1	0	17	
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	2	11	7	1	1	17	3	0	21	
UKUPNO		42	47	10	2	11	86	4	0	101	

Tabela 2. Zbirni pregled datih mišljenja subjektima revizije

Napominjemo da je u 22 izvještaja (u devet sa pozitivnim mišljenjem, osam sa mišljenjem s rezervom i u pet sa negativnim mišljenjem), u skladu sa ISSAI-jem 1706,¹⁴ uz data mišljenja o finansijskim izvještajima skrenuta pažnja na određena pitanja koja su od značaja za korisnike izvještaja, a koja nisu uticala na mišljenja.

Također, uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima u 50 izvještaja (pet sa pozitivnim mišljenjem, 42 sa mišljenjem s rezervom i tri sa negativnim mišljenjem) skrenuta je pažnja/istaknuta su određena značajna pitanja.

Grafikon 1. Struktura datih mišljenja

¹⁴ Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvještaju

3.2 Date preporuke za 2020. godinu i realizacija preporuka iz prethodnih izvještaja

Nakon izvršenih finansijskih revizija za 2020. godinu, za 101 subjekt dano je 1.612 preporuka. Kod 53 subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama datim u izvještajima iz prethodnih godina. Kod 19 subjekata nije vršena ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 29 subjekata revidirano je prvi put.

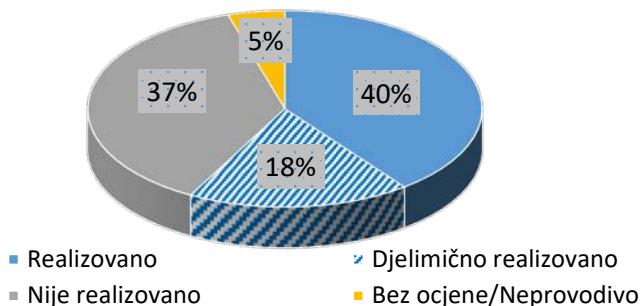
U nastavku je pregled broja datih preporuka za 2020. godinu i ocjena postupanja po preporukama iz ranijih revizija:

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama					UKUPNO
			Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovodivo		
1	2	3	4	5	6	7	8 (4+5+6+7)	
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	25	2	0	25	1	28	
	postotak							
2.	Korisnici Budžeta FBiH	383	123	64	196	24	407	
	postotak							
3.	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	267	56	21	68	4	149	
	postotak							
4.	Gradovi i općine	320	46	16	15	1	78	
	postotak							
5.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	295	131	65	35	12	243	
	postotak							
6.	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	322	34	14	30	4	82	
	postotak							
U K U P N O		1.612	392	180	369	46	987	
postotak			40%	18%	37%	5%	100%	

Tabela 3. Informacije o datim preporukama, po sektorima

Značajan broj preporuka nije realizovan ili je djelimično realizovan, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 53 subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po datim preporukama, od 986 realizovana je samo 391 preporuka. S obzirom na to da je slična situacija utvrđena i prethodnih godina, može se konstatovati da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućem nivou i da bi u narednom periodu trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na njihovoj realizaciji, a sve s ciljem efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

Postupanje po preporukama datim u prethodnim revizijama

Grafikon 2. Postupanje po preporukama

3.3 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH i korisnici Budžeta Federacije BiH

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu predstavlja konsolidovani izvještaj institucija u FBiH, te daje objedinjenu sliku potrošnje na nivou Budžeta FBiH. Revizija finansijskih izvještaja korisnika Budžeta FBiH za 2020. godinu provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvještaja planiranih korisnika i o njima su sačinjeni pojedinačni izvještaji.

Budžet FBiH za 2020. godinu usvojen je u iznosu od 5.508.930.679 KM, kojim su odobrena sredstva za finansiranje 61 korisnika budžeta. U ovom iznosu su i sredstva odobrena za Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 2.411.689.441 KM, koji je od 1. 1. 2020. godine prešao na poslovanje putem Trezora Budžeta FBiH. Revidirano je 26 subjekata revizije, od kojih je 19 obaveznih revizija (Parlament FBiH, Predsjednik FBiH i dva potpredsjednika, Vlada FBiH i njena ministarstva) i šest ostalih budžetskih korisnika, od kojih je pet revidirano u prethodnom periodu, od 2014. do 2019. godine, a jedan se revidira prvi put. Odobreni budžet subjekata revizije iznosi 5.351.709.199 KM ili 97,14% usvojenog Budžeta FBiH za 2020. godinu. Iako su u Budžetu FBiH sredstva za Parlament FBiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH), Ured Predsjednika Federacije BiH i dva potpredsjednika, Federalnu upravu civilne zaštite i Federalni štab civilne zaštite odobrena za osam korisnika, posebno za svakog, revidirani su kao tri subjekta revizije.

U Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu iskazani su prihodi, primici i finansiranje u iznosu od 4.737.298.127 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 4.730.205.318 KM, te pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 7.092.808 KM.

Upunki rashodi i izdaci veći su za 2.535.638.156 KM u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat prelaska Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje na trezorsko poslovanje, čiji su rashodi i izdaci iznosili 2.334.660.652 KM. Od rashoda i izdataka Budžeta FBiH u iznosu od 4.730.205.318 KM, na revidirane subjekte odnosi se 4.574.102.920 ili 96,70%.

U nastavku je pregled iskazanih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima budžetskih korisnika, sa datim mišljenjem:

(u KM)

Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dato mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	4.730.205.318	Pozitivno	S rezervom
Korisnici Budžeta FBiH				
1.	Parlament Federacije BiH	13.164.234	Pozitivno	S rezervom
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.297.386	Pozitivno	S rezervom
3.	Vlada Federacije BiH	23.304.817	Pozitivno	S rezervom

Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dato mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.500.105	Pozitivno	Pozitivno
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.549.847	Pozitivno	S rezervom
6.	Federalno ministarstvo finansija	1.144.906.568	Pozitivno	S rezervom
7.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	53.020.198	Pozitivno	S rezervom
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	96.475.093	Pozitivno	S rezervom
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	88.877.003	Pozitivno	S rezervom
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.370.590	Pozitivno	Pozitivno
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.069.895	Pozitivno	S rezervom
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	98.943.488	Pozitivno	S rezervom
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	339.449.448	Pozitivno	S rezervom
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrt-a	1.563.434	Pozitivno	Pozitivno
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	177.304.664	Pozitivno	S rezervom
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.570	S rezervom	S rezervom
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.934.222	Pozitivno	Pozitivno
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.273.192	Pozitivno	S rezervom
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	32.923.654	Pozitivno	S rezervom
20.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.334.660.652	Suzdržano	S rezervom
21.	Porezna uprava FBiH	45.742.821	Pozitivno	S rezervom
22.	Federalna uprava civilne zaštite	35.518.826	Pozitivno	S rezervom
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	13.097.566	S rezervom	Pozitivno
24.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	9.252.257	Pozitivno	S rezervom
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	3.014.702	S rezervom	S rezervom
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	616.688	S rezervom	S rezervom

Tabela 4. Pregled rashoda i izdataka budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

Napominjemo da su u osam izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, istaknuta određena pitanja, i to u šest izvještaja u kojima je dato pozitivno mišljenje i u dva u kojima je dato mišljenje s rezervom.

Također, u sedamnaest izvještaja uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena pitanja, od kojih je u četrnaest dato mišljenje s rezervom, a u tri izvještaja pozitivno mišljenje.

3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu

Iako Ured za reviziju već niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolažanju javnim sredstvima i u skladu s tim daje preporuke, značajan broj preporuka još uvijek nije realizovan. Veliki broj nerealizovanih preporuka sistemskog je karaktera, zbog čega se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Kao i ranijih godina, Budžetom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu sudske presude i izvršnih sudske rješenja iz prethodnog perioda u iznosu od 42.505.544 KM, a sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autosegata i brzih cesta i primitaka od finansijske imovine nisu realno planirana.

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija nisu ispoštovali odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta u FBiH za 2020. godinu u dijelu raspolažanja viškom sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica. Nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, nisu poduzete aktivnosti na novim izmenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, imajući u vidu malu realizaciju sredstava planiranih za ove namjene.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

- Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine nije sačinjen u skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH, budući da nije usklađen sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta i ne sadrži sve informacije i podatke propisane odredbama Zakona: početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora sredstava, objašnjenje većih odstupanja, kao ni podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama datim tokom fiskalne godine. U Izvještaju nisu prezentirane sveobuhvatne informacije o realizaciji mjera za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, uvažavajući izdvajanje sredstava iz Budžeta FBiH, kao i činjenicu da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizovano svega 18,63 % osiguranih sredstava za ove namjene.

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH treba da sadrži sve predviđene podatke, u skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH.

- Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, te s korisnicima nisu zaključeni ugovori kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze. Također, budžetski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom realizovanih transfera.

Planiranje i raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti za utvrđene namjene i jasne i mjerljive kriterije, te osigurati nadzor nad utroškom i izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

- Sredstva na poziciji transfera planiraju se i odobravaju određenim budžetskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Sa korisnicima sredstava transfera zaključiti ugovore kojim će se regulisati međusobna prava i obaveze, te uspostaviti adekvatan sistem praćenja učinaka u odnosu na uložena sredstva.

- Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera odobravana su interventna sredstva, koja je na zahtjev korisnika, bez javnog poziva, odobravao rukovodilac organa uprave. Ovakav način raspodjele nije transparentan, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu.

Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.

- Uspostavljeni Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika Budžeta FBiH, što je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog štaba civilne zaštite.

Federalno ministarstvo finansija treba poduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima da se, u skladu sa njihovim pravnim statusom, izvrši usklađivanje registra budžetskih korisnika u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.

- Prema Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva bio je očuvanje radnih mjesteta. Data je prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. To ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definisanog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesteta.

Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad. Jedna od namjena finansijske pomoći jeste i finansiranje troškova poslovanja, koji se ne mogu dovesti u direktnu vezu s očuvanjem radnih mesta. Mogućnost dodjele sredstava imali su i korisnici koji su isplatili dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uslovi za dodjelu finansijske pomoći i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogodjeni nastalom krizom.

Za realizaciju ovih sredstava nije data preporuka s obzirom na to da je ugovaranje, nadzor i izvještavanje predmet revizije u narednom periodu.

3.3.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja federalnih budžetskih korisnika

Revizijom federalnih budžetskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistem internih kontrola kod većine revidiranih korisnika Budžeta FBiH još uvijek nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji regulišu ovu oblast.

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija u okviru svojih nadležnosti trebaju poduzeti aktivnosti na konačnoj uspostavi sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine.

- Veliki broj budžetskih korisnika nije uspostavio internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- U pojedinačnim revizijama budžetskih korisnika konstatovana su odstupanja između sistematizovanih i popunjениh radnih mesta, što može ukazivati na to da postojeća sistematizacija nije optimalna s obzirom na to da korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca.

Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa Federalnim ministarstvom pravde, u skladu sa nadležnostima, nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, s ciljem uspostavljanja optimalnog broja zaposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti i što efikasnijeg rada javne uprave.

- Još uvijek svi budžetski korisnici nisu donijeli plan integriteta i akcioni plan u skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije FBiH 2016–2019. godine, a oni koji su ih donijeli nisu pratili implementaciju, niti su izvještavali o implementaciji aktivnosti predviđenih ovim planovima.

Donijeti plan integriteta i akcioni plan za borbu protiv korupcije, te pratiti implementaciju i izvještavati o aktivnostima predviđenim ovim planovima.

- Obavljanjem finansijskog poslovanja Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje preko Budžeta FBiH nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad u skladu sa važećim zakonskim propisima. Finansijsko poslovanje Federalnog zavoda uspostavljeno na ovakav način ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava, odnosno nije moguće utvrditi koji iznos budžetskih sredstava je utrošen za finansiranje obaveza po osnovu prava ostvarenih iz člana 129. Zakona o PIO, odnosno koliko je sredstava isplaćeno iz Budžeta FBiH za penzije ostvarene po povoljnim uslovima, niti je poznato koliko je sredstava za redovne penzije isplaćeno iz doprinosa za PIO.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo finansija u okviru svojih nadležnosti trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se izvršilo usklađivanje zakonske regulative kojom će se jasno odrediti status Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u dijelu obavljanja finansijskog poslovanja preko Budžeta FBiH.

Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u saradnji s Federalnim ministarstvom finansija treba osigurati knjigovodstveno evidentiranje prihoda i rashoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda, posebno u dijelu načina iskazivanja budžetskih sredstava iz kojih se finansiraju penzije po povoljnim uslovima, u skladu sa Zakonom o PIO.

- Porezna uprava FBiH nije efikasno upravljala zaplijenjenom imovinom, u skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi FBiH i Pravilnikom o procedurama prinudne naplate, jer se na stanju nalazi imovina koja je zaplijenjena prije više godina, a za koju se još plaća zakup skladišnih prostora. Zaplijenjena imovina je najvećim dijelom data poreznim obveznicima na čuvanje, iako je, prema Pravilniku o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza, ovakav način skladištenja izuzetak. Sa poreznim obveznicima u svim slučajevima nisu zaključeni ugovori o skladištenju. Ne vode se evidencije o prodaji imovine, zbog čega se ne može potvrditi kada je i koliko puta određena imovina bila predmet prodaje.

U postojećim evidencijama kroz nPIS aplikaciju prinudne naplate omogućiti informacije o prodaji imovine, odnosno podatke o tome koliko je puta zaplijenjena imovina bila predmet prodaje i na koji način je prodata.

Izvršiti analizu i procjenu stanja zaplijenjene imovine skladištene kod poreznog obveznika, te u skladu s tim blagovremeno poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se obezbijedila sigurnost i njena zaštita do momenta prodaje.

Povećati broj oglasa i prodaja zaplijenjene imovine s ciljem efikasnije naplate duga i zaštite imovine, te smanjenja troškova zakupa skladišnog prostora.

- Federalno ministarstvo finansija rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa nije provodilo u roku od trideset dana od dana prijema žalbe, u skladu s članom 76. Zakona o Poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2020. godine bila su neriješena ukupno 5.173 predmeta, što pokazuje da nije osigurano načelo efikasnosti u skladu s članom 6. Zakona o upravnom postupku. To ističemo jer žalba odlaže izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obaveza.

Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa obavljati u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.

- Ukupna taksa na nepovučena kreditna sredstva, zaključno s 31. 12. 2020. godine, iznosila je 660.602.355 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM (odnosi se na 16 projekata).

Poduzeti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicionih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.

- Federalno ministarstvo zdravstva nije poduzelo zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti, što nije u skladu s članom 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Tekući transfer iz Budžeta FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti iznosio je samo 19,26% od pripadajućeg zakonskog iznosa, odnosno od ostvarenih prihoda od doprinosa, što nije u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Poduzeti zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu osiguranja pripadajućeg zakonskog iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, s ciljem osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

- U skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, u nadležnosti Federalnog ministarstva prostornog uređenja je da s drugim ministarstvima nadležnim za oblasti od značaja za planiranje uspostavi i održava jedinstveni informacioni sistem (GIS), koji obuhvata podatke i informacije za cijeli prostor Federacije. Rok za uspostavljanje GIS baze podataka bio je najkasnije do 31. 12. 2013. godine. Uzimajući u obzir rok za uspostavu GIS baze i period koji je protekao, te planirana i obezbijeđena sredstva u budžetima ranijih godina, smatramo da Ministarstvo kao nadležno nije poduzelo aktivnosti da u saradnji s drugim nosiocima aktivnosti uspostavi jedinstveni informacioni sistem.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja treba poduzeti aktivnosti prema ostalim nosiocima informacionog sistema kako bi se uspostavio jedinstveni informacioni sistem (GIS) u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

- Parlament FBiH nije usvojio Prijedlog programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH od 2018. do 2025. godine, koji je na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite Vlada FBiH prihvatile i dostavila Parlamentu FBiH 24. 5. 2018. godine. Ovaj program ima posebnu važnost jer utiče na realizaciju planiranih projekata koji se finansiraju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, što može djelovati na sigurnost ljudi i materijalnih dobara i otklanjanje posljedica od prirodnih i drugih nesreća. Njegovo usvajanje bitno je i jer, prema članovima 173. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kantoni donose svoje programe i planove, koji moraju biti usklađeni s Federalnim programom i Federalnim planom, a općine donose svoje, usklađene s kantonalnim.

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Federalna uprava civilne zaštite treba poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH s ciljem donošenja Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH.

- Nisu poduzimane sve propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika za pravna lica i kantone, koja su na osnovu supsidijarnih ugovora prenesena na krajnje korisnike (JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo, Bosansko-podrinjski kanton, Županija Zapadnohercegovačka i drugi), u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.

Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

- Obaveze po pravosnažnim presudama, izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa i za podsticaje u poljoprivredi, koje se odnose na tekuću i prethodne godine, nisu iskazane u finansijskim izvještajima ili su iskazane na pogrešnim pozicijama. Evidentirane su vanbilansno i na razgraničenim rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nadležni za planiranje izmirenja ovih obaveza nisu pravovremeno poduzimali potrebne aktivnosti, što će za posljedicu imati obračun zateznih kamata i povećanje ukupnih troškova i izdataka na teret budžeta.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija, u saradnji sa budžetskim korisnicima, poduzmu potrebne aktivnosti u dijelu planiranja i izmirenja nastalih obaveza, te njihovog evidentiranja i iskazivanja na propisanim pozicijama u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

- Kod primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama uočeni su propusti kod planiranja nabavki, neblagovremenog pokretanja postupka, izbora postupka, dijeljenja nabavki, izrade tenderske dokumentacije, nastavka saradnje sa dobavljačima iz prethodnog perioda, te praćenja realizacije ugovora.

Izbor dobavljača za nabavku roba i usluga u potpunosti vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim propisima za tu oblast, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu s prihvaćenim ponudama.

- Popis imovine i obaveza i izvora sredstava kod jednog broja budžetskih korisnika koji su bili predmet revizije nije obavljen u skladu s važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis dvojake su prirode: neriješen status državne imovine i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode odnose se na provođenje popisa, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja, neprovođenje inventurnih razlika, evidentiranje sredstava koja su rashodovana u ranijem periodu, nedonošenje potrebnih odluka. Status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo nije riješen (Prijašnje FMO i vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su u vlasništvu Federacije BiH, a dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje tačnost i istinitost iskazane imovine.

Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po okončanju procesa izvrši njeno uknjižavanje i evidentiranje u poslovnim knjigama.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Ugovori o djelu zaključivani su sa vanjskim saradnicima za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, za šta nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiocima zaključivani su u kontinuitetu tokom cijele godine, pa i tokom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim budžetskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje ugovora, da se zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.

Izvršioce za poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovati u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Naknada članovima komisija plaćana je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Jedan broj budžetskih korisnika nije poštovao Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Ovo se odnosi na utvrđivanje visine naknade članovima komisija, isplate naknade za rad u više komisija, rad komisija u toku radnog vremena i bez sačinjenog izvještaja kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Obračun naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se u skladu sa Zakonom oporezuju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus. Bez obzira na to što su komisije osnovane u skladu s Uredbom i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o angažovanju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata naknada članovima komisija.

Potrebno je poslove iz nadležnosti definisati pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i da ih obavljaju zaposlenici, bez isplate naknade.

Obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade vršiti u skladu s važećim zakonskim i drugim propisima.

- Nije uspostavljena adekvatna knjigovodstvena evidencija i izvještavanje za razvojno-investicione projekte, niti su sva ministarstva zadužena za implementaciju ovih projekata u okviru ministarstva uspostavila jedinicu u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje programa javnih investicija u FBiH. Ovo ima posebnu značajnost jer su projektni troškovi koji se plaćaju iz kredita ili se sufinansiraju iz Budžeta FBiH izvan kontrole, budući da se, prilikom usvajanja budžeta, uz Budžet FBiH kao aneks prikaže Pregled kapitalnih projekata koji se finansiraju iz kreditnih i grant sredstava međunarodnih finansijskih institucija, u kojem su podaci o: nazivu projekta, vrsti finansiranja, izvoru finansiranja, ukupnoj vrijednosti projekta.

Jedinice za implementaciju razvojno-investicionih projekata organizovati u sastavu organa uprave, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje programa javnih investicija u FBiH.

U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvještavanja za razvojno-investicionе projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s brojem datih preporuka za 2020. godinu i ocjenom postupanja po preporukama iz ranijih revizija:

Red. br.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene/neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	25	28	2	7	0	0	25	89	1	4

Korisnici Budžeta FBiH

1.	Parlament Federacije BiH	18	22	6	27	3	14	13	59	0	0
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	11	14	3	21,5	3	21,5	8	57	0	0
3.	Vlada Federacije BiH	10	17	2	12	1	6	6	35	8	47
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7	12	4	33	2	17	6	50	0	0
5.	Federalno ministarstvo pravde	18	13	2	15	0	0	11	85	0	0
6.	Federalno ministarstvo finansija	39	37	7	19	3	8	27	73	0	0
7.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	9	15	6	40	3	20	5	33	1	7
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	11	15	4	26	1	7	9	60	1	7
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	18	17	7	41	4	24	5	29	1	6
10.	Federalno ministarstvo trgovine	9	7	3	43	0	0	4	57	0	0
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	12	13	4	31	0	0	9	69	0	0
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	9	13	4	31	3	23	6	46	0	0
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	18	24	12	50	7	29	5	21	0	0
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	7	11	3	27	2	18	2	18	4	37
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	16	24	9	37,5	3	12,5	10	42	2	8
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	20	21	4	19	0	0	16	76	1	5
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	11	10	0	0	4	40	6	60	0	0

Red. br.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	14	8	4	50	0	0	4	50	0	0
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	13	14	3	21,5	0	0	8	57	3	21,5
20.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	25	14	6	43	5	36	3	21	0	0
21.	Porezna uprava FBiH	11	13	9	69	4	31	0	0	0	0
22.	Federalna uprava civilne zaštite	21	24	6	25	1	4	16	67	1	4
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	12	17	6	35	8	47	3	18	0	0
24.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	8	9	6	67	3	33	0	0	0	0
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	21	23	3	13	4	17	14	61	2	9
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	15	Nije vršena revizija								
UKUPNO (OD 1 – 26)		383	407	123	30	64	16	196	48	24	6

Tabela 5. Informacije o datim preporukama budžetskim korisnicima

Izvršena je ocjena postupanja po datim preporukama kod 25 subjekata, a nije kod jednog kod kojeg je revizija obavljena prvi put. Od ukupno 407 datih preporuka, 30% je realizovano, 16% djelimično i 48% nije realizovano. Za 24 preporuke (6%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su preporuke neprovodive.

U 26 izvještaja o finansijskoj reviziji korisnika Budžeta FBiH za 2020. godinu date su ukupno 383 preporuke s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Parlament Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obracun i isplata plaća i dijela naknada troškova izabranih dužnosnika koji su dužnost obavljali profesionalno nije vršena na osnovu relevantne dokumentacije kojom bi se potvrdila isplata, što nije u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom o ostvarivanju prava na plaću, naknadu plaće i druga materijalna prava izabranih dužnosnika i savjetnika u Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH.2. Unutrašnja organizacija Parlamenta FBiH nije uređena jedinstvenim pravilnikom, a pojedinačni pravilnici Doma naroda i Stručne službe nisu usaglašeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Budžetom FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva za tri korisnika (Dom naroda, Predstavnički dom i Zajednička služba), iako je Parlament FBiH registriran kao jedno pravno lice kojem je dodijeljen jedan identifikacijski broj. Parlament FBiH sačinjava i podnosi jedan finansijski izvještaj Finansijsko-informatičkoj agenciji. Budžetom FBiH odobrena su sredstva za tri korisnika, a u sistemu javnih nabavki Parlament FBiH se vodi kao jedan ugovorni organ, na što je ukazivano i u prethodnom periodu.
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Unutrašnja organizacija Predsjednika i potpredsjednika FBiH nije uređena jednim pravilnikom, a usvojenim pojedinačnim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nije uređen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, te opis i podjela poslova. Navedeno nije u skladu s Uredbom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Budžetom FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva za tri korisnika (Ured predsjednika FBiH, Ured potpredsjednice FBiH i Ured potpredsjednika FBiH), iako su Predsjednik i potpredsjednici FBiH registrovani kao jedno pravno lice, kojem je dodijeljen jedan identifikacijski broj, te u skladu sa zakonskim propisima trebaju sačinjavati i podnosititi jedan finansijski izvještaj nadležnim institucijama. Također, planiranje i provođenje javnih nabavki nije vršeno na nivou registrovanog pravnog lica kao jednog ugovornog organa.
Vlada Federacije BiH (Generalni sekretarijat)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Značajan broj zaključaka Vlade FBiH ne sadrži prijedloge konkretnih mjer, radne zadatke za federalna ministarstva i druga tijela federalne uprave, kao ni

	<p>rokove za izvršavanje, što je obaveza utvrđena članom 32. Poslovnika o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su vraćeni obrađivaču na upotpunjavanje u skladu s članom 34. Poslovnika.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Uredbom o Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH utvrđen je djelokrug i osnove unutrašnje organizacije Generalnog sekretarijata, koji obavlja stručne poslove za Vladu FBiH, a finansijska sredstva za rad osigurana su mu u okviru budžetskog korisnika Vlade FBiH. Uvažavajući prirodu zadataka, Vlada FBiH nije na odgovarajući način obrazovala Generalni sekretarijat kao svoju stručnu službu sa svojstvom pravnog lica, u skladu s članom 21. Zakona o Vladi FBiH.• Planiranje finansijskih izdataka za troškove plaća i naknada i njihove isplate za ministre vrši se u okviru Vlade FBiH (Generalnog sekretarijata). Međutim, Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH utvrđeno je da federalnim ministarstvom rukovodi ministar, da predstavlja i zastupa ministarstvo i da je odgovoran za rad ministarstva kojim rukovodi. Stoga prava iz radnopravnog odnosa ministri trebaju ostvarivati u resornom ministarstvu u kojem su imenovani.
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <p>Ministarstvo nije upisano kao nosilac prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi, u iznosu od 5.806.708 KM, jer nije donesen propis o podjeli imovine ranijeg Ministarstva unutrašnjih poslova SR BiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
Federalno ministarstvo pravde	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jedinica za internu reviziju Ministarstva i kazneno-popravnih zavoda nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kojim su sistematizovana radna mjesta, s obzirom na to da je poslove interne revizije obavljalo ad hoc tijelo pod nazivom „Tim za internu reviziju“, koje nije imenovano u skladu s važećim propisima za internu reviziju.2. U postupcima javnih nabavki usluga iznajmljivanja softvera i opreme za elektronski nadzor osuđenih osoba i tehničke podrške pri elektronskom nadzoru procijenjene vrijednosti od 5.098.860 KM, kao i nabavke materijala i radova za servisiranje i održavanje motornih vozila procijenjene vrijednosti od 146.250 KM, tenderska dokumentacija nije sačinjena u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama, jer ne sadrži sve informacije neophodne ponuđačima za pripremu ponuda na stvarno konkurenckoj osnovi.3. U postupku zajedničke javne nabavke lijekova za kazneno-popravne zavode procijenjene vrijednosti od 2.310.750 KM nisu odbijene ponude koje ne ispunjavaju zahtjeve iz tenderske dokumentacije, kao što je propisano članom 68. Zakona o javnim nabavkama.4. Imenovanje članova komisija za polaganje stručnog upravnog ispita, pravosudnog ispita, ispita za stalne sudske tumače i vještace nije vršeno u skladu s načelom transparentnosti kao jednom od načela izvršavanja budžeta utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH. Također, obračun poreza i doprinosa na naknade članova komisija, koji su zaposlenici Ministarstva, nije vršen u

	skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim aktima.
Federalno ministarstvo finansija	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda, sudskeh izvršnih rješenja, upravnih i radnih sporova i obaveze po drugim osnovama iz prethodnih perioda u iznosu od 2.845.990 KM iskazane su u okviru dugoročnih obaveza i dugoročnih razgraničenja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nije osiguran potpun nadzor nad korisnicima sredstava tekućih transfera doznačenih iz Budžeta FBiH za 2019. godinu jedinicama lokalne samouprave, niti je jedan broj korisnika dostavio izvještaje o namjenskom utrošku sredstava u skladu sa Odlukama Vlade FBiH. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti s ciljem povrata sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH, odnosno nije osiguralo namjensko i efikasno raspolažanje budžetskim sredstvima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu.Uspostavljeni Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, što je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Štaba civilne zaštite i kazneno-popravnih zavoda u FBiH.Ministarstvo nije poduzelo potrebne aktivnosti, u skladu sa nadležnostima, s ciljem uspostave interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole na svim nivoima vlasti u FBiH, kako je predviđeno Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa nije se provodilo u roku, u skladu sa odredbama Zakona o poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2020. godine bila su ukupno 5.173 neriješena predmeta, što pokazuje da nije osigurano načelo efikasnosti, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.Ministarstvo nije poduzelo adekvatne mjere za naplatu potraživanja po kreditima u iznosu od 220.370.777 KM, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, niti je vršilo usaglašavanje potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike, što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.Popisom sredstava i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, te nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Ministarstvo nije zatražilo od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje povrat doznačenih sredstava na Jedinstveni račun Trezora FBiH za uvezivanje radnog staža zaposlenih javnih preduzeća u iznosu od 1.211.898

	<p>KM i zaposlenih privatnih preduzeća u iznosu od 108.826 KM, iako preduzeća nisu dostavila potvrde Porezne uprave FBiH da su odobrena sredstva tokom 2018. i 2019. godine realizirana za penzionisanje imenovanih osoba. Također, zahtjevi preduzeća su u određenom slučaju ocijenjeni formalno ispravnim i prilikom realizacije subvencija javnim preduzećima za uvezivanje radnog staža prema programu utroška i za 2020. godinu. To nije u skladu sa Programom utroška sredstava Subvencije javnim preduzećima za uvezivanje radnog staža za 2020. godinu.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• U skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, Vlada FBiH donosi odluke o utvrđivanje jediničnog iznosa naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Te odluke Vlada FBiH donosi na osnovu izvršene analize procjena i iznosa potrebnih sredstava za troškove rada i administriranja Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (OIEiEK), koju sačinjava Ministarstvo. OIEiEK je dostavio plan ukupne potrošnje i neto potrošnje električne energije za teritoriju FBiH za narednu godinu. Ministarstvo nije razmatralo dostavljenu dokumentaciju jer je prethodno nije usvojio Upravni odbor OIEiEK-a. Upućivao je Vladi FBiH prijedloge odluka za utvrđivanje jediničnog iznosa naknade na temelju Zaključka Odbora za energetiku, ruderstvo i industriju Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, dopisa Upravnog odbora OIEiEK-a i dopisa Udruženja proizvođača energije iz obnovljivih resursa „APEOR“, koji su od Ministarstva zahtijevali predlaganje takvih odluka, čime ne bi doveli do zastoja u prikupljanju sredstava za ove namjene. Navedeni postupak nije u skladu sa Uredbom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknade za podsticanje.• U skladu sa Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatovano je da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim licima, za koje su predviđene mjere podrške i kojima su odobrena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, ograničeno ili zabranjeno djelovanje.
Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kapitalni transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju i koji su u uključeni na listu projekata u implementaciji u Program javnih investicija FBiH. U 2020. godini planirana su sredstva u iznosu od 95.400.000 KM, a realizovano je 43.742.787 KM. Navedeno ima uticaja na nisku realizaciju raspoloživih namjenskih sredstava iz kojih se finansiraju ovi kapitalni transferi. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo je donijelo Pravilnik o ispitivanju ispušnih plinova motornih vozila (EKO test) u stanicama za tehnički pregled vozila u skladu s Evropskom direktivom. Ovim Pravilnikom utvrđeno je da se prilikom registracije motornih vozila u FBiH, pored tehničkog pregleda, obavezno vrše i ispitivanja ispušnih

	<p>plinova motornih vozila, za koje je utvrđena posebna cijena, što je uvećalo ukupnu cijenu tehničkog pregleda u FBiH, jer obaveza EKO testa nije utvrđena u ostalim dijelovima BiH.</p> <ul style="list-style-type: none">• U skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, opći cilj je očuvanje radnih mjeseta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatovali smo da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim licima kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava data je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstava dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad.
Federalno ministarstvo zdravstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Postupak donošenja Listi lijekova u FBiH (Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, Bolničke liste i Liste Fonda solidarnosti) nije u dovoljnoj mjeri transparentan i ima za posljedicu neefikasno trošenje budžetskih sredstava, što nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.2. Ministarstvo nije predložilo Vladi FBiH imenovanje stalnog Upravnog odbora Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju i ima za posljedicu da Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo nije poduzelo zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti, što nije u skladu s članom 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Tekući transfer iz Budžeta FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti iznosio je 28.500.000 KM, što predstavlja samo 19,26% od pripadajućeg zakonskog iznosa, odnosno od ostvarenih prihoda od doprinosa, što nije u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.• Istočemo značajnu nepotpunjenost sistematizovanih radnih mjeseta i članstvo zaposlenih u velikom broju komisija formiranih na osnovu posebnih propisa, za poslove i zadatke koji su u nadležnosti Ministarstva. Po tom osnovu isplaćivane su neto naknade u iznosima do 16.980 KM, što može imati uticaja na kvalitetno i efikasno obavljanje radnih poslova i zadataka.
Federalno ministarstvo trgovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Informacioni sistem za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim stanicama u FBiH i uspostavljene evidencije Ministarstva ne pružaju pouzdane i ažurne informacije, zbog čega ne možemo potvrditi pouzdanost i tačnost prezentiranih podataka o prometu i stanju naftnih derivata u 2020. godini.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela tekućih transfera za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta, putem javnog poziva u iznosu od 1.100.000 KM, izvršena je na osnovu kriterija i potkriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definisana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Interventna sredstva u iznosu od 200.000 KM dodijeljena su bez primjene kriterija utvrđenih programima utroška sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima. Za rad zaposlenika u stručnim odborima i komisijama isplaćene su naknade u iznosu od 124.190 KM, na koje nisu, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak obračunati pripadajući porezi i doprinosi. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktivnosti na donošenju i implementaciji prostornih i regulacionih planova na teritoriji FBiH ne provode se blagovremeno, jer procedura usvajanja nacrta i prijedloga od Parlamenta FBiH traje dugo. Za njihovu izradu do 31. 12. 2020. godine utrošeno je 7.589.702 KM.
Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Nerealizovani zahtjevi iz perioda od 2017. do 2020. godine po osnovu Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu od 1.593.340 KM, koji su nastali na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i obaveze po osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 2.439.064 KM, iskazani su kao potencijalne obaveze u vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2020. godine. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu preduzete aktivnosti kako bi se rad jedinica za implementaciju projekata (Ureda za implementaciju projekata PCU i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU) organizovao u Ministarstvu u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> U skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatovano je da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih kod korisnika koji su obuhvaćeni mjerama i kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava korisnicima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru data je prednost za izvoz u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje.

	<ul style="list-style-type: none">Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u saradnji s kantonalnom, nisu vršeni u obimu predviđenom članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.
Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Sredstva za implementaciju Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite u iznosu od 776.447 KM nisu korištena na efikasan način, s obzirom na to da dinamički plan za 2020. godinu nije sačinjen na osnovu nezavršenih predmeta, da nisu utvrđeni troškovi za provođenje revizije po fazama, kao ni nadzor i krajnji rok za okončanje revizije. Također, nije sačinjena detaljna analiza za utrošena sredstva za provođenje revizije za period 2010–2020. godine i isplaćenih retroaktivnih naknada, te finansijski efekat implementacije Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.Raspodjela sredstava Transfера udruženjima prosteklim iz posljednjeg odbrambeno-oslobodilačkog rata u iznosu od 280.000 KM i Transfera za sufinsaniranja izgradnje spomen-obilježja, uređenja mezarja i grobalja u iznosu od 40.000 KM nije izvršena uz primjenu mjerljivih kriterija utvrđenih programima utroška sredstava, kako bi se potvrdila visina odobrenih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta u FBiH za 2020. godinu.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja. Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine čija je sadašnja vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 530.770 KM.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nije uspostavljen nadzor nad radom Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. Nije vršen nadzor nad radom ustanova socijalne zaštite kako je propisano Zakonom o preuzimanju prava obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH.Za projekat Podrške zapošljavanju u FBiH nisu uspostavljene adekvatne knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
Federalno ministarstvo kulture i sporta	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Analiza iskaza sačinjena uz finansijske izvještaje ne sadrži sve propisane podatke, a finansijski izvještaji ne daju tačne podatke o transferima, u zavisnosti od njihove namjene i korisnika, niti o prihodima, zbog čega Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu nije sačinjeno u skladu sa odredbama Zakona o Budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

2. Kratkoročna razgraničenja iskazana na 31. 12. 2020. godine precijenjena su za 162.057 KM kao posljedica provedenih korektivnih knjiženja u tekućoj godini po osnovu evidentiranja neutrošenih namjenskih sredstava, što ukazuje na to da se prilikom knjigovodstvenog evidentiranja i finansijskog izvještavanja nije pridržavalo računovodstvenih načela tačnosti, istinitosti i pouzdanosti, u skladu s članom 74. Zakona o budžetima u FBiH.

Isticanje pitanja

- Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 862.444 KM.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

3. Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od 3.608.000 KM (transferi za: sport od značaja za FBiH, kulturu od značaja za FBiH, obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa, institucije znanosti i kulture od značaja za BiH i mlade), koja se dodjeljuju putem javnog poziva, izvršena je najvećim dijelom na osnovu kriterija i potkriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definisana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Interventna sredstva u iznosu od 356.000 KM najvećim dijelom dodijeljena su bez primjene kriterija utvrđenih Programom utroška sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu.

Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno

Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno

Isticanje pitanja

1. Razvojno-investicioni projekti utvrđeni Programom javnih investicija FBiH 2020–2022. godine ostvareni su zaključivanjem sporazuma o realizaciji projekata rekonstrukcije stambenog fonda i zatvaranja kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja, zaključenih između Ministarstva i općina. Sporazumima kojima su definisane obaveze i odgovornosti između Ministarstva i općina, općine su se obavezale da će obezbijediti svu neophodnu infrastrukturu koja je u njihovoј nadležnosti u cilju realizacije sporazuma. Općine nisu blagovremeno obezbijedile neophodnu infrastrukturu za realizaciju zaključenih sporazuma, što je imalo za posljedicu realizaciju od samo 47% u odnosu na planirana sredstva. Također, u dostavljenim propisanim obrascima „Informacija o projektu“ (IP obrasci) Federalnom ministarstvu finansija za projekte iz nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz kreditnih sredstva, donacija i budžeta FBiH, utvrđena su značajna odstupanja u ukupnim vrijednostima programa, planiranim vrijednostima i vrijednostima realizacije iz prethodnih perioda u odnosu na Program javnih investicija Federacije BiH 2020–2022. godine.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno

Isticanje pitanja

- Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 437.418 KM.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

- Raspodjela sredstava Tekućeg transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH u iznosu od 950.000 KM izvršena je bez primjene kriterija

	<p>utvrđenih Programom utroška sredstava, odnosno na osnovu posebnih kriterija koji su utvrđeni znatno nakon isteka roka za prijavu, kada je utvrđena i visina bodova koje nose. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo na koji način je utvrđena visina odobrenih sredstava pojedinim korisnicima. Ministarstvo nije osiguralo transparentno i efikasno upravljanje budžetskim sredstvima. Navedeno nije u skladu s članovima 35., 37. i 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu.</p>
Federalno ministarstvo okoliša i turizma	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršen nadzor namjenskog utroška sredstava tekućih transfera realizovanih po programima utroška sredstava sa kriterijima raspodjele iz 2019. godine „Transfer za razvoj turizma u FBiH“ u iznosu od 2.343.000 KM i „Aktioni plan Strategije okoliša“ u iznosu od 1.550.000 KM. Također, za ove transfere nije izvršeno praćenje i evaluacija rezultata utroška sredstava, niti je objavljen izvještaj o dodijeljenim sredstvima, što nije u skladu s članom 37. Zakona o izvršavanju budžeta u FBiH za 2020. godinu i Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.2. Na internet-stranici Ministarstva nije objavljena Odluka o dodjeli finansijske pomoći poslovnim subjektima turističko-ugostiteljskog sektora u okolnostima pandemije COVID-19, koja je realizovana u iznosu od 30.000.000 KM, niti lista korisnika finansijske pomoći sa iznosom dodijeljenih sredstava, što nije u skladu s članom 17. i 39. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID. <p>Isticanje pitanja</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 utvrđeni su kriteriji za dodjelu finansijske pomoći koji nisu primjenjivi na djelatnost putničkih agencija i turoperatora, u dijelu utvrđivanja ostvarenog oporezivog prometa. Jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatovali smo da je od proglašenja stanja nesreće do tog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim licima kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava data je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstava dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad.
Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Godišnji finansijski izvještaji za 2020. godinu nisu ovjereni i dostavljeni nadležnim institucijama u utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. S obzirom na to da Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja, nije odražavao bilansnu ravnotežu za iznos od 48.417.289 KM, u skladu s navedenim Pravilnikom, Finansijsko-informatička agencija je o tome obavijestila Federalni zavod, sa zahtjevom da se izvrši ispravka. Zavod nije izvršio ispravku, niti su Godišnji finansijski izvještaji dostavljeni Finansijsko-informatičkoj agenciji.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije osigurana potpuna evidencija prihoda i rashoda koji su propisani Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. Glavna knjiga trezora ne daje informacije na osnovu kojih je moguće utvrditi iznos sredstava isplaćenih iz Budžeta FBiH za finansiranje penzija ostvarenih po poveljnim uslovima, niti o visini sredstava za redovne penzije koje su isplaćene iz doprinosa za PIO, u skladu s navedenim Zakonom. Adaptacija prostora poslovne zgrade, za koju je proveden otvoreni postupak i zaključen ugovor o izvođenju radova u maju 2020. godine na iznos od 273.971 KM, realizovana je u iznosu od 185.083 KM, iako su radovi po ugovoru trebali biti završeni do kraja godine. Izvršeni radovi nisu evidentirani u revidiranoj godini s obzirom na to da Plan javnih nabavki nije usklađen sa odobrenim budžetom u dijelu nabavke stalnih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, niti je evidentiranje izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu nisu u svim slučajevima završena u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku. Također, presude nadležnih sudova, vraćene na ponovni postupak Federalnom zavodu, nisu rješavane u utvrđenom roku, što nije u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Naknade za rad predsjedniku i članovima Upravnog odbora isplaćene su u iznosu od 134.349 KM bez ugovora o angažmanu, na koje je Vlada FBiH prethodno trebala dati saglasnost. Osim toga, Nadzorni odbor je tokom 2020. godine održao jednu sjednicu, a isplate naknada do isteka mandata vršene su na mjesecnom nivou, u ukupnom iznosu od 30.437 KM. Federalni zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja za dio poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2020. godine.
Porezna uprava FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije se efikasno upravljalo zaplijenjenom imovinom, jer se na stanju nalazi imovina koja je zaplijenjena prije više godina, a za koju se još plaća zakup skladišnih prostora. Zaplijenjena imovina u iznosu od 55.220.768 KM najvećim dijelom data je poreznim obveznicima na čuvanje, iako je ovakav način skladištenja izuzetak, a u svim slučajevima nisu zaključeni ugovori o skladištenju. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o poreznoj upravi FBiH i Pravilnikom o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Dosadašnje mjere koje su poduzete na naplati dugovanja obveznika u većinskom državnom vlasništvu nisu imale efekta, zbog čega dug kontinuirano ima tendenciju rasta. Ukupna dugovanja poreznih obveznika iznosila su 3.035.434.794 KM, od čega se na obveznike koji su u većinskom državnom vlasništvu odnosi 1.591.586.943 KM.
	<p>Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu</p> <p style="text-align: right;">36</p>

	<ul style="list-style-type: none">Kod Federalnog ministarstva finansija vodi se 4.781 neriješeni postupak po osnovu izjavljenih žalbi na rješenja Porezne uprave FBiH u iznosu od 459.684.301 KM, koje odlazu izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obaveza.
Federalna uprava civilne zaštite	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nabavke robe za koje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 2.431.605 KM nisu provedene u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama. Ne možemo potvrditi njihovu hitnost s obzirom na rokove isporuke, stanje robe na kraju godine, kao i na činjenicu da sva roba nije isporučena.Obračun i isplata posebnog dodatka na plaću za posebne uslove rada nije u potpunosti u skladu s članom 23. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i članom 192. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Posljedica toga je da se iskazani troškovi bruto plaća i naknada plaća u iznosu od 5.440.028 KM mogu značajno razlikovati od onih koji bi se utvrdili prema važećim zakonskim propisima. Ne možemo kvantificirati efekte ovog odstupanja na finansijske izvještaje.Popis sredstava i opreme na 31. 12. 2020. godine, koja se vodi u knjigovodstvenim evidencijama Uprave, a koja je data drugim licima i udruženjima na korištenje, nije izvršen u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.Uprava nije uspostavila Bazu podataka pripadnika civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije obveznika civilne zaštite. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Parlament FBiH nije usvojio Prijedlog programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH od 2018. do 2025. godine, koji je Vlada FBiH prihvatile i dostavila Parlamentu FBiH 24. 5. 2018. godine. Ovaj program ima posebnu važnost jer utiče na realizaciju planiranih projekata koji se finansiraju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, što može djelovati na sigurnost ljudi i materijalnih dobara i otklanjanje posljedica od prirodnih i drugih nesreća. Njegovo usvajanje bitno je i iz razloga što, prema članovima 173. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju, kantoni donose svoje programe i planove, koji moraju biti usklađeni s Federalnim programom i Federalnim planom, a općine donose svoje, usklađene s kantonalnim.S Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu nije zaključen ugovor o međusobnim pravima i obavezama jer nisu ispunjeni uslovi utvrđeni Uredbom o organizovanju službi zaštite i spašavanja FBiH, što znači da ova ustanova u 2020. godini nije imala status federalne službe za zaštitu i spašavanje za medicinsku pomoć.
Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvještajima u iznosu od 2.921.333 KM (zgrade: 2.799.201 KM i stanovi: 122.132 KM), jer Služba ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu, niti je u

	<p>posjedu ovih nekretnina. To nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• U skladu s Uredbom o Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, te odlukama i zaključcima Vlade FBiH iz ranijeg perioda, Služba je, između ostalog, zadužena da vodi evidenciju i upravlja nekretninama vojne imovine, poslovnih prostora i nepokretnе imovine bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i bivšeg Zavoda za platni promet Federacije BiH. Izvještaje i informacije o izvršenim poslovima, kao i problemima vezanim za izvršavanje povjerenih zadataka, Služba redovno dostavlja Vladi FBiH. Osnovni problemi upravljanja imovinom su imovinsko-pravni odnosi koje Služba ne može riješiti zbog nepostojanja Zakona o državnoj imovini na nivou BiH kojim se treba riješiti pitanje državne imovine Bosne i Hercegovine, pa samim tim Služba nema pravnu osnovu da adekvatno zaštititi povjerenu imovinu.• Pokrenuti su sudski procesi za naplatu potraživanja od zakupa 72 poslovna prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, po kojima ukupni tužbeni zahtjevi iznose 3.942.906 KM. Naplata značajnog dijela ovih potraživanja neizvjesna je s obzirom na to da je za većinu zakupljenih prostora neriješen status vlasništva i značajan broj korisnika poslovnih prostora je nelikvidan.
Zavod za javno zdravstvo FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi da su potrebne količine vakcina za imunizaciju djece u FBiH za 2020. godinu planirane i nabavljene na osnovu relevantnih pokazatelja, s obzirom na to da je u skladu na kraju godine ostao značajan broj neiskorištenih vakcina, ukupne vrijednosti od 2.111.269 KM, od čega je 98% nabavljeno u decembru. Ovakvim načinom planiranja i nabavke vakcina nije zadovoljen princip efikasnosti kod izrade i izvršenja budžeta u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.2. Ugovori o djelu zaključivani su za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, a koji su obavljani u kontinuitetu tokom cijele godine, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.
Federalna direkcija robnih rezervi	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p>
	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obaveze i izdaci po osnovu nabavki robnih rezervi na datum bilansa precijenjeni su na 99.509 KM. Knjigovodstveno evidentiranje izvršeno je na osnovu Ugovora i fakture dobavljača od 29. 1. 2021. godine, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje od 17. 1. 2017. godine Direkciji je oduzet PDV broj, ali se postupak prestanka registracije ne može okončati jer Direkcija ima neizmirene obaveze po osnovu indirektnih poreza iz ranijeg perioda u iznosu od 4.241.334 KM. Za izmirenje ove obaveze Direkcija je budžetskim zahtjevom tražila 1.000.000 KM, dok je Budžetom FBiH za 2020. godinu odobreno 100.000 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Prijedlog srednjoročnog programa robnih rezervi za period od pet godina nije dostavljen Vladi FBiH u skladu sa Zakonom o federalnim robnim rezervama. Zbog toga nije donesen Srednjoročni program federalnih robnih rezervi, kojim se utvrđuje vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi; njihov teritorijalni razmještaj; količina roba za obnavljanje, najmanja količina roba koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, te broj dana snabdijevanja ovim količinama i uslovi pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje.Nije postupljeno u skladu s članom 69. Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke u slučaju kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava. Proveden je postupak i zaključen Kupoprodajni ugovor sa dobavljačem u vrijednosti od 702.000 KM, iako je procijenjena vrijednost nabavke bila za 102.024 KM manja od vrijednosti nabavke.Nabavke usluga skladištenja i obnavljanja robnih rezervi na osnovu kojih je zaključeno osam ugovora u vrijednosti od 626.927 KM nisu provedene uz primjenu odgovarajućeg postupka, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkamaGodišnji popis imovine i obaveza Direkcije na 31. 12. 2020. godine i uskladištanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem nije u potpunosti izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH..
Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ul style="list-style-type: none">Udjeli u šest privrednih društava ukupne vrijednosti 8.471.513 KM, oduzeta gotovina deponovana na računu za posebne namjene u iznosu od 1.899.067 KM i privremeno oduzeta pokretna imovina u iznosu od 203.849 KM, koji su povjereni Agenciji na privremeno upravljanje na osnovu sudskih odluka, nisu evidentirani u Glavnoj knjizi u okviru izvanbilansne evidencije, niti su iskazani u Ostalim finansijskim podacima koji se odnose na vanbilansnu evidenciju. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Budžetima u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu Budžeta u FBiH i Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Godišnji izvještaj o stanju u oblasti oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom nije sačinjeno, objavljeno i dostavljeno Vladi FBiH i Parlamentu FBiH, što nije u skladu sa odredbama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH.Pisane evidencije o oduzetoj imovini ne sadrže sve propisane podatke, te nije osiguran jednak unos evidentiranih podataka u pisanim i elektronskim evidencijama o oduzetoj imovini. Navedeno ukazuje da vođenje evidencija o oduzetoj imovini nije vršeno u skladu sa Zakonom o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH i Uputstvu o uspostavi, vrsti i sadržaju evidencija o upravljanju i raspolaganju nezakonito stečenom imovinom kaznenim djelom. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Izvještaj o radu i finansijsko-materijalnom poslovanju Agencije za period 1. 7. – 31. 12. 2020. godine Vlada FBiH usvojila je 14. 1. 2021. godine, dok Predstavnički dom Parlamenta FBiH na sjednici 30. 3. 2021. godine nije prihvatio Izvještaj.

	<p>Vlada FBiH nije pokrenula postupak za razrješenje direktora Agencije. Odredbama članka 29. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH definirano je da direktor svakih šest mjeseci podnosi izvještaje o radu i finansijsko-materijalnom poslovanju Agencije Vladi FBiH, koja ga dostavlja Parlamentu FBiH na usvajanje, a ukoliko izvještaj ne bude usvojen, Vlada FBiH pokreće postupak za razrješenje direktora Agencije.</p> <ul style="list-style-type: none">• Vlada FBiH nije donijela poseban propis kojim će se utvrditi kriteriji za procjenu vrijednosti oduzete imovine koja će biti predmetom prodaje, što je bila u obavezi u skladu sa članom 32. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH.
--	---

Tabela 6. Pregled revidiranih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

3.4 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici

U izvještajnom periodu obavljene su finansijske revizije pet kantona i 12 kantonalnih ministarstava. Revidirani su kantoni koji nisu bili predmet revizije u prethodnoj, 2019. godini, i to: Tuzlanski, Zeničko-dobojski kanton, Hercegbosanska županija, Županija Posavska i Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

Budžeti ovih kantona planirani su u ukupnom iznosu od 994.656.747 KM. Ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona u 2020. godini iskazani su u konsolidovanim finansijskim izvještajima u iznosu od 858.716.042 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 890.016.654 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2020. godine, po subjektima revizije:

(u KM)

Red. br.	Kantoni	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹⁵
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	375.366.487	376.639.857	-1.273.370	22.243.046
2.	Zeničko-dobojski kanton	332.814.700	362.859.605	-30.044.905	-80.322.211
3.	Hercegbosanska županija	69.851.570	69.752.463	99.107	4.663.549
4.	Županija Posavska	43.881.089	43.198.982	682.107	-182.768
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	36.802.196	37.565.747	-763.551	-6.659.782
UKUPNO		858.716.042	890.016.654	-31.300.612	-60.258.166

Tabela 7. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona

Zeničko-dobojski kanton ima najznačajnije obaveze po osnovu sudske rješenja o izvršenju (134.943.829 KM, bez kamata) i u prethodnim periodima nisu planirana dovoljna sredstva za njihovo izmirenje. Ove obaveze knjigovodstveno su evidentirane na pozicijama razgraničenih rashoda i dugoročnih obaveza. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u oktobru 2019. godine usvojila Akcioni plan za izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Evropskog suda, kojim je planirano izmirenje obaveza po osnovu sudske rješenja o izvršenju u periodu od 22 godine, počev od 2020. godine. U skladu s Akcionim planom, u 2020. godini izmireno je ukupno 13.402.104 KM obaveza po ovom osnovu.

U Hercegbosanskoj županiji sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 2.664.455 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. To je imalo za posljedicu netačno iskazane neraspoređene viškove rashoda nad prihodima/prihoda nad rashodima na 31. 12. 2020. godine.

¹⁵ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled revidiranih kantona, s datim mišljenjima:

Redni broj	Subjekti revizije	Datum mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Tuzlanski kanton	Pozitivno	S rezervom
2.	Zeničko-dobojski kanton	S rezervom	S rezervom
3.	Hercegbosanska županija	S rezervom	S rezervom
4.	Županija Posavska	Pozitivno	S rezervom
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	S rezervom	S rezervom

Tabela 8. Pregled datih mišljenja revidiranim kantonima

Uz mišljenje o finansijskim izvještajima i usklađenosti sa zakonskim propisima ZDK istaknuta su i određena pitanja koja nisu imala uticaja na dato mišljenje.

U nastavku je pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, rashoda i izdataka iskazanih u finansijskim izvještajima za 2020. godinu i datih mišljenja:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Datum mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	41.435.269	S rezervom	S rezervom
2.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	35.626.656	Pozitivno	S rezervom
3.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	8.439.692	Pozitivno	S rezervom
4.	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	11.186.638	S rezervom	S rezervom
5.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	8.757.236	Pozitivno	S rezervom
6.	Ministarstvo za privrodu Zeničko-dobojskog kantona	6.354.215	S rezervom	S rezervom
7.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.177.304	Pozitivno	S rezervom
8.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	7.968.312	S rezervom	S rezervom
9.	Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	3.588.683	S rezervom	S rezervom
10.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	4.724.715	S rezervom	S rezervom
11.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	3.717.021	S rezervom	S rezervom
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.171.739	Pozitivno	S rezervom

Tabela 9. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

Uz dva mišljenja s rezervom o finansijskim izvještajima i četiri mišljenja s rezervom o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena značajna pitanja.

3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom kantona i kantonalnih budžetskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije uspostavljen na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Kantonalna ministarstva finansija još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. To ima veći značaj uvažavajući činjenicu da za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju treba da obavlja zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u kantonalnom ministarstvu finansija.

Potrebno je da kantonalna ministarstva finansija uspostave zajedničku jedinicu za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Pojedina kantonalna ministarstva finansija nisu uspostavila funkciju budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, što ima za posljedicu da se ne vrši inspekcijski nadzor zakonitosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kojim se nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Potrebno je da kantonalna ministarstva finansija uspostave funkciju budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

- Kantonalna ministarstva nisu sačinila izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način, a pojedina kantonalna ministarstva finansija nisu vršila njihovu provjeru, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na propisani način. Kantonalna ministarstva finansija trebaju vršiti njihovu provjeru na način propisan Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

- Prilikom pripreme, izrade i izvršenja kantonalnih budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta. Između ostalog, ne planira se pokriće ostvarenog deficitu iz prethodnih godina.

Prilikom izrade, donošenja i izvršavanja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta.

- Periodični i godišnji finansijski izvještaji nisu sačinjeni na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Periodične i godišnje finansijske izvještaje sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je zdravstvo nisu sačinila i vladama kantona predložila planove i programe mjera zdravstvene zaštite za područje kantona i odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investiciono ulaganje i investiciono i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti FBiH i kantonalnim propisima.

Sačiniti i predložiti vladu kantona plan i program mjera zdravstvene zaštite za područje kantona, kao i odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investiciono ulaganje i investiciono i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti.

- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je socijalna zaštita nisu donijela provedbene propise iz ove oblasti, nisu vršila inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne zaštite, kao ni upravni nadzor nad ustanovama socijalne zaštite.

Donijeti provedbene propise iz oblasti socijalne zaštite i provoditi upravni i inspekcijski nadzor u skladu s odredbama zakona o socijalnoj zaštiti.

- Nisu uspostavljeni registri zaključenih ugovora o koncesijama, u pojedinim slučajevima eksploracija prirodnih resursa vršila se bez zaključenih ugovora, te nisu poduzimane dovoljne aktivnosti naplate koncesionih naknada.

Uspostaviti registre ugovora o koncesijama, osigurati da se eksploracija prirodnih resursa vrši u skladu sa kantonalnim zakonima o koncesijama, te poduzimati aktivnosti na naplati koncesionih naknada.

- Raspodjela transfera vršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera nisu se zaključivali ugovori, te nije uspostavljen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. Raspodjela transfera i subvencija koji su imali za cilj ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uslijed pandemije COVID-19 također nije vršena uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija, a u određenim slučajevima nije izvršen ni nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava.

Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se uređiti međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava.

Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima.

- Nabavke roba, radova i usluga nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima (tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisani način, nije odabrana

odgovarajuća vrsta postupka ili su nabavke vršene bez provedene procedure i zaključenih ugovora).

Nabavke roba, radova i usluga vršiti uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama.

- Ugovori o djelu zaključivali su se za poslove koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta.

Ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje jednokratnih poslova koji traju određeno vrijeme, s jasno definisanim predmetima, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

U tabeli je pregled revidiranih kantona i kantonalnih budžetskih korisnika za 2020. godinu, s brojem preporuka i ocjenom postupanja po preporukama datim u prethodnom periodu:

Red. br.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izveštajima u prethodnim godinama							
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
1.	Tuzlanski kanton	19	26	12	46	7	27	7	27	0
2.	Zeničko-dobojski kanton	26	45	18	40	5	11	19	42	3
3.	Hercegbosanska županija	17	23	13	56	0	0	10	44	0
4.	Županija Posavska	20	24	4	17	2	8	18	75	0
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	22	31	9	29	7	23	14	45	1
6.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	18	Nije vršena revizija							
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	11	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama							
8.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	6								
9.	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	19								
10.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	4								
11.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	10								
12.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	14								
13.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	25								
14.	Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	18								
15.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	18								

Red. br.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
	Hercegovačko-neretvanskog kantona										
16.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	10									
17.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	10									
UKUPNO		267	149	56	38	21	14	68	45	4	3

Tabela 10. Informacije o datim preporukama kantonalnim budžetskim korisnicima

Od 149 preporuka koje su date kantonima u prethodnim izvještajima, ocjenom postupanja utvrđeno je da je 38% njih realizovano, 14% djelimično, a 45% nije realizovano. Za četiri preporuke (3%) nije izvršena ocjena postupanja, u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na transfere koji u revidiranoj godini nisu realizirani.

Ocjena postupanja po preporukama koje su date jednom ministarstvu nije izvršena s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo preko deset godina, a preostalih 11 ministarstava revidirano je prvi put.

Revidiranim kantonima i kantonalnim budžetskim korisnicima dato je ukupno 267 preporuka za 2020. godinu.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2020. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Tuzlanski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela transfera Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona u iznosu od 3.005.586 KM iz sredstava rezerve utvrđene Programom ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede (izvršeni u iznosu od 444.146 KM), kao i transfera za rekonstrukciju i sanaciju lokalnih puteva u iznosu od 999.044 KM kod Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja izvršena je bez prethodno utvrđenih kriterija za odabir projekata. Zbog navedenog nije osiguran princip transparentnosti pri izvršavanju Budžeta, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o angažovanju u izvođenju nastave sa vanjskim saradnicima kod JU Univerzitet u Tuzli za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave u iznosu od 1.180.565 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.

Zeničko-dobojski kanton

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Dugoročne obaveze po osnovu zajma za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 7.150.000 EUR, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika kredita, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Isticanje pitanja

- Obaveze po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 134.943.829 KM evidentirane su na dugoročnim obavezama i dugoročnim razgraničenjima. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u oktobru 2019. godine usvojila Akcioni plan za izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Evropskog suda, kojim je planirano izmirenje obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u periodu od 22 godine, počev od 2020. godine. U prethodnim periodima nisu planirana sredstva za izmirenje ovih obaveza u dovoljnem iznosu, zbog čega rashodi i obaveze nisu iskazane na odgovarajućim bilansnim pozicijama u trenutku njihovog nastanka, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Nije uspostavljen budžetski nadzor nad zakonitošću i namjenskim utroškom sredstava kod budžetskih korisnika, nisu se sačinjavali planovi novčanih tokova, niti su se provodile privremene mjere uravnoteženja budžeta, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
2. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o održavanju nastave s vanjskim saradnicima za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave kod JU Univerzitet u Zenici u iznosu od 1.104.128 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.
3. Neutrošena namjenska novčana sredstva u iznosu od 11.909.920 KM na datum bilansa korištena su za izmirenje tekućih obaveza, odnosno nisu raspoloživa za namjene utvrđene posebnim propisima.
4. Ne možemo potvrditi da je u potpunosti osigurano efikasno trošenje namjenskih sredstava za vodne naknade i naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, s obzirom na to da je, od ukupno planiranih 17.100.000 KM, realizovano 3.808.528 KM ili 22%. Program utroška sredstava iz vodnih naknada nije donesen u propisanom roku, a odabir projekata izvršen je krajem godine. Zbog navedenog, nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu.
5. Na datum bilansa nije u cijelosti proveden popis stalnih sredstava i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Isticanje pitanja

- Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije COVID-19 omogućila prijem u radni odnos bez obavezogn

	javnog oglašavanja. Uredbom nije definisano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme.
Hercegbosanska županija	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 2.664.455 KM nisu knjigovodstveno evidentirana u periodima na koja se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su za navedeni iznos potcijenjeni rashodi i izdaci, kao i finansijski rezultati tih perioda, a samim tim i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima za 2020. godinu. Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Nisu provedene procedure odabira najpovoljnijih ponuđača za nabavku goriva, kancelarijskog i ostalog administrativnog materijala, predviđene Zakonom o javnim nabavkama, te su nabavke u iznosu najmanje od 321.916 KM izvršene bez zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima.Nije pravovremeno proveden popis imovine i obaveza, te samim tim nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Županija Posavska	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Nisu ispoštovani rokovi za izradu budžeta, niti su u planove novčаниh tokova uključeni cijelokupni prihodi i primici, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.Raspodjela transfera za zdravstvene institucije (980.000 KM), transfera za sport (328.500 KM), zaštitu okoliša (300.000 KM), vjerske zajednice (255.320 KM) i transfera za kulturu (99.300 KM) nije izvršena uz primjenu kriterija utvrđenih programima utroška sredstava koje je donijela Vlada Županije Posavske, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Županije za 2020. godinu.Za određene javne nabavke nije proveden odgovarajući postupak i nije objavljeno obavještenje o dodjeli ugovora, kao ni izveštaji o postupku u informacionom sistemu „E-nabavke“. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Bosansko-podrinjski kanton Goražde	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Dospjele obaveze po Ugovoru o reprogramu obaveza po osnovu kredita Međunarodnog monetarnog fonda – III Stand-by aranžman, u ukupnom iznosu od 9.472.439 KM, nisu evidentirane na pripadajućim pozicijama rashoda i izdataka u izvještajnim periodima na koje se odnose, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da je za isti iznos manje iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima.Potraživanja po osnovu zakupa i prodaje stanova u nadležnosti Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša u iznosu od 160.372 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, zbog čega su za isti iznos manje iskazana potraživanja u finansijskim izvještajima, što nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Prilikom izrade i donošenja Budžeta za 2020. godinu nisu ispoštovani rokovi i procedure donošenja Budžeta, a Izmjenama i dopunama nije planirano pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.Dospjele obaveze po osnovu vanjskog duga u iznosu od 9.472.439 KM, kao i obaveze prema korisnicima socijalne zaštite, ne izvršavaju se u skladu s utvrđenim prioritetima, zbog čega nije postupljeno u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2020. godinu.Budžetski korisnici nisu sačinjavali periodične finansijske izvještaje, a godišnji finansijski izvještaji nisu dostavljeni Finansijsko-informatičkoj agenciji i Ministarstvu za finansije u utvrđenom roku, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog Kantona Goražde za 2020. godinu i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.Nabavke radova zimskog održavanja u iznosu od 128.000 KM i bankarskih/finansijskih usluga izvršene su bez provedenih postupaka, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama. Za zajedničke javne nabavke koje je provela Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i zaključila okvirne sporazume sa izabranim ponuđačima ugovorni organi nisu potpisali pojedinačne ugovore, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o provođenju postupka zajedničke nabavke i osnivanje centralnog nabavnog organa i zaključen Sporazuma o provođenju postupka zajedničke javne nabavke.
Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Neutrošeni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 5.806.576 KM nisu evidentirani u Glavnoj knjizi Ministarstva, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja na 31. 12. 2020. godine potcijenjena za navedeni iznos. To nije u skladu s članom 48. Zakona o budžetima u FBiH.Stalna sredstva u obliku prava, iskazana u iznosu od 3.488.130 KM, precijenjena su za 2.500.000 KM, s obzirom na to da nije prezentiran relevantan dokument kojim bi se potvrdilo da je po osnovu isplaćene naknade po Sudskoj nagodbi ostvareno pravo. Za preostali iznos stalnih sredstava u obliku prava od 988.130 KM nije vršen obračun amortizacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi iskazani iznos stalnih sredstava i njihovih izvora.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Prijedlog Programa utroška tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 21.636.974 KM, koje je Ministarstvo uputilo Vladi Kantona Sarajevo, ne sadrži kriterije za raspodjelu sredstava, niti način i rokove izvještavanja u skladu s članom 36. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2020. godinu. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Zakonom o koncesijama predviđeno je da ugovor o koncesiji sa koncesionarom zaključuje Vlada Kantona, a Ministarstvo je obavezno kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obaveza, te redovno pratiti obim i količinu koncesionog prava. Korisnicima koncesija voda koji nisu imali zaključen ugovor naknada se u prethodnom periodu utvrđivala na osnovu Odluke o naknadi za eksploataciju voda na području Kantona Sarajevo, do stavljanja van snage početkom 2018. godine. Po ovom osnovu u pomoćnoj evidenciji Ministarstva na datum bilansa iskazana su potraživanja u ukupnom iznosu od 13.977.493 KM, od čega samo od „Bags Energotehnika“ d.d. Vogošća u iznosu od 12.329.122

	KM. Sa korisnicima kod kojih su iskazana potraživanja nisu zaključeni ugovori, oni i dalje koriste vodu, a Ministarstvo od stavljanja van snage Odluke o naknadi za eksploataciju voda ne iskazuje potraživanja. I pored činjenice da se eksploatacija prirodnih resursa na području Kantona vrši neosnovano, Ministarstvo nije u saradnji sa drugim organima i institucijama poduzimalo adekvatne aktivnosti kako bi se korištenje prirodnih resursa u Kantonu vršilo u skladu sa zakonskim propisima.
Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Za nabavke roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 479.045 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i članu 31. Zakona o izvršavanju budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu.Ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada za prekovremeni rad i rad u dane sedmičnog odmora u iznosu od najmanje 80.000 KM, s obzirom na to da nisu predviđene internim aktima Ministarstva i da nije prezentirana dokumentacija koja je osnova za njihov obračun i isplatu. Zaključivani su i ugovori o djelu za poslove koji su sistematizirani, u iznosu od 134.675 KM, što nije u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještencima o organima državne službe u FBiH. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">Obaveze definirane Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave i Zakonom o unutrašnjim poslovima Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo je u toku 2020. godine obavljalo bez rukovoditelja unutrašnjih organizacionih jedinica, i to: sekretara ministarstva, direktora Uprave za administraciju i potporu i direktora policije, kao i bez znatnog broja policijskih službenika. Također, nisu formirana radna tijela nužna za neometano funkcioniranje Ministarstva, i to: nezavisni odbor za odabir i reviziju, javno-žalbeni biro i policijski odbor. Imenovanje rukovoditelja utemeljenih jedinica, formiranje neovisnih radnih tijela i davanje suglasnosti za popunu upražnjenih radnih mjesta policijskih službenika u isključivoj je nadležnosti Vlade i Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona. Navedeno je imalo za posljedicu otežano obavljanje povjerenih poslova i zadataka, ostvarivanja određenih prava i obaveza iz radnog odnosa djelatnika, kao i provođenje određenih stegovnih postupaka protiv prekršitelja.
Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Ministarstvo nije sačinilo i Vladi Kantona dostavilo Prijedlog plana i programa mjera zdravstvene zaštite za područje Kantona Sarajevo i Prijedlog odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investiciono ulaganje i investiciono i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti za 2020. godinu. Navedeno nije u skladu sa članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je predviđeno da spomenuta akta utvrđuje i donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva. Isticanje pitanja <ol style="list-style-type: none">Ističemo rizik pri obavljanju redovnih poslova i zadataka Ministarstva, s tim što je rizik posebno povećan u vrijeme pandemije COVID-19, iz razloga što u periodu od 16. 7. 2020. do 26. 8. 2020. godine Ministarstvo nije imalo ministra

	kao potpisnika dokumenata. Navedeno je indirektno uticalo i na rad javnih zdravstvenih ustanova Kantona, nabavku lijekova i drugo.
Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Dugoročne obaveze po osnovu zajma za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 3.850.000 EUR, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.U Bilansu stanja nisu ispravno preuzeta salda izvora stalnih sredstava sa konta stanja iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava više iskazani za 25.952.435 KM, za koliko su više iskazani i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Ministarstvo ne posjeduje potpunu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja iskazana u iznosu od 5.700.263 KM.U vanbilansnoj evidenciji Ministarstva evidentirane su obaveze Srednjobosanskog kantona po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudske rješenja u iznosu od 25.136.500 KM. Vlada Srednjobosanskog kantona je u 2019. godini usvojila Akcioni plan aktivnosti potrebnih za izvršenje generalnih mjera naloženih presudom Evropskog suda za ljudska prava, kojim su definisane mјere za izmirenje obaveza po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudske rješenja u periodu od 13 godina. Obaveze po navedenom osnovu nisu evidentirane na odgovarajućim bilansnim pozicijama Budžeta Srednjobosanskog kantona.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nisu u potpunosti ispoštovane procedure donošenja Budžeta Srednjobosanskog kantona, niti su sačinjavani planovi novčanih tokova, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.Nije vršena kontrola zakonitosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kod budžetskih korisnika, s obzirom na to da nije uspostavljen budžetski nadzor, nije vršena suštinska provjera izjava o fiskalnoj odgovornosti, niti je Ministarstvo poduzelo dovoljne aktivnosti na uspostavi sistema finansijskog upravljanja i kontrole, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim propisima.Nabavke finansijskih/bankarskih usluga u iznosu od 100.992 KM i usluga tehničke i funkcionalne podrške ISFU sistema trezorskog poslovanja u iznosu od 36.922 KM u 2020. godini vršene su bez provedenih postupaka javnih nabavki, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.
Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Raspodjela sredstava subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće u iznosu od 5.025.062 KM nije izvršena na osnovu relevantnih dokaza kojim bi se potvrdilo ispunjavanje kriterija za broj zaposlenih. Izvještaji o namjenskom utrošku sredstava za 421 korisnika u iznosu od 1.121.458 KM nisu dostavljeni, a za sredstva u iznosu od

	<p>1.048.136 KM za 197 korisnika izvještaji su dostavljeni sa nepotpunom dokumentacijom. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da su dodijeljena sredstva namjenski utrošena u skladu sa Zakonom o subvenciji za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće, niti je budžetska inspekcija izvršila blagovremen i adekvatan nadzor.</p>
Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta ne sadrži podatke o planiranim prihodima, zbog čega nisu tačno iskazana odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane prihode. Također, u Analizi iskaza nisu data obrazloženja i tačna odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane tekuće transfere i prihode, niti su data obrazloženja sumnjivih i spornih potraživanja. Navedeno ukazuje na to da Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu nije sačinjen u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Planiranje sredstava tekućih transfera nije izvršeno na osnovu realnih pokazatelja i relevantne dokumentacije, niti je uz finansijski plan dato obrazloženje planiranih pozicija. Navedeno je uticalo na to da su ESCROW sredstva za poticanje razvoja male privrede preusmjerena na saniranje štete u privredi izazvane pandemijom COVID-19, dok su budžetska sredstva za COVID-19 realizovana svega 58%. Pored toga, nedovoljno planiranje sredstava za transfer općinama po osnovu prihoda od koncesija uticalo je na veće ostvarenje u odnosu na planirana sredstva. Također, isplaćeni su poticaji iz 2019. godine za koje nisu planirana sredstva, tako da planiranje i izvršenje Budžeta nije izvršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.</p>
Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Raspodjela poticajnih sredstava za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uslijed pandemije COVID-19 u iznosu od 4.082.675 KM nije u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenog kriterija koji se odnosi na izmirenje svih obaveza po osnovu javnih prihoda zakљučno sa 29. 2. 2020. godine. Također se ne može potvrditi da su poslodavci dodijeljene poticaje namjenski iskoristili za isplatu neto plaća radnika. Navedeno nije u skladu sa Programima utroška sredstava koji je usvojila Vlada Srednjobosanskog kantona, a time ni odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2020. godinu i Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.</p> <p>2. Nije izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera za 2020. godinu, što je imalo za posljedicu da nisu pokrenuti postupci povrata za one korisnike koji nisu opravdali doznačena poticajna sredstva i nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2020. godinu.</p> <p>3. Na datum bilansa nije proveden cijelovit popis, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i obaveza, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Zakonom o koncesijama propisane su nadležnosti Vlade Srednjobosanskog kantona i nadležnih ministarstava prilikom provođenja postupka dodjele i potpisivanja ugovora o koncesijama. Nadzor nad ispunjenjem obaveza plaćanja naknade za koncesiju obavlja Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona,

	<p>a nadzor nad korištenjem predmeta koncesija obavlja nadležno ministarstvo. Obavljenom revizijom utvrdili smo da postupak naplate potraživanja od koncesija nije u dovoljnoj mjeri efikasan, što je posljedica neraskidanja ugovora sa koncesionarima koji nisu redovno izmirivali obaveze, kao i nepokretanja aktivnosti naplate sumnjivih i spornih potraživanja putem aktiviranja mjenica u iznosu od 1.736.987 KM.</p>
Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegposanske županije	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu nije potpuno, s obzirom na to da nije sačinjen Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analiza iskaza. Također, nisu sačinjavani periodični izvještaji za prva tri kvartala 2020. godine. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nije osiguran nadzor nad korisnicima sredstava tekućih transfera koji su dodijeljeni zdravstvenim ustanovama u iznosu od 967.300 KM u svrhu ostvarenja prava iz kolektivnih ugovora, niti su poduzete mjere i aktivnosti kako bi se osiguralo namjensko raspolažanje budžetskim sredstvima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.Prijedlog plana i programa mera zdravstvene zaštite za područje Hercegposanske županije i odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standara za investiciono ulaganje i investiciono i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti nije sačinjen i predložen Vladi Hercegposanske županije, što je bila obaveza u skladu sa članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.Provedbeni propisi iz oblasti socijalne pomoći nisu doneseni, niti je provođen upravni i inspekcijski nadzor iz oblasti socijalne skrbi. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o socijalnoj skrbi.Nije osigurano transparentno i ekonomično trošenje javnih sredstava, budući da nije donesen Plan javnih nabavki, a nabavka razne medicinske, zaštitne i druge opreme u iznosu od najmanje 222.041 KM izvršena je bez provedenih postupaka i zaključenih ugovora. Također, nije osigurano praćenje realizacije Ugovora o izvođenju građevinskih radova na izolatoriju u vrijednosti od 332.549 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.
Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">U Bilansu stanja nisu ispravno preuzeta salda izvora stalnih sredstava i neraspoređenog viška prihoda i rashoda s konta stanja iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava više iskazani za 4.849.070 KM, za koliko su više iskazani i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.Dugoročne obaveze manje su iskazane za 3.769.137 KM, s obzirom na to da na datum bilansa nije izvršeno usklađivanje po osnovu negativnih kursnih razlika po kreditu za Projekat „Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini – Faza II“ (2.104.258 KM), kao i da je dio dugoročnih iskazan na poziciji kratkoročnih obaveza (1.664.879 KM). Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za korisnike budžeta Županije Zapadnohercegovačke i Trezor.

Isticanje pitanja

- U vanbilansnoj evidenciji konsolidovanih finansijskih izvještaja Županije, na osnovu Odluke Vlade Županije o knjigovodstvenom evidentiranju (knjiženju) obaveza Budžeta Županije nastalih po osnovu obračunatih, a neuplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti zaposlenika korisnika budžeta iz 2005. godine, evidentirane su obaveze u iznosu od 8.114.608 KM. Za izmirenje ovih obaveza u ranijim periodima nisu planirana sredstva i one nisu evidentirane na propisanim bilansnim pozicijama.
- Obaveze po osnovu sudske rješenja o izvršenju po postupcima iz oblasti radnopravnih odnosa protiv Županije iskazane su u vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 3.770.629 KM, za čije izmirenje nisu u ranijim periodima planirana sredstva.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
Osnova za mišljenje

1. Procedure izrade i izvršavanja Budžeta Županije Zapadnohercegovačke nisu se u potpunosti poštovale, nije uspostavljen budžetski nadzor nad zakonitošću i namjenskim utroškom sredstava kod budžetskih korisnika, niti su se sačinjavali planovi novčanih tokova, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
2. Dospjele obaveze Županije Zapadnohercegovačke po kreditu III Stand-by aranžmana Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 2.400.000 KM nisu izmirene u utvrđenom roku, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Županije Zapadnohercegovačke, s obzirom na to da su otplate kamata i duga prve na listi prioriteta izvršavanja Budžeta.
3. Popisom obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je previđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

**Ministarstvo
obrazovanja, nauke,
kulture i sporta
Hercegovačko-
neretvanskog
kantona**

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom
Osnova za mišljenje

1. U finansijskim izvještajima Ministarstva nisu iskazani tekući transferi u iznosu od 14.582.220 KM, za čiju realizaciju je nadležno Ministarstvo, kao ni obaveze po tim transferima u iznosu od 2.538.928 KM, budući da su sredstva odobrena i realizovana na posebnim razdjelima u Budžetu Hercegovačko-neretvanskog kantona. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvršavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
2. Nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje donacije online platforme za učenje u osnovnim i srednjim školama na području Hercegovačko-neretvanskog kantona, a izdaci za nadogradnju platforme u iznosu od 28.665 KM nisu iskazani na propisanim pozicijama, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
Osnova za mišljenje

1. Raspodjela tekućih transfera za druge nivo vlasti i za nauku u iznosu od 450.000 KM izvršena je na osnovu zahtjeva korisnika, bez utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava i javnog poziva, čime nije osigurana transparentnost, shodno Zakonu o budžetima u FBiH. Također, transfer za pomoć medijskim kućama u iznosu od 220.000 KM raspodijeljen je bez javnog poziva i bez mjerljivih kriterija za odabir korisnika, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu. S korisnicima tekućih transfera nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulisala obaveza i način izvršavanja o utrošku sredstava i obezbijedio preduslov za nadzor nad

	namjenskim utroškom ovih sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu.
Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Ministarstvo nije sačinilo Analizu iskaza (tekstualni dio) uz godišnje računovodstvene izvještaje, sa obrazloženjem izvršenja budžeta, zbog čega nije postupljeno u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Raspodjela subvencija privatnim preduzećima i poduzetnicima zbog posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 u iznosu od 1.442.385 KM nije u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenog kriterija koji se odnosi na izmirenje svih obaveza po osnovu javnih prihoda zaključno sa 31. 12. 2019. godine, što nije u skladu s Programom podrške subjektima male privrede. Objavljena lista korisnika ne sadrži dodijeljena sredstva, zbog čega nije osiguran princip transparentnosti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Raspodjela tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 136.130 KM izvršena je po pojedinačnim odlukama, bez utvrđenih kriterija Vlade, na prijedlog Ministarstva. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2020. godinu.Tekući i kapitalni transferi drugim nivoima vlasti u iznosu od 530.000 KM izvršeni su bez prethodno utvrđenih kriterija, zbog čega nije osiguran princip transparentnosti pri izvršavanju Budžeta, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Positivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Raspodjela transfera za zdravstvene ustanove u ukupnom iznosu od 980.000 KM nije izvršena na temelju kriterija definiranih Programom utroška sredstava koji je donijela Vlada Županije Posavske, što nije u skladu s članom 25. Zakona o izvršavanju Budžeta Županije Posavske za 2020. godinu.Ministarstvo nije donijelo plan i program mjera zdravstvene zaštite, što nije u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti Županije Posavske.

Tabela 11. Pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

3.5 Gradovi i općine

U izvještajnom periodu obavljene su finansijske revizije 19 jedinica lokalne samouprave, od čega četiri grada i 15 općina.

Važno je istaknuti da je značajan broj općinskih i gradskih vijeća revidiranih jedinica lokalne samouprave u svoje programe rada uvrstio razmatranje izvještaja o obavljenim revizijama za 2020. godinu, te su na sjednicama razmatrani revizorski izvještaji, kao i planovi za oticanje nepravilnosti, odnosno implementaciju revizorskih preporuka.

Planirani budžeti revidiranih gradova i općina iznosili su 382.986.085 KM. Revidirane jedinice lokalne samouprave su u finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazale ukupne prihode i primitke u iznosu od 288.153.278 KM, a rashode i izdatke u iznosu od 286.267.700 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2020. godine, po subjektima revizije:

Red. broj	Subjekti revizije	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹⁶
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Tuzla	55.533.167	56.431.904	-898.737	10.124.927
2.	Grad Mostar	55.559.731	56.608.028	-1.048.297	-3.297.868
3.	Općina Lukavac	16.525.879	16.522.859	3.020	2.097.549
4.	Grad Sarajevo	24.299.311	18.884.843	5.414.468	-6.462.240
5.	Općina Sanski Most	10.905.525	11.616.052	-710.527	1.584.213
6.	Općina Tešanj	15.021.990	13.912.965	1.109.025	1.667.316
7.	Grad Gračanica	14.821.169	12.305.421	2.515.748	2.970.507
8.	Općina Hadžići	11.659.646	12.218.303	-558.657	1.992.651
9.	Općina Ilijaš	12.142.306	12.311.871	-169.565	2.413.739
10.	Općina Banovići	8.383.680	10.593.735	-2.210.055	676.917
11.	Općina Jablanica	9.313.779	11.001.496	-1.687.717	-1.737.920
12.	Općina Bosanska Krupa	8.842.002	9.360.594	-518.592	200.633
13.	Općina Stolac	6.505.084	6.503.520	1.564	68.385
14.	Općina Žepče	9.468.268	9.289.305	178.963	175.931
15.	Općina Grude	7.893.751	7.885.932	7.819	-3.892.703
16.	Općina Maglaj	7.096.416	7.080.634	15.782	445.248
17.	Općina Novi Travnik	6.328.058	6.303.765	24.293	132.359
18.	Općina Drvar	5.131.538	5.084.723	46.815	-169.970
19.	Općina Kupres	2.721.978	2.351.750	370.228	-489.090
UKUPNO		288.153.278	286.267.700	1.885.578	8.500.584

Tabela 12. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina

¹⁶ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled datih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave:

Red. broj	Subjekti revizije	Data mišljenja	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Grad Tuzla	Pozitivno	S rezervom
2.	Grad Mostar	S rezervom	S rezervom
3.	Općina Lukavac	S rezervom	S rezervom
4.	Grad Sarajevo	S rezervom	S rezervom
5.	Općina Sanski Most	Negativno	S rezervom
6.	Općina Tešanj	S rezervom	S rezervom
7.	Grad Gračanica	S rezervom	S rezervom
8.	Općina Hadžići	S rezervom	S rezervom
9.	Općina Ilijaš	S rezervom	Pozitivno
10.	Općina Banovići	S rezervom	S rezervom
11.	Općina Jablanica	S rezervom	S rezervom
12.	Općina Bosanska Krupa	S rezervom	S rezervom
13.	Općina Stolac	S rezervom	S rezervom
14.	Općina Žepče	S rezervom	S rezervom
15.	Općina Grude	S rezervom	S rezervom
16.	Općina Maglaj	S rezervom	S rezervom
17.	Općina Novi Travnik	S rezervom	S rezervom
18.	Općina Drvar	Negativno	S rezervom
19.	Općina Kupres	S rezervom	S rezervom

Tabela br. 13 Pregled datih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave

Napominjemo da su u četiri izvještaja istaknuta određena pitanja uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima, i to kod mišljenja s rezervom.

3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu, što je obaveza utvrđena Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Nisu imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu, ne vrši se identifikacija i procjena rizika, a nisu donesene ni određene pisane interne procedure koje detaljnije uređuju procese iz nadležnosti.

Uspostaviti sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Jedinice za internu reviziju nisu uspostavljene u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u FBiH.

Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Računovodstvene politike nisu usklađene s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i nisu dosljedno primjenjene. U pojedinim slučajevima prilikom planiranja i knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena nije dosljedno primjenjen ni kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. To je za posljedicu imalo pogrešna iskazivanja u godišnjim finansijskim izvještajima.

Donjeti računovodstvene politike u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i dosljedno ih primjenjivati, te dosljedno primjenjivati kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Nisu uspostavljeni registri budžetskih korisnika na način propisan Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH. Nisu okončane ni aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sistema poslovanja, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.

Uspostaviti Registar budžetskih korisnika shodno Zakonu o budžetima u FBiH i okončati aktivnosti na uspostavljanju trezorskog poslovanja shodno Zakonu o trezoru u FBiH.

- Priprema i izrade budžeta nije se vršila u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Kod pripreme i izrade budžeta postupati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

- Ne sačinjava se Analiza iskaza (tekstualni dio), koja je dio godišnjeg finansijskog izvještaja, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio) u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

- Neiskorišteni namjenski prihodi prznati su kao prihod tekućeg perioda i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja prije izrade godišnjeg obračuna, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. To ima za posljedicu pogrešno iskazivanje prihoda i finansijskih rezultata, kao i vremenskih razgraničenja i neraspoređenih viškova prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima u finansijskim izvještajima.

Neutrošene namjenske prihode prije izrade godišnjeg obračuna preknjižavati na kratkoročna razgraničenja i prenositi u budžet naredne godine, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

- Neraspoređeni viškovi prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima nisu realno iskazani s obzirom na to da prilikom knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena i zaključnih knjiženja na kraju godine nisu dosljedno primijenjene računovodstvene politike i odredbe Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima, izvršiti korektivna knjiženja, a zaključna knjiženja provoditi na način propisan odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima (knjigovodstvene i druge), ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja. Nabavke stalnih sredstava se u pojedinim slučajevima planiraju i knjigovodstveno evidentiraju na poziciji kapitalnih transfera, zbog čega se ne vrši ni povećanje njihove vrijednosti u poslovnim knjigama.

Osigurati da se stalna sredstva knjigovodstveno iskazuju na osnovu vjerodostojne dokumentacije, te intenzivirati aktivnosti na uspostavi potpunih evidencija o stalnim sredstvima.

- Sa javnim preduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.

Ugovorima sa javnim preduzećima urediti međusobna prava i obaveze i preciznije urediti pitanja koja se odnose na tekuće i investiciono ulaganje u javna dobra koja su im data na upravljanje.

- Potraživanja i plasmani jedinica lokalne samouprave nisu realno iskazani, nije prezentirana dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, u okviru redovnih potraživanja iskazana su i sumnjiva i sporna potraživanja, a nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja koja su iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji, u skladu s konstatovanim poduzeti aktivnosti kako bi finansijski izvještaji davali tačne informacije o njihovom stanju, te poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati.

- Obaveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačno stanje o dugoročnim obvezama i izvorima sredstava jedinica lokalne samouprave.

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita evidentirati u Glavnoj knjizi, na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Godišnji popisi imovine i obaveza nisu započinjali blagovremeno, nisu izvršeni detaljno i sveobuhvatno, a u pojedinim slučajevima nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te vršiti usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima. Nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora sa dobavljačima, a u pojedinim slučajevima nabavke su vršene bez zaključenih ugovora.

Nabavke u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama.

- Raspodjela transfera u određenim slučajevima nije izvršena na način propisan odlukama o izvršenju budžeta i internim aktima (na osnovu javnog poziva i uz primjenu odgovarajućih kriterija). S korisnicima transfera ne zaključuju se ugovori kojima se regulišu međusobna prava i obaveze i nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. U pojedinim slučajevima, odlukama o izvršenju budžeta nije uređen način raspodjele transfera.

Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s brojem preporuka za 2020. godinu i ocjenom postupanja po preporukama datim u prethodnom periodu:

R. B.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Grad Tuzla	10	29	23	79	6	21	0	0	0	0
2.	Grad Mostar	29	31	12	39	8	26	11	35	0	0
3.	Općina Lukavac	18	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama								
4.	Grad Sarajevo	16	18	11	61	2	11	4	22	1	6
5.	Općina Sanski Most	19	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
6.	Općina Tešanj	13									
7.	Grad Gračanica	24									
8.	Općina Hadžići	12									
9.	Općina Ilijas	6									
10.	Općina Banovići	20									
11.	Općina Jablanica	22									
12.	Općina Bosanska Krupa	10									
13.	Općina Stolac	16									
14.	Općina Žepče	17									
15.	Općina Grude	22									
16.	Općina Maglaj	15									
17.	Općina Novi Travnik	18									
18.	Općina Drvar	20									

R. B.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama							
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
19.	Općina Kupres	13								
	UKUPNO	320	78	46	59	16	21	15	19	1

Tabela 14. Informacije o datim preporukama gradovima i općinama

Ocjena postupanja po preporukama koje su date u prethodnim godinama izvršena je kod tri revidirana subjekta. Kod 16 revidiranih subjekata nije izvršena s obzirom na značajan protok vremena (preporuke date prije deset i više godina).

Od ukupno 78 preporuka koje su u prethodnim izvještajima date gradovima Tuzla, Mostar i Sarajevo, 59% je realizovano, 21% djelimično, a 19% nije realizovano. Ocjena postupanja po jednoj preporuci (1%) koja je data Gradu Sarajevu u prethodnom izvještaju nije izvršena s obzirom na to da prihodi na koje se odnosila nisu bili iskazani u finansijskim izvještajima za 2020. godinu.

U 19 izvještaja o finansijskoj reviziji jedinica lokalne samouprave za 2020. godinu dato je ukupno 320 preporuka.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2020. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Grad Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Pojedinačni ugovori za nabavku radova za redovno održavanje puteva, trotoara, ugradnju putne galerijere, cijevnog i drugog materijala za potrebe mjesnih zajednica, te radova na održavanju i čišćenju vodotoka u iznosu od 3.441.734 KM nisu zaključeni u skladu sa uslovima utvrđenim okvirnim sporazumima, s obzirom na to da ne sadrže lokaciju izvođenja radova i rokove za izvođenje radova. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Realizacijom postupaka javnih nabavki u 2020. godini koje su bile predviđene Planom javnih nabavki za 2019. godinu narušen je budžetski princip jedne godine, što nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.
Grad Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima koji je u Bilansu stanja iskazan u iznosu od 3.297.868 KM budući da su na toj poziciji evidentirane dugoročne obaveze po kreditima (21.945.585 KM) i neutrošeni namjenski prihodi i primici priznati ranijih godina (11.329.753 KM), što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

2. Prihodi i primici u iznosu od 706.197 KM prznati su iako nisu bili mjerljivi i raspoloživi, a rashodi i izdaci u iznosu od 2.249.168 KM nisu prznati iako je poslovni događaj nastao u fiskalnoj godini, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog, potcijenjen je finansijski rezultat tekućeg perioda, kao i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima.
3. Ne možemo potvrditi potraživanja za komunalnu naknadu, iskazana u iznosu od 11.800.255 KM, s obzirom na to da se najveći dio odnosi na potraživanja starija od deset i više godina, za koja nije prezentirana starosna struktura, nije izvršena ocjena naplativosti, niti su prenesena na sumnjiva i sporna. Ni za ostala potraživanja nisu uspostavljene tačne i ažurne pomoćne evidencije, niti se za sva potraživanja poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate, kako je predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike Grada Mostara i Trezor.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. U postupku izrade i donošenja Budžeta nisu ispoštovani rokovi i procedure, s obzirom na to da nije donesen u roku, nije sačinjen Dokument okvirnog budžeta, niti budžetski zahtjevi korisnika sadrže sve propisane elemente. Nisu se sačinjavali planovi novčanih tokova i operativni planovi rashoda i izdataka, niti je Registrar budžetskih korisnika uspostavljen u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
2. Poslovi povjereni komunalnim preduzećima pojedinačnim odlukama gradonačelnika u iznosu od najmanje 946.507 KM nisu obuhvaćeni Planom javnih nabavki, niti Programom obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje, što nije u skladu sa članom 18. Odluke o izvršenju Budžeta Grada Mostara za 2020. godinu.
3. Nabavke goriva, sredstava i opreme za dezinfekciju, usluga obezbjeđenja objekata i održavanja zgrada i vozila u ukupnom iznosu od 730.727 KM izvršene su bez provedenih postupaka, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.
4. Subvencije preduzeću „Vodovod“ d.o.o. Mostar za potrebe probnog rada postrojenja za preradu otpadnih voda i građevine sifona u iznosu od 712.800 KM doznačene su bez dostavljenih dokaza o nastalim troškovima plaća i naknada angažovanih zaposlenika, što nije u skladu s odredbama Odluke o izvršenju Budžeta Grada Mostara i zaključenog Sporazuma

Isticanje pitanja

- Grad Mostar funkcionisao je bez organa odlučivanja od 2012. pa sve do 2021. godine, kada je konstituisano Gradsko vijeće. Zbog toga se nisu donosile odluke iz nadležnosti Gradskog vijeća utvrđenih Statutom, koje su od značaja za Grad, ali i za poslovanje javnih preduzeća i svih drugih ustanova.

Općina Lukavac

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Ne možemo potvrditi stanje potraživanja koja su u Bilansu stanja iskazana u iznosu od 52.784 KM, s obzirom na to da za iznos naplaćenih potraživanja od 1.302.416 KM nije izvršeno umanjenje ispravke vrijednosti, te da ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 3.657.647 KM u 2020. godini nije vršena na osnovu relevantne dokumentacije, niti su poduzete sve zakonom propisane radnje na naplati potraživanja. To nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

2. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima koji je u Bilansu stanja iskazan u iznosu od 2.097.549 KM, s obzirom na to da neutrošeni namjenski prihodi u ranijim periodima nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja potcijenjena, a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima precijenjen. Navedeno nije u skladu s članom 48. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Također, zaključna knjiženja prihoda, rashoda, kapitalnih primitaka i izdataka ne provode se u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava u pripremi u iznosu od 17.039.123 KM i stanova u iznosu od 716.400 KM za koje Općina ne raspolaže adekvatnom dokumentacijom. Također, Općina nije uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava i ne vrši obračun amortizacije za putnu infrastrukturu i uličnu rasvjetu. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Popis sredstava, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2020. godine nije proveden u cijelosti i u zakonski definisanom roku. Također, nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
2. Postupci javnih nabavki izvođenja radova nisu poništeni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 110.014 KM. Postupci javnih nabavki izvođenja radova nisu poništeni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 110.014 KM. Procijenjene vrijednosti nisu utvrđene na način da njihovu vrijednost čini procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obaveštenja o nabavci. Također, Općina nije osigurala poštivanje zaključenih ugovora sa dobavljačima, u dijelu koji se odnosi na rokove izvođenja radova. Zbog toga ne možemo potvrditi da je Općina dosljedno postupala u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Grad Sarajevo

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Bilans stanja nije sačinjen preuzimanjem podataka iz Glavne knjige, s obzirom na to da je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u Bilansu stanja iskazan u iznosu od 6.462.240 KM, a u Glavnoj knjizi višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3.537.761 KM. Također, nije sačinjena Analiza iskaza – tekstualni dio uz finansijske izvještaje. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
2. Rashodi i izdaci u iznosu od 3.268.465 KM knjigovodstveno su evidentirani na osnovu zaključenih ugovora, iako poslovni događaji i obaveze za plaćanje nisu nastali, a što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su za navedeni iznos precijenjeni rashodi i izdaci, te potcijenjeni finansijski rezultati tekućeg i ranijih perioda.
3. Stalna sredstva i izvori stalnih sredstava potcijenjeni su najmanje za 2.547.403 KM, budući da su ulaganja u zgradu željezničke stanice Bistrik i Muzej Vijećnica iskazana na poziciji kapitalnih transfera, a ne na odgovarajućoj poziciji ulaganja u stalna sredstva, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Nabavka roba, usluga i radova u iznosu ne manjem od 1.397.220 KM izvršena je bez primjene postupka nabavke propisanog Zakonom o javnim nabavkama.

	<p>Također, postupci javnih nabavki za izvođenje radova tekućeg održavanja i unutrašnjeg uređenja prostora Muzeja Vijećnica u objektu gradske Vijećnice i izvođenje radova na sanaciji tunela Ciglane nisu poništeni, iako su jedine pristigle ponude premašivale procijenjene vrijednosti ovih nabavki za ukupno 133.644 KM.</p> <p>2. Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza, te nije provedeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.</p>
Općina Sanski Most	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Finansijski rezultat za 2020. godinu u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više je iskazan za iznos od najmanje 469.388 KM, jer ne sadrži tačan podatak o primljenim kapitalnim transferima i donacijama. Također, ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od najmanje 509.870 KM, jer nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, te zbog činjenice da su u ranijim periodima neutrošeni namjenski prihodi priznavani kao prihod. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.2. Kratkoročne tekuće obaveze manje su iskazane za 418.090 KM, s obzirom na to da obaveze i rashodi po osnovu sudske rješenja o izvršenju ranijih i tekuće godine nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog toga su potcijenjeni rashodi i precijenjen je finansijski rezultat za 2020. godinu za 30.713 KM, kao i rashodi i finansijski rezultati ranijih godina, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.3. Ne možemo potvrditi dugoročne plasmane koji se odnose na dionice javnih preduzeća u iznosu od 892.779 KM, s obzirom na to da nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, kao ni dokumentacija o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica u vlasništvu Općine iz 2010. godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.4. Potraživanja za komunalnu naknadu nisu knjigovodstveno evidentirana, što je imalo za posljedicu da su kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja potcijenjena za najmanje za 342.178 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.5. Dugoročne obaveze i povezana potraživanja po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture u iznosu od 1.274.476 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan podatak o stanju dugoročnih obaveza i izvora sredstava. To nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Općina Tešanj	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom
	Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od 216.620 KM iz 2018. i ranijih godina, kao ni iskazanu pretplatu koja je za 268.082 KM umanjila vrijednost potraživanja, s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija koja je osnov za njihovo knjigovodstveno evidentiranje. Dio potraživanja starijih od šest mjeseci nije evidentiran na poziciji sumnjivih i spornih, a za dio potraživanja nisu poduzete mjere s ciljem njihove naplate. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.2. Ne možemo potvrditi dugoročne obaveze po Ugovoru o kreditu sa Evropskom investicionom bankom koje su na 31. 12. 2020. godine iskazane u iznosu od 5.056.651 KM, s obzirom na to da nisu usaglašene sa stanjem obaveza kod Federalnog ministarstva finansija, kao i otpлатnim planom povrata kredita koji je sastavni dio Ugovora o kreditu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
Grad Gračanica	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Za postupke javnih nabavki nakon kojih su zaključeni ugovori, ukupne vrijednosti od 515.659 KM, nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti i nije odabran odgovarajući postupak. Za izgradnju sportske dvorane za osnovnu školu u Miljanovcima nije osigurano poštivanje zaključenog ugovora u dijelu koji se odnosi na rokove za izvođenje radova, dostavljanje garancije za izvršenje ugovora i obračun kazne zbog kašnjenja u izvođenju radova. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.
Grad Gračanica	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom
	Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Zaključna knjiženja kapitalnih primitaka nisu provedena u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, zbog čega je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja manje iskazan za 1.721.974 KM.2. Ne možemo potvrditi potraživanja od kupaca koja su u Bilansu stanja iskazana u iznosu od 231.441 KM, jer potraživanja za naknadu za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta (renta) na osnovu zaključenih Sporazuma o načinu isplate duga sa investitorima u iznosu od 199.310 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, nisu uspostavljene pomoćne evidencije ovih potraživanja, a nije osigurana pravovremena naplata potraživanja za rentu u iznosu od 127.129 KM, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Aktivnosti na uspostavljanju trezorskog poslovanja nisu okončane u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, niti je uspostavljen Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.2. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.3. Izmjenama i dopunama plana javnih nabavki nisu utvrđene procijenjene vrijednosti postupaka, zbog čega se u planu ne daju potpuni podaci o postupcima koji se planiraju provesti. Postupci javnih nabavki izvođenja radova nisu poništeni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 363.500 KM. Procijenjene vrijednosti nisu utvrđene na način da njihovu vrijednost čini procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme

	<p>objavljivanja obavještenja o nabavci, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Gradsko vijeće nije donijelo Statut kojim se uređuje samoupravni djelokrug Grada, organizacija, ovlasti, način rada njegovih organa i druga pitanja od značaja za Grad, u skladu sa Zakonom o Gradu Gračanici i odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.
Općina Hadžići	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Neutrošeni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 773.995 KM nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja poticijenja a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2020. godine precijenjen za navedeni iznos. To nije u skladu s članom 48. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor Kantona Sarajevo.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Plan javnih nabavki nije sačinjen na način da daje potpune informacije o broju i vrijednostima postupaka koji se planiraju provesti, a za dio provedenih nabavki nisu objavljena obavještenja i dostavljeni izvještaji u informacionom sistemu „Enabavke“. Za nabavke u iznosu od 461.133 KM nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti i nije provedena odgovarajuća vrsta postupka. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Općina Iljaš	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Izdaci za izgradnju Gradskog stadiona u iznosu od 488.128 KM planirani su i knjigovodstveno iskazani kao kapitalni transferi, iako se radi o ulaganjima u stalna sredstva koja će biti u potpunom ili djelimičnom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Positivno</p>
Općina Banovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost kratkoročnih potraživanja u iznosu od najmanje 122.160 KM i kratkoročnih plasmana u iznosu od 121.469 KM s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje. Nisu uspostavljene ni potpune pomoćne evidencije, ne vrši se praćenje naplate potraživanja i preknjižavanje potraživanja starijih od šest mjeseci na sumnjiva i sporna, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.2. Dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture i za finansiranje izgradnje regionalne deponije za kruti otpad u ukupnom iznosu od 3.419.480 KM i povezana dugoročna potraživanja u iznosu od 485.735 KM nisu knjigovodstveno evidentirani, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan podatak o stanju dugoročnih obaveza, dugoročnih potraživanja i izvora sredstava.3. Nije sačinjena Analiza iskaza (tekstualni dio) kao sastavni dio godišnjeg finansijskog izvještaja, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještaju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Tekući transferi su realizovani bez donošenja posebnih odluka i potpisivanja ugovora kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze, praćenje namjenskog utroška, izvještavanje i nadzor. Krajnjim korisnicima tekućih transfera nije utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, što nije u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.Na datum bilansa nije proveden cijelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Općina Jablanica	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan u Bilansu stanja za 2020. godinu u iznosu od 1.737.920 KM, s obzirom na to da od ostvarenog ukupnog negativnog finansijskog rezultata tekuće godine iznos od 1.109.994 KM nije iskazan na odgovarajućoj poziciji finansijskog rezultata, već na drugim pozicijama izvora sredstava, a što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.Ne možemo u cijelosti potvrditi kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 2.909.511 KM, s obzirom na to da Općina ne vodi njihove tačne i ažurne evidencije. Potraživanja starija od šest mjeseci ne evidentiraju se na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, niti se poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja, kako je to predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH.Ne možemo potvrditi u cijelosti iskazano stanje dugoročnih plasmana u iznosu od 608.019 KM i kratkoročnih plasmana u iznosu od 146.000 KM, s obzirom na to da nije prezentirana odgovarajuća dokumentacija koja bi potvrdila vjerodostojnost ovih pozicija u finansijskim izvještajima za 2020. godinu.

Općina Bosanska Krupa	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ulaganja u rekonstrukciju lokalnih cesta u iznosu od najmanje 1.043.645 KM i ulaganja u vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu od 366.038 KM evidentirana su na poziciji kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama, umjesto na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstava. Za navedena ulaganja nije izvršeno povećanje stalnih sredstava Općine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.2. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od 828.619 KM s obzirom na to da za njih nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Općina Stolac	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Konsolidovani finansijski izvještaj za 2020. godinu nije potpun, jer ne sadrži imovinu (103.193 KM), te rashode i izdatke (15.168 KM) Centra za socijalni rad. Također, nije sačinjen godišnji finansijski izvještaj za Jedinstveni organ uprave. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
Općina Žepče	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi da je odabir projekata nevladnim i neprofitnim organizacijama u iznosu od 49.700 KM izvršen na osnovu primjene prethodno utvrđenih kriterija. Kod pravdanja sredstava pojedini korisnici nisu dostavili izvještaje, ili su dostavili nepotpune izvještaje, a za korisnike čiji je izvještaj ocijenjen neprihvatljivim, Općina nije zatražila povrat sredstava, zbog čega nije postupljeno u skladu s Odlukom o izvršenju Budžeta Općine za 2020. godinu i zaključenim ugovorima.

	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Nije uspostavljen trezorski sistem poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Također, nije uspostavljen Registar budžetskih korisnika shodno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.2. Na datum bilansa nije proveden popis imovine i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.3. Općina za izvođenje radova na održavanju i rekonstrukciji cesta u iznosu od najmanje 771.722 KM nije provela procedure javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Općina Grude	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Neiskorišteni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 419.168 KM priznati su kao prihod tekućeg perioda i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Zbog navedenog, za isti iznos prihodi Općine su precijenjeni, kao i ukupan finansijski rezultat.2. Na poziciji izdataka za tekuće održavanje iskazan je iznos od 582.397 KM za koji nije bilo osnova da se iskazuje na ovoj poziciji, s obzirom na to da se radi o ulaganjima Općine u objekte komunalne infrastrukture kojim se povećava njihova vrijednost.3. Obaveze po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture u iznosu od 521.337 KM nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan podatak o stanju dugoročnih obaveza i izvora sredstava.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Nije donesen Dokument okvirnog budžeta za period 2020–2022. godine, Budžetom Općine Grude za 2020. godinu nije planirano pokriće deficita iz ranijih godina, a u pojedinim slučajevima preuzete su obaveze preko iznosa odobrenih budžetom za te namjene, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.2. Odluka o komunalnoj naknadi nije usaglašena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu koji se odnosi na pripadnost prihoda i nadležnost u izdavanju rješenja o utvrđivanju visine komunalne naknade. Općina nije uspostavila nadzor nad prikupljenim sredstvima od ove naknade, što je obaveza utvrđena članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.3. Nije uspostavljen Registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a ni trezorski sistem poslovanja što je obaveza propisana Zakonom o trezoru u FBiH.4. Za izvedene radove i nabavljene robe i usluge u iznosu od najmanje 237.392 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Općina Maglaj	Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Kapitalna ulaganja u cestovnu infrastrukturu u iznosu od 286.463 KM evidentirana su na poziciji izdataka za tekuće održavanje, zbog čega su oni precijenjeni, a izdaci za nabavku stalnih sredstava potcijenjeni. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

2. Ne možemo potvrditi stalna sredstva u pripremi u iznosu od 1.131.691 KM, s obzirom na to da nije prezentirana odgovarajuća dokumentacija na osnovu koje je izvršeno njihovo knjigovodstveno evidentiranje. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Općina nije uspostavila Registrar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, niti je uspostavila trezorski sistem poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.
2. Nije proveden potpun popis imovine i obaveza, te nije provedeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
3. Nije osigurano poštivanje odredbi zaključenih ugovora za radove na izgradnji, sanaciji i rekonstrukciji u dijelu koji se odnosi na nepoštivanje ugovorenog roka za izvođenje radova bez adekvatnog obrazloženja o razlozima kašnjenja, plaćanje ugovorene kazne i dostavljanje garancije za dobro izvršenje posla. Također, tenderska dokumentacija za nabavku radova na vanjskom uređenju nije sadržavala sve Zakonom propisane informacije u dijelu dostavljanja garancije za dobro izvršenje posla. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Općina Novi Travnik**Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom****Osnova za mišljenje**

1. Kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja potcijenjena su za 2.347.381 KM s obzirom na to da su potraživanja za komunalnu naknadu i potraživanja po osnovu prodatih stanova iskazana u vanbilansnoj evidenciji, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
2. Dugoročne obaveze po osnovu zajma za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 1.303.756 KM nisu knjigovodstveno evidentirane. Također, dugoročne obaveze nastale po osnovu zaključenog ugovora o nabavci i isporuci roba iz prethodnog perioda u iznosu od 506.787 KM nisu na adekvatan način knjigovodstveno evidentirane. Zbog navedenog Bilans stanja ne daje tačne podatke o visini dugoročnih obaveza i rezervisanja, kao i izvora sredstava, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
3. Nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje određenih objekata u vlasništvu Općine, niti je izvršen obračun amortizacije za objekte lokalne komunalne infrastrukture čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 9.536.665 KM, zbog čega ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava u iskazanom iznosu, što nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Rokovi za planiranje i izradu budžeta utvrđeni Zakonom o budžetima u FBiH nisu se poštivali, tekuća rezerva planirana je u iznosu većem od propisanog, plan rashoda i izdataka budžetskog korisnika Centar za socijalni rad nije iskazan po vrstama, raspoređenim u tekuće izdatke i kapitalne investicije, niti je pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija kantona o nacrtu budžeta, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
2. Raspodjela tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 173.469 KM nije izvršena transparentno s obzirom na to da Odlukom o proglašenju Odluke o izvršenju budžeta trezora Općine za 2020. godinu nisu utvrđeni kriteriji

	<p>za njihovu raspodjelu, niti je raspisan javni poziv za dodjelu ovih sredstava, što nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.</p> <p>3. U postupcima javnih nabavki putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 185.361 KM nisu se upućivali zahtjevi na najmanje tri adrese. Pri provođenju nabavki putem pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisan način, a dostavljene ponude nisu bile odbijene iako nisu bile uvezane na način da se onemogući naknadno vađenje ili umetanje listova. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da ukoliko se budžet ne doneše do 31. marta, nakon toga neće se izvršavati rashodi u bilo koju svrhu, osim otplate duga, sve dok se budžet ne doneše. Međutim, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH utvrđeno je da ukoliko vijeće ne usvoji budžet u roku od 90 dana nakon početka budžetske godine, načelnik proglašava budžet. Imajući u vidu da budžet nije donešen do 31. 12. 2019. godine, Općinsko vijeće donijelo je 16. 1. 2020. godine Odluku o privremenom finansiranju javnih potreba Općine Novi Travnik za period od 1. 1. do 31. 3. 2020. godine. Općinsko vijeće nije do kraja marta usvojilo Budžet Općine za 2020. godinu, te ga je načelnik proglašio 1. 4. 2020. godine, u skladu sa odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.
Općina Drvar	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Godišnji finansijski izvještaj nije sačinjen u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH s obzirom na to da Godišnji izvještaj o izvršavanju budžeta ne sadrži rashode i izdatke iz tekuće rezerve, a Bilans stanja ne sadrži podatke o neraspoređenom višku rashoda nad prihodima iz knjigovodstvenih evidencija. Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen na propisani način, Analiza iskaza ne sadrži sve potrebne elemente, a pojedine pozicije u računovodstvenim izvještajima nisu klasifikovane u skladu sa kontnim planom koji je sastavni dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.2. Finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjen je za rashode po osnovu tekuće rezerve u iznosu od 30.928 KM, koji nisu uključeni u Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta.3. U Bilansu stanja pogrešno su iskazana novčana sredstva u blagajni i na bankovnim računima budući da je u poslovnim knjigama iskazano stanje od 416.359 KM, dok je stvarno stanje novčanih sredstava 363.354 KM.4. Obaveze po osnovu ugovora o kreditu sa Novom Bankom a.d. Banja Luka, koje na 31. 12. 2020. godine iznose 781.062 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega su za navedeni iznos potcijenjene dugoročne obaveze, a izvori sredstava precijenjeni. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije uspostavljen Registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a ni trezorski sistem poslovanja, što je obaveza propisana Zakonom o trezoru u FBiH.2. Budžet nije donešen u utvrđenom roku, nije sačinjen Dokument okvirnog budžeta, a Odluka o izvršavanju budžeta ne sadrži sve propisane elemente. Nisu se sačinjavali planovi novčanih tokova i operativni planovi, a u pojedinim
	<p>Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu</p>

	<p>slučajevima preuzete su obaveze preko iznosa odobrenih budžetom za te namjene, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.</p> <p>3. Godišnji popis obaveza i potraživanja nije izvršen, a nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza. Knjiga inventara i knjiga kapitalne imovine, kao obavezne pomoćne knjige, nisu uspostavljene. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p>4. Ne možemo potvrditi namjenski utrošak doniranih sredstava po sporazumima o finansiranju projekata donatorskim sredstvima u iznosu od 1.427.060 KM jer nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje u koje namjene su sredstva utrošena, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.</p>
Općina Kupres	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima koji je u Bilansu stanja iskazan u iznosu od 489.090 KM, kao ni kratkoročne obaveze, s obzirom na to da rashodi i obaveze po osnovu sudske rješenja o izvršenju u iznosu od 926.433 KM nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog navedenog potcijenjeni su rashodi i precijenjen je finansijski rezultat za 2020. godinu za 439.353 KM, kao i rashodi i finansijski rezultati ranijih perioda, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. 2. Ne možemo potvrditi da su kratkoročna potraživanja u iznosu od 818.207 KM realno iskazana, s obzirom na to da Općina ne vodi njihove tačne i ažurne evidencije, te da se potraživanja starija od šest mjeseci ne evidentiraju na poziciji sumnjivih i spornih, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor, niti se poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja, kako je to predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH. 3. Dugoročne obaveze na 31. 12. 2020. godine manje su iskazane za 107.321 KM budući da obaveze po ugovoru o dugoročnom kreditu s Međunarodnom asocijacijom za razvoj (WB-IDA) za finansiranje projekta urbane infrastrukture i pružanje usluga nisu knjigovodstveno evidentirane, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije sačinjen Dokument okvirnog budžeta za period 2020–2022. godine, nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi, niti je Općina uspostavila Registar budžetskih korisnika, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. 2. Nije proveden cijelovit popis imovine i obaveza, te nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Tabela 15. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s datim mišljenjima

3.6 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom periodu obavljeno je 17 finansijskih revizija, i to: devet zavoda (osam zavoda zdravstvenog osiguranja i jedan zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica), četiri javne ustanove (dvije ustanove za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica, jedna ustanova za predškolsko obrazovanje i jedna iz oblasti medicine rada), tri fonda i jedna agencija kod koje su revizijom obuhvaćene 2019. i 2020. godina, te su data odvojena mišljenja za svaku godinu. Kod pet subjekata revizija je obavljena prvi put.

Finansijski planovi revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova iznosili su 1.459.216.989 KM.¹⁷ U nastavku je pregled iskazanih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obaveza u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata za 2020. godinu:

(u KM)

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Finansijski rezultat	Obaveze na 31. 12. 2020. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	256.050.232	261.460.684	-5.410.452	12.579.882
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	188.845.285	188.071.940	773.345	18.260.667
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	183.349.969	186.866.246	-3.516.277	27.504.407
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	142.667.852	147.618.160	-4.950.308	40.066.324
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	72.284.696	72.026.640	258.056	619.860
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	110.451.051	113.650.906	-3.199.855	12.861.501
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	105.080.949	103.198.045	1.882.904	6.938.617
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	31.615.425	29.663.334	1.952.091	1.541.275
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	26.606.415	21.739.261	4.867.154	1.246.201
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.346.517	15.414.345	-67.828	9.512.838
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	4.140.270	12.309.246	-8.168.976	1.222.040
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	8.432.330	8.419.376	12.954	839.669

¹⁷ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju - nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu.

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Finansijski rezultat	Obaveze na 31. 12. 2020. godine
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarčić	5.446.762	6.316.691	-869.929	1.176.227
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	5.188.258	5.188.084	174	644.191
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.176.965	4.158.918	18.047	1.588.838
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu	71.380.677	70.639.884	723.104	10.232.414
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu	57.405.435	56.418.598	986.837	9.209.643
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.748.487	4.624.694	123.793	438.898
UKUPNO		1.293.217.575	1.307.785.052	-14.585.166	156.483.492

Tabela 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2020. godinu:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dato mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	Pozitivno	Pozitivno
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno	S rezervom
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	Pozitivno	S rezervom
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko -neretvanskog kantona	Pozitivno	S rezervom
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	S rezervom	S rezervom
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjjobosanskog kantona	Pozitivno	Pozitivno
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Pozitivno	S rezervom
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	S rezervom	S rezervom
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	Pozitivno	S rezervom
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	Pozitivno	S rezervom
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnicna	S rezervom	Pozitivno

Red. br.	Revidirani subjekti	Dato mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	S rezervom	S rezervom
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	Pozitivno	Pozitivno
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	S rezervom	S rezervom
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu.	Negativno	Negativno
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu.	Negativno	Negativno
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	Pozitivno	S rezervom

Tabela 17. Pregled datih mišljenja zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama

Napominjemo da su u pet izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, istaknuta određena pitanja, i to u tri izvještaja u kojima je dato pozitivno mišljenje i u dva izvještaja u kojima je dato mišljenje s rezervom.

Također, istaknuta su određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za deset subjekata, od kojih je sedam uz mišljenja s rezervom, dva uz pozitivna mišljenja i jedno uz negativno mišljenje.

3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Kod najvećeg broja revidiranih subjekata interne kontrole nisu adekvatno dizajnirane i implementirane, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji regulišu ovu oblast, što je za posljedicu imalo određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatovane tokom pojedinačnih revizija i za koje su date preporuke u izvještajima o finansijskoj reviziji. Neadekvatno dizajniran i implementiran sistem finansijskog upravljanja i kontrole može uticati na usklađenost poslovanja, kao i na istinit i fer prikaz finansijskih izvještaja.

Dizajnirati i implementirati sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu kontrolnog okruženja, upravljanja rizicima i praćenja i procjene.

- Stepen uspostave interne revizije nije adekvatan. Kod većine revidiranih subjekata Jedinica za internu reviziju je sistematizirana, ali ne i popunjena odgovarajućim brojem zaposlenih, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- Nisu doneseni planovi integriteta kojima se predviđaju mjere i aktivnosti, pravne i praktične prirode, u svrhu prevencije i otklanjanja nepravilnosti uzrokovanih svim pojavnim oblicima korupcije i neetičnog ponašanja. Dio subjekata donio je planove integriteta, ali ne prati implementaciju mera iz tih planova, te ne izvještava o tome.

Donijeti Plan integriteta, pratiti njegovu implementaciju i sačinjavati izvještaj o realizaciji mera iz Plana.

- Ugovori o radu na određeno i neodređeno vrijeme zaključivani su bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos, što nije u skladu sa Zakonom o radu.

Prijem u radni odnos vršiti nakon provedene konkursne procedure, u skladu s odredbama Zakona o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti prilikom zapošljavanja.

- Popis imovine i obaveza, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, nije izvršen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Redovnim godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava i obaveza i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Većina kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršila ugovaranje usluga zdravstvene zaštite putem postupka javne nabavke, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, ni primjenom Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršiti u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva. To je direktno uticalo na smanjenje efekata zapošljavanja i nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Kod provođenja podsticajnih mera aktivne politike zapošljavanja osigurati efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva). Također, nije se moglo potvrditi da su imenovane komisije Zavoda uvodile pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnim režimom propisivanja na osnovu jasno utvrđenih kriterija i da se Liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode u skladu sa donesenim Uputstvom Upravnog odbora.

Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati nakon rješavanja postojećih Listi čekanja i po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva), u skladu sa postojećim propisima.

Izvršiti analizu i u saradnji sa resornim Ministarstvom poduzeti aktivnosti s ciljem donošenja adekvatnih i revizije postojećih kriterija (stručno-medicinskih uputstava) na osnovu kojih rade Komisije za utvrđivanje prava korištenja Liste lijekova Fonda solidarnosti, u skladu sa postojećim propisima.

Liste čekanja pacijenata voditi jednoobrazno, elektronski i uz dosljednu primjenu Uputstva o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor.

- Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju nije dosljedno primjenjivao Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, posebno u dijelu: objavljivanja informacija o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije; objavljivanja spiska kvalifikovanih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegovanog/potencijalno privilegovanog proizvođača; uspostavljanja jedinstvenog registra projekata; utvrđivanja metodologije za raspodjelu troškova balansiranja za privilegovane i kvalifikovane proizvođače; dodjele dinamičkih kvota za solarne elektrane i rješavanja zahtjeva za sticanje statusa privilegovanih i potencijalno privilegovanih ponuđača po redoslijedu prijema i u definisanim rokovima.

Dosljedno primjenjivati Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

- Nisu dosljedno primjenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte, posebno u dijelu: priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja starija od godinu dana; vršenja procjene nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava; procjene ishoda pokrenutih sudskih sporova; knjigovodstvenog evidentiranja po osnovu ugovora o zakupu poslovnih prostora.

Dosljedno primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte, s ciljem istinitog i fer izvještavanja.

- Nabavke roba i usluga nisu se u potpunosti vršile u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona. Za pojedine nabavke nisu provedeni propisani postupci i procedure i nije donesen Plan, tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da omogući pripremu ponuda na konkurenčkoj osnovi; predmeti nabavke dijeljeni su radi izbjegavanja primjene propisanog postupka.

Nabavku roba i usluga provoditi u cijelosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s brojem preporuka i ocjenom postupanja po preporukama datim u prethodnom periodu:

R. B.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama									
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	15	21	12	57	7	33	1	5	1	5	
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	24	37	15	40	12	32	5	14	5	14	
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	18	16	6	38	8	50	1	6	1	6	
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	14	30	23	77	6	20	0	0	1	3	
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	23	39	11	28	18	46	6	16	4	10	
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	11	12	7	58	2	17	3	25	0	0	
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	17	18	10	56	3	17	5	27	0	0	
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	15	24	18	76	3	12	3	12	0	0	
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	16	14	10	71	4	29	0	0	0	0	
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	19	11	4	36	0	0	7	64	0	0	
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	9	Nije vršena revizija									
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	12	8	4	50	1	13	3	37	0	0	
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	28	Nije vršena revizija									
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	9	13	11	86	1	7	1	7	0	0	
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	12	Nije vršena revizija									

R. B.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izveštajima u prethodnim godinama							
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	37								
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	16								
UKUPNO		295	243	131	54	65	27	35	14	12
										5

Tabela 18. Informacije o datim preporukama zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama

Izvršena je ocjena postupanja po preporukama za 12 subjekata. Nije izvršena kod pet subjekata kod kojih je revizija obavljena prvi put. Od ukupno 243 date preporuke, 54% je realizovano, 27% djelimično, a 14% nije realizovano. Za 12 preporuka (5%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile te preporuke ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su neprovodive.

U 17 izveštaja o finansijskoj reviziji zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova za 2020. godinu dato je ukupno 295 preporuka s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2020. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izveštajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Program zdravstvene zaštite usvojen je u februaru 2020. godine, iako je Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove utvrđeno da je rok za njegovo donošenje kraj augusta tekuće godine za narednu godinu. Zavod u saradnji s nadležnim Ministarstvom nije poduzimao aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite izradio u propisanom roku. ● Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je, na osnovu javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurana lica sa područja Tuzlanskog kantona i načinu finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2020. godinu, koju je na prijedlog Ministarstva zdravstva donijela Vlada Tuzlanskog kantona. Postupak ugovanja, utvrđen Odlukom, nije usklađen sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.

Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno**Mišljenje o usklađenosti: S rezervom****Osnova za mišljenje**

1. Ugovori o radu na određeno vrijeme za period duži od 120 dana zaključivani su bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu.
2. Popisom utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obaveza i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Isticanje pitanja

- Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, kojom nije definisan period angažovanja zaposlenika, a koja je ustanovama iz oblasti zdravstva (uključujući i Zavod) u vrijeme prirodne nesreće i pandemije COVID-19 omogućila prijem u radni odnos bez obaveznog javnog oglašavanja.
- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Zeničko-dobojskog kantona sa zdravstvenim ustanovama nije vršeno putem postupka javne nabavke, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove. Zavod je ugovaranje vršio na osnovu Plana i programa zdravstvene zaštite na koji je Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona dalo saglasnost.
- Zavod je na kraju 2020. godine putem anketnih listića obavio samo jednu kontrolu izvršenja ugovora kojima su regulisani međusobni odnosi u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnicama, iako je prema Općem planu kontrole Zavoda i Programa rada Zavoda za 2020. godinu bio u obavezi vršiti kontinuirano praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih usluga.

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno**Mišljenje o usklađenosti: S rezervom****Osnova za mišljenje**

1. Ne može se potvrditi da su imenovane komisije Zavoda uvodile pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnim režimom propisivanja na osnovu jasno utvrđenih kriterija, da se Liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode u skladu sa donesenim Uputstvom Upravnog odbora, kao ni da je Zavod obavljao kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti. Navedeno nije u skladu sa članovima 21–25. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, a time i članom 44. Zakona o apotekarskoj djelatnosti.
2. Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva), što nije u skladu sa tačkom III stav 4) Odluke o Listi lijekova Fonda solidarnosti, članom 4. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH i članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

	<ol style="list-style-type: none">3. Upravni odbor Zavoda nije objavio Odluku kojom je osiguranim licima bilo omogućeno korištenje prava na sufinansiranje troškova nabavke lijekova i usluga u ukupnom iznosu od 496.881 KM, čime je narušen princip transparentnosti, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da svi pacijenti sa istim medicinskim indikacijama, budući da nisu bili upoznati sa svojim pravima, nisu bili u ravnopravnom položaju, što nije u skladu s članom 11. Zakona o zdravstvenom osiguranju (ravnopravan položaj) i tačkom II Odluke o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti FBiH (pravičnost i jednakost).4. Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti nije sačinjen uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, čime nije osigurano transparentno i efikasno provođenje javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 3. Zakona o javnim nabavkama.
Isticanje pitanja	<ul style="list-style-type: none">• Nisu poduzete aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti. Iz Budžeta FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti odobren je iznos od 28.500.000 KM, što predstavlja samo 19,26% od obaveznog zakonskog iznosa sredstava koja su se trebala obezbijediti u visini prihoda po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH, koji su ostvareni u iznosu od 147.942.813 KM.• Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno ima za posljedicu nerješavanje problema iz nadležnosti i u funkcionisanju Fonda solidarnosti.
Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zavod nije sačinio Plan i program redovnih kontrola za 2020. godinu, zbog čega nije vršeno praćenje i kontrola izvršenja ugovorenih usluga zdravstvene zaštite, uključujući i sredstava koja su dodijeljena bolnicama u iznosu od 7.300.000 KM, za pružanje usluga bolničke zdravstvene zaštite oboljelim od COVID-a 19. To nije u skladu sa Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole i ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.2. Sredstva jednokratnog transfera zdravstvenim ustanovama u iznosu od 3.000.000 KM nisu planirana i dodijeljena na osnovu adekvatne dokumentacije, niti su nam prezentovani kriteriji raspodjele za pojedinačne iznose utvrđene Odlukom o jednokratnom transferu finansijskih sredstava, koju je donio Upravni odbor. Ne možemo potvrditi da su sredstva utrošena u svrhu podizanja kvaliteta zdravstvenih usluga i da je izvršen nadzor nad njihovim namjenskim utroškom, kako je utvrđeno ugovorima o grantu zaključenim sa zdravstvenim ustanovama.3. Popis potraživanja i obaveza na 31. 12. 2020. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije izvršen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o popisu.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona vršeno je na osnovu Odluke o izboru zdravstvenih ustanova s kojima će Zavod zaključiti ugovor o pružanju zdravstvenih usluga za 2020. godinu, na koju je Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona dalo saglasnost u skladu s Odlukom Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona. Postupak ugovanja utvrđen Odlukom nije usklađen sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.• Zavod finansira kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove po osnovu obaveza koje je preuzeo i izmiruje od Hercegovačko-neretvanskog kantona (kredit Saudijskog fonda za razvoj i kredit Export-import banke Republike Koreje), iako je finansiranje ovakvih ulaganja u zdravstvo isključiva obaveza osnivača.• Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona nije imenovala direktora Zavoda ni pet godina nakon isteka mandata, iako je u 2016. godini nadležno ministarstvo uputilo prijedlog Vladi za njegovo imenovanje. Direktor Zavoda imenovan je 2012. godine na period od četiri godine i nakon isteka mandata obavlja tu funkciju.
Federalni zavod za zapošljavanje	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne mogu se potvrditi dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za date komisione kredite iz prethodnog perioda koja su iskazana u iznosu 20.764.482 KM, jer su precijenjena za najmanje 271.512 KM u odnosu na iskazana stanja u izvještajima banaka komisionara. Također, dospjeli kamate po osnovu potraživanja za nenaplaćenu glavnicu za ove komisione kredite nisu evidentirane u Glavnoj knjizi u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti u prethodnom periodu plasirana su preko banaka krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim licima) putem komisionih kredita i pozajmica, od čega je najveći iznos plasiran putem Razvojne banke FBiH. Po ovom osnovu na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilansa iskazan je iznos od 16.512.505 KM koji se odnosi na dospjela potraživanja iz perioda 2001–2013. godine. Iako su banke i Federalni zavod poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, zbog neobezbjedenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, u skladu sa zaključenim ugovorima, i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Realizacija zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 34.385.034 KM prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva, što je za posljedicu imalo smanjenje efekata zapošljavanja. Navedeno nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.2. Nije izvršen popis i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Upravni odbor Federalnog zavoda nije formirao Savjetodavnu komisiju u skladu s odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i Statuta Federalnog zavoda. To ima posebnu značajnost uvažavajući nadležnosti Federalnog zavoda i Savjetodavne komisije, na šta je ukazivano i u prethodnim revizorskim izveštajima.• Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, nije u 2020 godini vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kako je propisano članom 54. ovog Zakona.
Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izveštajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite izvršeno je na osnovu Pravilnika o osnovama i kriterijima za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama, koji je donijela Vlada SBK, i na osnovu odluka Upravnog odbora. Bolničke zdravstvene usluge nisu obuhvaćene Pravilnikom, već samo odlukama Upravnog odbora. Postupak ugovaranja nije usklađen sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.
Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izveštajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Za nabavke trakica za određivanje šećera u krvi, igala i penova za dijabetičare nisu provedeni planirani postupci javnih nabavki. Ove nabavke realizovane su u iznosu od 1.017.293 KM, po cijenama koje su utvrđene u ugovorima koji su zaključeni ranijih godina, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.2. Popis obaveza na 31. 12. 2020. godine nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH jer su obaveze prema dobavljačima popisane u zbirnim iznosima, po grupama, i ne odražavaju pojedinačna stanja svakog dobavljača.
Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izveštajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Primljeni transferi i donacije precijenjene su za neutrošene namjenske prihode u iznosu od 500.000 KM, što je imalo za posljedicu i precijenjen finansijski rezultat za 2020. godinu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Fond je za provođenje projekata kojima se ostvaruje zaštita okoliša realizovao 9.302.103 KM, što predstavlja tek 25,85% planiranih sredstava za te namjene. To je jednim dijelom posljedica načina rada, odnosno neefikasnosti u raspodjeli sredstava i nedovoljne pripremljenosti finansiranih projekata, i uticalo je na efekte zaštite okoliša. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.

	<p>2. Prilikom utvrđivanja konačne rang-liste projekata koje sufinansira Fond, direktor nije dosljedno i uz odgovarajuću dokumentacijsku osnovu primijenio kriterije propisane članom 4. Pravilnika o mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu sredstava Fonda, odnosno programa, projekata i sličnih aktivnosti.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Iako su 2017. godine usvojene Izmjene i dopune Zakona o upravljanju otpadom, još uvijek nisu doneseni provedbeni propisi kojima su se trebali utvrditi kriteriji, rokovi i načini upravljanja posebnim kategorijama otpada, te kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, kao i način raspodjele prikupljenih sredstava po ovom osnovu.• Federalno ministarstvo okoliša i turizma je, shodno Zakonu o upravljanju otpadom i ranije donesenim pravilnicima kojima je definisano upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, kao i ambalažom i ambalažnim otpadom, izdalo četiri petogodišnje dozvole za rad operaterima koji imaju javne ovlasti za upravljanje ovim otpadom. Imenovana Koordinacijska tijela za praćenje primjene ovih pravilnika, u čijem radu učestvuju predstavnici Fonda, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalne uprave za inspekcijske poslove i operatera sistema, nisu obavila zadatak za koji su imenovana, što može imati za posljedicu da operateri nemajmo trošek javna sredstva, kao i neispunjeno ciljeva zbog kojih su operateri osnovani.
Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kriterij za bodovanje kvaliteta programa, koji može biti opredjeljujući kod izbora programa za raspodjelu sredstava, nije mjerljiv ni dovoljno razrađen kako bi poslužio kao osnova za objektivno vrednovanje, rangiranje i izbor programa. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava u iznosu od najmanje 3.711.628 KM izvršena u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.2. Nisu doneseni Godišnji plan neposrednog nadzora, interni akt kojim se regulisao način nadzora , kao ni kriteriji odabira korisnika koji će biti predmet nadzora. Ne možemo potvrditi da je nadzorom koji je obavljao Fond utvrđeno da osobe sa invaliditetom obavljaju poslove za koje su osposobljavane, te da su radna mjesta i uslovi rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima. To nije u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.3. Za nabavku roba i usluga (kancelarijski namještaj, računarska oprema, gorivo, kancelarijske potrepštine, te usluge štampanja i marketinga) u vrijednosti od 75.938 KM nije primijenjen odgovarajući postupak nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da se radi o istoj ili sličnoj vrsti roba i usluga za koje je provedeno više direktnih sporazuma. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Dio plaće na radni učinak, koji zavisi od postignutih rezultata rada isplaćivan je svim radnicima u kontinuitetu tokom cijele godine i po tom osnovu ukupno je isplaćen iznos od 34.679 KM. Osim toga, naknade po osnovu rada zaposlenima Fonda isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porez i doprinosi. S obzirom na to da se naknade finansiraju iz javnih sredstava, smatramo da njihova isplata u navedenim iznosima nije primjerena.

	<ul style="list-style-type: none">Nadzor nad radom Fonda obavljaju Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti. Nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje možemo potvrditi da je tokom 2020. godine Fond bio predmet nadzora navedenih institucija, što nije u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.
Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Prilikom planiranja, izrade i donošenja Finansijskog plana Zavoda za 2020. godinu nisu poštivane odredbe članova 21, 27, 35. i 43. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije detaljno obrazložen Prijedlog finansijskog plana i ne sadrži sve zakonski propisane elemente, te nije planirano pokriće akumuliranog deficitu u narednih pet godina. Finansijski plan nije donesen u zakonskom roku, niti je prezentirano da je Skupština Županije Posavske dala suglasnost kako na Plan, tako i na njegove izmjene i dopune.Popis potraživanja i obaveza na 31. 12. 2020. godine nije izvršen shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH, jer redovni popis nije obavljen u potpunosti, niti je izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja potraživanja i obaveza sa knjigovodstvenim stanjem. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je, na temelju javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama, shodno Odluci o osnovama za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnicima, koju je na prijedlog ministra zdravstva i socijalne politike donijela Vlada Županije Posavske. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije u skladu s članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.
Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Knjigovodstveno evidentiranje zgrada u pripremi u iznosu od 1.730.000 KM i opreme u pripremi u iznosu od 619.040 KM u Glavnoj knjizi Ustanove nije izvršeno na osnovu relevantne knjigovodstvene dokumentacije, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Zaključena su 53 ugovora o radu na određeno vrijeme, a da nije provedena konkursna procedura za prijeme zaposlenika, što nije u skladu sa članom 20.a Zakona o radu i internim aktima Ustanove.
Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnic	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine, niti se vršilo mjerjenje nadoknadive vrijednosti na 31. 12. 2020. godine, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost stalne imovine, koja je iskazana u vrijednosti od 2.777.730 KM, može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH iz 2008. godine osnovani su JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin i Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi su do 1994. godine bili jedna ustanova, kada se izdvojio Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi nisu poduzimali aktivnosti na izradi diobenog bilansa. <p>Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, imenovalo je komisiju za izradu diobenog bilansa u 2015. godini, čiji je zadat bio da utvrdi kriterije diobe, na osnovu kojih bi se proveo postupak izrade diobenog bilansa i dao prijedlog Ministarstvu i nadležnim tijelima upravljanja i nadzora ova Zavoda na daljnje postupanje. Do momenta obavljanja revizije nisu okončane ove aktivnosti, zbog čega JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin na vanbilansnoj evidenciji evidentira imovinu koju koristi Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obaveze iz prethodnog perioda po osnovu nemajenski utrošenih kapitalnih transfera primljenih iz Budžeta FBiH nisu iskazane u bilansu stanja, zbog čega su obaveze potcijenjene, a neraspoređena dobit precijenjena za 360.522 KM.2. Nije vršena procjena umanjenja vrijednosti stalnih sredstva, niti nadoknadive vrijednosti za takva sredstva u skladu sa zahtjevima Odjeljka 27 – Umanjenje vrijednosti imovine MSFI za MPS. Posljedica toga je da se knjigovodstvena vrijednost stalne imovine u iznosu od 7.232.577 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršena sistematizacija i zaposlen adekvatan broj stručnih kadrova, potreban da bi se obezbijedili minimalni standardi za obavljanje djelatnosti, što nije u skladu sa Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u FBiH.2. Za provedene javne nabavke putem konkurenetskog zahtjeva u vrijednosti od 254.496 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena u skladu s propisanim modelom standardne tenderske dokumentacije, iz razloga što nisu traženi propisani uslovi za kvalifikaciju. Izvršeno je dijeljenje postupka javne nabavke prehrambenih proizvoda procijenjene vrijednosti od 75.000 KM. Prilikom nabavke lijekova vrijednost u ponudi bila je značajno veća od procijenjene, a pokrenuti postupak javne nabavke nije poništen s obzirom na to da sredstva nisu bila osigurana. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.3. Nije obavljen popis investicija u toku u vrijednosti od 171.604 KM i bioloških sredstava u vrijednosti od 5.700 KM, iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama. Prilikom popisa stalnih sredstava nije izvršeno poređenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, na osnovu kojeg bi se utvrdile razlike između njih, te izvršilo usklađivanje. Na popisnim listama zaliha lijekova nisu unesene promjene koje su nastale između dana popisa i 31. 12. 2020. godine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH iz 2008. godine osnovani su JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica - Drin i Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi su do 1994. godine bili jedna ustanova, kada se izdvojio Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi nisu poduzimali aktivnosti na izradi diobenog bilansa. <p>Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, imenovalo je komisiju za izradu diobenog bilansa u 2015. godini, čiji je zadatak bio da utvrdi kriterije diobe, na osnovu kojih bi se proveo postupak izrade i dao prijedlog Ministarstvu i nadležnim tijelima upravljanja i nadzora ova zavoda na daljnje postupanje. Do momenta obavljanja revizije nisu okončane aktivnosti na izradi diobenog bilansa između zavoda.</p>
Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 979.548 KM na datum bilansa nije izvršeno vrijednosno usklađivanje, te nije postupljeno shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Zbog toga se ne može potvrditi da su potraživanja i finansijski rezultat perioda realno iskazani za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nisu provedeni postupci javnih nabavka za robe i usluge u vrijednosti od 91.038 KM, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.Popis dugoročnih razgraničenja i sumnjivih i spornih potraživanja nije izvršen shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, s obzirom na to da su stanja na datum bilansa preuzeta u zbirnom iznosu iz knjigovodstvenih evidencija, bez pojedinačnih stanja i obrazloženja na koje pravne osobe se odnose dugoročna razgraničenja i sumnjava i sporna potraživanja.
Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (za 2020. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Za potraživanja starija od godinu dana koja su na datum bilansa iznosila 5.515.153 KM nije izvršeno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i dobit precijenjeni za navedeni iznos. Pored toga, nisu iskazani troškovi obračunskog perioda u iznosu od najmanje 131.417 KM, zbog čega su rashodi potcijenjeni, a dobit precijenjena i za ovaj iznos.Knjigovodstveno evidentiranje po osnovu ugovora o zakupu poslovnog prostora, koji je zaključen u 2019. godini, nije izvršeno u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi, zbog čega je procijenjeno da su na datum bilansa sredstva potcijenjena za 877.456 KM i obaveze za 891.132 KM. Također, potcijenjeni su troškovi amortizacije i kamata, a precijenjeni troškovi zakupa za 126.542 KM.Nije izvršena procjena ishoda pokrenutih sudske sporove protiv Operatora za OIEEK u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koji na datum bilansa iznose najmanje 249.231 KM. Da je

izvršena procjena, uticaj na finansijski rezultat perioda bio bi negativan u visini priznatog rezervisanja.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno**Osnova za mišljenje**

1. Na internet-stranici Operatora za OIEIEK nisu bile objavljene informacije o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, sa ažurnim pokazateljima popunjenošću kvote za svaki tip postrojenja, kao ni ažurirani spisak kvalifikovanih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegovano/potencijalno privilegovano proizvođača, čime je narušen princip transparentnosti, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
2. Ne vodi se jedinstven registar projekata, nisu prezentirana sva rješenja o upisu, pojedini projekti nisu ni upisani u registar, niti je on bio objavljen na internet-stranici Operatora za OIEIEK, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uputstvom o vođenju i ažuriranju Registra projekata OIEIEK.
3. Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegovane i kvalifikovane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, što je obaveza u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
4. Operator za OIEIEK nije u propisanim rokovima Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavio neophodne podatke za određivanje visine naknade potrebne za podsticanje, niti je dostavio sve potrebne podatke, kako je propisano Uredbom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknada za podsticanje.
5. Popunjenošć dinamičkih kvota za solarne elektrane na 31. 12. 2020. godine bila je iznad obima utvrđenog Akcionim planom FBiH za korištenje obnovljivih izvora energije, jer se dodjela dinamičkih kvota nije vršila na način utvrđen Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Nije se vodila evidencija o dodjeli dinamičkih kvota, kao ni provjera njihove raspoloživosti prije dodjele statusa potencijalno privilegovanih i privilegovanih proizvođača.
6. Zahtjevi za sticanje statusa privilegovanih i potencijalno privilegovanih ponuđača nisu se rješavali po redoslijedu prijema, postupci se nisu rješavali u propisanim rokovima, niti su se podnosiocima dostavljali pisani pozivi za ispravku nedostataka u zahtjevima, što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i internim pravilima. Također, dodijeljeni su statusi privilegovano proizvođača i zaključeni ugovori o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora bez prethodno dostavljene dokumentacije propisane Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uredbom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknada za podsticanje.
7. Radni odnos zasnovalo je 20 osoba s kojima su zaključeni ugovori o radu na neodređeno vrijeme, bez provođenja obaveznog javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu.
8. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama jer plan javnih nabavki nije donesen i objavljen na internet-stranici, nije proveden postupak javne nabavke za robe i usluge u vrijednosti od najmanje 72.391 KM, otvoreni postupak nije pokrenut u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama, za postupke nabavki usluga iz aneksa II dio B. Zakona nisu dostavljeni dokazi da su

	<p>ponude za dostavu ponuda upućene na najmanje tri adrese, nisu dostavljeni izvještaji o provedenim postupcima Agenciji za javne nabavke ili objavljeni izvještaji o dodjeli ugovora na portalu javnih nabavki.</p> <p>9. Provedeni godišnji popis imovine i obaveza nije obavljen u roku, nije izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava, niti je izvršen popis novčanih sredstava, obaveza i potraživanja, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
Isticanje pitanja	<ul style="list-style-type: none">• Privilegovani proizvođač je, u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, kvalifikovani – proizvođač koji zadovoljava propisane uslove, a status privilegovano proizvođača može dobiti imalac dozvole za rad kojem je utvrđen status kvalifikovanog proizvođača. Status kvalifikovanog proizvođača stiču proizvođači električne energije shodno Pravilniku o sticanju statusa kvalifikovanog proizvođača, na osnovu rješenja koje izdaje FERK, za svako postrojenje posebno. Operator za OIEIEK izdavao je rješenja o sticanju ovog statusa imaočima dozvole za rad više puta (za različita postrojenja), čime su ostvarivali pravo na zaključenje više ugovora o otkupu električne energije po garantovanim otkupnim cijenama u idućih 12 godina. Na ovaj način omogućeno je jednom imaoču dozvole za rad zauzimanje većeg dijela raspoloživih dinamičkih kvota za duži period, čime nisu ispunjeni neki od osnovnih ciljeva navedenog Zakona, kao što su doprinos održivom razvoju, otvaranje novih radnih mjeseta, razvoj elektroenergetskog sektora u cjelini, te stvaranje uslova za regionalni razvoj, posebno ruralnih i nerazvijenih područja.• Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije i Regulatorna komisija za energiju u FBiH, svako u okviru svojih nadležnosti, nisu vršili upravni nadzor nad primjenom Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi, kao ni nadzor nad njihovim postupanjem.
Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (za 2019. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 5.310.031 KM nije izvršeno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i dobit precijenjeni za navedeni iznos.2. Knjigovodstveno evidentiranje po osnovu zaključenog ugovora o zakupu poslovnog prostora nije izvršeno u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi, zbog čega je procijenjeno da su na datum bilansa sredstva potcijenjena za 975.862 KM i obaveze za 977.022 KM.3. Nije izvršena procjena ishoda pokrenutih sudske sporove protiv Operatora za OIEIEK u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koji na datum bilansa iznose najmanje 376.240 KM. Da je izvršena procjena, uticaj na finansijski rezultat perioda bio bi negativan u visini priznatog rezervisanja. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Na internet stranici operatora za OIEIEK nisu bile objavljene informacije o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, sa ažurnim pokazateljima popunjenoosti kvota za svaki tip postrojenja, kao ni ažurirani spisak kvalifikovanih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegovano/potencijalno privilegovano proizvođača i ažurirani

- spisak kvalifikovanih proizvođača/investitora koji su prihvatili da budu na listi čekanja, čime je narušen princip transparentnosti, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
2. Ne vodi se jedinstven registar projekata, niti je objavljen na internet-stranici Operatora za OIEIEK, nisu prezentirana sva rješenja o upisu, a pojedina su izdata bez priloženih propisanih dokumenata, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uputstvom o vođenju i ažuriranju Registra projekata OIEIEK.
 3. Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegovane i kvalifikovane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za podsticaj, što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
 4. Operator za OIEIEK nije u propisanim rokovima Federalnom ministarstvu energije, rудarstva i industrije dostavio neophodne podatke za određivanje visine naknade potrebne za podsticanje, niti je dostavio sve potrebne podatke, kako je propisano Uredbom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknade za podsticanje.
 5. Dodjela dinamičkih kvota nije vršena u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije s obzirom na to da se nisu vodile evidencije o dodjeli dinamičkih kvota, niti se prije dodjele statusa privilegovano i potencijalno privilegovanoj proizvođača vršila provjera da li postrojenja svojom instaliranim snagom ulaze u dinamičku kvotu predviđenu za tu vrstu postrojenja.
 6. Zahtjevi za sticanje statusa privilegovanih i potencijalno privilegovanih ponuđača nisu se rješavali po redoslijedu prijema, postupci se nisu rješavali u propisanim rokovima, niti su se podnosiocima dostavljali pisani pozivi za ispravku nedostataka u zahtjevima, što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i internim pravilima.
 7. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama jer nisu provedeni postupci izbora najpovoljnijeg dobavljača za javne nabavke roba i usluga u vrijednosti od najmanje 145.225 KM, za postupak proveden za usluge iz aneksa II dio B. Zakona o javnim nabavkama nisu dostavljeni dokazi da su pozivi za dostavu ponuda upućeni na najmanje tri adrese, Agenciji za javne nabavke nisu dostavljani izvještaji o provedenim postupcima, niti su na portalu javnih nabavki objavljivana obavještenja o nabavci i obavještenja o dodjeli ugovora.
 8. Godišnji popis imovine i obaveza nije proveden, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Isticanje pitanja

- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Regulatorna komisija za energiju u FBiH, svako u okviru svojih nadležnosti, nisu vršili upravni nadzor nad primjenom Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi, kao ni nadzor nad njihovim postupanjem.

Javna ustanova
Zavod za medicinu
rada Kantona
Sarajevo

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno

Isticanje pitanja

- Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskog objekta, koja je u Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 632.846 KM.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Tenderska dokumentacija za unajmljivanje medicinskih aparata za imunohemiju, nabavku pripadajućih reagenasa, potrošnog materijala za medicinske aparate i kancelarijskog materijala nije sačinjena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, jer ne sadrži sve potrebne informacije o uslovima i postupku dodjele ugovora, koje su ponuđačima dovoljne za pripremu ponuda na konkurenčkoj osnovi. Osim toga, kod pojedinih nabavki obavijest o dodijeli ugovora nije objavljena u propisanom roku, što nije u skladu s članom 74. Zakona o javnim nabavkama.

Tabela 19. Pregled revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova, s datim mišljenjima

3.7 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu

Ured je planirao izvršiti finansijsku reviziju 22 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu. U izvještajnom periodu obavljena je revizija 21 subjekta jer je planirana revizija JKP-a „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviještena Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju. Revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća izvršena je za 2019. i 2020. godinu.

U nastavku je pregled ostvarenih prihoda i primici, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu kod revidiranih subjekata:

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Neto dobit/gubitak u KM
1	2	3	4	5
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	200.685.047	69.008.765	131.676.282
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.058.087.387	1.047.545.807	7.249.260
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	326.901.117	326.079.234	821.883
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	107.208.206	124.550.143	-17.341.937
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	4.353.046	4.179.197	173.849
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.446.746	1.333.127	113.619
7.	Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitez“ Vitez	2.721.488	2.716.938	3.825
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.413.088	3.029.762	383.326
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplove „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	61.670.085	55.994.059	5.536.848
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	40.648.296	38.534.681	2.113.615
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	33.022.153	35.702.498	-2.680.345
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toploplne energije Tuzla	17.113.405	16.993.794	93.996
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.514.564	4.294.556	214.223
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.415.545	3.772.264	-356.719
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	1.380.207	1.242.416	123.753
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	969.487	976.494	-7.007
17.	Razvojna banka FBiH	34.405.061	34.043.706	361.355
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća	30.701.801	27.216.734	3.485.067
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	6.053.958	7.694.515	-1.640.557
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	8.787.673	9.284.283	-496.610
21.	Javno preduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	6.286.128	6.016.864	242.303
	UKUPNO	1.953.784.488	1.820.209.837	130.070.029

Tabela 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih javnih preduzeća

U nastavku je pregled datih mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti sa zakonskim propisima revidiranih preduzeća:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dato mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	Negativno	S rezervom
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	Negativno	S rezervom
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	Negativno	S rezervom
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	S rezervom	S rezervom
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	Pozitivno	S rezervom
7.	Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitkom“ Vitez	Negativno	Negativno
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	S rezervom	S rezervom
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	S rezervom	S rezervom
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	S rezervom	S rezervom
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	Negativno	S rezervom
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	S rezervom	Pozitivno
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	Negativno	S rezervom
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	S rezervom	S rezervom
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	Suzdržano	Negativno
17.	Razvojna banka FBiH	Pozitivno	S rezervom
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća – za 2019. „Pretis“ d.d. Vogošća – za 2020.	Negativno Negativno	S rezervom S rezervom
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	S rezervom	S rezervom
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	S rezervom	S rezervom
21.	Javno preduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	S rezervom	Negativno

Tabela 21. Pregled datih mišljenja javim preduzećima

Napominjemo da je u nekim izvještajima skrenuta pažnja na određena pitanja koja nisu uticala na data mišljenja, ali su važna za korisnikovo razumijevanje izvještaja. Ovo je posebno važno kod preduzeća u većinskom državnom vlasništvu kod kojih je za značajna pitanja potrebno uključivanje osnivača, a na koja sama preduzeća ne mogu uticati.

3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke

U nastavku je pregled najvažnijih nalaza koji su utvrđeni prilikom obavljanja revizija preduzeća, te datih preporuka:

- Određeni broj preduzeća nije, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola po COSO modelu. Veliki broj internih akata nije usklađen sa zakonskim propisima ili nisu nikako doneseni, te se ne vrši procjena rizika.

Uspostaviti sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

- Trogodišnji plan poslovanja nije donesen u skladu s odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, kako bi mogao predstavljati osnovu za izvršenje poslovnih aktivnosti za period na koji se odnosi.

Izraditi trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

- Kod određenih preduzeća prijem zaposlenika u radni odnos nije vršen u skladu sa Zakonom o radu, koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja. Međutim, ni primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana s obzirom na to da su Društva zaključivala nove ugovore sa istim osobama i nakon isteka roka koji je dozvoljen Uredbom.

Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos.

- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, prihodi, rashodi, finansijski rezultat, a samim tim ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja obavezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Najčešći propusti u primjeni MRS-a i MSFI-ja:

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni.

Za potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.

- Na datum bilansa nije vršena procjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje imovine, koje nalaže da se na kraju svakog izvještajnog perioda procijeni postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, što za posljedicu ima da se vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Potrebno je istaći da određena preduzeća ulaganja u investicije u toku vode duži period, a da nije izvršena procjena nadoknadivih ulaganja.

Na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilansu stanja, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja.

- Dio preduzeća nije adekvatno primijenio odredbe MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjena računovodstvenih procjena i pogreške, u dijelu koji se odnosi na ispravku grešaka iz prethodnog perioda.

Ispravke vrijednosti potraživanja vršiti u skladu s MRS-om 8 i greške ispravljati u prvom setu finansijskih izvještaja prepravljanjem poredbenih iznosa za prezentirani prethodni period u kojem je greška nastala.

- Kod određenog broja preduzeća nije se mogla potvrditi vrijednost zaliha jer Društva ne prate ročnu strukturu zaliha, niti su vršila vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, prema kojem se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža.

Vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha materijala vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja njihove vrijednosti.

- Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada preduzeća imaju sadašnju obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja.

- Za isplaćene plaće nisu blagovremeno uplaćene obaveze po osnovu doprinosa za penzionalno i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim preduzećima.

Obaveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće izmirivati blagovremeno, uz isplatu plaće, u skladu Zakonom o doprinosima i Zakonom o javnim preduzećima.

- Veliki dio revidiranih komunalnih preduzeća ne raspolaže dokazima o statusu vlasništva nad nekretninama u posjedu, a posebno nad komunalnom infrastrukturom.

U saradnji sa osnivačima komunalnih preduzeća osigurati potpunu dokumentaciju o objektima komunalne infrastrukture zbog fer i istinitog prikazivanja vrijednosti sredstava preduzeća u većinskom državnom vlasništvu u finansijskim izvještajima.

- Kod vodovodnih preduzeća ostvaruju se značajni gubici na mreži prilikom isporuke vode krajnjim kupcima, što ukazuje na bespravne priključke i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

- Bilješke uz finansijske izvještaje za dio preduzeća nisu sastavljane u skladu s tačkom 25 MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, niti je menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu.

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu s MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obaveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, s ciljem da se utvrdi stvarno stanje, te u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Nabavke u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima vezanim za javne nabavke.

U nastavku je pregled broja preporuka za 2020. godinu i izvršena ocjena postupanja po preporukama datim u prethodnim revizijama:

R. B.	Subjekti revizije	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izveštajima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Nerealizovano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	14	14	9	64	2	14	3	22	0	0
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	14	12	3	25	3	25	6	50	0	0
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	13	13	4	31	3	23	4	31	2	15
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	12	12	2	17	1	8	9	75	0	0
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	11									
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	8									
7.	Društvo ograničene odgovornosti - JKP „Vitkom“ Vitez	29									
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	17									
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplove „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	16									
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	15	11	4	36,5	2	18	4	36,5	1	9
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	20	6	3	50	1	17	2	33	0	0
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju topotne energije Tuzla	22									
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	12									
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	18	14	9	64	2	14	2	14	1	7
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	17									
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	13									
17.	Razvojna banka FBiH	8									
18.	„Previs“ d.d. Vogošća	30									
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	12									
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	9									
21.	Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	12									
UKUPNO		322	82	34	41	14	17	30	37	4	5

Tabela 22. Informacije o datim preporukama javnim preduzećima

Od 21 revizije, kod sedam je izvršena ocjena postupanja po preporukama, kod 12 nije ocijenjeno postupanje jer se revizija vršila prvi put i kod dvije nije izvršena ocjena zbog protoka vremena (više od deset godina).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2020. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Iskazani poslovni prihodi u iznosu od 186.695.180 KM precijenjeni su za 154.941.293 KM jer predstavljaju javni prihod (akciza na gorivo) koji ne ispunjava uslove za priznavanje u poslovne prihode u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat u iznosu od 131.676.282 KM.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Prema Rješenju Porezne uprave iz jula 2016. godine, utvrđena je poreska obaveza po osnovu poreza na dobit i poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti u iznosu od 45.414.618 KM sa pripadajućim kamatama. Na to Rješenje Društvo je podnijelo žalbu koju je Federalno ministarstvo finansija odbilo. Protiv Rješenja Federalnog ministarstva finansija vodi se upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. Do datuma revizije upravni spor nije okončan. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata jer nisu aktivirani i stavljeni u upotrebu u skladu s Planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2020. godinu. Za završenu dionicu Zenica jug – Zenica sjever u iznosu od 484.705.059 KM nije obezbijeđena upotrebna dozvola u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju. Također, za ovu dionicu, kao i dionicu Svilaj – Odžak, izvršeno je povećanje prvočitno potpisanih ugovora za građenje za ukupno 42.357.128 EUR.</p> <p>2. S obzirom na to da kreditna sredstva nisu realizovana u skladu s Planom poslovanja i Planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2020 godinu, Društву je obračunata taksa za nepovučena sredstva u iznosu od 3.178.213 KM za tri ugovora koja su potpisana sa EBRD-om.</p> <p>3. Odredbe potписанog ugovora za nabavku dva vatrogasnna vozila u vrijednosti od 1.796.800 KM nisu ispoštovane. Tenderska dokumentacija za pojedine postupke nije sačinjena u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo ne vrši analizu opravdanosti zapošljavanja, posebno zaposlenika na naplatnim mjestima, niti analizu troška/koristi uvođenja elektronskog sistema naplate radi smanjivanja rastućih troškova poslovanja. Prijem u radni odnos nije vršen u skladu sa Zakonom o radu, član 20.a), koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja, te je Društvo tokom 2020. godine primjenjivalo izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. Također, izvršeno je zapošljavanje blagajnika za naplatno mjesto Zenica

	<p>sjever, koje do kraja 2020. godine nije pušteno u rad, te su zaposlenici raspoređeni na druga naplatna mjesta. Za 91 kilometar autoceste sa 31. 12. 2020. zaposleno je 120 blagajnika i 40 vođa smjene, za koje ukupan godišnji trošak iznosi 3.744.000 KM bruto. Odnos ukupnog broja zaposlenih i izgrađene i puštene u promet autoceste iznosi 5,1 zaposlenih po kilometru autoceste, što je znatno iznad prosjeka evropskih operatora autocesta.</p>
JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Na datum bilansa nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava u dijelu ulaganja u zavisna društva, iskazanih u iznosu od 414.803.402 KM, i investicija u toku u iznosu od najmanje 30.516.693 KM, na kojima nije bilo promjena u 2020. godini, kao ni u prethodne dvije godine (od kojih je najznačajnija investicija u HE Vranduk: 21.952.783 KM), što nije u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni.Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za date avanse zavisnim društvima – rudnicima u iznosu od 61.144.842 KM, koji su stariji od 365 dana, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Navedeno može imati za posljedicu da su za ovaj iznos rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Vrijednost sudske sporova koji se vode protiv Društva iznosi 35.938.852 KM. Ta vrijednost ne uključuje arbitražni postupak konzorcija Strabag AG Austrija i Končar d.d. Zagreb u iznosu od 20.076.947 EUR. Društvo je procijenilo da arbitražno viće neće donijeti odluku do kraja 2021. godine, zbog čega nije izvršilo rezervisanja po ovom sporu. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Tenderska dokumentacija za nabavku autohtone riblje mlađi/ribe za poribljavanje ribolovnih zona voda sliva rijeke Neretve nije sačinjena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim propisima, niti su postupci pokrenuti blagovremeno, što je za posljedicu imalo da nisu provedeni za 2020. godinu. Zbog toga Društvo nije osiguralo nesmetano poribljavanje kako nalaže Zakon o slatkvodnom ribarstvu. Društvo je uslijed nerealizacije ovih nabavki za period od 2016. do 2018. godine, zbog sudske presude i Sporazuma sa ribolovnim udruženjima, u 2020. godini iskazalo troškove u iznosu od 734.600 KM.Nabavke roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 8.441.046 KM nisu vršene u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama zbog neblagovremenog pokretanja postupaka, pogrešnog odabira postupka i propusta kod sačinjavanja tenderske dokumentacije. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Na poziciji investicija u toku iskazana su ulaganja u iznosu od 84.956.692 KM za izgradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla, na osnovu Odluke Vlade FBiH od 8. 3. 2010. godine. Realizacija predmetnog Ugovora obustavljena je uslijed obavještenja Izvođača o odustajanju podizvođača za isporuku turbine, kotla i generatora. S obzirom na to da Društvo ne pristaje na ponuđena alternativna rješenja, skrećemo pažnju na potrebu hitnog rješavanja statusa ove investicije u skladu sa zaključenim ugovorom, čije odgađanje može prouzrokovati štetu i dodatne troškove za Društvo kao nosioca aktivnosti.

	<ul style="list-style-type: none"> Društvo nije u skladu sa planiranim dinamikom realizovalo aktivnosti na implementaciji projekata SCADA/DMS/OMS, VE Podveležje i HE Janjići, zbog: nekompatibilnosti operativnog sistema sa virtualizacijskom platformom postojećeg data centra, nemogućnosti obezbjeđenja dozvola za pojedine dionice telekomunikacijske infrastrukture, nepravovremenog dobivanja potrebnih saglasnosti nadležnih institucija, složenih procedura evaluacije pristiglih ponuda za ključnu opremu u skladu sa smjernicama kreditora, kašnjenja u izradi idejnog projekta, neispunjavanja kriterija iz tenderske dokumentacije i sl., a koji su za poslјedicu imali plaćanje taksi na nepovučena sredstva u iznosu od 417.538 KM.
JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ispravke vrijednosti potraživanja, evidentirane izravno na teret kapitala u 2020. godini u iznosu od 99.192.526 KM, nisu izvršene u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i adekvatnom promjenom odredbi MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjena računovodstvenih procjena i pogrešaka, zbog čega ne možemo potvrditi finansijski rezultat. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Koefficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2020. godine bio je 0,95, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Za izmirenje obaveza prema dobavljačima u 2019. godini Društvo se zadužilo dugoročnim kreditom od 65.000.000 KM. Tokom 2020. ostvaren je značajan pad poslovnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo gubitkom od poslovnih aktivnosti (3.568.743 KM), dok su troškovi plata i ostalih ličnih primanja ostvareni u većem iznosu (1.474.381 KM). Na poziciji nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi na 31. 12. 2020. godine iskazano je 93.583.692 KM. Tokom 2020. godine aktivirano je samo 24.875.194 KM. Stoga ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Planom javnih nabavka nisu obuhvaćene sve nabavke za period na koji se donose, zbog čega je tokom godine Plan mijenjan više puta, te je samo jednom izmjenom uvećana njegova vrijednost za 14.214.150 KM. Pored toga, Društvo nije osiguralo pravičnu i aktivnu konkurenčiju svih ponuđača kod javne nabavke usluga reklamiranja u iznosu od 200.000 KM, kako je propisano članovima 3. i 54. stav 9. Zakona o javnim nabavkama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Naknada zaposlenim, koje se odnose na topli obrok, regres i naknade za vjerske praznike, isplaćene su značajno iznad porezno dopustivih iznosa propisanih Zakonom o porezu na dohodak, što je imalo direktni uticaj na ostvarene gubitke iz poslovnih aktivnosti u 2020. godini. <p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.
JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	

2. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 27.595.166 KM zbog toga što Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno uskladišnje vrijednosti zaliha u upotrebi u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe i ne vodi njihovu ročnu strukturu. U okviru zaliha iskazane su i zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova van upotrebe u iznosu od 7.411.849 KM, za koje su i popisne komisije konstatovale da su najvećim dijelom neupotrebljive i predlažu se za kasaciju. Zbog navedenog, zalihi nisu realno iskazane, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje obaveze po osnovu kredita, koje sa kamatama na 31. 12. 2020. godine iznose 181.151.306 KM.
2. Nisu primjenjeni odgovarajući postupci nabavki istih ili sličnih roba u iznosu od najmanje 160.791 KM, koji su provedeni putem direktnih postupaka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Isticanje pitanja

- Neizmirene obaveze po osnovu doprinosa za PIO, zdravstvo i nezaposlenost za period 2000–2017. godine iznose 158.903.859 KM. Društvo od 2017. godine redovno izmiruje obaveze za doprinose na plaće, a obaveze iz ranijih perioda izmiruje prilikom pojedinačnih penzionisanja zaposlenika. Osim toga, Porezna uprava FBiH je 2017. godine, nakon blokade računa, donijela Rješenje o ograničenju prava raspolažanja novčanim sredstvima na računu poreznog dužnika Željeznice FBiH, kojim je ograničeno plaćanje izdataka neophodnih za redovno poslovanje u smislu odredbe člana 18. stav 2. Zakona o finansijskom poslovanju.
- Pravilnikom o radu Društva iz 2017. godine sistematizovana su radna mjesta za 4.275 izvršilaca, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 2.933 zaposlenika. Društvo godinama ostvaruje gubitke u poslovanju, uz izrazito nepovoljne finansijske pokazatelje koji se prvenstveno odnose na rizik nelikvidnosti i prezaduženosti. Iako troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u ukupnoj strukturi rashoda iznose 56,5%, Društvo nije preispitalo sistematizaciju radnih mesta s ciljem racionalizacije troškova i efikasnog obavljanja poslova.
- Postupci djelimične privatizacije koje je provela Agencija za privatizaciju u FBiH u 2005. godini, a koji su za posljedicu imali smanjenje državnog, a povećanje dioničkog kapitala, nisu provedeni u skladu s važećim propisima o privatizaciji. Navedene neusklađenosti konstatovane su i u našim prethodnim izvještajima, kao i u Izvještaju o reviziji privatizacije iz 2012. godine, ali po tom pitanju nije bilo dalnjih aktivnosti.

JP „Rad“ d.d. Tešanj

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom**Osnova za mišljenje**

1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost javne vodne i kanalizacione infrastrukture u iznosu od 3.591.437 KM s obzirom na to da nisu završene aktivnosti kako bi se svojina, prenos upravljanja i knjigovodstvena evidencija iskazivala u skladu s Ugovorom o pružanju javnih vodnih usluga. Također, na datum bilansa nije, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, izvršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, zbog čega se ne može potvrditi iskazana vrijednost sredstava.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilnog odabira postupka za srodne nabavke, što nije u skladu s članom 15. Zakona o javnim nabavkama, koji ne dozvoljava dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo nije podnijelo zahtjev za dodjelu koncesije u skladu sa Zakonom o koncesijama Zeničko-dobojskog kantona i nema zaključen ugovor o koncesiji, iako u obavljanju djelatnosti vrši eksplotaciju prirodnih bogatstava. Na području općine Tešanj nije bilo javnog prikupljanja ponuda za davanje koncesije za djelatnosti na koje se Zakon odnosi.
JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo koristi vodu iz bušotina bez izdate vodne dozvole shodno članovima od 34. do 36. Zakona o vodama Srednjobosanskog kantona, na kojima nisu instalirani vodomjeri, zbog čega ne postoji pouzdan podatak o ukupno zahvaćenoj vodi. Ne vode se adekvatne evidencije o ostvarenim gubicima na vodovodnoj mreži i bespravnim priključcima, što može uticati na ostvarene prihode Društva. Nabavka roba i usluga nije vršena u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, jer tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisan način, a odnosi se na otvorene postupke za povremene građevinske radove na području općine Kiseljak i održavanje deponije. Vršene su i nabavke bez prethodno provedenih postupaka u skladu sa navedenim Zakonom najmanje u iznosu od 52.897 KM. Popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem nije izvršen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitkom“ Vitez	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 1.075.081 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. Iskazani osnovni kapital u iznosu od 2.636.111 KM ne može se potvrditi jer nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio osnov evidentiranja na toj bilansnoj poziciji, što je imalo uticaja na neslaganje iskazanog osnovnog kapitala Društva u poslovnim knjigama i upisanog kapitala u sudskom registru. Društvo nije izvršilo rezervisanja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 69.347 KM u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To za posljedicu ima da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. Društvo nije izvršilo ispravke grešaka iz prethodnih perioda u skladu sa zahtjevima MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, iskazanih na poziciji prihoda u iznosu od 93.232 KM i rashoda u iznosu od 221.167 KM, a čiji su efekti trebali biti iskazani retroaktivno, kroz ispravku početnih stanja imovine, obaveza i kapitala.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Društvo za isplaćene plaće ne uplaćuje obaveze po osnovu doprinosa za penziona i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, koje na 31. 12. 2020. godine iznose 1.312.082 KM, od čega se na obaveze iz 2020. godine odnosi 448.653 KM. To nije u skladu sa Zakonom o doprinosima.2. Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, jer nije izvršen popis zemljišta i građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvještajima, nisu usaglašena novčana sredstva i nije izvršen popis imovine, potraživanja i obaveza iskazanih u vanbilansnoj evidenciji Društva.3. Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose cca 79%, a koji ukazuju na bespravne priključke, potrebu sanacije vodovodne infrastrukture i potrebu uvođenja u sistem javnog vodosnabdijevanja svih pravnih lica na području Općine Vitez. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost imovine koja je evidentirana na poziciji bilansa stanja-Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 3.453.383 KM, koja se odnose na ulaganja iz prethodnih godina, jer nam nije prezentovana relevantna dokumentacija o njihovom statusu. Također, ne možemo potvrditi da li su ova sredstva već stavljeni u upotrebu, što nije u skladu sa MRS-om 16-Nekretnine, postrojenja i oprema.2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 1.882.611 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 65%, što ukazuje na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su organi upravljanja u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.2. Društvo ne izmiruje dospjele obaveze po kreditu Međunarodne asocijacije za razvoj, koji na datum bilansa iznosi 4.244.428 KM (kratkoročni dio kredita sa pripadajućim kamatama). Kredit je potpisana za projekat urbane infrastrukture i pružanje usluga u 2005.godini, sa rokom dospijeća od 20 godina i grace periodom od osam godina.3. Dio nabavki roba i usluga u iznosu od najmanje 210.112 KM vršen je bez provođenja postupka javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Statutom Društva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predata na raspolaganje. Za vodovode

	<ul style="list-style-type: none">koje je izgradila Općina Posušje nisu obezbijeđene upotreбne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.Neizmirene obaveze po osnovu isplaćenih plaća za poreze i doprinose i vodoprivredne naknade za period od 2011. do 2019. godine iznose 1.968.713 KM.
KJKP za proizvodnju i distribuciju toplice „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 5.390.276 KM jer Društvo nije vršilo vrednovanje zaliha u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, a iskazana su stanja i zalihe koje su nabavljene još prije 2016. godine. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati.2. Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 20.131.600 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekti na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Društvo ima iskazan nepokriveni gubitak u iznosu od 98.538.251 KM za koji je Vlada Kantona Sarajevo donijela Zaključak u 2019. godini, kojim se obavezala da će razmatrati Plan restrukturiranja Društva, sa eventualnim prijedlogom za dokapitalizaciju, u skladu s finansijskim mogućnostima osnivača. Do okončanja revizije Vlada Kantona Sarajevo nije razmatrala Plan restrukturiranja Društva, niti su poduzete adekvatne mјere s ciljem poboljšanja njegovog finansijskog položaja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Isplata plaće za januar 2020. godine izvršena je na osnovu Odluke direktora za 253 radnika, po koeficijentima koji su veći u odnosu na zaključene ugovore o radu, što nije u skladu sa Zakonom o radu. Ukupno uvećanje rashoda po ovom osnovu iznosilo je 55.556 KM. Također, Društvo je tokom cijele godine isplaćivalo dodatak na plaću za 111 radnika, u ukupnom iznosu od 144.781 KM, radi podjele mјesečnih računa, iako navedeni poslovi nisu sistematizovani Pravilnikom o radu.2. Društvo je donijelo izmjene Plana nabavki za 2020. godinu, čime je uvećan za 7.214.850 KM bez saglasnosti Skupštine, što nije u skladu s članom 6. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 26. Statuta Društva. Prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije nisu ispoštovani principi jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača, te nije osigurano poštivanje odredbi zaključenih ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Zapоšljavanje 47 osoba (u najvećem dijelu pripravnika) vršilo se putem programa sufinansiranja zapošljavanja na period od 12 mjeseci. Upitna je opravdanost ovakvog zapošljavanja budući da ono ne zadovoljava stvarne potrebe Društva, jer se najvećim dijelom radi o zapošljavanju pripravnika na određeno vrijeme – do godinu. Planirano je zapošljavanje 20 novih radnika, u skladu s planom penzionisanja postojećeg kadra.
Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja i ispravku vrijednosti potraživanja (22.850.595 KM) jer nije izvršeno umanjenje tih pozicija na osnovu namirenih potraživanja od kupaca nakon okončanih

	<p>stečajnih postupaka kojim su Društvu dodijeljene nekretnine, shodno odredbama MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške. Navedeno ima uticaj na potcijenjene prihode i imovinu za vrijednost tih nekretnina, a budući da nije izvršena procjena dodijeljenih nekretnina, nismo u mogućnosti kvantificirati uticaj na ove pozicije.</p> <p>2. Na datum bilansa nije vršeno testiranje umanjenja vrijednosti stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 13.865.721 KM, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti takvih sredstava, shodno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.</p>
Mišljenje o usklađenosti: S rezervom	
	<p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prijem u radni odnos za 81 zaposlenika nije vršen putem javnog oglašavanja, u skladu sa Zakonom o radu i Pravilniku o radu. Također, Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji za 20 radnih pozicija nije sistematiziran broj zaposlenih, te je ostavljena mogućnost zapošljavanja „po potrebi“, pa je na tim pozicijama sa 31. 12. 2020. godine zaposleno 656 djelatnika.</p> <p>2. Ne možemo potvrditi u kojem obimu je Društvo izvršilo ulaganja za jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju šuma za tekuću godinu i na razini pojedinih šumskoprivrednih osnova, u skladu sa članom 16. Zakona o šumama HBŽ. Društvo nema uspostavljenu posebnu evidenciju po organizacijskim jedinicama - općinama, po kojima su i izrađene šumskoprivredne osnove, niti raspolaze podacima o ukupno utrošenim sredstvima za biološku reprodukciju šuma.</p> <p>3. Obračun i isplata stimulacija (731.963 KM) nije vršena za propisane namjene u skladu sa odredbama Pravilnika o radu. Također, naknade za ishranu tokom rada (433.978 KM) isplaćene su u iznosu većem od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH kako je propisano Pravilnikom o radu.</p>
Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Ne možemo potvrditi strukturu i visinu iskazanog kapitala jer je Društvo u 2010. godini iznos od 10.539.043 KM bez dokumentacione osnove preknjižilo sa pozicije osnovnog kapitala na poziciju zakonske rezerve, s ciljem usklađivanja sa kapitalom u sudskom registru. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.</p>
Mišljenje o usklađenosti: S rezervom	
	<p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prijem u radni odnos za veći broj novozaposlenih nije vršen u skladu sa Zakonom o radu, koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća za 171 zaposlenika, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja, niti rok utvrđen Uredbom, jer je Društvo zaključivalo nove ugovore sa pojedinim zaposlenicima na određeno i na neodređeno.</p> <p>2. Nabavke usluga sječe i izvoza šume u iznosu od najmanje 881.624 KM nisu obuhvaćene Planom javnih nabavki niti posebnim odlukama, što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama. Također, tenderska dokumentacija za postupak nabavke motornog vozila s prikolicom i dizalicom u iznosu od 359.600 KM nije sačinjena u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.</p>
Isticanje pitanja	
<ul style="list-style-type: none">Izmjenama Zakona o šumama iz 2019. godine neposredna zaštita šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu prenesena je iz nadležnosti Društva Kantonalnoj upravi za šumarstvo. Instrukcijom resornog ministarstva – Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona –	

	<p>navedena je obaveza Društvu kao korisniku državnih šuma da putem organizirane čuvarске službe osigura kontinuitet neposredne zaštite državnih šuma i šumskog zemljišta do okončanja procedure primopredaje čuvarskih (lugarskih) reona, između Društva i Kantonalne uprave za šumarstvo. S obzirom na to da primopredaja nije izvršena, Društvo je nastavilo obavljati ove poslove, iako Zakonom nije ovlašteno.</p> <ul style="list-style-type: none">Društvo vrši uplatu po osnovu doprinosa Fondu za izgradnju, prema Zakonu o načinu finansiranja kantonalnog fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i piginulih boraca, ratne vojne invalide, demobilisane borce i prognane osobe. Navedeno je u suprotnosti sa Zakonom o doprinosima, prema kojem kantoni i nosioci osiguranja ne mogu svojim propisima uvoditi druge vrste poreza i doprinosa i utvrđivati nove stope doprinosa. Zaključkom Skupštine Društva od 3. 2. 2005. godine predloženo je Vladi Unsko-sanskog kantona da preispita zakonitost ove obaveze, ali o poduzetim radnjama Društvo nema nikakvih informacija. Po ovom osnovu od 1. 1. 2000. do 31. 12. 2020. godine ukupno je izdvojeno 6.326.077 KM.
Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 3.903.972 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati.Zalihe materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazane su u iznosu od 3.152.438 KM i za njih Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 - Zalihe. Efekti usklađivanja zaliba na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati.Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja od kućanstava starijih od godinu dana, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, u iznosu od 699.798 KM, zbog čega su potraživanja od kupaca precijenjena, a uticaj na finansijski rezultat perioda negativan za navedeni iznos.Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost osnovnog kapitala u iznosu od 8.161.342 KM jer nije usaglašen sa kapitalom u sudskom registru, niti je izvršeno usklađivanje sa presudom Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenjem kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Na osnovu Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju programa privatizacije i početnog bilansa broj 19/01-020-6425/2000 od 1. 9. 2000. godine i Rješenja broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine odobren je upis izvršene privatizacije Društva u sudski registar. Agencija za privatizaciju donijela je Rješenje broj 01-737/2013 od 1. 10. 2013. godine kojim su u cijelosti ništavnim proglašena Rješenja o odobravanju programa privatizacije i početnog bilansa i Rješenje o odobravanju upisa izvršene privatizacije u sudski registar. Na Rješenje su dioničari društva uložili žalbe koje su odbijene, te su pokrenuli upravni spor. Kantonalni sud u Tuzli je 9. 2. 2016. godine donio presudu prema kojoj se Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 01-737/2013 poništava u svim tačkama izreke, osim u dijelu gdje se navodi iznos i vlasništvo kapitala. Presudom se oglašava djelimično ništavnim Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 19/01-021-

	<p>2920/2001 od 14. 6. 2001. godine, te se utvrđuje da ukupan kapital prije privatizacije sa stanjem duga na 31. 12. 1999. godine, a nakon isknjižavanja dobara u općoj upotrebi, iznosi 4.988.677 KM.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Godišnji popis sredstava i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, jer nije izvršen popis dijela potraživanja, kapitala i značajnog iznosa obaveza. Za dio građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvještajima Društvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu.Izvršene su nabavke usluga u iznosu od najmanje 231.134 KM po zaključenim ugovorima, bez provođenja postupaka javne nabavke shodno Zakonu o javnim nabavkama. Nije uspostavljen nadzor nad realiziranjem zaključenog ugovora za nadogradnju, ažuriranje i podršku alata tehnoekonomske optimizacije sistema daljinskog grijanja, kao i ugovora za izvođenja dodatnih izolaterskih radova.
JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 301.759 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Positivno</p>
„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Na datum bilansa nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava, u skladu s Računovodstvenim politikama i MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, za iskazana ulaganja u zavisno društvo Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče u iznosu od 19.242.517 KM, kao i za nekretnine, postrojenja i opremu iskazane u iznosu od 26.808.352 KM. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni.Na datum bilansa nije izvršeno vrijednosno usklađivanje za potraživanja od zavisnog društva Naftni terminali Federacije d.o.o Ploče starija od 360 dana, iskazana u iznosu od 2.564.499 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, prema kojem je Društvo bilo dužno mjeriti umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim gubicima po osnovu potraživanja. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli kvantificirati.Gubitak perioda je manje iskazan za 1.348.805 KM, jer Društvo prilikom prodaje i uklanjanja stalnih sredstava (otpadnog materijala) sa terminala Živinice po cijeni nižoj od knjigovodstvene nije priznalo gubitak od prestanka priznavanja stalnih sredstava. Stalna sredstva (otpadni materijal) su prodana za 96.523 KM i priznat je dobitak od prodaje, a procijenjena vrijednost po kojoj su stalna sredstava isknjižena iznosi je 1.445.328 KM i teretila je akumuliranu dobit. Ovo nije u skladu s Računovodstvenim politikama i MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nije osigurano efikasno korištenje javnih sredstava, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da Plan javnih nabavki i Plan poslovanja nisu

	<p>usklađeni u dijelu planiranih postupaka, te da su konstatovane značajne razlike planiranih iznosa za radeve na naftnim terminalima. Također, postupci javnih nabavki pokretani su neblagovremeno, što je jedan od uzroka niske realizacije Plana nabavki, koji je za 2020. godinu realizovan samo 2%.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Odabir postupka kod provedenih pregovaračkih postupaka bez obavještenja o nabavci u iznosu od 259.475 KM nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, niti je proveden postupak za izvedene radeve na terminalu Živinice u vrijednosti od 505.412 KM. Također, Društvo je plaćanje dobavljaču u iznosu od 450.287 KM, kao i produženje roka za izvršenje usluge vršilo u suprotnosti sa zaključenim ugovorom. S tim u vezi, Društvo u 2020. godini nije provodilo postupke javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. 3. Popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Društvo ne posjeduje sve podatke o tuđim stalnim sredstvima, zbog čega nije izvršen popis cijelokupne tuđe imovine, niti su popisne liste dostavljene vlasnicima stalnih sredstava. Također, prilikom popisa nisu konstatovani problemi u vezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na terminalima datih u posjed Društву niti su dati prijedlozi za njihovo rješavanje. Pored toga, nisu data obrazloženja pojedinačnih stanja potraživanja starijih od 360 dana, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja. Ovo nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa još nisu okončane i nisu osposobljeni svi terminali za skladištenje naftnih rezervi, zbog čega Društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH, nije uspostavilo rezerve naftnih derivata. S obzirom na to da terminali nisu osposobljeni, nisu utrošena sva sredstva od takse za uspostavu rezervi naftnih derivata namijenjenih za investicije i kupovinu nafte, a za troškove rada Društva od 2014. godine utrošeno je 21.069.015 KM, tj. 38% od ukupno prikupljenih sredstava.
JP „Vodovodi i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja od kupaca u iznosu od 1.274.255 KM jer nije prezentovana ročna struktura, niti je Društvo izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi poticijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. 2. Ne možemo potvrditi tačnost niti strukturu iskazanog kapitala u iznosu od 637.228 KM, za koji Društvo ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je evidentiran u finansijskim izvještajima. To nije u skladu sa tačkama 4.20–4.22 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i kapitalom koji je upisan u sudske registar. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 49%, a koji ukazuju na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Društvo je formiralo komisiju za provedbu kontrole i naplate potrošača, ali nisu sačinjeni Izvještaji o radu, niti je donesen akt o postupku naplate potraživanja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su organi upravljanja u obavezi da poslove

	<p>obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.</p> <p>2. Za izvršenu nabavku u iznosu od 131.907 KM Društvo nije provodilo procedure za odabir adekvatnog postupka, u skladu sa članom 3. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, kako bi se obezbijedilo najefikasnije korištenje javnih sredstava.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predata na raspolaganje. Za vodovode koje je izgradio Grad Široki Brijeg nisu obezbijeđene upotrebljene dozvole zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa.
PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">Nametnuta su ograničenja djelokruga revizije, zbog čega nismo mogli pribaviti dovoljne i adekvatne dokaze za iskazana stanja u finansijskim izvještajima u vezi sa: zalihama, sredstvima namijenjenim prodaji, obavezama, kapitalom i prihodima.<ul style="list-style-type: none">Iskazano stanje zaliha gotovih proizvoda (87.425 KM) potcijenjeno je jer je vršeno umanjenje za nefakturirani prihod od 99.077 KM, a na datum bilansa zalihe se nalaze u skladištu. Isto tako, prodane su zalihe koje nisu bile iskazane u poslovnim knjigama.Na poziciji sredstava namijenjenih prodaji nije bilo iskazano staro željezo, koje je prodano u znatnim količinama i u vrijednosti od 162.815 KM, a koje nije bilo dio stečajne mase.Obaveze prema stečajnim vjerovnicima, na datum bilansa iskazane u iznosu od 58.324.484 KM, razlikuju se od priznatih obaveza za 3.308.140 KM.Kapital (42.182.437 KM) nije iskazan u finansijskim izvještajima, koja ne sadrže ni poredbine podatke prethodne godine.Prihodi su najvećim dijelom iskazani bez vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije.Također, nismo dobili dokumentaciju koja se odnosi na značajne događaje (prodaju imovine Društva) u 2021. godini, zbog čega nismo mogli utvrditi jesu li postojali oni koji su se trebali priznati, mjeriti i objaviti, kao događaji nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju, shodno zahtjevima MRS-a 10 – Događaji nakon izvještajnog perioda.

	<p>Društvo ne raspolaže novčanim sredstvima, dok za dio koji je pravdan ne možemo potvrditi namjenski utrošak jer su iskorištena za očuvanje stečajne mase.</p> <p>4. Društvo od jula 2020. godine nije uplaćivalo obavezne doprinose za zdravstveno, penziona i invalidsko osiguranje (93.629 KM) prilikom isplate plaća, shodno Zakonu o doprinosima.</p>
Isticanje pitanja	

- Stečajni postupak otvoren je 14. 11. 2019. godine, a tokom 2020. godine objavljene su tri javne prodaje imovine stečajnog dužnika, podijeljene u 3 lota. Ni na jednom javnom nadmetanju nije bilo zainteresiranih kupaca, zbog čega je na trećem javnom oglasu cijena imovine bila manja za čak 50% od prvobitne. Skrećemo pažnju na to da su, u skladu sa Zakonom o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme (NVO) u FBiH, proizvodnja i promet NVO djelatnosti od posebne federalne važnosti i njima se mogu baviti pravne osobe koje ispunjavaju uslove definisane po posebnim zakonskim propisima, uz prethodno pribavljenu suglasnost Vlade FBiH. Ovlaсти u privrednim društvima za proizvodnju NVO vrše organi Federacije BiH, što ukazuje na ograničenost potencijalnih kupaca na tržištu za ovu vrstu djelatnosti.

Razvojna banka FBiH	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno
Isticanje pitanja	
<ul style="list-style-type: none"> • Banka posluje u skladu sa Zakonom o Razvojnoj banci FBiH i Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH iz 2008. godine. Uredba nije usaglašena sa Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. 1. 2020. godine, jer Banka ne primjenjuje nova podzakonska akta koje donosi Agencija za bankarstvo. Međutim, skreće se pažnja na to da je revizijom, na bazi uzorka kredita, utvrđeno da su rezervisanja za kreditne gubitke, primjenom Interne metodologije Banke, potcijenjena za najmanje 3.053.462 KM u odnosu na rezervisanja koja bi se utvrdila primjenom minimalnih stopa koje su definisane Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH. Navedeno upućuje na potrebu usklađivanja sa podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH. • Kapital koji iznosi 163.614.995 KM Vlada FBiH nije uvećala do iznosa od 400.000.000 KM u jednakim obrocima iz Budžeta Federacije BiH, počevši od 2008. do 2011. godine, u skladu sa članom 3. Zakona o Razvojnoj banci FBiH. • Banka je u 2020. godini izvršila rezervisanja za sudske sporove samo po osnovu dva izvršna sudska postupka u ukupnom iznosu od 240.000 KM, iako se protiv nje vode sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 3.031.673 KM. 	

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje
<p>1. Zbog velikog broja sudske sporove koje je Banka pokrenula radi nenaplaćenih potraživanja za date kredite, ne možemo potvrditi da je prilikom plasiranja kredita u ranijem periodu postupila u skladu sa članom 7. Zakona o Razvojnoj banci Federacije BiH, kojim je definisano da Banka u svom poslovanju mora primjenjivati osnovne principe rentabilnosti, likvidnosti i sigurnosti plasmana, što je imalo za posljedicu da u 2020. godini ukupna utužena potraživanja iznose 30.467.667 KM.</p>

Isticanje pitanja
<ul style="list-style-type: none"> • Banka u cijeloj 2020. godini nije imala imenovane organe, što znači da se nisu obavljali poslovi iz njihove nadležnosti koji su definisani Zakonom o Razvojnoj banci Federacije BiH. Nadzornom odboru mandat je istekao 17. 10. 2020. a Odboru za reviziju 4. 12. 2018. godine. Također, u Banci su tokom cijele

	<p>poslovne godine Upravu činili vršioci dužnosti kojima je mandat istekao 12. 11. 2020. godine.</p> <ul style="list-style-type: none">• Utužena nenaplaćena potraživanja po komisionim kreditima iznose 43.637.836 KM i data su preduzećima koja nisu u mogućnosti redovno servisirati obaveze po kreditima, što upućuje na to da Vlada FBiH i Federalni zavod za zapošljavanje prije odobravanja kredita i donošenja odluka o reprogramu duga nisu poduzeli adekvatne aktivnosti s ciljem minimiziranja kreditnog rizika. Također, procedure u vezi s načinom reprogramiranja kredita koje odobrava Vlada FBiH nisu definisane, što može imati visok rizik za uredno izmirenje kreditnih obaveza krajnjih korisnika.
„Pretis“ d.d. Vogošća (za 2019. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Poslovni rashodi manje su iskazani za 5.778.180 KM zbog pogrešnog evidentiranja proizvodnje u toku (2.473.178 KM) i zbog neevidentiranja troškova zastupanja (3.305.002 KM), što je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat više iskazan za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.2. Nije izvršeno mjerjenje nadoknadive vrijednosti imovine na 31. 12. 2019. godine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Zbog toga se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu.3. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja u ukupnom iznosu od 41.555.483 KM jer ne postoji pouzdan podatak o starosnoj strukturi, niti je na datum bilansa izvršeno vrijednosno usklađivanje potraživanja u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti. Uticaj na finansijski rezultat perioda bio bi negativan u visini izvršenog usklađivanja.4. Ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih rezervisanja u iznosu od 4.939.134 KM jer nije izvršena procjena za 2019. godinu, već je Društvo prenijelo iznose iz prethodnih godina po ranije donešenim odlukama i procjenama. Navedeno nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje obaveze po osnovu kredita kod Razvojne banke FBiH i ne izvršava obaveze shodno odredbama zaključenih ugovora. Dospjele obaveze sa kamata na 31. 12. 2019. godine iznose 7.082.098 KM.2. Društvo nije uplaćivalo obaveze po osnovu poreza i doprinosa na isplaćene plaće u 2019. godini, niti je izmirivalo obaveze po osnovu duga za javne prihode iz ranijih godina u skladu sa sporazumom zaključenim s Poreznom upravom FBiH. Ukupne obaveze po ovom osnovu na 31. 12. 2019. godine iznose 4.781.175 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.
„Pretis“ d.d. Vogošća (za 2020.godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Poslovni rashodi su više iskazani za 6.939.179 KM zbog pogrešnog evidentiranja proizvodnje u toku (3.634.177 KM) i evidentiranja troškova zastupanja iz 2019.

- godine (3.305.002 KM), što je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat manje iskazan za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.
2. Nije izvršeno mjerjenje nadoknadive vrijednosti imovine na 31. 12. 2020. godine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Zbog toga se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu.
 3. Za potraživanja starija od 360 dana u iznosu od 16.251.703 KM na datum bilansa nije izvršeno vrijednosno uskladištanje i nije postupljeno u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Stoga se ne može potvrditi da su potraživanja realno iskazana, a da je izvršeno njihovo vrijednosno uskladištanje, uticaj na finansijski rezultat perioda bio bi negativan u visini uskladištanja.
 4. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava nije postupila u skladu s MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva. Kratkoročna imovina iznosi 46.126.979 KM, kratkoročne obaveze 62.378.115 KM, što ukazuje na to da Društvo nema sposobnost pravovremenog izvršavanja dospjelih novčanih obaveza. Postoje ograničenja u raspolađanju imovinom, za koja su data založna prava i garancije u iznosu od 176.926.661 KM, iako je iskazana vrijednost imovine 76.547.948 KM. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem.

Isticanje pitanja

- Iako je Vlada Federacije BiH vlasnica 51% kapitala Društva (49% privatno vlasništvo), Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije kontinuirano pomaže Društvu, nerazmjerne vlasničkoj strukturi, dodjeljivanjem sredstava transfera za finansiranje razvojnih projekata, te finansiranjem obaveza Društva.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje obaveze po osnovu kredita kod Razvojne banke FBiH i ne izvršava obaveze shodno odredbama zaključenih ugovora. Dospjele obaveze sa kamatama na 31. 12. 2020. godine iznose 10.443.214 KM
2. Društvo nije uplaćivalo obaveze po osnovu poreza i doprinosa na isplaćene plaće u 2020. godini u iznosu od 1.821.856 KM, niti je izmirivalo obaveze po osnovu duga za javne prihode iz ranijih godina u skladu sa sporazumom zaključenim s Poreznom upravom FBiH. Neplaćene obaveze iz ranijih godina na 31. 12. 2020. godine iznose 3.433.615 KM, kamate 8.996.241 KM i troškovi prinudne naplate 613.825 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.

Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Iliča

Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom

Osnova za mišljenje

1. Troškovi agentske provizije u iznosu od 1.123.356 KM, koji se odnose na 2019. godinu, evidentirani su u finansijskim izvještajima za 2020. godinu. Navedeno je za posljedicu imalo da su troškovi i obaveze za 2020. godinu precijenjene, a finansijski rezultat potcijenjen za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, tačkama 4.49 i 4.50 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Društvo nije donijelo Trogodišnji plan poslovanja – plan razvoja za period od tri godine, niti je izvršilo godišnje usaglašavanje plana i predložilo reviziju radi usklađivanja s tržišnim uslovima, u skladu s članom 73. Statuta Društva2. Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica koje su nastale uslijed nepostupanja po zaključenom ugovoru sa „Pretisom“ d.d. Vogošća. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Organi upravljanja Društva – Skupština i Nadzorni odbor – donijeli su odluke o neusvajanju Izvještaja Uprave o poslovanju „UNIS GROUP“ d.o.o. Iliđa za 2019. godinu, koji uključuje finansijski izvještaj i Izvještaj revizora za 2019. godinu. U Zapisniku sa osme redovne sjednice Nadzornog odbora od 20. 5. 2020. godine navedeno je da članovi nisu bili informisani o postupcima provedenih nabavki u iznosu od 734.503 KM.
Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine na 31. 12. 2020. godine u skladu sa MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, što može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 7.949.552 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.2. Iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 3.669.348 KM ne možemo potvrditi jer zalihe nisu vrednovane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 2 – Zalihe. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.3. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu najmanje od 220.048 KM na datum bilansa nije izvršeno vrijednosno usklađivanje, te nije postupljeno prema zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Zbog toga se ne može potvrditi da su potraživanja realno iskazana, a da je izvršeno vrijednosno usklađivanje potraživanja, finansijski rezultat perioda bio bi manji za iznos izvršenog usklađivanja.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Na datum bilansa nije izvršen potpun popis imovine i obaveza, jer nisu popisani avansi za zemljište (68.208 KM), dati avansi za zalihe (102.834 KM), aktivna vremenska razgraničenja (2.071.201 KM), pasivna vremenska razgraničenja (1.358.343 KM) i vanbilansna evidencija (3.820.189 KM), te nije usaglašeno stvarno sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Javno preduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. U okviru prihoda od prodaje učinaka iskazano je 91.111 KM, koji se odnose na prihode 2019. godine. Društvo nije izvršilo priznavanje prihoda na osnovu nastanka događaja i u periodu u kojem su učinci nastali, čime su prihodi za 2020. godinu precijenjeni, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tački C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p>

Osnova za mišljenje

1. Društvo je bez pismene saglasnosti Grada Mostara za 2020. godinu ustupalo dio poslova zajedničke komunalne djelatnosti privrednim društvima „Parkovi“ p.o. Mostar i „Komos“ d.d. Mostar u ukupnom iznosu od 1.318.069 KM, što nije u skladu sa Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti, prema kojoj se ti poslovi mogu ustupiti samo uz suglasnost Grada Mostara
2. Godišnji i trogodišnji poslovni planovi ne predstavljaju osnov za izvršenje poslovnih aktivnosti za period za koji su doneseni, jer se ne zasnivaju na Programu obavljanja komunalnih djelatnosti i budžetu Grada Mostara, niti je rebalansom vršeno njihovo usklađivanje, što nije u skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH
3. Obračun plata nije vršen u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta i Pravilnikom o platama i drugim ličnim primanjima, jer ugovorima o radu nisu utvrđeni koeficijenti složenosti prema grupama složenosti iz internih akata. Također, isplaćeni su dodaci na plaću koji nisu predviđeni internim aktima. Ne možemo potvrditi opravdanost obračuna plaća i isplata dodataka na plaću.
4. Društvo nije provodilo nabavke u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, niti je tenderska dokumentacija pripremljena na način predviđen članom 53. Zakona. Za izvođenje građevinskih radova (925.686 KM) nije uspostavljena adekvatna kontrola nad realizacijom ugovora, niti su ispunjeni uslovi iz člana 24. Zakona, kod provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Za usluge održavanja horizontalne signalizacije (175.463 KM) nije proveden postupak javne nabavke.

Isticanje pitanja

- Organizacija i poslovanje Društva nisu u potpunosti usklađeni sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, jer Društvo od 2012. godine funkcionira bez organa upravljanja (Skupština, Nadzorni odbor i Odbor za reviziju). Funkciju Uprave obnaša direktor imenovan 2008. godine jer nisu stvoreni preduslovi za njegovo imenovanje nakon isteka mandata. Skupština Društva posljednju sjednicu održala je u 2011. godini. Navedeno je uticalo na rad Društva, odnosno na donošenje odluka i akata u skladu sa zakonskim propisima, a Grad Mostar nije, shodno Odluci o osnivanju, poduzimao aktivnosti na rješavanju statusa Društva.
- Društvo nije preuzeo sve poslove iz nadležnosti definirane Odlukom o osnivanju, te nije preuzeo imovinu i radnu snagu javnih preduzeća „Komos“ d.d. i „Parkovi“ u stečaju, jer nisu ugašena. Zbog toga nije bilo u mogućnosti samostalno obavljati sve poslove iz nadležnosti, pa na području Grada Mostara komunalne djelatnosti obavlja više subjekata (Društvo, JP „Komos“ d.d. i JP „Parkovi“ p.o.). Nadležnosti nisu jasno utvrđene i razgraničene, otežano je praćenje izvršenja aktivnosti, a samim tim i efikasnost obavljanja komunalnih usluga.

Pored toga, Društvo je angažovalo treća lica za građevinske radove koji su mu dodijeljeni pojedinačnim odlukama Grada Mostara (sanacije klizišta, potpornih zidova, sanacija puteva, uređenje parkova, fontana).

Tabela 23. Pregled revidiranih javnih preduzeća, s datim mišljenjima

4. REVIZIJA UČINKA

Shodno članu 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojim ta institucija koristi svoje resurse i o tome obavještava na način utvrđen u ovom Zakonu.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija. Revizija učinka treba da doprinese boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu transparentnosti i javne odgovornosti. Najčešće obuhvata višegodišnji period, te se ne vezuje za kalendarsku godinu.

U 2021. godini objavljeno je šest izvještaja revizije učinka i jedan memorandum o odustajanju od glavne studije:

1. *Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19*
2. *Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine*
3. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“*
4. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“*
5. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“*
6. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja“*
7. *Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“*

Prva dva izvještaja odnose se na provedene revizije učinka u oblastima u kojima ranije nije vršena revizija, te su u ovim izvještajima, osim nalaza i zaključaka, date i preporuke. Preostala četiri izvještaja odnose se na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja revizije učinka, u kojima su predstavljeni nalazi i zaključci.

U 2021. godini objavljen je i **Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“**. On sadrži rezultate predstudijskog istraživanja i razloge zbog kojih je odlučeno da se odustane od glavne studije.

4.1 Izvještaji o provedenim revizijama učinka

Provedene revizije učinka obuhvatile su 23 subjekta revizije, a dato je 19 preporuka upućenih na 20 subjekata.

R. B.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	Vlada FBiH Federalno ministarstvo finansija Porezna uprava FBiH Razvojna banka FBiH	4	1	10	Mart – decembar 2020. godine
2.	Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	Parlament FBiH Vlada FBiH Federalni zavod za programiranje razvoja 16 federalnih ministarstava	19	19	9	2008–2020.
UKUPNO			23	20	19	

Tabela 24. Podaci o provedenim revizijama učinka

4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja revizije učinka

Izvještaj revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

- U postupku izrade Nacrta zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica Federalno ministarstvo finansija nije provelo detaljne analize koje bi poslužile kao osnova za dizajniranje mjera usmjerenih na potrebe privrednih subjekata, niti je detaljno i transparentno planiralo sredstva potrebna za realizaciju pojedinačnih mjera iz zakona. Nedovoljno su uvažavane primjedbe socioekonomskih aktera, odnosno drugih relevantnih institucija u postupku donošenja zakona.

Preporuka za Vladi FBiH: Ekonomске mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planirati na osnovu utvrđenih analiza stanja i provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.

- Mjere iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nisu imale konkretnе, precizne i mjerljive ciljeve. Pored toga, nisu definisani ni indikatori učinka realizacije mjera iz Zakona kako bi se osigurale pretpostavke za evaluaciju ostvarenih efekata i jasno utvrđivanje rezultata kako pojedinačnih mjera, tako i Zakona u cjelini.

Preporuka za Vladu FBiH: Definisati jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera, rokove realizacije i indikatore učinka mjera.

- Za većinu mjera iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nije precizno uređen način i dinamika njihove realizacije. Pored toga, za pojedine mjere nisu bile jasno definisane ni institucije odgovorne za realizaciju, a za većinu mjera nije predviđeno ni donošenje provedbenih akata kojima bi se detaljnije razradila njihova realizacija.

Preporuka za Vladu FBiH: Imenovati institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjera i precizno propisati njihove odgovornosti i obaveze da redovno i blagovremeno prate i izvještavaju o realizaciji svake pojedinačne mjerne.

- Od planiranih cca 488 miliona KM, za implementaciju Zakona sa 31. 12. 2020. godine utrošeno je nešto manje od cca 91 milion KM. Niska realizacija planiranih sredstava ukazuje na neadekvatno planiranje finansijskih sredstava za realizaciju Zakona, ali i na činjenicu da se u toku realizacije nisu preduzimale aktivnosti kako bi se poboljšala dostupnost ovih sredstava najugroženijim privrednim subjektima i povećao obim realizacije mjera. Poslodavci iz najugroženijih grana privrede, poput ugostiteljstva, turizma i mali obrtnici, nisu u dovoljnoj mjeri imali koristi od realizovanih mjera.

Preporuka za Vladu FBiH: Na osnovu informacija o realizaciji mjera pravovremeno prilagođavati mjere potrebama najugroženijih privrednih subjekata.

- Vlada FBiH nije uspostavila efikasan sistem praćenja realizacije Zakona kako bi se osigurale pravovremene i pouzdane informacije o dinamici realizacije, utrošku sredstava, korisnicima i ostvarenim rezultatima pojedinih mjera.

Preporuka za Vladu FBiH: Osigurati redovan monitoring realizacije mjera kako bi njihova provedba bila u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima.

- Uredba o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom nije donesena u propisanom roku, što je imalo za posljedicu da su aktivnosti odobravanja/izdavanja garancija otpočele tek krajem novembra 2020. godine.

Preporuka za Vladu FBiH: Blagovremeno donijeti provedbene akte potrebne za realizaciju mjera.

- Zaključno sa 31. 12. 2020. godine izdata je 21 garancija u ukupnom iznosu od cca 10 miliona KM, čime je iskorišteno cca 10% od ukupnih sredstava osiguranih za Garancijski fond, odnosno cca 2% od predviđenog garantnog potencijala. Konstatovane su značajne razlike u broju i iznosu izdatih garancija po pojedinačnim kreditnogarantnim programima.

Preporuka za Vladu FBiH: Izvršiti analizu potreba privrednih subjekata i raspoloživih sredstava kako bi se osigurale pretpostavke za planiranje odgovarajućih kreditnogarantnih programa.

- Koristi od Garancijskog fonda skoro da nisu osigurane za tri kreditnogarantna programa koja se odnose na oblast poljoprivredne i prehrambene industrije, mikro, mala i srednja preduzeća, te obrtnike i subjekte ostalih samostalnih djelatnosti. Samo za tri privredna subjekta iz ovih kreditnogarantnih programa izdate su garancije.

Preporuka za Vladu FBiH: Preispitati uzroke niske iskoristenosti Garancijskog fonda u pojedinim kreditnogarantnim programima i osigurati učinkovitiju podršku za grane privrede koje su nedovoljno koristile ovaj fond.

Izvještaj revizije učinka „Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“

- Donošenjem Zakona o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH u 2017. godine oblast razvojnog planiranja prvi put je detaljnije propisana. Međutim, odgodom primjene uredbi koje su donesene na osnovu ovog Zakona (Uredba o izradi strateških dokumenata u FBiH, Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH i Uredba o evaluaciji strateških dokumenata u FBiH), predmetna oblast ostala je neuređena.

Preporuka za Vladu FBiH: Osigurati primjenu Zakona o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona kako bi se uspostavio harmoniziran i efikasan sistem upravljanja strategijama Federacije BiH.

- Federalno ministarstvo finansija nije izradilo podzakonski akt kojim je trebalo osigurati povezivanje strateškog planiranja s planiranjem budžeta.

Preporuka za Federalno ministarstvo finansija: Izraditi propis o metodologiji za povezivanje razvojnog, finansijskog i investicionog planiranja u Federaciji, shodno obavezama propisanim Zakonom o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH.

- Stručna podrška nadležnim federalnim ministarstvima u procesima planiranja i izrade strategija nije bila osigurana u prethodnim godinama. Vijeće Federacije uspostavljeno je samo formalno, te nikada nije počelo s radom, niti poduzimalo konkretne aktivnosti propisane Zakonom. Također, Federalni zavod za programiranje razvoja do 2020. godine nije bio uključen u procese izrade sektorskih strategija FBiH.

Preporuka za Vladu FBiH: Uspostaviti rad Vijeća Federacije shodno obavezama propisanim Zakonom o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem.

Preporuka za Vladu FBiH i Federalni zavod za programiranje razvoja: Osigurati institucionalnu podršku u izradi sektorskih strategija.

- Federalni zavod za programiranje razvoja nije uspostavio cjelovite i pouzdane evidencije o donesenim strateškim dokumentima i izvještajima o njihovoj implementaciji.

Preporuka za Federalni zavod za programiranje razvoja: Uspostaviti i voditi pouzdane i cjelovite evidencije o strateškim dokumentima Federacije BiH i izvještajima o njihovoj implementaciji.

- Vlada FBiH, kao ni druge nadležne institucije, nema pouzdane podatke o tome koje sektorske strategije Federacije BiH su u posmatranom periodu (2008–2020. godine) trebale biti izrađene, koje su donesene, a koje nedostaju. Uzrok za to je nedostatak strateškog okvira za planiranje i izradu strategija FBiH i činjenica da nije osigurano da se na odgovarajući način planira i prati donošenje strategija FBiH.

Preporuka za Vladu i federalna ministarstva: Utvrditi sektorske strateške dokumente koje je potrebno donijeti u narednom periodu, te pristupiti njihovoj koordiniranoj izradi.

Preporuka za Vladu FBiH: Uspostaviti nadzor nad planiranjem i izradom strategija FBiH.

- Neke od značajnih oblasti za razvoj FBiH, kao što su energetika, obrazovanje, turizam, mlađi, već dugi niz godina nisu uređene strategijama. Pored toga, brojni su primjeri nedovršenih strateških dokumenata koji su godinama izrađivani i za koje su utrošena značajna sredstva, ali nikada nisu doneseni. Primjera radi, za strategiju iz oblasti razvoja turizma, čija je procedura izrade počela 2007. godine, te za strategiju iz oblasti podrške mlađima, čija izrada je počela 2015, utrošena su sredstva u iznosu od 708.265 KM, a da nikada nisu donesene.

Preporuka za federalna ministarstva: Osigurati efikasnu izradu sektorskih strategija iz nadležnosti ministarstava i njihovo blagovremeno upućivanje u proceduru usvajanja.

4.2 Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o mjerama preduzetim na osnovu izvještaja revizije učinka. U izvještajima o praćenju dati su nalazi i zaključci.

U okviru praćenja koja su provedena u 2021. godini analizirane su aktivnosti 55 subjekata revizije na realizaciji ukupno 35 datih preporuka.

R. B.	Izvještaj o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preuzećima”	20	7

R. B.	Izvještaj o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH”	18	11
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova”	9	6
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja”	8	11
	UKUPNO	55	35

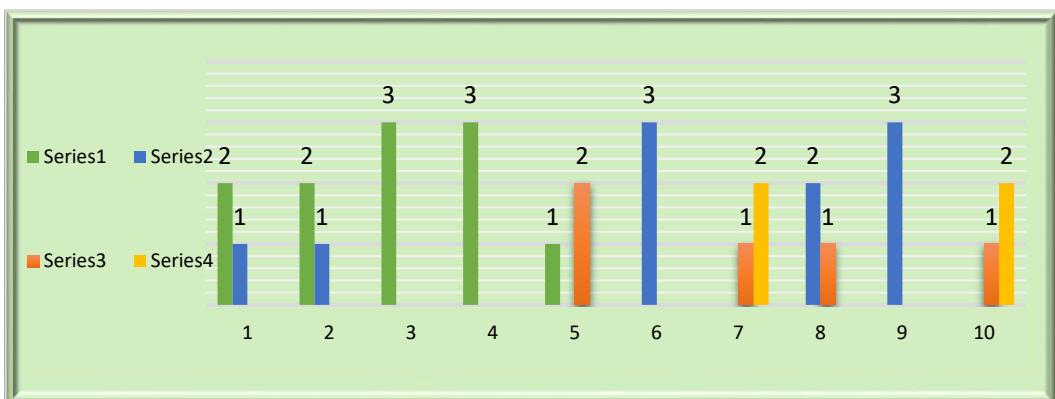
Tabela 25. Podaci o broju subjekata i preporuka obuhvaćenih izvještajima o praćenju

4.2.1 Realizacija preporuka i najvažniji nalazi iz izvještaja o praćenju

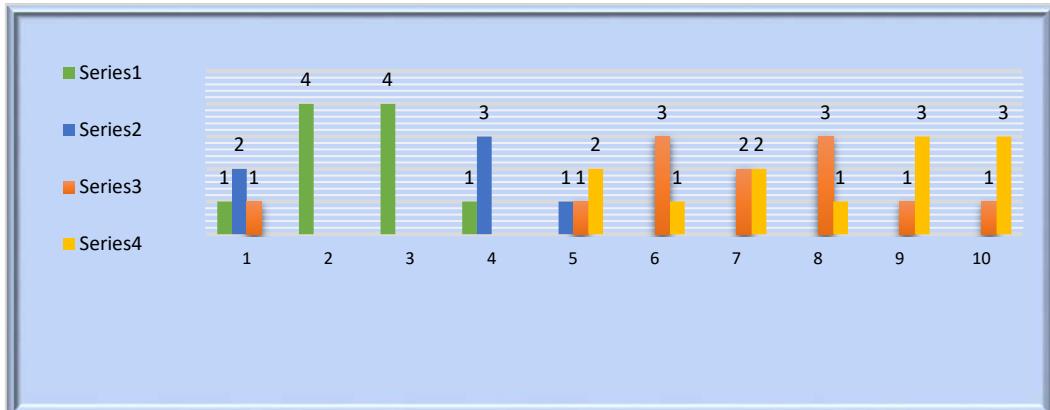
Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“

U Izvještaju „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“ dato je ukupno sedam preporuka, od čega su četiri upućene vodovodnim preduzećima, a tri osnivačima vodovodnih preduzeća (kanton/grad/općina).

Na osnovu provedenog praćenja preduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka utvrđeno je da nisu sve realizovane. Najveći broj subjekata preuzeo je djelimične ili početne aktivnosti na njihovoj realizaciji, dok su samo četiri subjekta realizovala sve preporuke, što je prezentovano u grafikonima:

Grafikon 3. Status realizacije preporuka datih osnivačima vodovodnih preduzeća

Grafikon 4. Status realizacije preporuka datih vodovodnim preduzećima

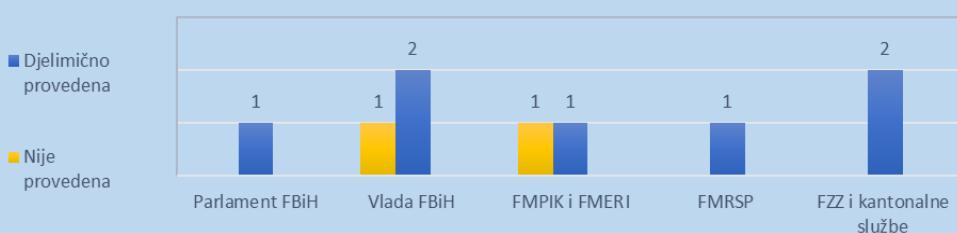
Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Od deset vodovodnih preduzeća iz uzorka četiri su osigurala precizno evidentiranje i praćenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži.
- Većina vodovodnih preduzeća nije uspostavila metode aktivne kontrole gubitaka vode u mreži.
- Sedam preduzeća nije osiguralo redovno održavanje vodovodne infrastrukture i izdvajanje dovoljnih finansijskih sredstava za ove namjene.
- Šest vodovodnih preduzeća nema jasno definisane ciljeve niti planirane konkretne mjere za smanjenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži.
- Pojedini osnivači vodovodnih preduzeća i dalje nisu definisali obaveze i odgovornosti s vodovodnim preduzećima u svrhu redovnog održavanja vodovodne mreže i smanjivanja gubitaka vode u mreži.
- Prioritetna kapitalna ulaganja u održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže u potpunosti ili djelimično utvrdilo je sedam osnivača vodovodnih preduzeća, dok tri nisu poduzimala dovoljne aktivnosti na realizaciji ove preporuke.

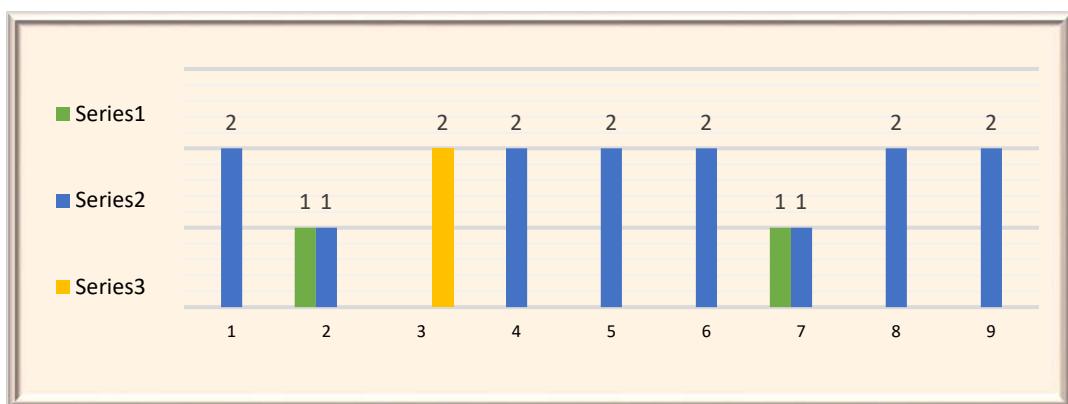
Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“

U Izvještaju „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“ dato je ukupno jedanaest preporuka. Preporuke su, osim javnim preduzećima, date Parlamentu FBiH, Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Provedeno praćenje pokazalo je da aktivnosti subjekata nisu bile dovoljne za potpunu realizaciju preporuka. Od njih ukupno 11, nijedna nije u potpunosti realizovana, devet je većina subjekata djelimično realizovala, dok dvije preporuke nisu realizovane, što je prezentovano u grafikonima:

Grafikon 5. Status realizacije preporuka datih institucijama vlasti, ministarstvima, Zavodu i službama za zapošljavanje

Grafikon 6. Status realizacije preporuka datih javnim preduzećima

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- U posmatranim godinama donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kojim je regulisano da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, između ostalog i u javnim preduzećima FBiH s većinskim državnim kapitalom. Međutim, Vlada FBiH je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH kojom su propisane iznimke koje omogućavaju zapošljavanje i bez javnog oglašavanja.
- Gotovo sva preduzeća iz uzorka koristila su mogućnost zapošljavanja bez javnog oglašavanja, koju je omogućila donesena Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH. Naime, u periodu 2019–2020. godine u devet javnih preduzeća iz uzorka u radni odnos primljeno je ukupno 1.500 novih radnika, od toga 1.170 ili 78% putem konkursa/oglasa, dok je 330 ili 22% primljeno bez konkursa/oglasa. Prijem zaposlenika bez javnog oglašavanja predviđen je i internim aktima preduzeća.

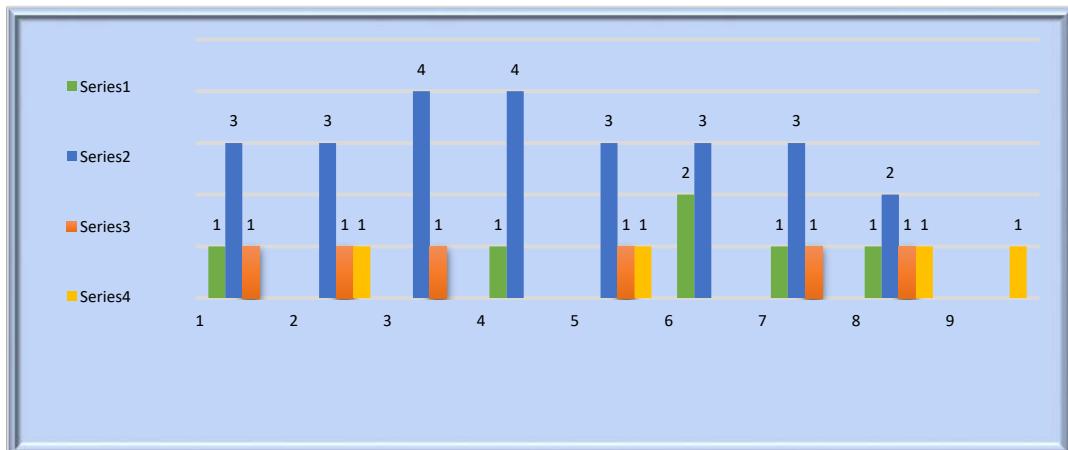
- Još uvijek nije na adekvatan način uređen nadzor nad zapošljavanjem u javnim preduzećima, iako je to bila obaveza iz Akcionog plana reformske agende (2015–2018). Pored toga, nisu detaljno uređeni ni svi principi obavljanja djelatnosti od javnog društvenog interesa koji su, shodno dopunama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, trebali biti uređeni posebnom Uredbom.
- Nadležna federalna ministarstva nisu izradila procedure koje bi omogućile efikasno provođenje nadzora, praćenje rada i monitoring u javnim preduzećima iz njihovog resora. Također, u posmatranim godinama nije vršena odgovarajuća kontrola načina i postupka zapošljavanja u javnim preduzećima.
- Nije okončana izrada i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba kojim bi se osigurale pretpostavke za adekvatno i proaktivno posredovanje u zapošljavanju.
- Kantonalne službe za zapošljavanje nisu završile usklađivanje i ažuriranje podataka o nezaposlenim osobama prema Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja, kako bi uspostavile posebne evidencije o osobama koje aktivno traže posao. Još uvijek nisu stvorene pretpostavke za objedinjavanje ovih podataka za područje FBiH.
- Još uvijek nije uspostavljena proaktivna saradnja između javnih službi za zapošljavanje i javnih preduzeća u svrhu pribavljanja i transparentnog objavljivanja informacija o potrebama preduzeća za radnicima, kako bi sva nezaposlena lica imala jednak pristup informacijama o zapošljavanju u javnim preduzećima.

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“

U Izvještaju „Efikasnost rada općinskih sudova“ dato je ukupno šest preporuka, od čega je pet upućeno općinskim sudovima, a jedna Federalnom ministarstvu pravde.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti osam općinskih sudova koji su bili obuhvaćeni uzorkom revizije učinka provedene u 2018. godini. Također, ispitane su aktivnosti Federalnog ministarstva pravde na realizaciji preporuke koja mu je upućena.

U pogledu procjene realizacije preporuka datih općinskim sudovima utvrđeno je da od osam općinskih sudova obuhvaćenih uzorkom revizije niti jedan nije u potpunosti realizovao sve date preporuke, dok je većina preduzela djelimične aktivnosti na njihovoj realizaciji. Kada je u pitanju preporuka koja je upućena Federalnom ministarstvu pravde, utvrđeno je da Ministarstvo nije preduzimalo aktivnosti na njenoj realizaciji, što je prezentovano u grafikonu:

Grafikon 7. Status realizacije preporuka datih općinskim sudovima i Federalnom ministarstvu pravde

Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

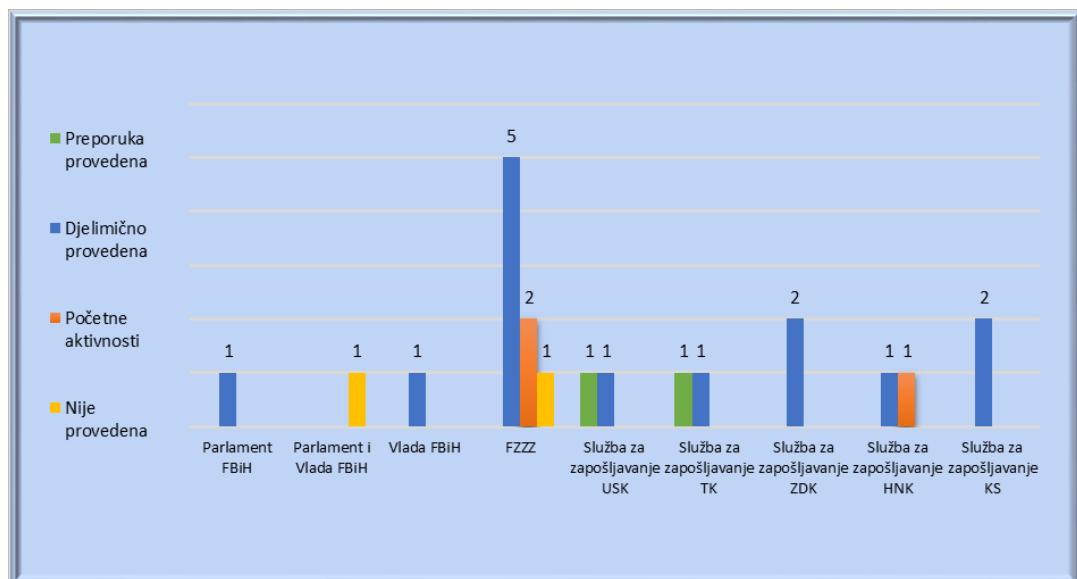
- Izostale su adekvatne i dovoljne aktivnosti na praćenju vremena koje osoblje suda efektivno utroši na rješavanje pojedinačnih predmeta kako bi se unaprijedila efikasnost u rješavanju predmeta.
- U većini sudova nisu doneseni interni akti koji precizno propisuju način praćenja trajanja predmeta.
- Postojeći način praćenja rješavanja predmeta i aktivnosti na otklanjanju uzroka koji dovode do kašnjenja nisu bile dovoljne kako bi se osiguralo poštovanje rokova u rješavanju sudskih predmeta.
- Kod većine sudova obuhvaćenih praćenjem više od polovine predmeta i dalje se rješava s prekoračenjem optimalnog roka, a znatan je i udio predmeta koji su riješeni sa prekoračenjem predvidivih rokova. U pojedinim slučajevima udio predmeta s prekoračenjem optimalnog roka kretao se i do 96%.
- Iako je većina sudova preduzela aktivnosti na identifikaciji i analizi predmeta kod kojih postoji rizik od povrede prava na suđenje u razumnom roku, u pojedinim se i dalje ne provode te aktivnosti. Konstatovano je da određeni sudovi imaju znatan udio predmeta koji nisu riješeni u periodu dužem od pet godina od njihovog pokretanja.
- Federalno ministarstvo pravde nije uputilo inicijativu VSTV-u BiH da se izvrši detaljna analiza sudijskih normi. Međutim, praćenjem je konstatovano da je, uprkos nedovoljno proaktivnom odnosu Ministarstva u pogledu preuzimanja mjera na unapređenju stanja u ovoj oblasti, VSTV BiH preuzeo aktivnosti na unapređenju pravilnika koji uređuju pitanje sudijskih normi.

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja“

U Izvještaju revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja“ dato je ukupno jedanaest preporuka. Za njihovu realizaciju bili su odgovorni Parlament FBiH, Vlada FBiH, Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje.

Preduzete aktivnosti nisu bile dovoljne kako bi se preporuke u potpunosti realizovale. Od njih 11, nijednu nisu u potpunosti realizovali svi subjekti koji su bili nadležni za realizaciju, niti je ijedan od subjekata realizovao sve preporuke koje su mu bile upućene, što je prezentovano u grafikonu.

Grafikon 8. Status realizacije preporuka datih institucijama vlasti, Federalnom zavodu za zapošljavanje i službama za zapošljavanje

Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Strategija zapošljavanja FBiH još uvijek nije donesena.
- Ministarstva rada i socijalne politike još uvijek nije izradilo i u proceduru usvajanja uputilo izmjene i dopune Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba koji, pored ostalog, treba i adekvatnije urediti obavezu vođenja evidencija o nezaposlenim osobama.
- Utvrđeno je da Federalni zavod za zapošljavanje i većina kantonalnih službi još uvijek nisu uspostavili pouzdane i sveobuhvatne evidencije o nezaposlenim osobama. Većina službi još nije završila aktivnosti na usklađivanju i ažuriranju podataka o nezaposlenim osobama, u skladu s Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja.

- Nisu osigurani transparentni podaci o planiranju programa sufinansiranja zapošljavanja jer je Federalni zavod za zapošljavanje i dalje sredstva planirao u ukupnom iznosu za sve programe zapošljavanja i samozapošljavanja.
- Prilikom planiranja programa sufinansiranja zapošljavanja i dalje nije precizno definisan period početka i završetka realizacije programa zapošljavanja, što uzrokuje realizaciju programa kroz više godina i započinjanje realizacije novih, iako programi iz prethodnih godina još uvijek nisu okončani.
- Konstatovana je nedovoljna efikasnost u realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja iz perioda 2019–2021. godine s obzirom na to da je od planiranih cca 125,7 miliona KM utrošeno cca 57,2 miliona KM, što predstavlja cca 46% planiranih sredstava.
- Federalni zavod za zapošljavanje nije preuzeo aktivnosti kako bi se vršio kvalitativni odabir poslodavaca pri realizaciji programa i prednost dala onim poslodavcima koji su spremni dugoročnije zaposliti nezaposlenu osobu. Također, nije utvrđena obaveza poslodavcima da određeni period, nakon isteka ugovora o sufinansiranju, zadrže u radnom odnosu sufinansiranu osobu.

4.3 Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

Provedeno je predstudijsko istraživanje o temi „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“. Cilj je bio utvrditi revizijski problem i procijeniti mogućnost provođenja glavne studije. Međutim, uslijed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije bio u mogućnosti provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje.

Na osnovu predstudijskog istraživanja utvrđeno je postojanje revizijskog problema: nije se moglo potvrditi da su ostvareni ciljevi mjera, niti da je s utrošenim sredstvima ispunjen princip „vrijednost za novac“.

Rezultati analiza ukazuju na to da se kretanje broja zaposlenih ne može dovesti u vezu sa subvencijama odobrenim na osnovu Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. U aprilu 2020. godine, kada je odobren najveći broj subvencija, evidentirano je i najveće smanjenje broja zaposlenih, dok je u maju i junu 2020. godine, kada se broj odobrenih subvencija značajno smanjuje, evidentirano povećanje broja zaposlenih. U pogledu realizacije finansijske pomoći na osnovu Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, utvrđeno je da je krajem 2020. godine broj zaposlenih kod korisnika ove pomoći iz uzorka obuhvaćenog istraživanjem još uvijek bio znatno manji u odnosu na početak pandemije.

U toku predstudijskog istraživanja identifikovana su ograničenja za adekvatnu ocjenu efekata realizovanih mjera. Konstatovan je nedostatak konkretnih i mjerljivih ciljeva, indikatora učinka i očekivanih rezultata, što onemogućava da se na adekvatan način utvrdi u kojoj mjeri su ciljevi ostvareni.

Utvrđen je i nedostatak sveobuhvatnih i pouzdanih informacija o broju privrednih subjekata i broju zaposlenih u pojedinačnim sektorima privrede koji su bili obuhvaćeni finansijskom pomoći, kao i informacija o uticaju finansijske pomoći na likvidnost i konkurentnost korisnika pomoći. Pored toga, provođenje revizije ograničeno je jer Finansijsko-informatička agencija nije dostavila Uredu za reviziju finansijske izvještaje korisnika finansijske pomoći, koji su pohranjeni u Registru finansijskih izvještaja pravnih lica u FBiH.

Usljed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije bio u mogućnosti provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje.

5. Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BIH

2020.

Broj: 01-02-06-11-1-1750-3/21

Sarajevo, juli. 2021

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	135
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	135
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	137
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	140
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	143
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	144
1.	UVOD.....	144
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	145
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	145
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	148
5.	PLANIRANJE I DONOŠENJE BUDŽETA.....	156
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	163
6.1	IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA FBIH U PERIODU OD 1. 1. DO 31. 12. 2020. GODINE	163
6.2	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	165
6.2.1	Prihodi, primici i finansiranje	165
6.2.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	169
6.2.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	170
6.2.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	171
6.2.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	174
6.2.2.4	Kapitalni transferi	187
6.2.2.5	Interventna sredstva	191
6.2.2.6	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava	192
6.2.2.7	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	194
6.2.2.8	Izdaci za finansijsku imovinu	194
6.2.2.9	Izdaci za otplatu dugova	195
6.2.3	Tekuća rezerva.....	195
6.2.4	Finansijski rezultat	196
6.3	BILANS STANJA	198
6.3.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	198
6.3.2	Stalna sredstva.....	202
6.3.3	Dugoročni plasmani.....	203
6.3.4	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	205
6.3.5	Dugoročne obaveze i razgraničenja	206
6.3.6	Izvori sredstava	212
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	212

8. AKTIVNOSTI VLADE FBiH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SHODNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOM NIVOУ.....	213
9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	216
V. PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI, PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA I PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA	221
Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu	223
Konsolidovana bilans stanja na 31. 12. 2020. godine	228
Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. Do 31. 12. 2020. godine.....	230
PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH BUDŽETSKIH KORISNIKA U 2020. GODINI.....	231
PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA.....	233

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju **Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu** koji obuhvata konsolidovane izvještaje: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan i Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.

Prema našem mišljenju, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Budžeta FBiH na 31. 12. 2020. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, shodno prihvaćenom okviru finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija prema ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti, shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeće pitanje:

- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje imovine, potraživanja i obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državni nivo. Vlada FBiH i nadležne institucije nisu preduzimale aktivnosti u vezi s okončanjem raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom ovih institucija, u cilju zaštite i namjenskog korištenja imovine. Na datum bilansa u Glavnoj knjizi Trezora iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani od 16.263.774 KM, te obaveze i razgraničenja u iznosu od 79.787.306 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH (tačka 8. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija odgovorni su za izradu i fer prezentaciju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, shodno prihvaćenom okviru finansijskog izvještavanja koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena shodno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, shodno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrol budžetskih korisnika na nivou FBiH;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;

- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovane na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskog Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Planiranje i donošenje Budžeta FBiH za 2020. godinu i Izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu** nije u cijelosti vršeno prema Zakonu o budžetima u FBiH, budući da su planirani prihodi realizovani manje za 422.632.552 KM, a rashodi za 778.725.361 KM. Nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obaveza na osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju iz prethodnih perioda, u iznosu od 42.505.544 KM (tačke 5. i 6.2.4 Izvještaja).
2. **Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH** nije sačinjen shodno Zakonu o budžetima u FBiH, budući da nije usklađen sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta, te ne sadrži sve informacije i podatke propisane ovim Zakonom. Nisu data objašnjenja većih odstupanja, niti su u Izvještaju prezentovane sveobuhvatne informacije o planiranim i realizovanim mjerama za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 (tačka 6.1 Izvještaja).
3. **Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera** nije izvršena prema Zakonu o budžetima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu. Raspodjela jednog dijela transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, a s korisnicima nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze. Vlada FBiH je, na prijedlog budžetskih korisnika, u 2020. godini, kao i prethodnih godina, usvajala Programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, a da prethodno budžetski korisnici nisu preuzeli adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih

sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima (tačke 6.2.2.3.1, 6.2.2.4.1 i 6.2.2.6 Izvještaja).

4. Vlada Federacije BiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o preduzetim radnjama u cilju prevladavanja nepravilnosti identificiranih u revizorskem izvještaju za 2019. godinu, shodno članu 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH (tačka 3. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija, shodno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti prema tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- Prema Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva dodjele finansijske podrške ugroženim sektorima bio je očuvanje radnih mjesta. Kriterij za dodjelu bio je i broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, a jedan od općih uslova za prihvatljivost korisnika bio je pad oporezivog prometa od najmanje 40% u periodu od 1. 4. do 30. 9. 2020. godine u odnosu na oporezivi promet ostvaren u istom periodu u 2019. godini ili da je izvoznik u prethodnoj godini ostvario izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini. Uredbom je data prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio tih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija *broj zaposlenih* 40%, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. Navedeno ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definisanog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesta.

Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih koje je nastupilo znatno prije 30. 9. 2020. godine, odnosno od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje. Konstatovano je da je od proglašenja stanja nesreće do 30. 9. 2020. godine došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih kod većeg broja korisnika kojima su sredstva odobrena. Jedna od namjena finansijske podrške jeste i finansiranje troškova poslovanja, koji se ne mogu dovesti u direktnu vezu s očuvanjem radnih mjesta. Osim toga, mogućnost dodjele sredstava imali su i korisnici koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili

dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uslovi za dodjelu finansijske podrške i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogodjeni nastalom krizom (tačka 6.2.2.3.2 Izještaja).

- U Glavnoj knjizi Trezora iskazan je dio nekretnina za koje nije prezentovana vjerodostojna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava nije realno iskazana u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izještajima (tačka 6.3.2 Izještaja).
- Taksa na nepovučena sredstva u 2020. godini plaćena je u iznosu od 3.158.099 KM, a ukupan iznos nepovučenih kreditnih sredstava, za koje je ugovorena i plaća se taksa, zaključno s 31. 12. 2020. godine bio je 660.602.355 KM (tačka 6.3.5 Izještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izještaja, Vlada FBiH i rukovodstvo Federalnog ministarstva finansija odgovorni su osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu usklađene s propisima kojima su regulirane i potvrditi da se tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, usklađene sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija, prema definisanim kriterijima, shodno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. jula 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Potrebno je da Ministarstvo finansija s Vladom FBiH preduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.	tačka 4.
2.	Ministarstvo finansija treba preduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima da se, shodno njihovom pravnom statusu, izvrši usklađivanje registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	tačka 4.
3.	Potrebno je da Ministarstvo finansija Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te donese interni akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, shodno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	tačka 4.
4.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru nadležnosti, preduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo prema zakonskim i drugim propisima.	tačka 5.
5.	Ministarstvo finansija treba preduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja.	tačka 6.1.
6.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati shodno odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.	tačka 6.1.
7.	Planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vršiti na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH.	tačka 6.2.1
8.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu aktivnosti na tome da budžetski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, shodno Zakonu o	tačka 6.2.1

budžetima u FBiH planiraju, prate i preuzimaju mjere, u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.

9. Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.

tačka
6.2.2.1

10. Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika.

tačka
6.2.2.2

11. Ministarstvo finansija treba preispitati dati stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova komisija zaposlenika institucija.

tačka
6.2.2.2

12. Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.

tačka
6.2.2.2

13. Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Zakonu o izvršavanju budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.

tačka
6.2.2.5

14. Shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u saradnji s resornim ministarstvima, preduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava.

tačka
6.2.2.6

15. Vlada FBiH treba preduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.

tačka
6.2.2.6

16. Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.

tačka
6.2.2.6

17. Ministarstvo finansija treba podnijeti Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava Vladi FBiH, shodno tački V. Odluke o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.

tačka 6.3.1

18.	Potrebno je da Ministarstvo finansija s nadležnim institucijama preduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, shodno Zakonu o budžetima u FBiH.	tačka 6.3.1
19.	Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Trezora, za koje ona nije osigurana.	tačka 6.3.2
20.	Izvršiti uvid u dokumentaciju vezanu za evidentiranje dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Trezora na osnovu Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo i, prema konstatovanom, preuzeti odgovarajuće aktivnosti.	tačka 6.3.3
21.	Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Trezora, a evidentiranje na kontima vršiti shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.	tačka 6.3.4
22.	U Glavnoj knjizi Trezora, na odgovarajućim bilansnim pozicijama, izvršiti evidentiranje isplaćenih sredstava za potraživanja po kreditu Vlade Kraljevine Španije, shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.3.5
23.	Ministarstvo finansija treba preuzeti aktivnosti kako bi se obaveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale shodno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirati potraživanja od krajnjeg korisnika, prema Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstvu o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.	tačka 6.3.5
24.	Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.	tačka 8.
25.	Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju preuzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolažanja pravima i obavezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.	tačka 8.

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja, Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u skladu s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu;
 - Budžet FBiH za 2020. godinu;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o reviziji institucija u FBiH;
 - Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica;
 - Uredba o intervenčnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju), shodno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), izvršio je reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu.

Federalno ministarstvo finansija (u dalnjem tekstu: Ministarstvo finansija²) upravlja Budžetom FBiH i opslužuje ga u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem budžetskih sredstava, shodno Zakonu o budžetima u FBiH³ i Zakonu o trezoru u FBiH.⁴ Vlada FBiH, prema navedenim zakonima, donosi smjernice ekonomске i fiskalne politike za period od tri godine. Na prijedlog Ministarstva finansija, premijer Vlade FBiH Prijedlog budžeta podnosi Parlamentu FBiH. Budžetski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta FBiH. Budžetski korisnici koriste sredstva prema godišnjem finansijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesecnim planovima koje odobrava ministrica finansija, shodno raspoloživim sredstvima.

Ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2020. godini, kojima su finansirane 62 institucije, iznosili su 4.737.298.127 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.472.300.210 KM. Rashodi, izdaci i otplate duga iskazani su u iznosu od 4.730.205.318 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.535.638.156 KM. Višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 7.092.808 KM.

Ured za reviziju planirao je reviziju 26 budžetskih korisnika, kojima je odobren budžet u ukupnom iznosu od 5.351.769.199 KM, što je 97,1% od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu (5.508.930.679 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci za ovih 26 korisnika iznose 4.570.849.508 KM ili 96,6% ukupno realizovanih rashoda i izdataka u 2020. godini. Prema Zakonu o reviziji institucija u FBiH, do okončanja ove revizije izvršena je obavezna revizija 19 budžetskih korisnika, a za sedam budžetskih korisnika revizija je u toku i provodi se prema Planu revizija za 2020./2021. godinu.

U pojedinačnim izvještajima o finansijskoj reviziji budžetskih korisnika za 2020. godinu (revizija je okončana do sačinjavanja ovog Izvještaja) data su mišljenja o reviziji finansijskih izvještaja i reviziji usklađenosti aktivnosti finansijskih transakcija i informacija sa zakonskim i drugim propisima i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija. Također, date su preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovodioци budžetskih korisnika, te trebaju preduzeti odgovarajuće aktivnosti na realizaciji tih preporuka. Određeni broj konstatovanih propusta i

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

² Za ostala federalna ministarstva u nastavku teksta koristit će se samo naziv Ministarstvo, bez riječi Federalno.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 3/20

nepravilnosti koje se odnose na finansijsku reviziju revidiranih budžetskih korisnika sistemskog je karaktera i za njihovo rješavanje potrebna je aktivnost većeg broja budžetskih korisnika.

Konačni izvještaji revidiranih budžetskih korisnika dostavljeni su: predsjedniku FBiH, premijeru Vlade FBiH, predsjedavajućim Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH, objavljeni su na internet-stranici Ureda za reviziju: www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji za 2020. godinu, Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansa u potpunosti rezultate izvršenja Budžeta FBiH. Revizijom će se procijeniti primjenjuju li rukovodstva institucija zakone i propise i koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena shodno internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2020. do juna 2021. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju izvršio je finansijsku reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu i dao preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu dato je mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i izvještaju o usklađenosti.

Vlada FBiH nije postupila shodno članu 16., tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila Ured za reviziju o preduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji datih preporuka s ciljem otklanjanja nepravilnosti identificiranih u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu i uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka, konstatovano je da nisu preduzete odgovarajuće mjere na provedbi datih preporuka, te je utvrđeno sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025. aktivnost uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor je

nastavljena, budući da je planirano uvođenje MRS-a JS putem sedam faza (rok za posljednju fazu je 2025. godina).

- 2) Rashodi i izdaci priznaju se na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze), u izvještajnom periodu na koje se odnose, nezavisno od plaćanja, shodno članu 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Nerealizovane preporuke

- 1) Potrebno je da Ministarstvo finansija s Vladom FBiH preduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
- 2) Potrebno je da Ministarstvo finansija, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, uspostavi Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH.
- 3) Potrebno je da Ministarstvo finansija Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te donese interni akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, shodno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.
- 4) Antikorupcijski tim treba sačiniti izvještaj o realizaciji strateških ciljeva, utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i Akcijskim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i dostaviti ga Vladi FBiH na usvajanje.
- 5) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru nadležnosti, preduzmu aktivnosti kako bi se planiranje i donošenje Budžeta FBiH prema zakonskim i drugim propisima.
- 6) Dospjele obaveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama, shodno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno članu 76. Zakona o budžetima u FBiH i članu 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.
- 7) Potrebno je da Ministarstvo finansija preduzme aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja na nivou FBiH.
- 8) Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati shodno odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.
- 9) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu aktivnosti na tome da budžetski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, shodno zakonskim propisima planiraju, prate i preuzimaju mjere u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.
- 10) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vrše na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH.

- 11) Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.
- 12) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, u dijelu definisanja formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika.
- 13) Potrebno je da Ministarstvo finansija preispita dati stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova komisija zaposlenika institucija.
- 14) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.
- 15) Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Zakonu o izvršavanju budžeta za godinu za koju se planira realizacija transfera.
- 16) Potrebno je da Vlada FBiH izvrši analizu dodijeljenih sredstava i nadzora nad namjenskim utroškom sredstava te, shodno analizi, preduzme odgovarajuće aktivnosti u dijelu dalnjeg planiranja sredstava na poziciji transfera na razdjelima korisnika koji ne vrše adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom.
- 17) Shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u saradnji s resornim ministarstvima, preduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, podrške javnim preduzećima i boračko-invalidskoj zaštiti.
- 18) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.
- 19) Potrebno je da Ministarstvo finansija s nadležnim institucijama preduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, shodno članu 46. Zakona o budžetima u FBiH.
- 20) Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, koja bi bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Trezora.
- 21) Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na kontima vršiti shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.
- 22) Potrebno je da Ministarstvo finansija preduzme aktivnosti kako bi se obaveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale shodno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstvu o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi trezora.

- 23) Potrebno je da Ministarstvo finansija u Glavnoj knjizi Trezora izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španije.
- 24) U okviru Glavne knjige Trezora utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.
- 25) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija s nadležnim institucijama preduzmu aktivnosti kako bi se konačno riješilo pitanje raspolažanja pravima i obavezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Kod revidiranih budžetskih korisnika nije bilo imenovanja vršilaca dužnosti na određeni period, do okončanja konkursne procedure, zbog čega nije izvršena ocjena preduzimanja aktivnosti Vlade FBiH na okončanju imenovanja rukovodećih državnih službenika i članova Upravnog vijeća, shodno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 25 preporuka, od čega su dvije nove i 23 nerealizovane preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da budžetski korisnici u poslovanju upravlju javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju shodno važećoj regulativi.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Shodno Zakonu o budžetima u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹ i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,² budžetski korisnici imaju obavezu uspostavljanja sistema internih kontrola i uređivanje sistema po međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi se osiguralo izvještavanje o aktivnostima u okviru osnovne djelatnosti. Ministarstvo finansija je, pored upravljanja prihodima i izdacima Ministarstva, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i interni nadzor transakcija zaduživanja i duga. Ono također može obavljati nadzor nad računovodstvenim dokumentima prihoda i izdataka budžetskih korisnika, vanbudžetskih fondova, te kantona, gradova i općina i donositi instrukcije za uspostavu i održavanje sistema interne kontrole.

Sistem internih finansijskih kontrola uspostavlja se radi osiguranja dobrog finansijskog upravljanja u javnom sektoru u cilju usmjeravanja i kontroliranja finansijskih

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

efekata poslovanja na način da podrže realizaciju ciljeva, te da se ograničena javna sredstva troše na zakonit, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. **Finansijsko upravljanje i kontrola** provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti internih kontrola na osnovu COSO modela¹ koje obuhvataju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Opća procjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na procjeni adekvatnosti internih kontrola, odnosno odgovora na pitanje da li su postojeće interne kontrole odgovarajuće uspostavljene kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju postavljenih ciljeva organizacije. Kod budžetskih korisnika kod kojih je izvršena finansijska revizija za 2020. godinu konstatovano je da su pojedine komponente COSO modela dobro razvijene, dok su preostale komponente na niskom nivou razvoja ili su nerazvijene.

Da bi finansijsko upravljanje i kontrola kao sistem postiglo rezultate moraju biti ispunjeni zahtjevi svih pet COSO elemenata, jer se radi o međusobno povezanim elementima koji se odražavaju na funkcioniranje cijelokupnog sistema internih kontrola u organizaciji. Uočen je određeni napredak na uspostavi i unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, ali on je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod većine budžetskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole (pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u odnosu na stvarno popunjena radna mjesta konstatovana su značajna odstupanja između sistematizovanih i popunjениh radnih mesta, što ukazuje na to da postojeća sistematizacija nije optimalna, a korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršilaca okruženje. Još uvijek određeni broj budžetskih korisnika nema utvrđene strateške ciljeve, niti usvojene strateške planove rada koji bi bili temelj za donošenje godišnjih planova rada. Također, skrećemo pozornost na to da kod Ministarstva obrazovanja i nauke i Ministarstva za pitanja boraca i invalida domovinskog rata još uvijek nisu imenovani ministri. Po ovlaštenjima Vlade FBiH, u ovim ministarstvima određene poslove obavljaju sekretar (Ministarstvo obrazovanja i nauke) i pomoćnik ministra (Ministarstvo za pitanja boraca i invalida domovinskog rata), do imenovanja federalnih ministara. Vlada FBiH je ovlastila premijera FBiH za donošenje podzakonskih akata iz nadležnosti ovih ministarstava, do imenovanja federalnih ministara.
- **Upravljanje rizicima** još uvijek nije razvijeno u smislu da budžetski korisnici utvrde i procijene vjerovatnost nastanka rizika i njihovih uticaja na poslovanje, dokumentiraju podatke o rizicima u registre rizika, izvještavaju o najznačajnijim rizicima i aktivnostima u upravljanju rizicima. Jedan dio korisnika koji je utvrdio rizike nema uspostavljeno praćenje i ažuriranje na godišnjem nivou.

¹ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde interne kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (engl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission).

- **Kontrolne aktivnosti** nisu uspostavljene na propisan način, jer je kod pojedinih budžetskih korisnika koji su bili predmet revizije evidentan izostanak pisanih procedura, kao i neažuriranje internih akata shodno važećim propisima, dok korisnici koji su donijeli usklađene interne procedure, nisu ih u svim slučajevima dosljedno primjenjivali, što je uticalo na usklađenost poslovanja. Nisu dokumentirani ključni procesi i sačinjene mape poslovnih procesa, koje predstavljaju temelj za utvrđivanje i procjenu rizika u organizaciji.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou.
- **Praćenje i procjena** sistema finansijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika uglavnom pokazuje nedovoljan nivo razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, odnosno neusklađenost sistema internih kontrola sa zahtjevima Standarda internih kontrola. Posebno ukazujemo na nezadovoljavajući stupanj realizacije preporuka revizije, kao i na nezadovoljavajući stupanj uspostave interne revizije.

Obavljenom revizijom budžetskih korisnika konstatovali smo da interne kontrole kod budžetskih korisnika nisu adekvatno uspostavljene, shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima interne kontrole. Također, kontrolnim aktivnostima nisu obuhvaćeni svi procesi rada, nisu sačinjene mape procesa, nisu identificirani i procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, nisu uspostavljeni registri rizika, niti su jasno definisani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa rukovodstva nad uspostavljenim internim kontrolama. Pojedini budžetski korisnici su sačinili mapu procesa, izvršili procjenu rizika, uspostavili registar rizika, ali još uvijek nisu u potpunosti implementirali sistem finansijskog upravljanja i kontrole shodno zakonskim propisima. Istovremeno, jedan broj budžetskih korisnika nije vršio nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, odnosno nije vršio sistematicno i redovno identifikaciju i procjenu rizika. U godišnjim izvještajima o funkcioniranju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nisu navedene mjere koje se planiraju preduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Ovako uspostavljene interne kontrole za posljedicu su imale određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatovane tokom pojedinačnih revizija i za koje su date preporuke u izvještajima o finansijskoj reviziji za budžetskog korisnika kod kojega je utvrđena nepravilnost. Dakle, sistem internih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, interne kontrole nisu adekvatno uspostavljene kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju ciljeva organizacija, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, te je uticalo na konstatovane propuste u izvršenju Budžeta FBiH kao cjeline. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je spomenuti Zakon na snazi već četiri godine, kao i da je Zakonom o budžetima u FBiH i ranije bila utvrđena obaveza uspostavljanja sistema internih kontrola.

Središnja harmonizacijska jedinica (u dalnjem tekstu: SHJ), koju je uspostavilo Ministarstvo finansija, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹ i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH.

SHJ je tokom 2020. godine preduzela više aktivnosti u cilju povećanja stupnja uspostave interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole. Izrađen je i objavljen novi Pravilnik o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije u javnom sektoru u FBiH,³ sačinjene su Smjernice za razvoj upravljačke odgovornost u javnom sektoru u FBiH koje su objavljene 16. 4. 2021. godine. SHJ je izvršila analizu i sačinila prijedlog za izmjene i dopune Zakona o javnim preduzećima u FBiH vezano za finansijsko upravljanje i kontrolu i internu reviziju, koji je dostavljen Ministarstvu energije, rудarstva i industrije. Osim toga, Vlada FBiH je 22. 12. 2020. godine donijela Odluku o izradi Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021.–2027. godine, kojom je zadužila SHJ za izradu Strategije s rokom od šest mjeseci od stupanja na snagu ove odluke. Do okončanja revizije finaliziran je nacrt ove strategije.

Shodno Pravilniku o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije u javnom sektoru u FBiH, 86 institucija obavezno je uspostaviti internu reviziju.⁴ Prema prezentovanim podacima, zaključno s 31. 12. 2020. godine Jedinica za internu reviziju sistematizovana je kod 61 institucije (od kojih 20 ima sistematizovanu i popunjenu jedinicu u kojoj rade najmanje dva revizora, a kod 41 institucije je sistematizovana jedinica i u njoj radi samo jedan ili nijedan revizor), a kod deset institucija sistematizovan je interni revizor (u njih sedam imenovan je i interni revizor). Dakle, 15 institucija uopće nije sistematizovalo jedinicu interne revizije. Od 34 obveznika u kojima FBiH/kantoni/općine imaju većinski vlasnički udio, internu reviziju uspostavilo je 26 obveznika. Navedeno upućuje na to da stupanj uspostave interne revizije kod obveznika i dalje nije adekvatan. Skrećemo pažnju na činjenicu da je SHJ nadležna za federalni i kantonalni nivo, jedinice lokalne samouprave, vanbudžetske fondove na federalnom i kantonalm nivou, te pravna lica u kojima FBiH/kanton/općina imaju većinski vlasnički udio.

Nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je SHJ tokom 2020. godine provodila povremene provjere kvalitete aktivnosti interne revizije, shodno članu 20. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, na osnovu kojih bi mogla inicirati i preduzimati odgovarajuće aktivnosti s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja internom revizijom u javnom sektoru.

Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije u javnom sektoru u FBiH sačinjen je i dostavljen Ministarstvu finansija, odnosno Vladi FBiH, shodno članu 7. Zakona o internoj

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

⁴ Struktura obveznika je sljedeća: federalni nivo (19), kantonalni nivo (10), vanbudžetski fondovi u FBiH i kantonima (18) i gradovi i općine (39).

reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 5. 2021. godine usvojila Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije u javnom sektoru u FBiH i zadužila Ministarstvo pravde da do 31. 12. 2021. godine izmjenama i dopunama važećih zakonskih i podzakonskih akata regulira radnopravni status, odredi i utvrdi adekvatne koeficijente i dodatke na plaću za rukovodioce jedinice za internu reviziju i interne revizore, kako bi se pridonijelo nezavisnosti funkcije interne revizije i pristupilo usaglašavanju plaća internih revizora na svim nivoima vlasti u FBiH.¹ Ministarstvo pravde je za to bilo zaduženo i Zaključkom Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine (rok: šest mjeseci). Zaduženje nije realizovano, niti je Ministarstvo pravde odgovorilo na upit Ministarstva finansija o realizaciji Zaključka.

Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcioniranju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH sačinjen je i dostavljen Vladi FBiH 25. 5. 2021. godine. Vlada FBiH je Zaključkom od 10. 6. 2021. godine usvojila Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcioniranju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Ministarstvo finansija nije preduzelo potrebne aktivnosti, shodno nadležnostima, s ciljem uspostave interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole na svim nivoima vlasti u FBiH, kako je predviđeno Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, a SHJ je uspostavljena 2010. godine.

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo finansija s Vladom FBiH preduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.***

Internu reviziju u federalnim institucijama uređena je Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Ministarstvo finansija je uspostavilo Jedinicu za internu reviziju shodno navedenim aktima. Osim za reviziju sistema, aktivnosti i procesa u Ministarstvu finansija, Jedinica za internu reviziju uspostavljena je i za sisteme, aktivnosti i procese budžetskih korisnika koji ne ispunjavaju uslove definisane članom 9. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Praćenje i procjena sistema internih kontrola (koji obuhvata sve finansijske i nefinansijske procese u organizaciji), njegove

¹ Članovima 14. i 16. Zakona o internoj reviziji propisane su obaveze, odnosno poslovi rukovodioца jedinice interne revizije i internog revizora, dok Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH ne predviđa koeficijent za rukovodioca jedinice interne revizije, kao što ni Zakon o državnoj službi ne predviđa poziciju rukovodioца jedinice za internu reviziju, ni radno mjesto internog revizora. Međutim, u Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH propisan je koeficijent za mjesto internog revizora i iznosi 5,2, ali, i pored toga, pojedinih internim revizorima dodjeljuje se koeficijent stručnog savjetnika (4,1). Određivanje pripadajućeg koeficijenta ostavljeno je na volju rukovodiocu organizacije pa se, ovisno o tome da li se rukovodilac jedinice interne revizije nalazi na poziciji načelnika ili pomoćnika ministra, njihovi koeficijenti kreću u rasponu od 4,6 do 5,7.

adekvatnosti i funkcionalnosti, provodi se, između ostalih, kroz aktivnosti interne revizije o kojima interni revizori sačinjavaju izvještaje. Kao što je navedeno, još uvijek svi obveznici nisu uspostavili internu reviziju, što ukazuje na to da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu interne revizije, traje sporo, što više dobiva na važnosti budući da je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine.

Tokom obavljanja pojedinačnih revizija budžetskih korisnika za 2020. godinu konstatovano je da i dalje postoje brojne slabosti u sistemima interne kontrole, odnosno u područjima koje revidira interna revizija. Nismo se u značajnijoj mjeri mogli osloniti na rad interne revizije, jer u većini slučajeva nisu revidirani ključni procesi i procesi s visokim rizikom. Naime, u Jedinicama za internu reviziju najčešće je zaposlen jedan interni revizor, što nije u skladu s međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije, te je nedovoljno da bi funkcija interne revizije bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju.

Budžetska inspekcija i postupak inspekcijskog nadzora reguliran je Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o budžetskom nadzoru u FBiH,¹ Zakonom o finansijskom poslovanju² i drugim propisima. Pri Ministarstvu finansija uspostavljena je Jedinica za budžetsku inspekciju (u dalnjem tekstu: Jedinica) koja, shodno Pravilniku o obavljanju inspekcijskog nadzora, planira aktivnosti koje se odnose na provođenje inspekcijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenske upotrebe budžetskih sredstava i utvrđivanje mjera za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Postupak inspekcijskog nadzora putem Jedinice uređen je Pravilnikom o obavljanju inspekcijskog nadzora Ministarstva finansija putem Jedinice za budžetsku inspekciju. Primarni fokus budžetskog nadzora u 2020. godini bio je na tekućim transferima i raspolaaganju budžetskim sredstvima budžetskih korisnika. Prema podacima načelnika Jedinice, u 2020. godini nije bilo izricanja novčanih kazni, podnesene su tri prijave nadležnim tužilaštвima zbog sumnji u postojanje kaznenih djela, te je prilikom nadzora utvrđen ukupan iznos sredstava za povrat u Budžet FBiH od 767.279 KM (od čega je izvršen povrat 709.058 KM, dok je ostatak utvrđenog iznosa u postupku povrata).

Registar budžetskih korisnika koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo finansija nije u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH,³ što za posljedicu ima da Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH i dalje planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi (u dalnjem tekstu: KPZ) kao jedan budžetski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Štab civilne zaštite planiraju se kao dva budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Navedeno je uticalo kako na planiranje, tako i na realizaciju Budžeta FBiH, odnosno planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, KPZ-ova, Federalne uprave civilne zaštite i Štaba civilne zaštite.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

² „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

Važno je istaknuti da su u međuvremenu KPZ-ovi dobili status budžetskih korisnika, te je Ministarstvo dalo suglasnost za njihov upis u Registar budžetskih korisnika, što je primijenjeno prilikom planiranja Budžeta za 2021. godinu.

Uspostavljeni Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH nije usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Ministarstvo finansija treba preduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima da se, shodno njihovom pravnom statusu, izvrši usklađivanje registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.*

Fiskalna odgovornost regulirana je članom 44. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da su rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni za zakonito i namjensko korištenje sredstava i učinkovito i uspješno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Ministarstvo finansija nadležno je, shodno članu 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti, za provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, koje su rukovodioci budžetskih korisnika dužni svake godine, za prethodnu budžetsku godinu, popuniti i dostaviti. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija navedeni poslovi nisu predviđeni, odnosno nisu dodijeljeni određenoj organizacijskoj jedinici/radnom mjestu. Također, Ministarstvo finansija nije donijelo interni akt kojim bi detaljnije uredilo prijem i pregled izjava. Izvršena je samo provjera formalnog sadržaja izjava za 2020. godinu, a nisu preduzimane daljnje aktivnosti na kontroli izjava, shodno članu 13. Pravilnika. **Na osnovu navedenog, konstatovali smo da Ministarstvo finansija nije na adekvatan način obavljalo poslove provjere sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, prema odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Preporuka:

- *potrebno je da Ministarstvo finansija Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te donese interni akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, shodno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.*

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika, nisu usvojeni. Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2017. – 2020. u Federaciji BiH planirana je implementacija Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, za koju je bilo zaduženo Ministarstvo finansija, a rok sačinjavanja bio je prvi kvartal 2019. godine, što nije realizovano. Također, Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021. – 2025. nastavljeno je uvođenje MRS-a JS, budući da je planirano u sedam faza (rok za posljednju fazu je 2025. godina). Kako su prezentovali nadležni iz Ministarstva finansija,

u toku je analiza trenutnog zakonodavstva, odnosno analiza nedostataka u primjeni MRS-a JS koju provode konzultanti u sklopu projekta „Daljnja podrška upravljanju javnim finansijama u BiH“, koji finansira Evropska unija. Analiza bi trebala rezultirati sačinjavanjem dokumenta Analiza nedostataka u primjeni IPSAS standarda s preporukama i Planom za provedbu za sve nivoe vlasti u BiH, za što je rok treći kvartal 2021. godine. Napominjemo da je članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH¹ bilo propisano da će do objavljivanja MRS-a JS budžetski korisnici i fondovi u FBiH primjenjivati posebne propise za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru, dok novim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH,² koji je stupio na snagu 4. 3. 2021. godine, nije reguliran način postupanja u slučajevima neusvajanja MRS-a JS.

Strategiju za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. FBiH i Akcijski plan za provedbu Strategije³ Vlada FBiH usvojila je 2016. godine, kada je imenovala i Antikorupcijski tim Vlade FBiH⁴ zadužen za koordinaciju i praćenje realizacije planiranih aktivnosti iz Akcijskog plana. Planom rada Antikorupcijskog tima Vlade FBiH za 2020. godinu utvrđeno je da će se njegovo djelovanje u toj godini usmjeriti na efikasno obavljanje zadataka definisanih u rješenju o formiranju i na analizu provedbe Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine, čija je implementacija istekla. Tim je sačinio Izvještaj o radu Antikorupcijskog tima Vlade FBiH za 2020. godinu, koji je Vlada FBiH Zaključkom usvojila, ali ne i Izvještaj o realizaciji strateških ciljeva, za šta je Ured za reviziju ranije dao preporuku. Imajući u vidu period koje je proteklo od isteka prethodne Strategije i Akcijskog plana, konstatovano je da Antikorupcijski tim nije u cijelosti izvršio zadatak u dijelu praćenja implementacije protekle Strategije i Akcijskog plana, koji se trebao obaviti shodno rješenju o formiranju.

Rješenjem Vlade FBiH o Izmjenama rješenja o formiranju Antikorupcijskog tima Vlade FBiH⁵ od 7. 4. 2021. godine, Antikorupcijski tim zadužen je da za Vladu FBiH pripremi Prijedlog akcijskog plana za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove Strategije. Pored toga, utvrđena mu je obaveza da prati implementaciju Akcijskog plana do donošenja nove Strategije i da sudjeluje u svim aktivnostima koje se odnose na saradnju s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

² „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

³ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 28/16, 18/17, 27/18, 41/20

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 27/21

5. PLANIRANJE I DONOŠENJE BUDŽETA

Budžet FBiH za 2020. godinu¹ Parlament FBiH usvojio je 19. 12. 2019. godine u iznosu od 4.954.392.401 KM. Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu² usvojene su 28. 4. 2020. godine u iznosu od 5.508.930.679 KM (povećanje za 554.538.278 KM u odnosu na odobrena sredstva Budžetom FBiH za 2020. godinu). U odnosu na prethodnu godinu Budžet FBiH povećan je za 2.807.084.948 KM, što je najvećim djelom rezultat prelaska Federalnog zavoda za penzionalo i invalidsko osiguranje (u dalnjem tekstu: Zavod) na trezorsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine.

Odobrena sredstva Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode u iznosu od 3.882.551.847 KM (70,5%), izdatke za otplate dugova u iznosu od 927.282.936 (16,8%), izdatke za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade zaposlenika u iznosu od 264.746.505 KM (4,8%), kapitalne transfere u iznosu od 129.551.000 KM (2,4%), izdatke za materijal i usluge u iznosu od 119.578.241 KM (2,2%), izdatke za kamate u iznosu od 116.356.290 KM (2,1%), izdatke za nabavku stalnih sredstva u iznosu od 39.546.360 KM (0,7%), izdatke za finansijsku imovinu u iznosu od 19.240.000 KM (0,3%) i tekuću rezervu u iznosu od 10.077.500 KM (0,2%).

Proведенom revizijom utvrđena je neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu i Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet. U nastavku su obrazložene glavne aktivnosti koje se tiču planiranja, koje su provedene tokom 2020. godine, kao i najznačajnije neusaglašenosti u odnosu na navedene propise:

- Nacrt dokumenta okvirnog budžeta FBiH za period 2020–2022. godine (u dalnjem tekstu DOP) sačinjen je, ali nije dostavljen Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje zbog toga što je Fiskalno vijeće BiH tek 27. 12. 2019. dalo suglasnost na Globalni okvir fiskalne bilansa i politika u BiH za period 2020–2022. godine, koji je Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH i Vlada RS-a usvojila 4. 1. 2021, shodno odredbama Zakona o fiskalnom vijeću u BiH.³
- **Aktivnosti na izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu pokrenute su na osnovu Zaključka Vlade FBiH od 3. 4. 2020. godine, kojim je Ministarstvo zaduženo da odmah započne proceduru izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu i izmjena i dopuna Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, s ciljem osiguranja interventnih sredstava, kao pomoć privrednim subjektima za ublažavanje posljedica uzrokovanih pojavom pandemije COVID-19.** Zaključkom su, između ostalog, zaduženi budžetski korisnici da preispitaju svoje finansijske potrebe u cilju reduciranja sredstava planiranih Budžetom FBiH za 2020. godinu (očekivana ušteda 30%), da planirana sredstva na tekućim i kapitalnim transferima, koja se izvršavaju na osnovu Programa utroška

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 99/19

² „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

³ „Sl. glasnik BiH“, br. 63/08

sredstava, preispitaju kako bi se usmjerila za pomoć privredi i privrednim subjektima u ublažavanju posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 (11 ministarstava i Generalni sekretarijat Vlade FBiH zaduženi su da na svojim razdjelima osiguraju uštede na ime tekućih i kapitalnih transfera, rekonstrukcije i investicionog ulaganja, te otplate domaćeg pozajmljivanja, koje će se preusmjeriti na ime sanacije posljedica pandemije COVID-19 u ukupnom iznosu od 86.500.000 KM), a Ministarstvo finansija je zaduženo da u saradnji s Ministarstvom prometa i komunikacija izvrši realociranje sredstava predviđenih za izgradnju putne infrastrukture i alociranih na posebnom podračunu Jedinstvenog računa trezora FBiH (u dalnjem tekstu: JRR FBiH), te da se ova sredstva u iznosu od 150.000.000 KM izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu prenamijene za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19. **Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu¹ Parlament FBiH usvojio je 28. 4. 2020. godine u iznosu od 5.508.930.679 KM.**

U obrazloženju Prijedloga izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu navedeno je da će Vlada FBiH izmjenama i dopunama Budžeta uspostaviti Fond za stabilizaciju privrede, čiji će prioritetni zadatak biti očuvanje radnih mjesta subvencioniranjem dijela doprinosa onih koji ispunе kriterije definisane Prijedlogom zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19. Osim toga, planirano je uspostavljanje Jamstvenog fonda u Razvojnoj banci FBiH, čija bi sredstva služila kao prvakasni kolateral za izdavanje jamstava kompanijama za koje se uspostavi da im je poslovanje ugroženo zbog pandemije COVID-19.

- **Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica² predložilo je Ministarstvo finansija.** Izvorno je na tekstu Nacrta radio Koordinacijski odbor za stabilizaciju privrede i saniranje posljedica pandemije, koji je imenovala Vlada FBiH. Nije prezentovan relevantan dokument iz kojega bi bilo vidljivo kako je Ministarstvo finansija preuzeo obavezu sačinjavanja Nacrta. Prezentovan je e-mail od 30. 3. 2020. godine kojim je Ministarstvo finansija od Koordinacijskog odbora dobilo polazni materijal, koji je pravno uokvirilo u vidu načina realizacije i mjera koje se planiraju. Nadležni iz Ministarstva finansija istakli su hitnost,³ kao i činjenicu da u vrijeme donošenja Zakona nije bilo poznato do kada će trajati stanje nesreće u FBiH, za koje je Zakon direktno vezan, te da je opredjeljenje bilo da se osigura maksimalno sredstava koliko je moguće. Nije prezentovana dokumentacijska podloga kako se došlo do planiranog iznosa sredstava na

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

² „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

³ Ministarstvo finansija je 2. 4. 2020. godine poslalo Nacrt zakona na mišljenje Ministarstvu pravde i Uredu Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima EU. Nakon prijavljenih mišljenja, 3. 4. 2020. godine Ministarstvo finansija je Nacrt zakona dostavilo Vladi FBiH radi razmatranja i utvrđivanja Prijedloga zakona na sjednici zakazanoj 3. 4. 2020. godine. Na sjednici Vlade FBiH održana je rasprava, te je Ministarstvo finansija nakon toga usaglasilo postojeći Nacrt s raspravom vođenom na sjednici i dostavilo ga Vladi FBiH 6. 4. 2020. godine, koja je isti dan utvrdila Nacrt zakona i dostavila ga Parlamentu FBiH radi razmatranja i usvajanja po hitnom postupku.

poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“ (samo je Sektor za privredne finansije sačinio procjenu potrebnih sredstava za subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja za jedan mjesec (60.000.000 KM), odnosno za tri mjeseca (180.000.000 KM)). Parlament FBiH usvojio je Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica 4. 5. 2020. godine, a stupio je na snagu 8. 5. 2020. godine.

Konstatovali smo da nije sačinjena fiskalna procjena na propisanom obrascu prilikom donošenja Zakona, što je u suprotnosti s članom 8. Zakona o budžetima u FBiH i članom 1. stav 2. i članom 3. Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 488.207.999 KM na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“, u okviru razdjela Ministarstva finansija. Članom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica jedino je za mjeru „uspostava Jamstvenog fonda“ egzaktno definisano da je planirani iznos inicialnih sredstava za osnivanje Fonda 80.000.000 KM i da će se osigurati preusmjeravanjem raspoloživih sredstava Vlade FBiH iz komisionih poslova i raspoloživih sredstava namjenskih depozita Vlade FBiH koja se vode kod Razvojne banke FBiH, dok je za mjeru „subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja“ Zakonom utvrđen pojedinačni iznos subvencije.

Prilikom donošenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica konstatovane su neusaglašenosti sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet. Međutim, ovdje je važno ukazati na hitnost postupanja, uvažavajući svrhu donošenja Izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu i Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, kao i težinu ekonomskih posljedica koje je prouzrokovala pojava pandemije COVID-19.

Nisu preduzete aktivnosti u dijelu novih izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu, s obzirom na to da je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine, a da su sredstva namijenjena za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica, koja su osigurana Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu iz maja 2020. godine, realizovana svega 18,63% (90.934.169 KM) od ukupno raspoloživih sredstava (488.207.999 KM). Imajući u vidu navedeno, kao i da je Zaključkom od 3. 4. 2020. godine naloženo da se izvrše izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu s ciljem osiguranja interventnih sredstava kao pomoć privrednim subjektima za ublažavanje posljedica uzrokovanih pojmom pandemije COVID-19 (sredstva su povučena s tekućih i kapitalnih transfera budžetskih korisnika i preusmjerena na sanaciju posljedica pandemije), ne možemo potvrditi da su preduzete sve potrebne aktivnosti s ciljem smanjenja

negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.

- Raspoloživa sredstva u okviru razdjela Ministarstva finansija na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju privrede“ umanjena su na osnovu dvije odluke Vlade FBiH za ukupan iznos od 117.000.000 KM.
 - Na osnovu Odluke Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 100.000.000 KM s pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju privrede“ Ministarstva finansija na poziciju „Tekuća rezerva Vlade FBiH“ Vlade FBiH. Odluka Vlade FBiH o preraspodjeli donesena je na osnovu Zaključaka Vlade FBiH V. br. 1301/2020 od 24. 9. 2020. godine i V. br. 1341/2020 od 1. 10. 2020. godine, kojima je Ministarstvo finansija zaduženo da pripremi Prijedlog odluke o preraspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 100.000.000 KM, a premijer FBiH da u saradnji s ministrima okoliša i turizma, energije, rudarstva i industrije, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zdravstva i prometa i komunikacija, pripremi Prijedlog uredbe kojom će se utvrditi procedure i kriterije za korištenje ovih sredstava. Istim Zaključkom zadužena su ministarstva da, po donošenju odluke o preraspodjeli sredstava, podnesu Ministarstvu finansija zahtjev za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve Vlade FBiH na propisanom Obrascu 1.
 - Preraspoređena sredstva realizovana su za implementaciju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (90.000.000 KM) i u svrhu podrške zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (10.000.000 KM).
 - Na osnovu Odluke Vlade FBiH od 18. 12. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 11.700.000 KM s pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju privrede“ Ministarstva finansija na pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima“ i „Izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa“ Ministarstva zdravstva. Odluka Vlade FBiH o preraspodjeli donesena je na osnovu Zaključka Vlade FBiH V. broj 1701/2020 od 18. 12. 2020. godine, kojim je usvojena Informacija o plaćanju preostalog dijela za nabavku vakcina protiv pandemije COVID-19 kroz COVAX mehanizam i zaduženo Ministarstvo zdravstva da Ministarstvu finansija uputi zahtjev za preraspodjelu ovih sredstava.

Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica prestao je važiti 31. 7. 2020. godine, nakon čega su donesene odluke o preraspodjeli sredstava. Pri tome nije konstatovano da je na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju privrede“ Ministarstva finansija utvrđen višak

sredstava koji se neće realizovati. Nadležni iz Ministarstva finansija prezentovali su da je Vlada FBiH – putem Informacija koje su joj upućene u julu i septembru 2020. godine u vezi s posljedicama djelovanja epidemije COVID-19 na privredu s aspekta primjene Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica – imala informaciju o visini do tada realizovanih sredstava.

Članom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Osim toga, nije postupljeno shodno članu 62. Zakona o budžetima u FBiH i članu 12. Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu.

- Ministarstvo finansija je, između ostalog, shodno Zakonu o budžetima u FBiH, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i interni nadzor transakcija, zaduživanja i izmirenje duga. Ono osigurava provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura, donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja za sve budžetske korisnike i vanbudžetske fondove. Po Instrukcijama Ministarstva finansija većina budžetskih korisnika je obaveze po osnovu pravosnažnih sudske presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova evidentirala na pozicijama razgraničenih rashoda i obaveza. **S obzirom na to da Budžetom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obaveza po sudske presudama i izvršnim sudske rješenjima koje su evidentirane na razgraničenim rashodima (39.197.880 KM) i vanbilansnoj evidenciji (3.307.664 KM), ove obaveze nisu evidentirane na odgovarajućim pozicijama shodno članu 76. Zakona o budžetima u FBiH i članu 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.¹**

Iako je tokom 2020. godine izmiren značajan dio predmetnih obaveza putem izvansudske nagodbe (glavnica u iznosu od 10.088.660 KM, troškovi spora u iznosu od 2.286.931 KM), kao i redovnim putem (glavnica u iznosu od 515.335 KM, zatezna kamata u iznosu od 436.195 KM, troškovi spora u iznosu od 61.620 KM), preostale obaveze po pravosnažnim sudske presudama i izvršnim rješenjima i dalje čine značajan iznos obaveza FBiH, koji se dodatno uvećava za sudske troškove i troškove zateznih kamata, a tačan iznos bit će poznat konačnom isplatom duga. Ministarstvo finansija je 10. 2. 2021. godine informiralo Vladu FBiH o presudi koju je donio Evropski sud za ljudska prava u decembru 2020. godine u predmetu jedne aplikantice protiv BiH,² prema kojoj Vlada FBiH mora osigurati u roku tri mjeseca izvršenje neizvršenih domaćih odluka, tj. isplatu novčanih iznosa koji su domaćim presudama dosuđeni aplikantici (cjelovita presuda s kamata), naknadu u iznosu od 1.000 EUR u

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

² Radi se o prvoj presudi Evropskog suda za ljudska prava koja se tiče isplate neizmirenih sudske presuda na teret FBiH. Presudom je utvrđeno da je aplikacija dopuštena i da ukazuje na povredu člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i člana 1. Protokola br. 1. (kojima je definisano da „(...) svako ima pravo na suđenje u razumnom roku (...) pred (...) sudom...“, odnosno da „svaka fizička i pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine“) u odnosu na neizvršenje domaćih odluka u odnosu na aplikanticu protiv BiH.

korist aplikantice i odvjetničke troškove. Informaciju o presudi Vlada FBiH prihvatala je Zaključkom od 18. 2. 2021. godine, te zadužila Ministarstvo finansija i sve korisnike da u slučaju zaprimanja presuda Evropskog suda za ljudska prava pokrenu proceduru izdvajanja sredstava iz tekuće rezerve Vlade FBiH.¹ Ministarstvo finansija posebno je ukazalo na praksi ovog suda, odnosno da bi sud prestao prihvataći aplikacije, ukoliko bi FBiH realno dokazala da nije u finansijskoj mogućnosti izmirivati ove obaveze, kao što je to učinjeno u slučajevima određenih kantona, koje su usvojile akcijske planove za izmirenje presuda, zbog čega smatra da je neophodno čim prije usvojiti Akcijski plan na nivou Vlade FBiH. Imajući u vidu navedeno, Vlada FBiH je 8. 4. 2021. godine usvojila Akcijski plan o načinu izvršenja sudske odluke iz radnopravnih odnosa državnih službenika i namještenika u organima državne službe, sudske vlasti i javnim ustanovama u FBiH,² kojim se obavezala na isplatu potraživanja državnih službenika i namještenika iz radnopravnih odnosa u periodu od deset godina (2021. – 2030. godine). U tački I. Akcijskog plana konstatovano je da ukupan dug (glavni dug, kamata, troškovi parničnog postupka, kamata na troškove parničnog postupka, troškovi izvršnog postupka) na 15. 2. 2021. godine iznosi oko 42.000.000 KM.

Kao nosioci Akcijskog plana definisani su svi organi državne službe, sudske vlasti i javnih ustanova u FBiH, a tačkom IV. definisano je da će se sredstva predviđena za provedbu Akcijskog plana osigurati u Budžetu FBiH svake godine na osnovu plana budžetskih korisnika. Tačkom II. Akcijskog plana definisano je da će isplata potraživanja putem izvansudske nagodbe biti izvršena u roku od 60 dana od dana potpisivanja sporazuma o izvansudskoj nagodbi.

- Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu planirano je 100.000.000 KM na prihodovnoj strani – primici od finansijske imovine (prodaja finansijskih potraživanja javnih preduzeća). Kako je navedeno u Obrazloženju prijedloga izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2020. godinu, Vlada FBiH bi, kako bi smanjila izloženost banaka prema budžetu u smislu emisije dugoročnih obveznica, mogla prodati dio svojih potraživanja od javnih kompanija koje imaju dobru finansijsku poziciju, što je uslov finansijskih institucija, prvenstveno banaka za kupovinu potraživanja (neka od javnih preduzeća koja trenutno imaju takvu poziciju, a ujedno imaju finansijske obaveze prema Vladi FBiH: JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar, JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar). Nije prezentovana druga relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila potraživanja, kao i način njihove realizacije. Nije bilo realizacije primitaka po ovom osnovu.

¹ Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH definisano je da se iznos na razdjelu za izmirenje sudske presude ne može povećavati preraspodjelom sredstava, osim u slučaju kada se preraspodjela vrši između budžetskih korisnika.

² „Sl. novine FBiH“, br. 33/21

- Budžetom FBiH za 2020. godinu planirano je 115.000.000 KM na prihodovnoj strani – razgraničeni prihodi za namjenska sredstva – na osnovu sredstava koja su alocirana na posebnom računu u okviru JRR-a FBiH za upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za finansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata. Ova sredstva su planirana za izgradnju autocesta i brzih cesta u okviru kapitalnog transfera (Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu sredstva kapitalnog transfera planirana su u iznosu od 95.400.000 KM). Od ukupno planiranog kapitalnog transfera u iznosu od 95.400.000 KM realizovano je 43.742.787 KM (46%), što je šire obrazloženo u tački 6.2.2.4.1 Izvještaja.
- Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu planirano je 157.000.000 KM na prihodovnoj strani – razgraničeni prihodi za namjenska sredstva – na osnovu sredstava koja su alocirana na posebnim računima u okviru JRR-a FBiH za upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za finansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata (150.000.000 KM) i za razvoj i unapređenje avio prometa (7.000.000 KM). Realokacija ovih sredstava planirana je s ciljem prenamijene sredstava za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19. Prenos sredstava nije izvršen do kraja 2020. godine, budući da rashodi i izdaci nisu izvršeni u planiranom obimu, odnosno izvršenje Budžeta nije zahtijevalo prenos sredstava.
- Registrar budžetskih korisnika FBiH nije usaglašen s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH. Kao što je navedeno u tački 4. Izvještaja, Parlament FBiH, predsjednik i dva potpredsjednika FBiH budžet i dalje planiraju kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi su za 2020. godinu budžet planirali kao jedan budžetski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Štab civilne zaštite planiraju se kao dva budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Registrum budžetskih korisnika FBiH, koji je donesen u 2020. godini, svih sedam kazneno-popravnih zavoda dobilo je status budžetskog korisnika, što se primijenilo prilikom planiranja Budžeta za 2021. godinu.

Obavljenom revizijom konstatovali smo proceduralne propuste prilikom donošenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Vlada FBiH i Ministarstvo finansija nisu ispoštovali odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu u dijelu raspolaganja viškom sredstava na poziciji „Tекуći transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“ Ministarstva finansija nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, niti su preduzeli aktivnosti na novim izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, imajući u vidu malu realizaciju sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica.

Kao i prethodnih godina, Budžetom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obaveza na osnovu sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja, sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta (uvažavajući spremnost predviđenih projekata i potrebno vrijeme za realizaciju) i primitaka od finansijske imovine nisu realno planirana. Također, planiranje i odobravanje sredstava pojedinim budžetskim korisnicima nije izvršeno shodno Zakonu o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *potrebitno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru nadležnosti, preduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo prema zakonskim i drugim propisima.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA FBiH U PERIODU OD 1. 1. DO 31. 12. 2020. GODINE

Shodno članu 90. Zakona o budžetima u FBiH i članu 28. stav 7. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, Ministarstvo finansija dužno je podnosići Vladi FBiH godišnji izvještaj do 15. aprila tekuće godine. Vlada FBiH ima obavezu podnošenja Parlamentu FBiH Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine, prema članu 96. Zakona.

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH Ministarstvo finansija sačinilo je i podnijelo Vladi FBiH 30. 3. 2021. godine Vladi FBiH, shodno članovima 90. i 96. Zakona o budžetima u FBiH. Vlada FBiH usvojila ga je 8. 4. 2021. godine i uputila Parlamentu na razmatranje i usvajanje 9. 4. 2021. godine. **Parlament FBiH je 26. 5. 2021. godine razmatrao Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2020. godinu, koji nije dobio potrebnu većinu glasova zastupnika.** S tim u vezi ističemo da Vlada FBiH nije dostavila Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH Uredu za reviziju, što je bila obaveza shodno članu 16. stav 2. Zakona o reviziji institucija u FBiH.

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH nije sačinjen shodno članu 97. Zakona o budžetima u FBiH. On nije usklađen sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta i ne sadrži sve informacije i podatke propisane članom 97. Zakona: **početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja** (npr. kod ostvarenja prihoda i rashoda nisu navedena obrazloženja većih odstupanja kod izvršenja pojedinih pozicija, kako u odnosu na budžetom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodni period; stanje sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine u odnosu na prethodnu godinu smanjeno je za 52.912.254 KM, a u Izvještaju je samo konstatovano početno i završno stanje novčanih sredstava, bez obrazloženja), **kao ni podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o jamstvima datim tokom fiskalne godine** (npr. nisu navedeni podaci o zaduženju FBiH u tekućoj godini u okviru instrumenta za brzo finansiranje MMF-a u iznosu od 398.501.246 KM; zatim podaci o šest emisija obveznica u ukupnom iznosu od 200.000.000 KM, za što je prikupljeno 219.631.284 KM; nisu navedeni svi bitni podaci o tri emisije trezorskih zapisa

ukupne nominalne vrijednosti od 160.000.000 KM, za što je prikupljeno 159.449.478 KM, kao ni razlozi otkazivanja preostalih aukcija trezorskih zapisa koje su planirane indikativnim kalendarom aukcija). **U Izvještaju nisu prezentovane sveobuhvatne informacije o realizaciji mjera za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19**, što je, uvažavajući izdvajanja sredstava iz Budžeta FBiH za COVID-19, kao i činjenicu da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizovano svega 18,63% (90.934.169 KM) osiguranih sredstava za ove svrhe (488.207.999 KM), na primjeren način trebalo obrazložiti. Također, Izvještaj ne sadrži potpune informacije o preduzetim radnjama u cilju realizovanja preporuka revizije iz prethodne godine, informacije o razvojno-investicionim projektima i njihovom izvršenju, kao ni o namjenskom utrošku sredstava s podračuna otvorenih u okviru JRR-a FBiH.

Osim Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH, Ministarstvo finansija sačinilo je konsolidovane finansijske izvještaje za Budžet FBiH, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju i Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan. Navedeni izvještaji dostavljeni su Uredu za reviziju i Centralnoj banci BiH, ali ne i Vladi FBiH. **S tim u vezi ističemo da Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH nije jasno definisana obaveza sačinjanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja na nivou FBiH.**

Konstatovali smo da Ministarstvo finansija nije na adekvatan način izvjestilo Vladu FBiH o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, kako je to propisano odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Kao i prethodnih godina, Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjava se na način da ne pruža potrebne podatke i informacije o svim značajnim promjenama i odstupanjima (kako u odnosu na budžetom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodni period), kao ni o svim značajnim pozicijama bilansa stanja. Ovakvim načinom izvještavanja korisnici finansijskih izvještaja, kao i nadležni organi i institucije, ne dobivaju jasnú sliku o izvršenju Budžeta FBiH, o stanju imovine i obaveza FBiH, ni sve potrebne informacije neophodne za donošenje odluka u narednom periodu.

Preporuke:

- **Ministarstvo finansija treba preuzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja;**
- **Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati shodno odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.**

6.2 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.2.1 Prihodi, primici i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane Budžetom FBiH za 2020. godinu (5.159.930.679 KM) manje za 422.632.552 KM ili 8,2%. U odnosu na prethodnu godinu (2.264.997.917 KM), ostvareni su u većem iznosu za 2.472.300.210 KM, na šta je direktno uticao prelazak Zavoda na trezorsko poslovanje, te činjenica da je po osnovu doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje u 2020. godini uplaćeno 2.022.527.335 KM, što čini 42,7% ukupno ostvarenih prihoda, primitaka i finansiranja. Zbog navedenog, podaci o ostvarenim prihodima i primicima za 2020. godinu u odnosu na prethodnu godinu nisu uporedivi.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Naziv	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2019. godinu	Indeks (3/2 x 100)	Indeks (3/4 x 100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (I + II + III + IV)	3.280.556.802	3.488.811.941	1.675.987.655	106	208
Prihodi od indirektnih poreza	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	96	88
Porez na dobit	71.771.524	80.977.417	99.323.605	113	82
Prihod od doprinosa za penzionario i invalidsko osiguranje	1.758.761.259	2.022.527.335		115	-
Ostali porezi	10.400	24.944	35.148	240	71
Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	4.000	4.300	3.107	108	138
II. Neporezni prihodi	504.343.877	411.769.223	354.011.781	82	116
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	338.674.841	258.651.566	228.904.174	76	113
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	151.617.277	141.920.067	110.549.051	94	128
Novčane kazne	14.051.759	11.197.590	14.558.556	80	77
III. Primljeni transferi i donacije	0	4.536.874	113.922	-	3.982
A Ukupno (I + II + III)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	697	201
V. Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	-
VI. Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
Zajmovi primljeni kroz državu	455.000.000	452.440.203	13.684.810	99	3.306
Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	1.473.815	-	0
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	410.000.000	219.631.299	199.621.789	54	110
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	410.000.000	159.899.498	20.000.000	39	799
B Finansiranje (IV + V + VI)	1.375.030.000	832.180.089	234.884.559	61	354
Ukupno (A + B)	5.159.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	92	209
C Razgraničeni prihodi	272.000.000				

Naziv	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2019. godinu	Indeks (3/2 x 100)	Indeks (3/4 x 100)
1	2	3	4	5	6
D Višak prihoda nad rashodima iz prethodnih godina	77.000.000				
Ukupno (A + B + C + D)	5.508.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	86	209

Prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, a u njihovoј strukturi najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 3.488.811.941 KM (73,6%) i primici od zaduživanja ostvareni u iznosu od 831.970.999 KM (17,6%).

Ukoliko se izuzmu ostvareni prihodi po osnovu doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje u 2020. godini, ukupno su ostvareni prihodi u 2020. godini u iznosu od 1.882.590.703 KM, što u odnosu na prethodnu godinu (2.030.113.358 KM) predstavlja pad od 7,3%, a što je najvećim dijelom posljedica pada prihoda od indirektnih poreza.

Prihodi od poreza, ostvareni u iznosu od 3.488.811.941 KM, u odnosu na prethodnu godinu bilježe porast od 108%, odnosno veći su za 1.812.824.286 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine, od kada se doprinosi za penziono i invalidsko osiguranje uplaćuju na JRR FBiH, odnosno na račun javnih prihoda budžeta FBiH, shodno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na području FBiH.¹ U strukturi prihoda od poreza najznačajniji su upravo **prihodi od doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje** u iznosu od 2.022.527.335 KM, s udjelom od 58% u ukupnim prihodima od poreza. Ostvareni su više u odnosu na prihode planirane Budžetom FBiH za 2020. godinu za 263.766.076 KM ili 15%.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni porezni prihodi jesu **prihodi od indirektnih poreza** ostvareni u iznosu od 1.385.277.945 KM (carine, akcize, porez na dodatu vrijednost i naknade za ceste iz cijene naftnih derivata), koji se s Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje raspoređuju na poseban račun FBiH za servisiranje vanjskog duga, otvoren u Centralnoj banci BiH, i Poseban račun za raspodjelu prihoda s jedinstvenog računa, za korisnike u FBiH.

Raspodjela prihoda s Posebnog računa za raspodjelu prihoda s JRR-a, između korisnika u FBiH, vrši se na osnovu koeficijenata utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH,² a pripadajući dio Budžeta FBiH uplaćuje se na Jedinstveni račun trezora FBiH. U okviru iskazanog izvršenja prihoda od indirektnih poreza za 2020. godinu, 901.156.445 KM odnosi se na prihode od indirektnih poreza koji pripadaju FBiH, a 484.121.500 KM odnosi se na prihode od indirektnih poreza na ime finansiranja vanjskog duga. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju FBiH u odnosu na prethodnu godinu (1.070.319.265 KM) manji su za 15,8% ili 169.162.820 KM, što može biti posljedica stanja izazvanog pandemijom COVID-19.

Treći po veličini najznačajniji ostvareni porezni prihodi jesu **prihodi od poreza na dobit** ostvareni u iznosu od 80.977.417 KM, što je u odnosu na planirana sredstva

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 98/19

² „Sl. novine FBiH“, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15

Budžetom FBiH više za 9.205.893 KM. U odnosu na prethodnu godinu manje su ostvareni za 18.346.188 KM, što je posljedica implementacije Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, prema kojem su privredni subjekti, koji su koristili subvencije predviđene ovim Zakonom, bili oslobođeni plaćanja akontacija poreza na dobit u periodu od aprila do jula 2020. godine. U okviru ovih prihoda najznačajniji je prihod ostvaren od banaka (45.796.572 KM), prihod ostvaren od pravnih osoba iz oblasti pošte i telekomunikacija, elektroprivrede i iz oblasti igara na sreću (14.724.896 KM) i porez po odbitku (12.656.056 KM).

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 411.769.223 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za 92.574.654 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 57.757.442 KM.

U okviru neporeznih, najznačajniji su **prihodi ostvareni od preduzetničkih aktivnosti i imovine** (258.651.566 KM), koji su u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje ostvareni za 80.023.275 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 29.747.392 KM. Najznačajnija odstupanja izvršenja u odnosu na plan konstatovana su kod prihoda od povrata anuiteta krajnjih korisnika za otplatu kredita, ostvarenih u iznosu od 216.913.496 KM (manje u odnosu na plan za 57.060.768 KM). U 2020. godini manje su realizovani izdaci otplate obaveza po vanjskom dugu (šire obrazloženo u tački 6.2.2.9), što se odrazilo na manje ostvarene prihode od povrata anuiteta od krajnjih korisnika.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni neporezni prihodi jesu **prihodi ostvareni od naknada i taksi od pružanja javnih usluga** u iznosu od 141.920.067 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za 9.697.210 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 31.371.016 KM.

Planiranje prihoda od obavljanja osnovne djelatnosti, propisane zakonima ili drugim propisima o osnivanju, za koje je utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim osobama, ne vrši se na odgovarajući način. Ministarstvo finansija nije ostvarilo adekvatnu saradnju i kontrolu s budžetskim korisnicima, kada je u pitanju ostvarenje i planiranje. Posljedica ovoga je da budžetski korisnici u budžetskom zahtjevu ne planiraju prihode koje ostvaruju u okviru svoje nadležnosti, niti planiraju potrošnju za ostvarene iznose tih prihoda, što otežava praćenje realizacije planiranih aktivnosti, efekata u odnosu na sredstva odobrena budžetom, kao i efekata iz obavljanja poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika.

Primljeni transferi i donacije ostvareni su u iznosu od 4.536.874 KM. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 4.422.952 KM. Najveći dio, u iznosu od 4.414.570 KM, odnosi se na doznačena sredstva na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o rasporedu sredstava iz Budžeta institucija BiH za saniranje ekonomskih šteta uzrokovanih epidemijom COVID-19,¹ kojom je odobreno 14.474.000 KM entitetima i Brčko Distriktu za saniranje ekonomskih šteta u zdravstvenom sektoru uzrokovanih epidemijom COVID-19. FBiH sa svojih 10 kantona pripalo je 8.829.140 KM, od čega je 50% doznačeno kantonima shodno Zaključku Vlade FBiH od 3. 12. 2020. godine.

¹ „Sl. glasnik BiH“, br. 65/20

Finansiranje Budžeta FBiH iskazano je u iznosu od 832.180.089 KM, što u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH (1.375.030.000 KM) predstavlja ostvarenje manje za 542.849.911 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 597.295.530 KM.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu do 831.970.999 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za 443.029.001 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 597.190.585 KM.

Zajmovi primljeni kroz državu iskazani su u iznosu od 452.440.203 KM. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 438.755.393 KM. Odnose se na primitke na osnovu zaduženja od Međunarodnog monetarnog fonda (u dalnjem tekstu: MMF) u iznosu od 398.501.246 KM i primitke na osnovu zaduženja od Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD u iznosu od 53.938.957 KM (odnosi se na projekt jačanja bankarskog sektora i projekt podrške zapošljavanju).

Problemi uzrokovani pandemijom COVID-19, kao i mјere koje je u cilju sprečavanja negativnih ekonomskih posljedica na cjelokupnu privredu donijela Vlada FBiH, zahtijevale su hitan odgovor u kontekstu osiguranja nedostajućih finansijskih sredstava. BiH je zaključila sporazum sa MMF-om u okviru instrumenta brzog finansiranja. Odlukom Parlamenta FBiH¹ o prihvaćanju zaduženja FBiH u okviru instrumenta za brzo finansiranje MMF-a, prihvачeno je zaduženje FBiH u iznosu od 163.098.000 SDR, odnosno 398.501.246 KM, koliko je na dan angažovanja sredstava iznosila protuvrijednost ugovorenog iznosa namijenjenog FBiH, što iznosi 61,50% ukupno odobrenih sredstava BiH. Sredstva su doznačena Federaciji BiH 3. 6. 2020. godine. Shodno tački II. Odluke, namjena sredstava je finansiranje povećanih potreba u zdravstvu uzrokovanih pandemijom COVID-19 i finansiranje mјera ekonomske stabilizacije. Sredstva su odobrena s rokom otplate od pet godina (uključujući grace period od tri godine) i primjenjivom kamatnom stopom, koju određuje MMF za SDR (u trenutku donošenja Odluke 1,05% godišnje). Otplata duga planirana je u osam jednakih kvartalnih rata nakon isteka grace perioda.

Primici od dugoročnog zaduživanja na osnovu emisije dugoročnih obveznica iskazani su u iznosu od 219.631.299 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za 190.368.701 KM. Istovremeno, **primici od kratkoročnog domaćeg zaduživanja na osnovu emisije trezorskih zapisa** iskazani su u iznosu od 159.899.498 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za 250.100.502 KM. Iako je izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu uvećana pozicija *primici od domaćeg zaduživanja – dugoročni (obveznice)* sa 120.000.000 KM na 410.000.000 KM, uzimajući u obzir nivo solventnosti i stanje sredstava na JRR-u FBiH, kao i činjenicu da se kratkoročni vrijednosni papiri emitiraju u cilju održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, pojedine planirane aukcije obveznica i trezorskih zapisa su otkazane, zbog čega su primici od emisije obveznica realizovani 53,6% u odnosu na planirane, a primici na osnovu emisije trezorskih zapisa 38,9% u odnosu na planirane.

¹ Parlament FBiH Odluku je usvojio na sjednici Predstavničkog doma 23. 4. 2020. godine i na sjednici Doma naroda 4. 5. 2020. godine.

Primici od finansijske imovine, koji se odnose na prodaju finansijskih potraživanja javnih preduzeća, planirani su u iznosu od 100.000.000 KM, dok nije bilo realizacije, što je šire obrazloženo u tački 5. ovog Izvještaja.

Revizijom smo konstatovali da se planiranje prihoda i primitaka ne vrši na osnovu realnih ulaznih podataka, niti se njihovo izvršenje prati na adekvatan način, kako bi se mogle izvršiti analize planiranih i realizovanih iznosa.

Preporuke:

- **planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vršiti na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH;**
- **potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu aktivnosti na tome da budžetski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, shodno Zakonu o budžetima u FBiH planiraju, prate i preduzimaju mјere, u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.**

6.2.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH ukupno ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova iskazani su u iznosu od 4.730.205.318 KM, što je u odnosu na rashode i izdatke planirane Budžetom FBiH (5.508.930.679 KM) manje za 778.725.361 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.194.567.162 KM), veći su za 2.535.638.156 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje, čiji su ukupni rashodi i izdaci za 2020. iznosili 2.334.660.652 KM, zbog čega podaci o ostvarenim rashodima i izdacima za 2020. u odnosu na prethodnu godinu nisu uporedivi.

Ukoliko se izuzmu ostvareni rashodi i izdaci Zavoda za 2020. godinu (2.334.660.652 KM) ukupno su ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova u 2020. godini u iznosu od 2.395.544.666 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (2.194.567.162 KM) više za 200.977.504 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih rashoda, izdataka i otplata dugova, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Indeks (3/2 x 100)	Indeks (3/4 x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	4.383.232.883	3.940.277.334	1.452.441.541	90	271	83
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	239.151.722	237.756.909	213.025.463	99	112	5
1.2. Doprinosi poslodavca	25.594.783	25.533.007	23.522.125	100	109	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	2
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	74
1.5. Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96	2

2. Tekuća rezerva Vlade FBiH¹	10.077.500	0	0	0	-	0
3. Kapitalni izdaci	169.097.360	115.086.968	82.577.664	68	139	2
3.1. Nabavka stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96	1
3.2. Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	2
4. Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70	0
4.1. Sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.240.000	733.077	3.683.095	17	20	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	15.000.000	15.000.000	18.650.000	100	80	0
5. Otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103	14
5.1. Vanjski dug	454.913.594	409.985.704	427.841.734	90	96	9
5.2. Domaća pozajmljivanja	400.000.000	200.000.000	130.000.000	50	154	4
5.3. Interni dug	70.869.342	49.122.234	79.373.128	69	62	1
5.4. Otplate duga po izdatim garancijama	1.500.000	0	0	0	-	0
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	5.508.930.679	4.730.205.318	2.194.567.162	86	216	100

6.2.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 237.756.909 KM, od čega se na bruto plaće i naknade plaća odnosi 208.533.593 KM, a na naknade troškova zaposlenih 29.223.316 KM. Rashodi plaća i naknada troškova zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu veći su za 24.731.446 KM ili za 11,6%. Na povećanje izdataka za plaće i naknada troškova zaposlenih direktno je uticao prelazak Zavoda na trezorsko poslovanje.

Plaće i naknade troškova izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti FBiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca – stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.² Osnovica za obračun plaća za 2020. godinu za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na nivou FBiH, shodno članu 18. stav 2. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu, iznosila je 330 KM.³

Obračun plaće i naknada troškova zaposlenika Zavoda uređen je Zakonom o radu u FBiH⁴ i internim aktima Zavoda. Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, na 31. 12. 2020. godine u federalnim institucijama bilo je 7.609 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 743 zaposlenika, što je rezultat prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 29.223.316 KM. U njihovoj strukturi najznačajnije su: naknade za topli obrok (14.726.676 KM), naknade za prevoz s posla i na posao (5.375.160 KM), regres za godišnji odmor (3.639.734 KM), naknade za slučaj teže bolesti i smrti (2.000.078 KM), otpremnine prilikom odlaska u penziju

¹ Realizacija sredstava Tekuće rezerve iskazana je u okviru bilansnih pozicija budžetskih korisnika kojima je odobrena.

² „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 20/17

³ „Sl. novine FBiH“, br. 99/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

(1.662.234 KM), naknade za odvojeni život (959.255 KM), naknade za najam stanova (522.676 KM) i naknade troškove prevoza korisnicima odvojenog života (215.415 KM).

U okviru naknada troškova zaposlenih iskazane su naknade troškova prevoza korisnicima odvojenog života, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije. Na osnovu rješenja o naknadi troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice zaposlenici ostvaruju pravo na naknadu do četiri puta mjesечно u visini cijene karte prevoza u drumskom ili željezničkom prometu, na relaciji koju koriste. Ova naknada obračunava se i isplaćuje svaki mjesec, četiri puta mjesечно u visini cijene karte prevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća¹ propisano je pravo na naknadu troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesечно, ali nije uređen način upotrebe tog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je obračunavan i isplaćivan maksimalno odobreni iznos.**

Preporuka:

- **Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.**

6.2.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 92.543.320 KM, što je u odnosu na planirana sredstva (119.578.241 KM) manje za 27.034.921 KM. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 14.682.099 KM. Vrsta i struktura ovih izdataka prikazana je u tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Index (3/2 x100)	Indeks (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	2.803.797	1.356.278	2.501.161	48	54	2
2. Izdaci za energiju	6.292.260	5.953.222	5.489.645	95	108	6
3. Izdaci za komunikacije i komunalne usluge	13.406.287	12.750.349	5.257.302	95	243	14
4. Nabavka materijala i sitnog inventara	29.752.346	26.148.038	15.807.147	88	165	28
5. Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.703.020	1.789.611	2.271.854	66	79	2
6. Iznajmljivanje imovine i opreme	7.017.360	6.150.791	6.684.383	88	92	7
7. Izdaci za tekuće održavanje	6.025.286	5.149.552	4.874.937	85	106	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni promet	2.556.580	1.956.378	1.380.378	77	142	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	49.021.305	31.289.100	33.594.414	64	93	34
UKUPNO:	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	100

Izdaci za ugovorene druge i posebne usluge iskazani su u iznosu od 31.289.100 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 2.305.314 KM. U okviru tih izdataka

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 87/10, 22/11,45/13, 09/16

najznačajniji iznosi se odnose na zatezne kamate (5.838.344 KM), izdatke za hardverske i softverske usluge (3.952.591 KM), troškove spora (3.224.473 KM), ugovore o djelu (2.712.521 KM), pravne usluge (2.691.748 KM), izdatke za rad komisija (1.914.317 KM), izdatke za naknade skupštinskim zastupnicima (1.075.457 KM), ostale nespomenute usluge (1.977.816 KM) i usluge Instituta za medicinsko vještačenje (1.370.867 KM).

Kao i prethodnih godina, i u revidiranoj godini **ugovori o djelu** zaključivali su se za obavljanje poslova i zadatka utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, odnosno za poslove koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. U velikom broju slučajeva ugovori su se zaključivali u kontinuitetu tokom godine (s kraćim prekidima), a pojedini i više godina. Nije definisan način utvrđivanja visine naknade, vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora o djelu, kao ni procedura kojom se regulira transparentan način angažovanja saradnika po ovom osnovu. **Imajući u vidu činjenicu da bi se ugovori o djelu trebali zaključivati za obavljanje određenog ugovorenog jednokratnog posla i uzimajući u obzir da se angažovanje fizičkih osoba za obavljanje poslova putem ugovora o djelu obavlja u kontinuitetu, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu na ovakav način, kao ni utemeljenost i opravdanost isplaćenih naknada.**

Smatramo da ovakvo zaključivanje ugovora o djelu predstavlja netransparentan način angažovanja izvršilaca ugovorenih poslova, što se ne može prihvati kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra, neophodnog za poslovanje institucija, vršila se angažovanjem vanjskih saradnika putem ugovora o djelu, a ne provođenjem redovnih procedura propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje tačno utvrđene vrste poslova i zadatka, već kontinuirano tokom cijele godine.

Naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu od 1.914.317 KM, što je za 548.528 KM manje u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima komisija formiranih shodno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe,¹ koje se isplaćuju iz budžetskih sredstava, i naknade članovima komisija, formiranih shodno posebnim zakonskim propisima, a finansiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima. Provedenim revizijama budžetskih korisnika, kao i u prethodnom periodu, konstatovana je nedosljedna primjena navedene Uredbe kod isplate naknade članovima komisija za poslove iz nadležnosti budžetskih korisnika, te definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada članovima komisija koji su zaposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (popisne komisije, komisije za provođenje postupaka javnih nabavka, komisije za izbor i unapređenje državnih službenika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obavezu isplate naknade, jer je članom 8. stav 1. Uredbe isplata naknade

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

uslovljena obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate. Također, isplate za rad u pojedinim komisijama nisu opravdane jer se odnose na obavljanje redovnih poslova i zadataka, odnosno na obavljanje poslova koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti.

Skrećemo pozornost na to da, iako je određeni broj komisija formiran na osnovu posebnih propisa, u njima se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te bi trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka.

Također, poslovi koje obavlja **Komisija za administrativna pitanja i Komisija za statusna pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika**, a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju i postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, reguliranje prava iz radno-pravnih odnosa za članove Vlade FBiH i ostale koje imenuje Vlada FBiH, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj i ostale poslove koji se zaključkom Vlade FBiH daju u nadležnost komisijama, redovni su poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, shodno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH,¹ zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za te komisije.

Kada je u pitanju angažman zaposlenika kao članova komisija, skrećemo pozornost na to da, osim što su komisije formirane shodno navedenoj Uredbi, određeni broj formiran je na osnovu posebnih propisa (polaganje stručnih ispita i drugih ispita, ocjena ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadrova, komisije za tehničkih pregled, stavljanje i skidanje lijekova na listu lijekova i sl.), koji su u nadležnosti revidiranih subjekata, u okviru redovnih poslova, utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i koji se obavljaju u toku radnog vremena. U komisijama su angažovani i zaposlenici koji obavljaju rukovodeće poslove (savjetnici i pomoćnici ministra, sekretar ministarstva i šefovi odsjeka), za koje se isplaćuju značajne naknade. Također, prilikom njihovog formiranja nisu uvijek ispoštovane odredbe Uredbe u dijelu broja komisija u koje je angažovan zaposlenik i rada izvan radnog vremena.

Na isplaćene naknade članovima komisija obračunat je doprinos za penzionalo i invalidsko osiguranje po stopi od 6%, zdravstveno osiguranje po stopi od 4% i porez na dohodak po stopi od 10%, shodno Instrukciji Ministarstva finansija od 17. 11. 2016. godine, na osnovu koje je Ministarstvo finansija u kasnijem periodu davalо stavove usaglašene s Instrukcijom.

Obračun i isplata naknada zaposlenicima na osnovu angažmana u raznim komisijama nije tretiran kao prihod od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano članom 10. stav 1. i 2. tačka 4) Zakona o porezu na dohodak² i članovima 8. stav 1., 11. stav 1. i 2. i 12. stav 1. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,³ s obzirom na to da nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi. Napominjemo da je navedenim članovima Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak propisano da naknade zaposlenicima na osnovu angažmana po bilo

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10

² „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

³ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

kojem osnovu, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, nezavisno od toga da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obaveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, shodno odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak i članovima 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama člana 10. i 11. Zakona o doprinosima¹ i odredbama člana od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika;*
- *Ministarstvo finansija treba preispitati stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova komisija zaposlenika institucija.*

Izdaci za komunikacije i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 12.750.349 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su za: poštanske usluge (8.407.947 KM), fiksne telefone (1.024.213 KM), internet (886.981 KM), usluge mobilne telefonije (650.700 KM) i razne komunalne usluge, odnosno režijske troškove (1.635.580 KM). Zaključkom Vlade FBiH³ definisano je pravo upotrebe službenih telefona i mjesecni iznosi potrošnje za rukovodioce federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (od 50 KM do 150 KM), ali ne i za članove Vlade FBiH (ministre). Generalni sekretarijat Vlade FBiH internim aktom ograničio je troškove službenog telefona za premijera i sekretara Vlade FBiH, ali Zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. Upotreba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.

Preporuka:

- *Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.*

6.2.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi realizovani su u iznosu od 3.492.520.712 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Budžeta FBiH za 2020. godinu sudjeluju 74%. U odnosu na plan manji su za 10%, a u odnosu na prethodnu godinu viši su za 2.450.353.196 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje, te činjenica da je po osnovu transfera pojedincima iz nadležnosti Zavoda u 2020. godini realizovano 2.292.661.324 KM, što čini 65,6% ukupno ostvarenih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda.

¹ „Sl. novine FBiH”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 99/19

² „Sl. novine FBiH”, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

³ V. broj: 456/2015 od 14. 4. 2015. godine

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Indeks (3/2 x 100)	Indeks (3/4 x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti	100.530.489	98.963.376	408.761.521	98	24	3
2. Tekući transferi pojedincima	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	97	600	79
3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama	16.525.878	16.019.677	20.083.974	97	80	0
4. Tekući transferi javnim preduzećima	47.945.000	43.945.873	45.896.585	92	96	1
5. Tekući transferi privatnim preduzećima i preduzetnicima	89.500.000	86.345.197	75.387.409	96	115	2
6. Tekući transferi u inozemstvo	0	180.392	77.762	-	232	0
7. Drugi tekući rashodi	39.104.001	34.449.524	29.562.548	88	117	1
I. Tekući transferi (od 1 do 7)	3.151.343.848	3.053.189.815	1.042.167.516	97	293	87
8. Transferi kantonima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om	200.000.000	200.000.000	0	100	-	6
9. Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave	10.000.000	10.000.000	0	100	-	0
10. Tekući transferi drugim nivoima vlasti - Fond za stabilizaciju privrede	488.207.999	90.934.169	0	19	-	3
11. Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH	30.000.000	30.000.000	0	100	-	1
12. Transfer za nabavku vakcina (COVAX)	0	13.707.011	0	-	-	0
13. Transfer za kliničke centre u FBiH	0	10.000.000	0	-	-	0
14. Transfer za troškove karantene u FBiH	3.000.000	508.260	0	17	-	0
15. Finansijska pomoć ugroženim sektorima na osnovu Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 ¹	0	84.181.457	0	-	-	2
II. Tekući transferi COVID-19 (od 8 do 15)	731.207.999	439.330.897	0	60	-	13
III. UKUPNO I + II (TEKUĆI TRANSFERI + TEKUĆI TRANSFERI COVID-19)	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	100

6.2.2.3.1 Tekući transferi

Tekući transferi realizovani su u iznosu od 3.053.189.815 KM. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 2.011.022.299 KM, a u odnosu na plan manji su za 98.154.033 KM.

U okviru transfera pojedincima i drugim nivoima vlasti su i transferi koji se odnose na isplate po posebnim zakonskim propisima, a realizovane su preko Zavoda (2.292.661.324 KM), Ministarstva za pitanja boraca i invalida domovinskog rata (317.643.564 KM) i Ministarstva rada i socijalne politike (161.916.552 KM). Ti transferi

¹ Ukupno odobrena finansijska pomoć iznosi 88.181.457 KM, od čega je 84.181.457 KM iskazano u okviru tekućih transfera, a 4.000.000 KM u okviru kapitalnih transfera.

regulirani su Zakonom o penzionom i invalidskom osiguranju,¹ Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom,² Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica³, Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja⁴ i Zakonom o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata.⁵ Važno je istaknuti da u ukupnim tekućim transferima sudjeluju 79,4%, dok u ukupno realizovanim rashodima i izdacima Budžeta FBiH u 2020. godini sudjeluju 58,6%.

Kad je u pitanju realizacija ostalih tekućih transfera, bitno je napomenuti da je planiranje i izvršenje regulirano Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu, kojim je utvrđeno da budžetski korisnici Vladi FBiH predlažu programe utroška transfera. Programom treba biti definisan naziv programa, svrha, kriterij za raspodjelu sredstava, visina sredstava, izvori sredstava, kategorija korisnika sredstava, te način i rokovi izvještavanja. O utrošenim sredstvima budžetski korisnici izvještavaju Ministarstvo finansija kvartalno, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, shodno Zakonu o budžetima u FBiH. Izvještaj o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojim su dodijeljena, budžetski korisnici dužni su objaviti na internet-stranici.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti

Najznačajniji tekući transferi drugim nivoima vlasti iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo zdravstva (31.938.448 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (33.525.696 KM), Ministarstvo finansija (20.189.805 KM), Ministarstvo kulture i sporta (6.298.500 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (2.600.000 KM), Ministarstvo obrazovanja i nauke (1.398.242 KM) i Ministarstvo okoliša i turizma (1.000.000 KM).

Budžetom FBiH za 2020. godinu planirano je da se ova sredstva doznačavaju kantonima, općinama, agencijama, zavodima i fondovima s federalnog, kantonalnog i gradskog/općinskog nivoa. Jedan dio također se dodjeljuje ustanovama iz oblasti kulture, sporta, obrazovanja i udruženjima, zavisno od toga za koju su oblast osnovane.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih nižim nivoima vlasti kod jednog broja budžetskih korisnika konstatovano je da:

- nije utvrđena namjena i svrha transfera, te ne postoji zakonski temelj za planiranje;
- nije bilo javnog poziva za dodjelu transfera, tako da nije osiguran jedan od glavnih budžetskih principa – transparentnost, te nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio način raspodjele sredstava;
- nisu utvrđeni kriteriji, a gdje su bili utvrđeni u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi. Mjerljivost kriterija je bitna jer se time utvrđuje broj bodova koji je opredjeljujući za iznos doznačenih sredstava;

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 13/18

² „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 41/13, 90/17

- izvještaji o dodijeljenim sredstvima nisu objavljeni shodno članu 37. Zakona o izvršavanju budžeta u FBiH za 2020. godinu;
- korisnicima koji nisu opravdali namjenski utrošak sredstava iz prethodne godine, sredstva su dodijeljena i u revidiranoj godini.

Tekući transferi pojedincima

Najznačajniji tekući transferi pojedincima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (22.598.415 KM), Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (55.800 KM) i Parlament FBiH (50.750 KM). Osim što je najveći dio sredstava pojedincima dodijeljen preko Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, pojedincima su dodjeljivana sredstva za rješavanje socijalnih pitanja (troškove liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim licima, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima i za humanitarne akcije sl.). Dodjela sredstava na ovaj način dovodi u pitanje rad resornih ministarstava, odnosno budžetskih korisnika, s obzirom na to da se ova sredstva svake godine planiraju u budžetima resornih ministarstava po nivoima vlasti i po oblastima za koje su zadužena pojedina ministarstva (primjera radi: za liječenje – Ministarstvo zdravstva; za pomoć učenicima i studentima – Ministarstvo obrazovanja i nauke; za socijalno ugrožene osobe – Ministarstvo rada i socijalne politike i sl.). Imajući u vidu navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina finansiranja pomoći pojedincima.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih pojedincima, kod jednog broja budžetskih korisnika konstatovano je da:

- nije bilo zakonskog temelja za planiranje;
- nije objavljen javni poziv za dodjelu sredstva, zbog čega nije osiguran jedan od glavnih budžetskih principa – transparentnost;
- nisu utvrđene procedure o načinu rangiranja i raspodjele planiranih transfera;
- sredstva se dodjeljuju za namjene koje su regulirane posebnim propisima i koje se isplaćuju putem resornih ministarstava (sufinansiranje troškova liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima, za humanitarne akcije i sl.);
- nisu utvrđeni kriteriji raspodjele, a sredstva su dodijeljena na osnovu molbi i zahtjeva;
- nisu objavljeni rezultati javnog poziva, odnosno liste potencijalnih korisnika;
- nije utvrđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Najznačajniji tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo finansija (2.833.816 KM), Ministarstvo obrazovanja i nauke (2.548.225 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (2.421.802 KM), Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (2.329.488 KM), Vlada FBiH

(2.024.313 KM), Ministarstvo kulture i sporta (1.960.000 KM) i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (190.500 KM).

Posebno ukazujemo na dodjelu sredstava putem transfera raznim udruženjima, jer se rad udruženja finansira kako iz federalnog budžeta, tako i iz kantonalnih i gradskih/općinskih budžeta. Udruženja posluju shodno Zakonu o udruženjima i fondacijama¹ i registriraju se u nadležnom ministarstvu pravde. Nije uspostavljen adekvatan registar svih udruženja registriranih na području FBiH, tako da im trenutne okolnosti omogućuju finansiranje s različitih nivoa vlasti.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih neprofitnim organizacijama, kod jednog broja budžetskih korisnika konstatovano je da:

- kod planiranja sredstava nije utvrđena svrha i namjena finansiranja kako bi se mogli ocijeniti efekti uloženih budžetskih sredstava;
- ne osiguravaju se prijedlozi prioritetnih projekata koji se finansiraju iz doznačenih sredstava, kako bi se realizovali u ugovorenom roku;
- kriteriji u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi, a kod pojedinih subjekata utvrđeni kriteriji (mjerljivi) nisu se primjenjivali;
- ugovorima nije utvrđeno koje će se projektne aktivnosti finansirati, a sredstvima koja se odobravaju iz Budžeta finansira se samo manji dio projektnih troškova;
- nije objavljivan izvještaj o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika.

Tekući transferi javnim preduzećima

Tekući transferi javnim preduzećima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo prometa i komunikacija (30.860.000 KM) i Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (13.085.873 KM).

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih javnim preduzećima, kod ovih budžetskih korisnika konstatovano je da:

- sredstva su dodjeljivana korisnicima koji nisu opravdali (djelimično ili u cijelosti) sredstva u prethodnim periodima;
- nisu okončane aktivnosti za izdvajanje sredstava javnim preduzećima iz Budžeta FBiH, a za koji su korisnici bili dužni za visinu sredstava povećati udio državnog kapitala u temeljnomy kapitalu preduzeća (kod Ministarstva prometa i komunikacija izdvojeno je u 2020. godini 6.000.000 KM za JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za provođenja Zakona o finansijskoj konsolidaciji).

Tekući transferi privatnim preduzećima

Tekući transferi privatnim preduzećima iskazani su kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (86.345.197 KM).

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 45/02

Obavljenom revizijom **transfera dodijeljenih** privatnim preduzećima kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nisu konstatovane nepravilnosti u dijelu izbora korisnika i dodjele sredstava.

Drugi tekući rashodi najvećim dijelom odnose se na naknade za povrat više uplaćenog poreza na dobit, evidentirane u Ministarstvu finansija (17.615.534 KM). Preostali iznos odnosi se na rashode po osnovu izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju i ostale tekuće rashode.

6.2.2.3.2 Tekući transferi COVID-19

Tekući transferi COVID-19 realizovani su u iznosu od 439.330.897 KM. Njihova struktura je sljedeća: transferi kantonima – sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om (200.000.000 KM), transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede (90.934.169 KM), finansijska pomoć ugroženim sektorima na osnovu Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (84.181.457 KM), transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH (30.000.000 KM), transfer za nabavku vakcina-COVAX (13.707.011 KM), tekući transferi jedinicama lokalne samouprave (10.000.000 KM), transfer za kliničke centre u FBiH (10.000.000 KM) i transfer za troškove karantene u FBiH (508.260 KM).

Tekući transferi kantonima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva finansija u iznosu od 200.000.000 KM na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om“,¹ na ime dodjele finansijske pomoći budžetima kantona u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19. Shodno Odluci Vlade FBiH od 2. 7. 2020. godine, kao kriterij za raspodjelu definisan je broj stanovnika prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u BiH iz 2013. godine² uz primjenu pondera dva za Posavski i Bosanko-podrinjski kanton.

Vlada FBiH je 29. 7. 2020. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu finansija s pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om“, kojom se utvrđuje raspodjela sredstava kantonima s pojedinačnim iznosima. Sredstva su doznačena kantonima u periodu od 11. 8. do 20. 8. 2020. godine, a rok za dostavu Izvještaja o utrošku sredstava je najkasnije do 30. 6. 2021. godine. Revidiranje nadzora i izvještavanja o utrošku dodijeljenih sredstava Ured za reviziju izvršit će u narednom periodu.

Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva finansija u iznosu od 30.000.000 KM na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“.

¹ Instrument za brzo finansiranje Međunarodnog monetarnog fonda

² „Sl. glasnik BiH“, br. 60/16

Od ukupno 30.000.000 KM planiranih za gradove i općine, 10.000.000 KM je dodijeljeno po principu solidarnosti svim gradovima i općinama u jednakom iznosu od 125.000 KM, na ime finansijske pomoći budžetu u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19, na osnovu Odluke o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu finansija s pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi, koju je Vlada FBiH donijela 2. 7. 2020. godine. Preostali iznos (20.000.000 KM) dodijeljen je gradovima i općinama za sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa na osnovu javnog poziva.

Nakon što je provedena procedura dodjele sredstava za 20.000.000 KM koji se dodjeljuju za sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa na osnovu javnog poziva, Vlada FBiH je 29. 7. 2020. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu finansija s pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi, kojom je obuhvatila dodjelu sredstava gradovima i općinama na ime finansijske pomoći budžetu u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19 i za sufinansiranje projekata. Shodno tački III. Odluke, korisnici su u obavezi da Ministarstvu dostave Izvještaj o utrošku sredstava do 30. 6. 2021. godine. Sredstva su doznačena gradovima i općinama u periodu od 11. 8. do 21. 9. 2020. godine. Revidiranje nadzora i izvještavanja o utrošku dodijeljenih sredstava Ured za reviziju izvršit će u narednom periodu.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva finansija u iznosu od 488.207.999 KM na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“. Članom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.

Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, koji je stupio na snagu 8. 5. 2020. godine, propisane su mjere za ublažavanje ekonomskih posljedica izazvanih pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH (subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja, obračun i plaćanje zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obaveze plaćanja akontacije poreza na dobit, ukidanje obaveze plaćanja akontacije poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, prekid obračuna zateznih kamata na zakašnjela plaćanja u dužničko-povjerilačkim odnosima, prekid prinudne naplate, održavanje stabilnosti pojedinih isplata, odgoda primjene propisa za vrijeme trajanja stanja nesreće u FBiH, te uspostava Jamstvenog fonda). Subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja uređeno je članom 4. Zakona, počevši od obračuna i isplate bruto plaće za april 2020. godine i svaki idući mjesec, uključujući i obračun i isplatu plaće i za mjesec nakon prestanka stanja nesreće, ukoliko u mjesecu za kojega se vrši obračun plaće imaju pad ostvarenog prometa 20% i više u odnosu na ostvareni promet u istom mjesecu 2019. godine i uz uslov da su izmirili obaveze za doprinose i porez na dohodak uz isplaćene plaće zaključno s februarom 2020. godine.

Stanje nesreće prouzročeno pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH proglašeno je Odlukom Vlade FBiH od 16. 3. 2020. godine.¹ Članom 16. Zakona definisano je da Zakon prestaje važiti istekom 60 dana od dana proglašenja prestanka stanja nesreće. Stanje nesreće uzrokovoano pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH prestalo je 31. 5. 2020. godine, shodno Odluci Vlade FBiH od 29. 5. 2020. godine.²

Utvrđivanje prava na subvencioniranje doprinosa vršila je Porezna uprava FBiH, koja je Ministarstvu finansija dostavljala mjesечne rekapitulacije, na osnovu kojih je ono pripremalo prijedloge odluka o davanju suglasnosti za izdvajanje sredstava za subvencioniranje doprinosa. Na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada FBiH je donijela odluke o davanju suglasnosti za izdvajanje sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2020. godinu za subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja, kojima je data suglasnost za izdvajanja sredstava u ukupnom iznosu od 90.934.169 KM.³ Ministarstvo finansija je u ime i za račun poslovnih subjekata vršilo uplate doprinosa na račune nosilaca osiguranja. Isplate subvencioniranih doprinosa vršene su sukcesivno, po donošenju odluka Vlade FBiH. Prva isplata doprinosa izvršena je za april 2020. godine u julu 2020. godine, odnosno dva mjeseca od stupanja na snagu Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Posljednja isplata doprinosa izvršena je u januaru 2021. godine (razlika doprinosa za april, maj i juni 2020. godine, koja je uključivala i cijelokupne doprinose za nosioce osiguranja u Republici Srpskoj i Brčko distriktu, koji prethodno nisu bili odobreni ni uplaćeni zbog toga što je trebalo izvršiti nadogradnju informacijskog sistema Porezne uprave FBiH). Prvobitno utvrđeni rokovi za podnošenje zahtjeva za subvencioniranje doprinosa produženi su budući da Porezna uprava FBiH nije blagovremeno pripremila podzakonske akte koji se tiču provedbe ovog Zakona, zbog čega su se subvencije za isti mjesec odobravale u više navrata. Tako su Ministarstvu finansija dostavljene četiri rekapitulacije za april, tri rekapitulacije za maj i dvije rekapitulacije za juni, te po jedna rekapitulacija za fondove Republike Srpske i Brčko distrikta za april, maj i juni.

Struktura subvencioniranih doprinosa po nosiocima osiguranja je sljedeća: Zavod za penzionalno i invalidsko osiguranje FBiH (50.397.433 KM), Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (3.687.951 KM), kantonalni zavodi za zdravstveno osiguranje (31.902.051 KM), Federalni zavod za zapošljavanje (1.314.760 KM), kantonalne službe za zapošljavanje (3.014.453 KM) i fondovi Republike Srpske i Brčko distrikta (617.521 KM).

Po zahtjevu Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i na osnovu Zaključka Vlade FBiH od 23. 7. 2020. godine, u julu i septembru 2020. godine Ministarstvo finansija je u vidu Informacije izvjestilo Vladu FBiH o posljedicama djelovanja epidemije COVID-19 na privredu, s aspekta primjene Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, pojedinih grana privrede, stanja zaposlenih i stanja u zdravstvu FBiH. Informacija nije sadržavala prijedloge, a njome su obuhvaćeni podaci o realizovanom subvencioniranju doprinosa, informacije o prinudnim naplatama, evidentiranom prometu putem fiskalnih uređaja, stanju zaposlenosti, ostvarenju javnih prihoda i uspostavi Jamstvenog fonda.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 21/20

² „Sl. novine FBiH“, br. 34/20

³ Izdvajanja su odobrena sljedećim odlukama Vlade FBiH: V. br. 985/2020, V. br. 1139/2020, V. br. 1783/2020.

Vlada FBiH je objedinila informacije Ministarstva finansija s informacijama ostalih institucija, koje su shodno zaključku Vlade FBiH zadužene za izvještavanje, i uputila ih Parlamentu FBiH na usvajanje i razmatranje. Predstavnički dom Parlamenta FBiH je 9. 12. 2020. godine razmatrao i usvojio Informaciju Vlade FBiH. Podaci prezentovani u Informacijama Ministarstva finansija jasno ukazuju na to da je već tada bilo primjereno, opravdano i potrebno preuzeti odgovarajuće analize i aktivnosti s ciljem preispitivanja implementacije Zakona, odnosno aktivnosti koje bi za posljedicu imale obuhvat većeg broja subjekata trenutnim mjerama i/ili uvođenje novih mjera. To više dobiva na važnosti jer je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine.

Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nije realizovan shodno planiranim sredstvima. Za implementaciju Zakona osigurana su sredstva u iznosu od 488.207.999 KM, a realizованo je tek 18,63% (90.934.169 KM), i to samo za subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja.

Iako je Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano da će se sredstva na poziciji „Tекуći transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“ koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, utvrdili smo da je dio sredstava u ukupnom iznosu od 111.700.000 KM preraspodijeljen za druge namjene (100.000.000 KM preraspoređeno je u tekuću rezervu Vlade FBiH i 11.700.000 KM preraspoređeno je Ministarstvu zdravstva, na osnovu odluka Vlade FBiH o preraspodjelama sredstava iz Budžeta FBiH), i to nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, što je detaljnije obrazloženo u tački 5. Izvještaja. Nakon izvršenih preraspodjela na ovoj poziciji, ostalo je neiskorišteno 285.573.830 KM. Nije prezentovano da je Ministarstvo finansija, u saradnji s Vladom FBiH, preuzimalo aktivnosti s ciljem većeg doprinosa ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, odnosno većeg obuhvata privrednih subjekata, što bi za posljedicu imalo veću realizaciju odobrenih sredstava na poziciji „Tекуći transferi drugim nivoima vlasti – Fond za stabilizaciju privrede“. S obzirom na ovako malu realizaciju u odnosu na raspoloživa sredstva, kao i na to da je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine, smatramo da je trebalo preuzeti aktivnosti kako bi se raspoloživa sredstva iskoristila namjenski.

Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH

Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH iskazan je u iznosu od 30.000.000 KM, a odnosi se na doznačavanje sredstava Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar i Univerzitetskom kliničkom centru Tuzla u iznosu od po 10.000.000 KM.

Nakon proglašenja stanja nesreće uzrokovanog pojmom pandemije COVID-19 na području FBiH izvršene su izmjene i dopune Programa utroška sredstava u martu 2020. godine, kojima su izmijenjeni svrha i sadržaj programa koji su bili utvrđeni Programom utroška sredstava iz februara 2020. godine. Svrha programa ovog transfera je: 1) osiguranje pružanja zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite preuzimanjem mjera i aktivnosti s ciljem zaštite zdravlja stanovništva u borbi protiv pandemije COVID-19 i sprečavanje i ublažavanje njegovih posljedica na zdravje ljudi u javnim zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH, npr. univerzitetsko-kliničkih

bolnica; 2) restrukturiranje i finansijska konsolidacija javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH, npr. univerzitetsko-kliničkih bolnica.

Ugovorima zaključenim s krajnjim korisnicima definisana je namjena sredstava na isti način kao što je definisana Programom utroška sredstava, obaveza i načinom izvještavanja o utrošku sredstava, ali nije utvrđen krajnji rok za realizaciju doznačenih sredstava. Po ovom osnovu ostala su neutrošena sredstva u iznosu od 12.144.228 KM koja su prenesena na realizaciju u naredni period (Klinički centar Univerziteta u Sarajevu 7.144.228 KM i Univerzitetski klinički centar Tuzla 5.000.000 KM). **Ministarstvo zdravstva nije u ugovorima bliže definisalo namjenu i kriterije za dodjelu sredstava kliničkim centrima i o utrošenim sredstvima nije tromjesečno izvještavalo Vladu FBiH, što nije u skladu s Programom utroška sredstava Vlade FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu.**

Transfer za nabavku vakcina (COVAX)

Transfer za nabavku vakcina (COVAX) iskazan je u iznosu od 13.707.011 KM, a odnosi se na sredstva koja su, shodno instrukciji Ministarstva civilnih poslova BiH, prebačena na namjenski račun Ministarstva finansija i trezora BiH koji se vodi u Centralnoj banci BiH. Cilj doznačavanja sredstava je realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX), koji su potpisali entitetska ministarstva zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH, za čiju implementaciju je zaduženo Ministarstvo civilnih poslova BiH. Sporazumom je predviđena nabavka potencijalne vakcine po cijeni od 10,55 USD za 20% populacije stanovništva ukupne vrijednosti od 12.997.600 USD, od čega FBiH treba uplatiti 8.440.000 USD (800.000 doza za 400.000 stanovnika).

Shodno članu 8. ovog Sporazuma, ukoliko se zaključi da se putem mehanizma COVAX ne mogu osigurati potrebne količine vakcine za COVID-19 ili vakcine zadovoljavajućeg kvaliteta i sigurnosti, razmotrit će se izlazak iz ugovorenog odnosa u vezi COVAX-a, prema ugovorenim uslovima i uobičajenom praksom ugovorenih odnosa slične vrste. Podršku u provođenju procedura pruža Pravobranilaštvo BiH, a za eventualne nesporazume nadležan je Sud BiH. **Iako su vakcine bile u potpunosti plaćene, prema prezentovanom Zapisniku o primopredaji koji su potpisali Ministarstvo civilnih poslova BiH i Zavod za javno zdravstvo FBiH, do 6. 6. 2021. godine isporučeno je samo 128.990 vakcina (BioNTech/Pfizer i Astra Zeneca).**

Transfer za kliničke centre u FBiH

Transfer za kliničke centre u FBiH iskazan je u iznosu od 10.000.000 KM. Kliničkim centrima u FBiH doznačena su sredstva u jednakim iznosima od po 3.333.333 KM, koja su osigurana iz Tekuće rezerve Vlade FBiH, shodno Odluci od 10. 11. 2020. godine, u svrhu podrške zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH.

Ministarstvo zdravstva je 12. 11. 2020. godine sa kliničkim centrima zaključilo ugovore o dodjeli sredstava u okolnostima pandemije COVID-19, kojima je definisano da se sredstva trebaju utrošiti namjenski, najkasnije do 31. 3. 2021. godine, za medicinski tretman oboljelih, nabavku lijekova i drugog potrošnog materijala, neophodne medicinske opreme, medicinskih sredstava, dezinfekcijskih sredstava i druge zaštitne

opreme neophodne u situaciji borbe protiv globalne pandemije. Na osnovu dostavljenih izvještaja i propratne dokumentacije, konstatovano je da su klinički centri namjenski utrošili doznačena sredstva u iznosu od 4.265.816 KM (Sveučilišna klinička bolnica Mostar 3.333.333 KM i Univerzitetski klinički centar Tuzla 932.483 KM), odnosno da klinički centri do 31. 12. 2020. godine nisu u potpunosti realizovali dobivena sredstva.

Finansijska pomoć ugroženim sektorima na osnovu Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19

Vlada FBiH je 16. 10. 2020. godine donijela Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19¹ (u dalnjem tekstu: Uredba), kojom je definisala uslove za ostvarivanje finansijske podrške ugroženim sektorima privrede u okolnostima pandemije COVID-19, način osiguranja finansijskih sredstava, namjenu i postupak dodjele finansijske podrške, kriterije za dodjelu, korisnike, nadzor i način izvještavanja. Izmjene Uredbe donesene su 12. 3. 2021. godine i odnose se na rok pravdanja dodijeljenih sredstava (prethodno utvrđeni rok „do 28. 2. 2021. godine“ izmijenjen je na „do 31. 3. 2021. godine“).² **Uredbom je definisan opći cilj dodjele finansijske podrške ugroženim sektorima** (očuvanje radnih mjesta, osiguranje podrške likvidnosti najugroženijim sektorima/djelatnostima, te osiguranje žurno potrebne podrške i održavanje konkurentnosti u izvozno orientiranim sektorima za prevladavanje izvanrednih okolnosti koje je izazvala pandemija COVID-19) i **posebni ciljevi** (očuvanje radnih mjesta i osiguranje žurno potrebne likvidnosti u turističko-ugostiteljskom sektoru; podrška započetim infrastrukturnim projektima modernizacije zračnih luka; podrška održavanju i poboljšanju likvidnosti i održavanju konkurentnosti izvozno orientiranim granama industrije; podrška održavanju i poboljšanju likvidnosti i održavanju konkurentnosti izvozno orientiranim subjektima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru za vrijednost vlastite proizvodnje, otkupljenih ili prerađenih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s teritorija FBiH; podrška održavanju i poboljšanju likvidnosti u sektoru javnog cestovnog prevoza putnika). Sredstva finansijske podrške, shodno Uredbi, mogu se koristiti isključivo za: održavanje i poboljšanje likvidnosti (isplata minimalnih bruto plaća i troškova poslovanja za period od 1. 7. do 31. 12. 2020. godine); održavanje konkurentnosti izvozno orientiranih grana industrije; provedbu infrastrukturnih projekata koje su započeli javni poštanski operatori, željeznice, te u svrhu modernizacije zračnih luka.

Mogućnost korištenja finansijske podrške, dodijeljene u svrhu održavanja likvidnosti za troškove poslovanja, ne može se dovesti u direktnu vezu s općim ciljem dodjele finansijske podrške definisanim Uredbom (ovako definisana namjena daje mogućnost da se sredstva finansijske podrške koriste i za troškove čija realizacija nije u direktnoj vezi s ostvarenjem općeg cilja).

Uredbom je definisano da se finansijska podrška dodjeljuje na osnovu općih i specifičnih kriterija za svaki sektor u okviru resornih ministarstava, te da korisnici

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 74/20

² „Sl. novine FBiH“ br. 21/21

finansijske podrške ne mogu smanjivati broj zaposlenika u periodu do 31. 12. 2020. godine u odnosu na broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, izuzev korisnika finansijske podrške u oblasti zračnih luka i željezničkog prometa, te javnih poštanskih operatera. Jedan od općih uslova za prihvatljivost korisnika, definisan članom 6. Uredbe, jeste da je korisnik pomoći ostvario pad oporezivog prometa od najmanje 40% u periodu od 1. 4. do 30. 9. 2020. godine u odnosu na oporezivi promet ostvaren u istom periodu u 2019. godini ili da je izvoznik koji je u prethodnoj godini ostvario izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini, pri čemu nije uzet u obzir podatak o izvozu u tekućem periodu u odnosu na isti period prethodne godine. U vezi s općim uslovima za prihvatljivost korisnika, koji se odnose na pad oporezivog prometa i ostvareni izvoz, skrećemo pažnju na to da je Uredbom data prednost oporezivom prometu i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio ovih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija *broj zaposlenika 40%*. Navedeno ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definisanog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta. Nadalje, odnos broja zaposlenih na 30. 9. 2020. godine u odnosu na isti prethodni period, kao ni razlozi koji su doveli do takvog kretanja, nije predviđen Uredbom na način kao što je to regulirano za pad oporezivog prometa. Naprotiv, ovako utvrđeni kriteriji dali su mogućnost da se finansijska podrška dodijeli i onim poslovnim subjektima kod kojih je došlo do pada broja zaposlenih u odnosu na početak pandemije COVID-19 i u odnosu na isti dan prethodne godine, kao posljedica neopravdano otkazanih ugovora o radu (otkaz ugovora o radu krivnjom poslodavca, a ne kao posljedica isteka ugovora na određeno vrijeme, sporazumno otkaza na zahtjev zaposlenika, osobno uslovljenog otkaza, odlaska zaposlenika u penziju, otkaza zbog skriviljenog ponašanja zaposlenika i sl.). Navedeno upućuje na zaključak da se prednost dala padu ostvarenog oporezivog prometa i ostvarenom izvozu, u odnosu na kretanje broja zaposlenih, što je u suprotnosti s općim ciljem dodjele finansijske podrške ugroženim sektorima, definisanim članom 3. Uredbe, a koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta.

Osim navedenog, članom 7. Uredbe definisani su neprihvatljivi korisnici. Između ostalih, to su i korisnici koji su nakon 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit iz prethodnih godina, osim ako je dividenda isplaćena u obliku dionica korisnika pomoći. Navedena odredba je neprimjerena s aspekta moguće dodjele finansijske podrške korisnicima koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit i dobiva više na značajnosti ako se uzmu u obzir opći i posebni ciljevi dodjele finansijske podrške definisani Uredbom.

Sredstva za implementaciju Uredbe u iznosu od 90.000.000 KM osigurana su u Budžetu FBiH za 2020. godinu, odnosno odobrena su iz tekuće rezerve Vlade FBiH, što je detaljnije obrazloženo u tački 5. Izvještaja. Odobrena sredstva raspoređena su na resorna ministarstva/ugrožene sektore kako slijedi:

- a) Ministarstvo okoliša i turizma – podrška turističko-ugostiteljskom sektoru (30.000.000 KM);
- b) Ministarstvo prometa i komunikacija – podrška sektoru prometa i komunikacija (20.000.000 KM);

- c) Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva – podrška sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije (10.000.000 KM);
- d) Ministarstvo energije, rudarstva i industrije – podrška izvoznim privrednim društvima (30.000.000 KM).

Finansijske podrške realizovane su u ukupnom iznosu od 88.181.457 KM na osnovu Uredbe i odluka Vlade FBiH¹ (Ministarstvo okoliša i turizma: 30.000.000 KM; Ministarstvo prometa i komunikacija: 20.000.000 KM; Ministarstvo energije, rudarstva i industrije: 29.981.524 KM; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: 8.199.933 KM).

Od ukupno odobrenih sredstava, iznos od 4.000.000 KM odobren je za kapitalna ulaganja, što je iskazano u okviru kapitalnih transfera.

U postupku revizije ministarstava koja su implementirala Uredbu samo su kod Ministarstva okoliša i turizma konstatovane nepravilnosti u načinu obračuna i dodjele sredstava na osnovu kriterija definisanih Uredbom. Međutim, uvidom u opći cilj i kriterije definisane Uredbom, za svaki sektor u okviru resornih ministarstava konstatovano je sljedeće:

- nije uzeto u razmatranje stanje zaposlenih i smanjenje radnih mesta u finansiranim djelatnostima u odnosu na prethodnu godinu. Prema raspoloživim podacima Porezne uprave FBiH, broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine (koji je bio jedan od kriterija za dodjelu finansijske pomoći) u odnosu na početak proglašenja stanja nesreće i isti dan prethodne godine, kod većeg broja korisnika značajno je smanjen, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Istovremeno, manji broj korisnika je u promatranom periodu zadržao isti broj zaposlenih ili je ostvario povećanje broja zaposlenika;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz sektora prometa i komunikacija data je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz sektora poljoprivrede i prehrambene industrije data je prednost ostvarenom izvozu nad brojem zaposlenika, iako je jedan od osnovnih ciljeva Uredbe bio očuvanje radnih mesta, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz turističko-ugostiteljskog sektora data je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim ili dva zaposlenika, što se posebno odnosi na djelatnost putničkih agencija (kriteriji u dijelu ostvarenog oporezivog prometa nisu primjenjivi na djelatnost putničkih

¹ Raspodjela od 10.000.000 KM definisana je Uredbom (6.000.000 KM za aerodrome; 3.000.000 KM za željeznice; 1.000.000 KM za pošte). Ostatak sredstava odobren je sljedećim odlukama Vlade FBiH: V. br. 1580/2020, V. br. 1581/2020, V. br. 1582/2020, V. br. 1583/2020, V. br. 1644/2020, V. br. 1645/2020, V. br. 1663/2020, V. br. 1664/2020, V. br. 1665/2020, V. br. 1666/2020, V. br. 1667/2020, V. br. 1695/2020, V. br. 1700/2020, V. br. 1711/2020.

agencija i turoperatora jer su u promet ovih djelatnosti uključeni stvarni troškovi koje putnička agencija plaća za primljena dobra i izvršene usluge drugih obveznika i naknada koju plaća putnik, što čini jedinstvenu uslugu ovih djelatnosti, dok je članom 2. Uredbe kao oporezivi definisan promet evidentiran putem fiskalnih sistema na serveru Porezne uprave FBiH);

- Uredbom nisu obuhvaćene sve djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje.

Slijedom navedenog, ne možemo potvrditi da je raspodjelom sredstava shodno kriterijima utvrđenim Uredbom postignut opći cilj dodjele finansijske podrške ugroženim sektorima, definisan članom 3. Uredbe, a koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta. Iako se Uredba odnosila na interventne mjere ugroženim sektorima privrede u okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19, prilikom njenog donošenja nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih koje je nastupilo znatno prije 30. 9. 2020. godine, odnosno od početka proglašenja stanja nesreće i razlozima koji su doveli do toga, niti se vodilo računa o pomoći svim djelatnostima kojima je bila narušena privredna aktivnost, budući da im je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje. Uredbom je data prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio ovih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija broj zaposlenika 40%, što ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definisanog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta.

Također, data je mogućnost da se finansijska podrška koristi i za troškove poslovanja koji se ne mogu dovesti u direktnu vezu s ostvarenjem općeg cilja definisanog Uredbom, kao i da se dodijeli korisnicima koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uslovi za dodjelu finansijske podrške i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su najviše bili pogođeni nastalom krizom.

Revidiranje nadzora i izvještavanja o utrošku dodijeljenih sredstava finansijske podrške, regulirano članovima 37–39. Uredbe, Ured će izvršiti u narednom periodu.

6.2.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 79.384.622 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Budžeta FBiH za 2020. godinu sudjeluju 2%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 75% ili 34.056.380 KM, a u odnosu na plan manji su za 39% ili 50.166.378 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih kapitalnih transfera, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Indeks (3/2 x 100)	Indeks (3/4 x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	14.651.000	5.153.428	3.042.576	35	169	6
2. Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.500	1.497.000	100	100	2
3. Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	500.000	144.641	0	29	-	0
4. Kapitalni transferi javnim preduzećima	92.100.000	48.589.054	40.788.666	53	119	61
5. Kapitalni transferi privatnim preduzećima i preduzetnicima	800.000	0	0	0	-	0
I. Kapitalni transferi (od 1 do 5)	109.551.000	55.384.622	45.328.242	51	122	70
6. Kapitalni transferi finansijskim institucijama - Jamstveni fond	20.000.000	20.000.000	0	100	-	25
7. Finansijska pomoć ugroženim sektorima na osnovu Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19	0	4.000.000	0	-	-	5
II. Kapitalni transferi COVID-19 (od 6 do 7)	20.000.000	24.000.000	0	120	-	30
III. UKUPNO I + II (KAPITALNI TRANSFERI + KAPITALNI TRANSFERI COVID-19)	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	100

6.2.2.4.1 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u odnosu na planirana sredstva 51%, a realizacija se najvećim dijelom odnosi na budžetske korisnike, revizija kojih je okončana do sačinjavanja ovog Izvještaja: Ministarstvo prometa i komunikacija (43.742.787 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (6.699.872 KM), Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (1.999.823 KM), Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (1.497.500 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (144.641 KM) i Ministarstvo prostornog uređenja (100.000 KM).

Nerealizovana sredstva najvećim dijelom odnose se na Ministarstvo prometa i komunikacija, kod kojeg je od planiranih sredstava (95.400.000 KM) realizovano 43.742.787 KM (46%). Programima utroška sredstava „Kapitalni transfer javnim preduzećima – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ u iznosu od 85.400.000 KM i „Kapitalni transfer drugim nivoima vlasti – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ u iznosu od 10.000.000 KM planirana su sredstva za implementaciju osam projekata, čiji su implementatori JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar i Direkcija za puteve Kantona Sarajevo.

Od ukupno planiranih osam projekata, za tri (Izgradnja brze ceste Lašva – Nević polje – prolaz kroz poslovnu zonu Vitez; Poddionica Šiški Brod – Đurđevik na trasi ceste Tuzla – Sarajevo; Izgradnja gradskog autoputa u Sarajevu, dionica Stup – Buća Potok) uopće nije bilo realizacije sredstava koja su odobrena u ukupnom iznosu od 28.500.000 KM (provedeni su postupci javne nabavke za izvođenje radova za koje ugovori još nisu zaključeni ili je javna nabavka u toku, a za jedan projekat ugovor je potpisana krajem oktobra 2020. godine). **Ministarstvo prometa i komunikacija sačinilo je Program utroška sredstava na osnovu prijedloga koje su dostavili implementatori projekata,**

odnosno upravitelji cesta u čijoj nadležnosti je upravljanje, izgradnja i sanacija cesta, a da pri tome nije vodilo računa o spremnosti projekata za realizaciju i potrebnom vremenu za realizaciju, zbog čega ne možemo potvrditi realnost planiranja kapitalnih transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Također, ovi projekti nisu na listi projekata u implementaciji u Programu javnih investicija FBiH za period 2020–2022. godine.

Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano je da se ovi transferi realizuju na osnovu programa utroška sredstava koje usvaja Vlada FBiH na prijedlog budžetskih korisnika. Program treba da sadrži naziv, svrhu, kriterij za raspodjelu sredstava, visinu sredstava, izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te način i rokove izvještavanja. O utrošenim sredstvima budžetski korisnici izvještavaju Ministarstvo finansija kvartalno, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, shodno Zakonu o budžetima u FBiH. Izvještaj o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojima su dodijeljena, budžetski korisnici dužni su objaviti na internet-stranici.

Provedenim revizijama budžetskih korisnika konstatovani su određeni propusti u vezi s planiranjem i realizacijom kapitalnih transfera, o čemu smo detaljno pisali u pojedinačnim izvještajima i dali preporuke za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Navodimo najznačajnije konstatovane propuste:

- transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani shodno Zakonu o budžetima u FBiH na osnovu relevantne dokumentacije, budući da su planirani projekti za koje nisu osigurani uslovi za početak realizacije, što je imalo uticaja na nisku realizaciju raspoloživih namjenskih sredstava iz kojih se finansiraju ovi kapitalni transferi;
- dio sredstava kapitalnih izdataka odobren je i realizovan u okviru tekućih transfera, iako se odnose na kapitalna ulaganja i predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe, a ne tekućih transfera (Ministarstvo finansija izdvojilo je 20.000.000 KM za kapitalna ulaganja u infrastrukturne projekte koja su iskazana u okviru tekućeg transfera drugim nivoima vlasti; Ministarstvo okoliša i turizma izdvojilo je 500.000 KM za kapitalna ulaganja koja su iskazana u okviru tekućih transfera drugim nivoima vlasti za Akcijski plan Strategije okoliša; Ministarstvo kulture i sporta izdvojilo je najmanje 370.000 KM za kapitalna ulaganja koja su iskazana u okviru tekućeg transfera za obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa i tekućeg transfera za sport od značaja za FBiH), što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH;
- dodjela dijela sredstava kapitalnih transfera izvršena je na osnovu subjektivne procjene komisije, potkriterija koji nisu mjerljivi i omogućuju favoriziranje pojedinih projekata prilikom izbora korisnika sredstava, a za dio kriterija nije definisana dokumentacija koja je dokaz o njihovom ispunjavanju (Ministarstvo finansija i Ministarstvo prostornog uređenja);
- sredstva su dodijeljena korisnicima, iako nisu u cijelosti ili djelimično opravdali sredstva dobivena u prethodnom periodu, što nije u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH (Ministarstvo finansija).

6.2.2.4.2 Kapitalni transferi COVID-19

Kapitalni transferi COVID-19 realizovani su u iznosu od 24.000.000 KM. Najvećim dijelom, u iznosu od 20.000.000 KM, iskazani su kod Ministarstva finansija, a odnose se na izdvajanje sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu za povećanje ukupnih sredstava Jamstvenog fonda pri Razvojnoj banci FBiH.

Preostali iznos (4.000.000 KM) odnosi se na kapitalne transfere javnim preduzećima iskazane kod Ministarstva prometa i komunikacija, koji su realizovani shodno Uredbi, što je šire obrazloženo u tački 6.2.2.3.2 Izvještaja.

Kapitalni transferi finansijskim institucijama – Jamstveni fond

Uspostavljanje Jamstvenog fonda na osnovu kojega će u ime i za račun FBiH jamstva izdavati Razvojna banka FBiH definisano je Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Shodno članu 13. Zakona, inicialna sredstva za njegovo osnivanje u iznosu od 80.000.000 KM osigurana su preusmjeravanjem raspoloživih sredstava Vlade FBiH iz komisionih poslova i raspoloživih sredstava namjenskih depozita Vlade FBiH koja se vode kod Razvojne banke FBiH. Vlada FBiH je 18. 6. 2020. godine donijela Uredbu o načinu finansiranja i upravljanja Jamstvenim fondom,¹ kojom je uređen način finansiranja, održavanja i upravljanja, ograničenja i uslovi izdavanja jamstava, način administriranja i finansiranja troškova po jamstvima, ovlaštenja i obaveze Razvojne banke FBiH, koja u ime i za račun FBiH izdaje jamstva, investiranje sredstava Jamstvenog fonda, izvještavanje i nadzor, kao i druga pitanja od značaja za funkcioniranje Jamstvenog fonda. Aktivnosti na uspostavi Jamstvenog fonda nisu okončane u periodu važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.

Uspostava Jamstvenog fonda okončana je zaključivanjem ugovora o poslovnoj saradnji s komercijalnim bankama, što je izvršeno u periodu od 30. 9. do 13. 10. 2020. godine. Dakle, ukupna sredstva osigurana su u iznosu od 100.000.000 KM, a ukupan iznos izdatih jamstava (jamstveni potencijal), shodno članu 7. stav 1. Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja Jamstvenim fondom, ne može biti veći od pterostrukog iznosa ukupnih sredstava Jamstvenog fonda, što maksimalno iznosi 500.000.000 KM.

Vlada FBiH je Odlukom od 24. 9. 2020. godine odobrila izdvajanje sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu u iznosu od 20.000.000 KM, za povećanje ukupnih sredstava Jamstvenog fonda pri Razvojnoj banci FBiH.

Shodno Uredbi o načinu finansiranja i upravljanja Jamstvenim fondom, izdavanje jamstava vrši se po pojedinačnim kreditno-jamstvenim programima koje je na prijedlog resornih ministarstva usvojila Vlada FBiH. Pojedinačnim kreditno-jamstvenim programima, između ostalog, propisuju se ciljevi programa, namjena sredstava i trajanje programa, korisnici programa, uslovi izdavanja jamstava, raspoloživa sredstva i dr. Programima je propisano da se jamstva mogu izdavati najkasnije do 31. 5. 2021. godine. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je izdavanje jamstava počelo krajem novembra 2020. godine. Zaključno s 31. 12. 2020. godine izdato je ukupno 21

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 44/20

jamstvo u ukupnom iznosu od 10.112.500 KM, što znači da je iskorišteno 2,02% ukupno osiguranog potencijala. Razvojna banka FBiH je 4. 1. 2021. Ministarstvu finansija dostavila Izvještaj o promjenama i stanju sredstava na računu Jamstvenog fonda i Izvještaj o jamstvima Jamstvenog fonda na 31. 12. 2020. godine.

6.2.2.5 Interventna sredstva

Iako su pojedina ministarstva preispitala opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava kod donošenja i usvajanja programa utroška sredstava za 2020. godinu i nisu ih planirala, ona još uvijek čine značajan dio sredstava planiranih programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera Budžeta FBiH, koje je Vlada FBiH usvojila odlukama. Interventna sredstva raspoređivana su na osnovu odluka ministara, po zahtjevima potencijalnih korisnika, a ne u hitnim i nepredviđenim okolnostima, kako je utvrđeno programima utroška. Raspoljena je vršena dijelom bez primjene kriterija i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega ne možemo potvrditi utemeljenost i opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava. U pojedinim slučajevima odobravana su korisnicima čiji zahtjevi nisu ispunili uslove definisane javnim pozivom prilikom dodjele iz redovnih sredstava transfera, odnosno kao podrška manifestacijama koje se planiraju i održavaju svake godine, što dovodi u pitanje hitnost i nepredviđenost. Konstatovani nalazi uočeni su kod: Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu nije regulirana kategorija interventnih sredstava, zbog čega smatramo da nema zakonskog osnova za ovakav način planiranja i raspodjele sredstava, jer ona imaju karakter rezerve čije je planiranje i raspodjela regulirana Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu. S obzirom na navedeno, kao i na to da interventna sredstva raspoređuju ministri uglavnom bez primjene kriterija hitnosti, može se zaključiti da je ovakav način raspodjele kroz programe utroška sredstava ministrima dao veće pravo nego što je to predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH. Imajući u vidu namjenu korištenja ovih sredstava i način raspoređivanja, ne možemo potvrditi da postoji osnov za planiranje interventnih sredstava kroz programe tekućih i kapitalnih transfera.

Preporuka:

- **Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Zakonu o izvršavanju budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.**

6.2.2.6 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava

Kod nadzora nad namjenskim utroškom sredstava konstatovali smo da su budžetski korisnici djelimično uspostavili nadzor i imenovali komisije za nadzor. Imenovane komisije zapisnički konstatuju stanje u vezi s namjenskim utroškom sredstava često samo na osnovu izvještaja koje dostavljaju korisnici, bez suštinskog pregleda dokumentacije koja bi potvrdila utrošak sredstava, ili eventualnog odlaska na teren i uvida u stvarno stanje.

Najčešće uočene nepravilnosti su: programima utroška nije utvrđena svrha dodjele sredstava (posljedično nije moguće ocijeniti efekte uloženih budžetskih sredstava shodno odredbama člana 57. Zakona o budžetima u FBiH), nije definisan način postupanja u situacijama kada korisnici nisu namjenski utrošili sredstva, kao i u situacijama kada korisnik ne dostavi izvještaj o utrošku sredstava, ne prati se kontinuirano namjenski utrošak doznačenih sredstava krajnjim korisnicima i ne preduzimaju se blagovremeno aktivnosti na povratu neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava, sredstva se doznačavaju u zadnjem kvartalu tekuće godine, što otežava nadzor nad namjenskim utroškom, jer se nadzor obavlja u godini kada su sredstva već planirana za tu godinu, planiranje se vrši bez prethodno utvrđene strategije i strateških opredjeljenja. **Osim toga, ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim budžetskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatovano da odnosni budžetski korisnici nisu preduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.**

U vezi s praćenjem efikasnosti uloženih sredstava konstatovali smo da najveći broj budžetskih korisnika ne vrši evaluaciju efekata dodijeljenih budžetskih sredstava, shodno odredbama Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.¹

Obaveza izvještavanja budžetskih korisnika o namjenskom utrošku transfera propisana je Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta FBiH. Članom 16. stav 3. Pravilnika definisano je da su budžetski korisnici, uz obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera, obavezni dostavljati i pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava i razlozima za neutrošena sredstva. Međutim, nije propisana forma navedenog pisanog izvještaja, niti bitni elementi koje bi ono trebalo sadržavati. Obavljenim revizijama budžetskih korisnika konstatovano je da se izvještaji sačinjavaju i podnose na obrascu br. 9, ali uz njih nije na odgovarajući način dano obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava realizovanih na osnovu programa utroška koje je odobrila Vlada FBiH.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 15/18

S obzirom na navedeno, prihvaćaju se narativni izvještaji koji su formalnog karaktera i uglavnom sadrže naziv dodijeljenog transfera s iznosom realizovanih sredstava. Izvještajima nisu obuhvaćene informacije o efektima realizovanih transfera, koje bi trebale služiti kao osnov za planiranje sredstava transfera u idućem periodu.

Osvrt na tekuće i kapitalne transfere

Iako je Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu reguliran način raspodjele tekućih i kapitalnih transfera, obavljenom revizijom konstatovano je da prilikom planiranja i realizacije sredstava tekućih transfera u iznosu od 243.344.346 KM i kapitalnih transfera u iznosu od 54.184.622 KM nisu ispoštovane odredbe navedenih zakona u dijelu utvrđivanja svrhe programa (namjene dodijeljenih sredstava), kriterija za raspodjelu sredstava, definisanja izvora finansiranja projekata koji se finansiraju i iz ostalih izvora osim Budžeta FBiH (dodjela sredstava za projekte za čiju realizaciju nisu u cijelosti osigurani izvori finansiranja), zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava i izvještavanja. Programima za raspodjelu koji su predlagala ministarstva, a Vlada FBiH ih usvajala, u svim slučajevima nisu predlagani projekti spremni za realizaciju, nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji, obaveza raspisivanja javnog poziva za dodjelu sredstava, te nije u svim slučajevima regulirana obaveza zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava kojima bi se regulirala međusobna prava i obaveze.

Nakon izvršene dodjele nisu objavljeni izvještaji o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika. Osim toga, konstatovano je da su sredstava dodijeljena korisnicima, iako nisu u prethodnoj godini opravdali utrošak, a u situacijama kada korisnici nisu ispunjavali ugovorene obaveze ministarstva nisu preuzimala aktivnosti s ciljem povrata sredstava na JRR FBiH, shodno zaključenim ugovorima. Navedeno ukazuje na to da se nisu ispoštivali temeljni principi budžeta, shodno članu 4. Zakona o budžetima u FBiH. Stoga ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim budžetskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatovano da odnosni budžetski korisnici nisu preuzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Za finansiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi ili nisu usaglašeni sa Zakonom o budžetima u FBiH. Navedeno se posebno odnosi na finansiranje fonda solidarnosti, u vezi s kojim nije usaglašen Zakon o zdravstvenom osiguranju sa Zakonom o budžetima u FBiH. Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva uopće nije regulirano zakonom na nivou FBiH. Također, nisu izvršene izmjene Zakona o vodama, koji je 2017. godine Vlada FBiH poslala u daljnju proceduru razmatranja.

Osim toga, planirani su i realizovani transferi pojedinih korisnika, iako nemaju zakonsku utemeljenost za planiranje, a preko pojedinih korisnika planiraju se i realizuju transferi pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava (troškovi liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima, za humanitarne akcije sl.).

Preporuke:

- *shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u saradnji s resornim ministarstvima, preduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava;*
- *Vlada FBiH treba preduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija preduzmu mјere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.*

6.2.2.7 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 35.702.346 KM, što je u odnosu na izdatke planirane Budžetom FBiH (39.546.360 KM) manje za 3.844.014 KM.

Struktura realizovanih izdataka je sljedeća: oprema (19.002.951 KM), građevine (13.266.681 KM), stalna sredstva u obliku prava (2.389.252 KM), ostala stalna sredstva (801.509 KM) i rekonstrukcija i investiciono održavanje (241.954 KM).

Najznačajniji izdaci iskazani su kod Vlade FBiH (13.371.943 KM), od čega se 13.050.000 KM odnosi na nabavku građevina, što je šire obrazloženo u tački 6.3.2 ovog Izvještaja.

6.2.2.8 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 15.733.077 KM. **Ministarstvo finansija** je izdatke za finansijsku imovinu realizovalo na osnovu odluka Vlade FBiH.

Najveći dio, u iznosu od 15.000.000 KM, odnosi se na odobravanje kredita Union banci d.d. Sarajevo po subordiniranim uslovima, s rokom dospijeća od 20 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%. Sredstva kredita koristit će se za plasiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje stambenog pitanja. Shodno odredbama zaključenog Ugovora o kreditu s Union bankom d.d. Sarajevo od 10. 3. 2020. godine, povrat kredita izvršit će se jednokratno, po isteku roka dospijeća od 20 godina, a obračun i naplata kamate vršit će se polugodišnje.

Preostali iznos iskazanih izdataka za finansijsku imovinu odnosi se na sufinansiranje projekata koji se implementiraju putem Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, i to: za Projekt razvoja ruralnog poslovanja 369.831 KM i za Projekt razvoja ruralne konkurentnosti 363.246 KM. Iskazani izdaci predstavljaju sudjelovanje FBiH u ovim projektima, koje finansira međunarodna zajednica.

6.2.2.9 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 659.107.938 KM, što u odnosu na budžetom planirana sredstva predstavlja izvršenje od 71,1%. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (407.497.669 KM), otplate domaćeg pozajmljivanja (200.000.000 KM), otplata unutrašnjeg duga (49.122.234 KM) i vanjske otplate (2.488.035 KM). Nerealizovani iznos odobrenih sredstava (268.174.998 KM) najvećim dijelom odnosi se na otplate domaćeg pozajmljivanja po osnovu emisije trezorskih zapisa (200.000.000 KM) i otplate obaveza po vanjskom dugu (44.927.890 KM).

Otplate na osnovu emisije trezorskih zapisa izvršene su u iznosu od 80.000.000 KM, što je za 200.000.000 KM manje u odnosu na Budžetom planirane. Uzimajući u obzir da se kratkoročni vrijednosni papiri uglavnom emitiraju u cilju održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, te uvažavajući stanje sredstava na JRR-u FBiH, odnosno smanjene potrebe za finansiranjem, nisu održane sve aukcije trezorskih zapisa koje su planirane indikativnim kalendарom aukcija, zbog čega su manje realizovane otplate domaćeg pozajmljivanja po osnovu emisija trezorskih zapisa.

Otplate obaveza po vanjskom dugu Budžetom su planirane u iznosu od 454.913.594 KM, a realizovane su u iznosu od 409.985.704 KM, što je za 44.927.890 KM manje u odnosu na odobrena sredstva. Najveći dio manje realizovanih obaveza po vanjskom dugu odnosi se na planirana, a nekorištena sredstva 5% korektivnog faktora u iznosu od 21.662.552 KM, koji se planira kao rezerva za neplanirane troškove, radi mogućeg povećanja troškova servisiranja vanjskog duga tokom godine, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje tečajeva valuta (valutnog rizika), uslijed rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita). Budući da je realizacija obaveza po vanjskom dugu izvršena u obimu od 94,68% od planiranih obaveza, nije bilo potrebe za korištenjem sredstava rezerve. Nadalje, dio manje realizovanih obaveza u iznosu od 19.126.813 KM nastao je kao posljedica činjenice da su za pojedine kredite u 2020. godini izvršena plaćanja glavnica u manjem iznosu od planiranog shodno planu otplate. To se odnosi na kredite kod kojih je kreditnim sporazumima definisano da će otplata glavnice zavisiti od povučenog iznosa. Osim toga, manje realizovane otplate obaveza po vanjskom dugu dijelom su posljedica kretanja tečajeva (otplata obaveza planirana je po većem tečaju nego što je bilo izvršenje).

6.2.3 Tekuća rezerva

Budžetom FBiH za 2020. godinu planirana su sredstva tekuće rezerve u iznosu od 5.155.000 KM (5.000.000 KM tekuća rezerva Vlade FBiH, 75.000 KM premijera i po 40.000 KM za dva zamjenika premijera). Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu odobrena sredstva povećana su za 4.922.500 KM i iznose 10.077.500 KM (10.000.000 KM tekuća rezerva Vlade FBiH, 37.500 KM premijera i po 20.000 KM za dva zamjenika premijera).

Odlukom Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 100.000.000 KM s pozicije Ministarstva finansija „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju privrede“ na poziciju Vlade FBiH „Tekuća rezerva Vlade FBiH“, što je šire obrazloženo u tački 5. Izvještaja.

Tekuća rezerva za 2020. godinu poslije preraspodjele iznosila je ukupno 110.077.500 KM. Ukupno realizovana sredstva tekuće rezerve iznosila su 109.504.820 KM ili 95,5%, od čega je na osnovu odluka Vlade FBiH realizovano 109.427.820 KM, a 77.000 KM realizovano je aktima premijera i zamjenika premijera Vlade FBiH.

Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu definisano je da se sredstava tekuće rezerve, planirana u budžetu, koriste za nepredviđene namjene, za koje u budžetu nisu planirana sredstva, ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti. Procedure dodjele sredstava tekuće rezerve uređene su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH.¹

Ministarstvima i drugim federalnim upravnim organima iz tekuće rezerve Vlade FBiH, na osnovu Odluka Vlade FBiH, dodijeljena su sredstva u iznosu od 109.427.820 KM. Za finansijsku pomoć ugroženim sektorima privrede u okolnostima pandemije COVID-19 odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od 90.000.000 KM (Ministarstvu energije, rудarstva i industrije (30.000.000 KM), Ministarstvu okoliša i turizma (30.000.000 KM), Ministarstvu prometa i komunikacija (20.000.000 KM) i Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (10.000.000 KM)). Način realizacije ovih sredstava reguliran je Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, što je šire obrazloženo u tački 6.2.2.3.2 Izvještaja. Osim navedenog, značajnija sredstva odobrena su federalnim upravnim organima za sljedeće namjene: za podršku zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (10.000.000 KM), za nabavku sredstava i opreme u uslovima pogoršanja epidemiološke situacije izazvane pandemijom COVID-19 (4.950.000 KM) i za nabavku vakcina putem mehanizma za Globalni pristup vakcinama za sprečavanje pandemije COVID-19 (2.124.800 KM).

Vlada FBiH je 28. 1. 2021. godine usvojila Izvještaj o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH za 2020. godinu i dostavila ga Parlamentu FBiH 29. 1. 2021. godine. Predstavnički dom Parlamenta FBiH razmatrao je Izvještaj o utrošku tekuće rezerve 27. 4. 2021. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH do okončanja ovog Izvještaja nije razmatrao Izvještaj o utrošku tekuće rezerve.

6.2.4 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2020. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Ostvareno u 2019. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
1	Prihodi od poreza	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	106	208
2	Neporezni prihodi	504.347.877	411.773.523	354.014.888	82	116
3	Transferi i donacije	0	4.536.874	113.922	-	3.982
II	RASHODI (1+2+3+4)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	89	268
1	Tekuća rashodi	4.266.876.593	3.848.353.949	1.356.576.325	90	284
2	Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175
3	Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96
4	Tekuća rezerva	10.077.500	0	0	0	-
III	TEKUĆI SUFICIT (I-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	16	-22
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-39.516.360	-35.493.256	-37.145.277	90	96
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	697	201
2	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96
V	UKUPAN SUFICIT (III-IV)	-777.477.064	-150.037.175	495.198.298	19	-30
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-19	70
1	Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	-
2	Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	50	-43
1	Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
2	Izdaci za otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT/DEFICIT (V + VI + VII)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	-2	10
IX	RAZGRANIČENI PRIHODI	272.000.000				-
X	OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG PERIODA	77.000.000				-
XI	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (X + IX - VIII)	0	7.092.808	70.430.755	-	-

U revidiranoj godini ukupni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 4.730.205.318 KM, te je ostvaren pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 7.092.808 KM. Budžet FBiH za 2020. godinu je uravnotežen, odnosno planiran tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke. Imajući u vidu da je planiran tekući deficit u iznosu od 349.000.000 KM, planirano je finansiranje deficita iz razgraničenih prihoda namjenskih sredstava (272.000.000 KM) i ostvarenog suficita iz ranijeg perioda (77.000.000 KM).

Prihodi, primici i finansiranje ostvareni su za 422.632.552 KM manje u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH, što je u najvećem dijelu rezultat nerealnog planiranja primitaka od zaduživanja i primitaka od finansijske imovine. Istovremeno su manje realizovani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH za 778.725.361 KM. Najznačajnije odstupanje konstatovano je kod tekućih transfera koji su manje realizovani u iznosu od 390.031.135 KM, a odnosi se najvećim dijelom na manje realizovana sredstva Fonda za stabilizaciju privrede za 285.573.830 KM (s tim da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizovano samo 90.934.169 KM, a 111.700.000 KM preraspoređeno je za druge namjene na osnovu odluka Vlade FBiH o preraspodjelama sredstava iz Budžeta FBiH). Također, značajno odstupanje konstatovano je kod izdataka

za otplate dugova koji su manje realizovani u iznosu od 268.174.997 KM i kod kapitalnih transfera koji su realizovani manje za 50.166.378 KM, što je rezultat planiranja sredstava za projekte cestovne infrastrukture koji nisu bili spremni. Dakle, iako su manje realizovani prihodi, primici i finansiranje, na pozitivan finansijski rezultat u najvećem dijelu uticali su manje realizovani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na odobrena sredstva.

Akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima/suficit u bilansu stanja Budžeta FBiH na 31. 12. 2020. iskazan je u iznosu od 247.416.667 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (185.129.657 KM) više za 62.287.010 KM. Osim za pozitivan finansijski rezultat revidirane godine (7.092.808 KM), povećanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima izvršeno je za 55.864.149 KM, što se odnosi na unos akumuliranog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima Zavoda pod 1. 1. 2020. god. Istovremeno, izvršeno je smanjenje akumuliranog viška prihoda nad rashodima za 669.947 KM, što se odnosi na korekcije knjiženja prihoda i rashoda iz prethodnih perioda po zahtjevima budžetskih korisnika, koje su u 2020. teretile direktno akumulirani višak prihoda nad rashodima.

6.3 BILANS STANJA

U konsolidovanom Bilansu stanja Budžeta FBiH iskazana je imovina u iznosu od 2.095.462.807 KM, a odnosi se na: dugoročne plasmane (617.750.185 KM), novčana sredstva i plemenite metale (454.054.263 KM), neotpisanu (sadašnju) vrijednost stalnih sredstava (420.653.360 KM), kratkoročna potraživanja (293.198.523 KM), dugoročna razgraničenja (190.574.898 KM), kratkoročne plasmane (78.541.095 KM), kratkoročna razgraničenja (39.448.682 KM), finansijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM) i vrijednosne papire (481.091 KM).

Obaveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 2.095.462.807 KM, a čine ih dugoročne obaveze i razgraničenja (5.812.569.346 KM), kratkoročne obaveze i razgraničenja (905.305.323 KM) i izvori stalnih sredstava (-4.622.411.862 KM).

Imovina, odnosno obaveze i izvori, iskazani su više u odnosu na prethodnu godinu za 17,5% ili 312.156.295 KM, a što je rezultat prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje.

6.3.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 866.003.273 KM, a čine ih: novčana sredstva (454.054.263 KM), kratkoročna potraživanja (293.198.523 KM), kratkoročni plasmani (78.541.095 KM), kratkoročna razgraničenja (39.448.682 KM) i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM).

Novčana sredstva, iskazana u iznosu od 454.054.263 KM, manja su u odnosu na prethodnu godinu za 39.091.541 KM.

Sredstva na transakcijskim računima na 31. 12. 2020. godine iznosila su 634.085.983 KM. Stanje novčanih sredstava iskazano u bilansu stanja u iznosu od 454.054.263 KM posljedica je iskazanog potražnog salda na kontu za poravnanje u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 188.289.757 KM, koje se odnosi na povučena sredstva za penzije za

decembar 2020. godine koja su likvidirana 3. 1. 2021. godine. Od ukupnog stanja iskazanog na transakcijskim računima, na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine iskazano je 188.333.147 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine:

R. br.	Vrsta računa	Stanje računa 31. 12. 2020. godine	Stanje računa 31. 12. 2019. godine
1	2	3	4
1.	PTR – Upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za finansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata	108.608.786	135.263.907
2.	PTR – Jamstveni fond	47.700.435	47.667.057
3.	PTR – Razvoj i unapređenje aviprometa	13.677.875	15.917.606
4.	PTR – Sredstva za zaštitu i spašavanje	8.000.923	25.108.141
5.	PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa lutrije BiH	4.785.052	3.336.296
6.	PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma	2.171.137	1.811.198
7.	PTR – Polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih zaposlenika	539.665	2.942.871
8.	PDV – Povrat uplate po osnovu plaćanja PDV-a na revolving osnovi	0	4.783.725
9.	PTR – Escrow	0	1.834.461
10.	Ostali posebni namjenski računi ¹	2.849.274	2.580.139
UKUPNO:		188.333.147	241.245.401

Tokom 2020. godine na pojedinim namjenskim računima, kao što su PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (Zakon o šumama stavljen je izvan snage 2011. godine i novi do danas nije donesen), PTR – za naknade iz osiguranja od požara, PTR – za prikupljanje prihoda od GSM licence, nije bilo odljeva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava, prema zakonskom osnovu za prikupljanje i raspolažanje sredstvima.

Vlada FBiH je 9. 7. 2020. godine donijela Odluku o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih računa u ukupnom iznosu od 6.620.490 KM (PDV – Povrat uplate po osnovu plaćanja PDV-a na revolving osnovi – 4.785.390 KM; PTR – Escrow račun – 1.835.100 KM) na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo. Odlukom je definisano da će se sredstva koristiti za subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja, shodno članu 4. Zakona o ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica. Prenos sredstava na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo izvršen je 16. 7. 2020. godine, nakon čega je izvršeno zatvaranje ovih računa. Ministarstvo finansija imalo je obavezu podnošenja izvještaja o namjenskom utrošku ovih sredstava Vladi FBiH u roku od 90 dana od dana prenosa sredstava, što nije učinjeno.

¹ PTR – Energoinvest d.d. Sarajevo za plaćanje takse Gazprom export u Moskvi, PTR – izdavanje okolišnih dozvola i kategorizacija ugostiteljskih objekata, PTR – prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za tehničke preglede, polaganje stručnih ispita, izdavanje licenci, uvjerenja, certifikata i ostalo, PTR – za naknade iz osiguranja od požara, PTR – za prikupljanje prihoda od GSM licence, PTR – za pružanje ugostiteljskih usluga, PTR – za organizaciju polaganja stručnog ispita, PTR – za platu taksi za uspostavu rezervi naftnih derivata, PTR – za uplatu sredstava za otklanjanje posljedica prirodne nesreće i obnovu područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, PTR – za uplatu sredstava po osnovu naknade za korištenje službenih stanova za privremeni smještaj, PTR – za prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za polaganje ispita za rukovodioca akcije gašenja požara.

Preporuka:

- **Ministarstvo finansija treba podnijeti Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava Vladi FBiH, shodno tački V. Odluke o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.**

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 293.198.523 KM. U njihovoj strukturi najznačajnija su: potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (220.370.777 KM), potraživanja od pravnih osoba (17.321.050 KM) i ostala nespomenuta potraživanja (55.461.595 KM).

Potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (220.370.777 KM) odnose se na obaveze koje su izmirene iz Budžeta FBiH, po kreditima koji su na osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je iznos od 170.071.229 KM, dok je na poziciji redovnih potraživanja evidentiran preostali iznos od 50.299.548 KM. Preknjiženje na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja Ministarstvo finansija izvršilo je u 2020. godini za dio nenaplaćenih potraživanja starijih od šest mjeseci u iznosu od 58.243.801 KM (ovaj iznos korigiran je pod 31. 12. 2020. godine, odnosno umanjen za 887.690 KM na ime evidentiranih tečajnih razlika po ovim potraživanjima).

Najznačajnija potraživanja odnose se na sljedeća društva: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (131.218.478 KM), JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (4.244.429 KM), MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.314.784 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.225.353 KM). U okviru njih nisu iskazana dospjela potraživanja od kantona po Stand-by aranžmanu III s Međunarodnim monetarnim fondom (u dalnjem tekstu: MMF) u iznosu od 11.876.487 KM, niti se može potvrditi da su preuzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu. Ova potraživanja odnose se na: Bosansko-podrinjski kanton (glavnica: 9.472.439 KM) i Zapadnohercegovački kanton (glavnica: 2.404.048 KM). Dug na osnovu kamata po ovim potraživanjima iznosi 776.487 KM. **Ističemo da neplaćanje obaveza ovih korisnika direktno utiče na primitke i likvidnost Budžeta FBiH, s obzirom na to da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

S obzirom na postojanje neizmirenih obaveza po kreditima datim krajnjim korisnicima na osnovu vanjskog duga, te na konstantno kašnjenje u otplati tih obaveza, odnosno izostanak plaćanja obaveza prema FBiH, Ministarstvo je preuzeo mjere, te su u periodu od 1. 1. 2018. godine do 31. 12. 2020. godine izvršeni reprogrami kreditnih obaveza za: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JKP „10. juli“ d.o.o. Bosanska Krupa, JKP „Vodovod“ d.o.o. Cazin, RMU „Kreka“ d.o.o. Tuzla, Općina Grude, Zapadnohercegovački, Unsko-sanski, Tuzlanski kanton, Grad Bihać, Općina Livno, Općina Posušje i Općina Kiseljak. U 2020. godinu potpisani su ugovori o reprogramu s Tuzlanskim kantonom i Općinom Kiseljak. Reprogramiranjem obaveza za navedene krajnje korisnike smanjen je iznos dospjelih neplaćenih obaveza prema krajnjim korisnicima za 72.905.262 KM.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o dugu, zaduzivanju i jamstvima u FBiH,¹ kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajinjih korisnika. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, korisnik budžeta dužan je preduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja.

Ministarstvo finansija, kao i prethodnih godina, ni u 2020. godini nije preduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu nenaplaćenih potraživanja po kreditima u iznosu od 220.370.777 KM, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. To nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo finansija s nadležnim institucijama preduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, shodno Zakonu o budžetima u FBiH.***

Potraživanja od pravnih osoba iskazana su u iznosu od 17.321.050 KM, od čega se najveći dio odnosi na potraživanja za isporučene usluge evidentirana kod Zavoda (8.092.049 KM) i Federalnog ministarstva odbrane (4.942.947 KM), te potraživanja na osnovu izvršenja mjera pritvora i kazni zatvora evidentirana kod KPZ-ova (1.604.980 KM).

Ostala nespomenuta potraživanja iskazana su u iznosu od 55.461.595 KM. U strukturi ovih potraživanja najznačajnija su ostala potraživanja evidentirana kod Zavoda (14.848.892 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 30.555.198 KM. Najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja iskazan je kod sljedećih korisnika: Federalna direkcija robnih rezervi (9.221.251 KM), Ministarstvo prometa i komunikacija (8.782.397 KM), Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (4.984.585 KM), Ministarstvo energije, rудarstva i industrije (2.760.733 KM), Federalnog ministarstva odbrane (2.208.509 KM), KPZ-ovi (1.492.455 KM) i Ministarstvo unutrašnjih poslova (359.553 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 78.541.095 KM. U strukturi ovih plasmana najznačajniji su: sumnjiva i sporna potraživanja (43.347.288 KM), depoziti kod banaka (29.000.000 KM), te ostali krediti (5.248.308 KM). Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar. Ostali krediti odnose se na date pozajmice Budžeta FBiH kantonalnim budžetima u prethodnom periodu (2001. i 2002. godina), s rokom vraćanja 31. 12. 2001., odnosno 31. 12. 2002. godine. **Za naplatu plasmana na osnovu datih pozajmica nisu osigurani instrumenti povrata. Korisnici budžeta po isteku ugovorenog roka za naplatu dužni su preduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja. Nije prezentovana dokumentacija da su preduzimane aktivnosti u cilju rješavanja datih pozajmica, što ima posebnu značajnost s obzirom na period kada su pozajmice date.**

Depoziti kod banaka, iskazani u iznosu od 29.000.000 KM, odnose se na **kratkoročno očena** sredstva FBiH na 12 mjeseci i na sedam dana uz automatsko produženje na isti rok u slučaju neotkazivanja pisanim putem, uz efektivnu kamatnu stopu od 0,08%. U

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 86/07, 24/09, 44/10, 30/16

odnosu na prethodnu godinu, oročeni depoziti povećani su za 20.000.000 KM. Kratkoročna i dugoročna oročenja u 2020. godini izvršena su shodno Zakonu o investiranju javnih sredstava FBiH¹ i Pravilniku o investiranju raspoloživih novčanih sredstava,² koji definira Trezor kao investicionu instituciju, te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2020. godinu.

6.3.2 Stalna sredstva

U konsolidovanom Bilansu stanja Budžeta FBiH iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 420.653.360 KM (nabavne vrijednosti od 701.343.551 KM, ispravke vrijednosti od 280.690.191 KM) i nisu usaglašena s izvorima stalnih sredstava (403.526.662 KM) za iznos od 17.126.698 KM.

U okviru stalnih sredstava iskazana su i stalna sredstva institucija koje su prešle s federalnog na državni nivo: Federalno ministarstvo odbrane (u dalnjem tekstu: FMO), Vojska FBiH (u dalnjem tekstu: VF), Carinska uprava FBiH i Obaveštajno-sigurnosna služba FBiH) sadašnje vrijednosti od 28.216.438 KM (nabavne vrijednosti od 34.068.652 KM, ispravke vrijednosti od 5.852.214 KM). Status imovine navedenih institucija još uvijek nije riješen, što je šire obrazloženo u tački 8. ovog Izvještaja.

Najznačajnije povećanje vrijednosti stalnih sredstava u 2020. godini, u iznosu od 13.050.000 KM, odnosi se na građevinske objekte kod Vlade FBiH, odnosno posljednju tranšu na osnovu Ugovora o kupoprodaji zgrade Energoinvesta za trajni smještaj institucija Vlade FBiH, zaključenog 29. 8. 2018. godine). Ugovor je zaključen na ukupan iznos od 54.000.000 KM, za kupovinu niskog i visokog prizemlja i 19 katova objekta B, ukupne površine 24.600 m², s ugovorenim plaćanjem u tranšama, zaključno s 30. 6. 2020. godine. Nakon uplate posljednje tranše, Vlada FBiH je preuzela vlasništvo na preostalih pet katova (od 13. do 17. kata).

U postupku revizije budžetskih korisnika (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo obrazovanja i nauke) izvršena je provjera dokumentacije, na osnovu koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine evidentirane, iako za njih budžetski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, jer je ona, prema prezentovanoj dokumentaciji, u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti su institucije FBiH u posjedu svih objekata, konstatovali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

² „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

Preporuka:

- **osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Trezora, za koje ona nije osigurana.**

6.3.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 617.750.185 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 169.809.579 KM, a odnose se na plasmane putem Razvojne banke FBiH, Union banke d.d. Sarajevo, Privredne banke Sarajevo i dugoročno oročene depozite. Iskazano povećanje najvećim dijelom odnosi se na: oročene depozite (90.000.000 KM), uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (66.013.501 KM) i kreditna sredstva plasirana Union banci d.d. Sarajevo namijenjena za formiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje egzistencijalnih pitanja stanovništva (15.000.000 KM). Pored toga, povećanje dugoročnih plasmana rezultat je prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje, kod kojeg su iskazani dugoročni plasmani na osnovu ugovora o kupoprodaji stanova i ugovora o stambenim kreditima datim zaposlenima (1.099.329 KM).

Dugoročni depoziti, iskazani u iznosu od 180.000.000 KM, odnose se na dugoročno oročena sredstva FBiH na osnovu ugovora o flexi depozitu na 13 i 14 mjeseci, s fiksnom kamatnom stopom od 0,10% na godišnjem nivou. U odnosu na prethodnu godinu, oročeni depoziti povećani su za 90.000.000 KM. Na osnovu dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2020. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 180.193 KM.

Uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: PBS), iskazana u iznosu od 66.013.501 KM, odnose se na sredstava Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta uložena u PBS. Evidentiranje je izvršeno u 2020. godini na osnovu internog akta Sektora za upravljanje dugom, a prema Izvještaju PBS-a o stanju sredstava na 31. 3. 2020. godine, koji je PBS dostavila Komisiji za replasman sredstava prikupljenih iz donacija Malezije i Japana. Plasman sredstava BOR banci d.d. Sarajevo izvršen je 2005. godine, a 2018. godine (nakon statusne promjene BOR banke) sredstva su prenesena na upravljanje PBS-u.

Prema Izvještaju PBS-a o stanju na 31. 3. 2020. godine, od ukupno evidentiranog iznosa na plasirana sredstva odnosi se 42.964.135 KM, a preostali iznos od 23.049.366 KM odnosi se na slobodna sredstva.

Prema Izvještaju PBS-a o stanju na 31. 12. 2020. godine, stanje sredstava iznosi 64.938.166 KM (od čega se na plasirana sredstva odnosi 39.894.643 KM, a na slobodna sredstva 25.043.523 KM).

Vlada FBiH je 2005. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti na kriterije kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije.¹ Ovim sredstvima administriira Komisija Vlade FBiH za replasman sredstava prikupljenih iz donacija Malezije i Japana.² Komisija za replasman sredstava sačinila je Izvještaj o radu za 2020. godinu, u

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 64/05

² „Sl. novine FBiH“, br. br. 64/05, 63/06, 58/07, 96/07, 59/08, 62/08, 47/09, 58/09, 67/09, 32/10, 24/16, 35/16, 82/16, 23/18, 26/20

kojem je konstatovano da odobreni uslovi kreditiranja i dalje nisu prihvatljivi klijentima, te da se u 2021. godini potrebno prilagoditi potrebama i mogućnostima tržišta. Izvještaj ne sadrži prijedloge za korištenje slobodnih novčanih sredstava, niti je prezentovano da je on dostavljen Vladi FBiH na razmatranje, što nije u skladu s članom II. tačke 7. i 8. Rješenja o imenovanju Komisije.

Ne možemo potvrditi da je na odgovarajući način izvršen uvid u cijelokupnu dokumentaciju vezanu za replasman i plasman sredstava PBS-u (BOR banci d.d. Sarajevo), u zaključene ugovore i plasirana sredstva, niti da se sačinio relevantan dokument koji bi bio temelj za sagledavanje činjeničnog stanja plasiranih sredstava i njihovog evidentiranja u poslovnim knjigama Glavne knjige Trezora. Također, ne možemo potvrditi da je Komisija za replasman sredstava, koju je imenovala Vlada FBiH, postupala shodno nadležnostima utvrđenim Rješenjem o imenovanju Komisije za replasman sredstava.

Preporuka:

- *izvršiti uvid u dokumentaciju vezanu za evidentiranje dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Trezora na osnovu Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo i, prema konstatovanom, preuzeti odgovarajuće aktivnosti.*

Prema odredbama ugovora o komisionim poslovima, zaključenih između Razvojne banke FBiH i Ministarstva finansija, ukupna sredstva na osnovu komisionih kredita koja su data na upravljanje Razvojnoj banci s 31. 12. 2020. godine iznose 183.153.912 KM i u odnosu na prethodnu godinu ostala su nepromijenjena. Razvojna banka FBiH je u 2020. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 8.093.047 KM (glavnica 6.805.621 KM, kamata 1.287.426 KM). Iz komisionih sredstava Razvojna banka FBiH naplatila je naknadu u iznosu od 483.236 KM.

Vlada FBiH i Razvojna banka FBiH zaključile su Ugovor o namjenskom garantnom depozitu na osnovu Odluke Vlade FBiH o davanju suglasnosti za zaključivanje ugovora od 10. 3. 2017. godine. Na osnovu odluke Skupštine Razvojne banke FBiH o zalogu sredstava za osiguranje povrata kredita JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar od 3. 2. 2017. godine i Ugovora o kreditu od 13. 2. 2017. godine formiran je namjenski garantni depozit u iznosu od 48.084.579 KM. Deponent i Banka su se usaglasili da se namjenski depozit formira od novčanih sredstava koja su naplaćena i koje će biti naplaćena iz založenih potraživanja po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija, kojima Banka upravlja u ime i za račun Vlade FBiH. Depozit se sukcesivno povećava za iznose novčanih sredstava koji će se naplaćivati iz založenih potraživanja po kreditima iz komisionih kreditnih linija, a najviše do iznosa depozita iz Ugovora. Visina založenih potraživanja će se retrospektivno smanjivati za iznose novčanih sredstava za koje se povećava iznos depozita. Za osiguranje izvršenja obaveza iz Ugovora o kreditu Zalogodavac daje u zalog novčana sredstva koja su naplaćena iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja u ime i za račun Vlade FBiH.

Na početku 2020. sredstva namjenskog depozita iznosila su 39.008.004 KM i preusmjerena su u Jamstveni fond na osnovu Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja

Jamstvenim fondom, koju je Vlada FBiH donijela 18. 6. 2020. godine, i Ugovora o formiranju namjenskog dugoročnog depozita-Jamstvenog fonda.¹

Za funkcioniranje Jamstvenog fonda predviđena su inicijalna sredstva u iznosu od 80.000.000 KM, što je šire obrazloženo u tački 6.2.2.4.2 Izvještaja.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH na osnovu kredita datih u komision u 2020. godini, na depozitni račun Budžeta FBiH uplaćene su obračunate kamate, shodno Ugovoru o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 88.421 KM (kamata 1. 2. 2020. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 50.287 KM i 1. 8. 2020. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 38.134 KM). U 2020. godini raspoloživa sredstva iz Ugovora o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita preusmjerena su također u Jamstveni fond.

6.3.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 905.305.323 KM, od čega se na obaveze odnosi 433.391.354 KM, a na razgraničenja 471.913.969 KM. U odnosu na prethodnu godinu veće su za 164.747.166 KM.

Kratkoročne obaveze (433.391.354 KM) odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (235.858.655 KM), kratkoročne kredite i zajmove (100.696.972 KM) i obaveze prema zaposlenicima (96.835.726 KM).

U okviru **kratkoročnih tekućih obaveza** najznačajnije su obaveze prema pravnim i fizičkim osobama (158.446.632 KM), koje su u odnosu na prethodnu godinu više za 60.982.102 KM. Ove obaveze najvećim dijelom se odnose na obaveze na osnovu odobrenih tekućih transfera i obaveze prema dobavljačima (150.486.681 KM). Preostali iznos kratkoročnih tekućih obaveza odnosi se na: ostale kratkoročne obaveze (43.587.204 KM) i obaveze za subvencije (32.468.932 KM). U okviru ostalih kratkoročnih obaveza najznačajniji iznos odnosi se na obaveze na osnovu pravosnažnih sudskih presuda i sudskih rješenja iz radnih sporova i ostalih presuda (40.680.664 KM).

Obaveze za **kratkoročne kredite i zajmove** najvećim dijelom odnose se na **obaveze od domaćeg zaduživanja** (100.360.357 KM), od čega se 100.000.000 KM odnosi na obaveze na osnovu izdatih trezorskih zapisa, koje su u odnosu na prethodnu godinu više za 80.000.000 KM. Tokom 2020. godine izvršene su tri emisije trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti od 160.000.000 KM, uz diskontnu kamatnu stopu od 0,024% do 0,135%. Po tom osnovu prikupljeno je 159.449.478 KM (rashod kamate 550.522 KM). U 2020. godini izmirene su dospjele obaveze u iznosu od 80.000.000 KM (20.000.000 KM iz 2019. godine i 60.000.000 KM iz 2020. godine).

U okviru **obaveza prema zaposlenicima**, pored obaveza za plaće budžetskih korisnika za decembar 2020. godine, iskazane su i obaveze institucija koje su u ranijem periodu s federalnog prešle na državni nivo, od kojih su najznačajnije FMO-a (64.389.497

¹ Ugovor br. 08-41-1-2750/20 zaključen 17. 7. 2020. godine između Razvojne banke FBiH i Vlade FBiH.

KM ili 67% ovih obaveza), te Obavještajno-sigurnosne službe (6.788.190 KM) i VF-a (690.541 KM).

Kratkoročna razgraničenja (471.913.969 KM) odnose se na razgraničene prihode (245.362.430 KM), razgraničene rashode (3.990.608 KM) i ostala razgraničenja (222.560.932 KM). U odnosu na prethodnu godinu viša su za 20.663.734 KM.

Razgraničeni prihodi (245.362.430 KM) najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima, za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i iznose 238.274.383 KM (113.446.313 KM razgraničeni ostali prihodi i 124.828.070 KM razgraničeni redovni prihodi za namjenska sredstva), dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 5.946.105 KM (iskazani su kod Ministarstva okoliša i turizma, Ministarstva unutrašnjih poslova, Federalne direkcije robnih rezervi i JU Centar za edukaciju sudija i tužilaca – „BERP“).

Ostala razgraničenja (222.560.932 KM) najvećim dijelom, u iznosu od 220.370.777 KM odnose se na razgraničene primitke koji su evidentirani za potraživanja krajnjih korisnika kreditnih sredstava, što je šire obrazloženo u tački 6.3.1 ovog Izvještaja.

Provedenom revizijom konstatovali smo da na 31. 12. 2020. godine stanje na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ (konta glavne kategorije 16 i 36) nije usaglašeno s drugim povezanim jedinicama za iznos od 760.709 KM, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Preporuka:

- **izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Trezora, a evidentiranje na kontima vršiti shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.**

6.3.5 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.812.569.346 KM. Struktura dugoročnih obaveza je sljedeća: obaveze na osnovu dugoročnih zajmova (5.738.322.055 KM), ostale dugoročne obaveze (25.710.886 KM) i dugoročna razgraničenja (48.536.404 KM). Na osnovu dugoročnog zaduženja u bruto bilansu Ministarstva finansija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obaveze na osnovu zaduženja.

Obaveze na osnovu dugoročnih zajmova iskazane su u iznosu od 5.738.322.055 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 441.858.944 KM. Struktura ovih obaveza je sljedeća: vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (4.910.870.437 KM), vanjski dug FBiH – dug koji je direktno ugovorila FBiH (71.854.138 KM) i obaveze od domaćeg zaduživanja (755.597.480 KM).

Vanjski dug FBiH¹ na 31. 12. 2020. godine iznosio je 4.982.724.575 KM. U ukupnim

¹ Vanjski dug u Federaciji obuhvata vanjski dug Vlade FBiH, kantona, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvata dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariskog i Londonskog kluba, te konsolidovani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvata dug koji je FBiH

dugoročnim obavezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na vanbilansnoj evidenciji bruto bilansa Trezora (2.699.011.188 KM), sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (35.798.155 KM). Preostali iznos od 2.247.915.232 KM, odnosi se na obaveze koje direktno otplaćuje FBiH i terete Budžet FBiH.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	4.910.870.437	4.520.040.058
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	494.664.171	586.929.436
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.381.900.170	2.219.208.459
Zajmovi za javnu budžetsku potrošnju	1.683.120.296	1.338.119.877
Zajmovi za privredne djelatnosti	351.185.800	375.782.286
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	71.854.138	75.346.533
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i prometa u FBiH	71.854.138	75.346.533
Ukupno:	4.982.724.575	4.595.386.591

Sredstva za izmirenje obaveza na osnovu vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga FBiH u korist Budžeta BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za FBiH ili iz Budžeta FBiH za direktnе obaveze FBiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinstvenog računa Trezora.

Vanjski dug iskazan u iznosu od 4.982.724.575 KM veći je u odnosu na prethodnu godinu (4.595.386.591 KM) za 387.337.984 KM (8,4%),¹ što je rezultat zaduženja BiH kod MMF-a u okviru instrumenta brzog finansiranja, odnosno zaduženja FBiH u iznosu od 398.501.246 KM, koliko je na dan angažovanja sredstava iznosila protuvrijednost ugovorenog iznosa namijenjenog FBiH (detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1 ovog Izvještaja).

Tokom 2020. godine izvršeno je povećanje vanjskog duga, što uključuje i sukcesivna povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima u iznosu od 951.756.718 iskazano po tečajevima valuta angažovanja koji su važili na datume bilansa (osim zaduženja kod MMF-a, preostala zaduženja najvećim dijelom odnose se na: Koridor V-c, vjetroelektrane Podveležje, projekte vodoopskrbe i kanalizacije, registraciju nekretnina, zatvaranje kolektivnih centara, modernizaciju cesta FBiH, sanacija cesta nakon poplava, zapošljavanje, jačanje bankarskog sektora itd.). Istovremeno, u 2020. godini na ime servisiranja vanjskog duga plaćeno je 409.985.704 KM, od čega se na otplate duga primljenog kroz Državu – relevantne obaveze odnosi 407.497.669 KM i na vanjske otplate 2.488.035 KM.

direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno kantona, grad, općina, javno preduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podugovora sa FBiH, preuzeli obavezu vraćanja kredita.

¹ Stanje vanjskog duga na 31. 12. 2019. i 31. 12. 2020. godine i nova povlačenja u 2020. godini iskazana su po tečajevima valuta angažovanja koji su važili na datume bilansa, dok su otplate u 2020. godini iskazane po tečajevima valuta angažovanja koji su važili na datume otplate.

Kamate po vanjskom dugu u 2020. godini, evidentirane na rashodima na osnovu kamata, iznose 80.770.886 KM, a odnose se na kamate po kreditima koje je ugovorila BiH (78.555.142 KM¹) i za obaveze koje je ugovorila direktno FBiH (2.215.744 KM). Plaćene kamate obuhvataju redovne ugovorene kamate u iznosu od 77.664.548 KM, taksu na nepovučena sredstva u iznosu od 3.158.099 KM i ostale troškove u iznosu od - 51.761 KM.

Od ukupno iskazanog vanjskog duga FBiH (4.982.742.575 KM), iznos od 2.734.809.343 KM odnosi se na obaveze po vanjskom dugu koje su prenesene na krajnje korisnike, odnosno kantone, općine, gradove i javna preduzeća. Krajnji korisnici imaju obavezu da dospjele glavnice, kamate i druge troškove po kreditima koji su im preneseni shodno supsidijarnim sporazumima, izmiruju uplatom u Budžet FBiH. Obavljenom revizijom konstatovali smo da pojedini krajnji korisnici svoje obaveze ne izmiruju u rokovima utvrđenim otplatnim planovima, te su po tom osnovu iskazana potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava u iznosu od 220.370.777 KM, što je šire obrazloženo u tački 6.3.1 ovog Izvještaja.

Provedenom revizijom konstatovali smo da su s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH u 2020. godini plaćene dospjele kreditne obaveze u iznosu od 1.269.528 KM (glavnica u iznosu od 817.577 KM i kamate u iznosu od 451.951 KM) na osnovu kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA za projekt vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar (zaključno s 31. 12. 2020. godine plaćene su dospjele obaveze u iznosu od 9.990.923 KM, od čega se na glavnici odnosi 5.782.852 KM, a na kamatu 4.208.071 KM). Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao direktni dug FBiH i plaćaju se iz Budžeta FBiH, iako je Supsidijarni kreditni ugovor između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar potpisana 2000. godine. Preostale obaveze po glavnici kredita na 31. 12. 2020. godine iznosile su 15.245.848 KM. Za iznos plaćenih obaveza nisu evidentirana potraživanja krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Trezora, shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstvu o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora. **JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obaveze, što je direktno uticalo na izdatke Budžeta FBiH, budući da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospjelom roku.**

Tokom obavljanja revizije nije prezentovana dokumentacija o strukturi vanjskog duga po nosiocima projekata, nego samo po kreditorima, zbog čega se nismo mogli uvjeriti da u okviru obaveza po vanjskom dugu koje direktno otplaćuje FBiH, pored kredita krajnjeg korisnika JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, nema i drugih kredita koji su supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, a da nemaju tretman kredita krajnjih korisnika.

¹ Od ukupno iskazanih kamata po vanjskom dugu u okviru rashoda po kamatama, iznos od 1.308.154 KM odnosi se na kamate plaćene po kreditu IBRD-a 87130 (zajam za razvojnu politiku javnih finansija između kreditora Svjetske banke – IBRD, i korisnika BiH, koji je prenesen na supsidijarnog korisnika – FBiH) u 2019. godini. S obzirom na to da pozicija kredita nije bila planirana u Budžetu za 2019. godinu, u 2019. godini privremeno je preknjižena na razgraničene rashode, do usvajanja Budžeta za 2020. godinu. Preknjiženje s razgraničenja na obaveze/rashode izvršeno je u aprilu 2020. godine.

Osim toga, s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su i dospjele kreditne obaveze u iznosu od 358.544 KM (glavnica u iznosu od 308.145 KM i kamate u iznosu od 50.399 KM) po kreditu Vlade Kraljevine Španije, za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica (zaključno s 31. 12. 2020. godine plaćene su dospjele obaveze u iznosu od 2.506.364 KM, od čega se na glavnici odnosi 1.694.800 KM, a na kamatu 811.564 KM). Sporazumom o kreditu reguliran je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH, kao i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita.

Obaveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobranilaštvu. Preostale obaveze po ovom kreditu na 31. 12. 2020. godine iznosile su 2.311.092 KM, i nisu unesene u Glavnu knjigu trezora. **S obzirom na to da su ove obaveze teretile Budžet FBiH, shodno zakonskim i ostalim propisima Ministarstvo finansija, kao nadležno za planiranje i evidentiranje obaveza po vanjskom dugu, bilo je obavezno unijeti ih u Glavnu knjigu trezora.** Također, nije prezentovana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Ministarstvo finansija u saradnji s Federalnim pravobranilaštvom preduzimalo aktivnosti u cilju povrata sredstava od krajnjih korisnika kredita.

Prema evidencijama Ministarstva finansija, taksa na nepovučena sredstva ugovorena je i plaća se za 16 projekata. Dinamika implementacije ugovorenih sredstava direktno utiče na visinu ovih troškova. Ugovoren i znos kredita za tih 16 projekata iznosi 1.199.327.068 KM. Povučeni iznos kredita zaključno s 31. 12. 2020. godine iznosio je 538.724.713 KM, dok je iznos nepovučenih sredstava iznosio 660.602.355 KM. Ukupna plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno s 31. 12. 2020. godine, iznosila je 18.196.055 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM. Sve obaveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obaveza po kreditima Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD, koji se plaćaju iz Budžeta FBiH. U Prilogu Izvještaja dat je tabelarni prikaz projekata za koje nisu povučena kreditna sredstva, a za koje je ugovorena i plaća se taksa na nepovučena sredstva.

Preporuke:

- *Ministarstvo finansija treba preduzeti aktivnosti kako bi se obaveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale shodno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirati potraživanja od krajnjeg korisnika, prema Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstvu o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora;*
- *u Glavnoj knjizi Trezora, na odgovarajućim bilansnim pozicijama, izvršiti evidentiranje isplaćenih sredstava za potraživanja po kreditu Vlade Kraljevine Španije, shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu¹ iskazane su u iznosu od 766.248.223 KM i u odnosu na prethodnu godinu (703.658.059 KM) više su za 62.590.164 KM. Ove obaveze iskazane su u bruto bilansu Trezora na tri konta, i to: obaveze od dugoročnih obveznica (755.507.672 KM), obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica (88.753 KM) i ostale dugoročne obaveze (10.651.798 KM²). Kamate po ovim otplatama duga iskazane su u iznosu od 11.152.500 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz unutrašnjeg duga:

Unutrašnji dug FBiH	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine
Obaveze na osnovu zaduženja FBiH emisijom obveznica	640.000.000	540.000.000
Obaveze na osnovu emitiranih obveznica za ratna potraživanja	115.507.672	159.026.878
Obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica za ratna potraživanja	88.753	118.444
Obaveze na osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja	10.651.798	2.592.292
Obaveze na osnovu emitiranih obveznica za staru deviznu štednju	0	1.920.445
Ukupno:	766.248.223	703.658.059

Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na 31. 12. 2019. godine iznosio je 540.000.000 KM. U toku 2020. godine FBiH se zadužila na osnovu **šest emisija obveznica** u ukupnom iznosu od 220.000.000 KM, za što je prikupljeno 219.631.284 KM (s dospijećem od pet do 15 godina). U revidiranoj godini isplaćeno je 120.000.000 KM po dospijeću obveznica koje su izdate u prethodnom periodu, tako da je ukupno zaduženje na osnovu izdatih obveznica na 31. 12. 2020. godine iznosilo 640.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 11.152.500 KM. Na naplatu u 2021. godini dospijeva iznos od 100.000.000 KM.

Za izmirenje obaveza na osnovu **ratnih potraživanja** u prethodnom periodu izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitiranim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. S 31. 12. 2020. godine na naplatu je dospjelo ukupno 85.554.936 KM glavnice i 52.223.061 KM kamata, te ostatak duga iznosi 115.596.425 KM, od čega se na obaveze na osnovu emitiranih obveznica za ratna potraživanja odnosi 115.507.672 KM, a na obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica za ratna potraživanja 88.753 KM. U 2021. godini na naplatu dospijeva otplata glavnice u iznosu od 35.585.366 KM i kamata u iznosu od 2.746.572 KM.

Obaveze na osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja iskazane su u iznosu od 10.651.798 KM, a odnose se na obaveze na osnovu stare devizne štednje (10.397.408 KM) i ratnih potraživanja (254.390 KM). Verificirani dug predstavlja obaveze za čije će se izmirenje u narednom periodu izvršiti

¹ Unutrašnji dug u FBiH obuhvata unutrašnji dug Vlade FBiH nastao shodno zakonu (obaveze prema zaposlenicima i dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, obaveze na osnovu stare devizne štednje i ratnih potraživanja koje podliježu verifikaciji) i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira.

² Ostale dugoročne obaveze, koje se odnose na obaveze na osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presudu za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obaveza.

emisija obveznica ili gotovinske isplate. Dug je u odnosu na prethodnu godinu povećan za 8.059.506 KM.

Dugoročne obaveze po emitiranim obveznicama na osnovu stare devizne štednje u cijelosti su izmirene u 2020. godini na osnovu emisije XI emisije (iz ranijeg perioda) u iznosu 1.920.445 KM (glavnica 1.873.605 KM i kamata 46.840 KM) i XII emisije iz 2020. godine u iznosu 3.326.956 KM (glavnica 3.285.882 KM i kamata 41.074 KM). U periodu od 2009. do 2020. godine za izmirenje duga na osnovu stare devizne štednje izvršeno je ukupno 12 emisija obveznica ukupne vrijednosti od 956.116.057 KM (894.553.369 KM glavnice i 61.562.688 KM kamata).

Ostale dugoročne obaveze, iskazane u iznosu od 25.710.886 KM, najvećim dijelom odnose se na dugoročne obaveze na osnovu povrata više uplaćenih prihoda (5.696.319 KM) i ostale dugoročne obaveze (13.983.341 KM).

Dugoročne obaveze na osnovu povrata više uplaćenih prihoda (5.696.319 KM) iskazane su u okviru Ministarstva finansija. Najvećim dijelom odnose se na obaveze na osnovu više uplaćenog prihoda-poreza na dobit od JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo (4.750.248 KM), obaveze na osnovu više uplaćenog posebnog poreza na promet domaćeg duhana i duhanskih prerađevina društva MP „Tvornica duhana Čapljina“ d.o.o. (877.041 KM) i obaveze na osnovu više uplaćenih doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (57.031 KM).

Ostale dugoročne obaveze (13.983.341 KM) odnose se na obaveze na osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja (10.651.798 KM) i obaveze Vlade FBiH (3.331.543 KM) po ugovoru o pružanju pravnih usluga u postupku arbitraže pred Međunarodnim arbitražnim sudom, zaključenom između Vlade FBiH i konzorcija Walder Wyss LTD, Cirih, Švicarska i odvjetnika Almira Gagule iz Sarajeva, i ugovoru za nabavku i isporuku Microsoft softvera putem količinskog licenciranja i softverskog osiguranja.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 48.536.404 KM.¹ U odnosu na prethodnu godinu veća su za 43.771.908 KM. U knjigovodstvenoj evidenciji **Ministarstva rada i socijalne politike** iskazana su dugoročna razgraničenja (aktivna i pasivna) u iznosu od 27.317.169 KM.

Ona se u cijelosti odnose na dug Ministarstva rada i socijalne politike prema Zavodu po osnovu isplaćenih penzija u ranijim periodima po povoljnijim uslovima, i to: verificirani dug po Zakonu o izmirenju obaveza FBiH prema Federalnom zavodu za penziono i invalidsko osiguranje² (11.829.612 KM), neizmirene obaveze za 2014. godinu (7.295.053 KM), za 2016. (4.270.554 KM) i za 2018. godinu (3.921.949 KM). Istovremeno, u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda po istom temelju evidentirana su potraživanja od Ministarstva rada i socijalne politike, također na pozicijama dugoročnih razgraničenja (aktivnih i pasivnih). Kao što je prethodno navedeno, Zavod je od 1. 1. 2020. godine

¹ Stanje dugoročnih razgraničenja iskazano u konsolidovanom Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine u iznosu od 48.536.404 KM posljedica je iskazanog dugovnog salda na poziciji dugoročnih razgraničenja kod sljedećih korisnika: Vlada FBiH (3.331.543 KM) i Vojska FBiH (3.033.938 KM).

² „Sl. novine FBiH“, br. 14/13, 91/13

prešao na trezorsko poslovanje, a u međuvremenu nije riješeno pitanje međusobnih obaveza i potraživanja nastalih u ranijem periodu po osnovu isplaćenih penzija po povoljnijim uslovima, koje su isplaćene iz sredstava doprinosa, a trebalo ih je osigurati iz Budžeta FBiH.

6.3.6 Izvori sredstava

Na 31. 12. 2020. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 403.526.662 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 420.653.360 KM, što ukazuje na to da nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava za iznos od 17.126.698 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 412.561.317 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani u iznosu od 617.750.185 KM, odnosno neusaglašenost iznosi 205.188.868 KM.

Izvori stalnih sredstava u bilansu stanja iskazani su kao negativna vrijednost od - 4.622.411.862 KM, što ukazuje na to da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz akumuliranog negativnog finansijskog rezultata Budžeta FBiH na 31. 12. 2020. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obaveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazano je 11.940.561.080 KM. Ovaj iznos najvećim dijelom odnosi se na: primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova (6.997.422.404 KM), dugoročne obaveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH na osnovu supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva (2.699.011.188 KM) i izdate garancije za osiguranje kredita, zajmova i grantova (1.200.860.062 KM).

Obaveze FBiH na osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja iskazane su u iznosu od 3.307.664 KM. Evidentiranje ovih obaveza na vanbilansnoj evidenciji nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, s obzirom na to da predstavljaju dospjele obaveze.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na vanbilansnoj evidenciji s 31. 12. 2020. godine iskazalo je iznos od 4.081.706 KM, koji se najvećim dijelom odnosi na nerealizovane zahtjeve od 2017. do 2020. godine na osnovu Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, nastale na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava (1.593.340 KM) i obaveze na osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine (2.439.064 KM). Predmetne obaveze predstavljaju stvorene obaveze koje je trebalo planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza u izvještajnom periodu na koje se odnose, shodno članu 76. Zakona o budžetima u FBiH i članu 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

Kod **Ministarstva finansija** na vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos od 2.152.480 KM, a odnosi se na federalne upravne taksene marke (1.035.225 KM) i mjenice (1.117.255 KM).

8. AKTIVNOSTI VLADE FBiH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SHODNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOM NIVOУ

Zakonom o odbrani BiH¹ i Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH² prenesene su nadležnosti iz oblasti odbrane s entitetskog na državni nivo, kojima je regulirano da Vlada FBiH s Vijećem ministara BiH potpiše akte potrebne za okončanje raspolaaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Navedenim propisima Vlada FBiH je odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obaveze FMO-a i VF-a nastale do 1. 1. 2006. godine. Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine utvrđeno je da poslove vezane za okončanje FMO-a preuzme FBiH, a za izvršenje su zaduženi: Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (za poslove u vezi s pokretnom i nepokretnom imovinom FMO-a, da vodi evidenciju i upravlja pokretnom i nepokretnom imovinom, koja obuhvata stanove, poslovne prostore, garaže i drugu neperspektivnu vojnu imovinu); Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (za poslove Sektora za pitanje evidencije iz oblasti vojne obaveze, poslove uprava i terenskih odjela) i Ministarstvo finansija (finansijski poslovi, po pitanju izmirenja obaveza).

Ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, pored nadležnosti utvrđenih članom 13. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, **Uredbom o privremenom preuzimanju dijela funkcija Federalnog ministarstva odbrane iz oblasti vojnih evidencija**,³ koju je donijela Vlada FBiH, dio poslova je privremeno dat u nadležnost. Definisano je da će se Uredba primjenjivati do usvajanja izmjena i dopuna Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, koje nisu izvršene ni u toku 2020. godine.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH dostavila je Vladi FBiH 4. 2. 2021. godine Informaciju o stanovima iz stambenog fonda FMO, u kojoj je, između ostalog, navela aktivnosti Prvostepene stambene komisije po podnesenim zahtjevima i aktivnosti na provođenju Akcijskog plana Vlade FBiH radi prevencije povreda utvrđenih presudama Evropskog suda za ljudska prava. U Informaciji su konstatovane provedene aktivnosti tokom 2020. godine, kao i problemi u radu koji se odnose na neusklađenost zakonskih odredbi,⁴ nenađežnost Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH po dijelu zahtjeva ranijih nosilaca stanarskih prava. Vlada FBiH usvojila je Informaciju Zaključkom od 11. 2. 2021. godine i zadužila Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH i Službu za zajedničke poslove organa i tijela FBiH da Vladi FBiH predlože mjere kojima će se osigurati implementacija odluke Ustavnog suda BiH iz 2012. godine, budući da su općinski sudovi u FBiH počeli donositi presude u korist tužilaca, dosuđujući novčanu naknadu za stanove u visini tržišne cijene stana, pozivajući se na presudu Evropskog suda

¹ „Sl. glasnik BiH“, br. 88/05

² „Sl. novine FBiH“, br. 2/06

³ „Sl. novine FBiH“, br. 53/12, 67/13

⁴ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, Zakon o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetima „Branimir Đokić protiv BiH“ i „Mago i drugi protiv BiH“, pojedine odluke i rješenja Ustavnog suda BiH

za ljudska prava u predmetu „Branimir Đokić protiv BiH“ (nisu utvrđeni rokovi za postupanje po zaduženjima). Također, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH dostavila je Vladi FBiH 21. 1. 2021. godine Informaciju u vezi nekretnina vojne namjene, poslovnih prostora i nepokretne imovine bivšeg Zavoda za platni promet FBiH, u kojoj je navela probleme vezane za vojnu imovinu i upravljanje njom, bez predloženih mjera za dalje postupanje, koju je Vlada FBiH usvojila Zaključkom 28. 1. 2021. godine.

Ministarstvo finansija je, shodno utvrđenim nadležnostima u 2020. godini, kao i prethodnih godina, formiralo komisije sa zadatkom da izvrše usaglašavanje i pripreme naloge za knjigovodstveno zatvaranje svih realizovanih obaveza FMO-a po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Međutim, komisije, a što je konstatovano i u prethodnim izvještajima o izvršenim revizijama, nisu u cijelosti izvršile poslove za koje su formirane.

Budžetom FBiH za 2020. godinu, kao i prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje općih obaveza (između ostalih i neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika FMO-a i VF-a i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima, nastalih u periodu od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine) u ukupnom iznosu od 1.860.000 KM, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja internih obaveza FBiH¹ utvrđeno da će se opće obaveze na osnovu unutrašnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine.

Ministarstvo finansija ni do kraja 2020. godine nije postupilo po zaključcima Vlade FBiH, odnosno nije sačinilo informaciju o stanju realizovanja preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja FMO-a i VF-a za 2005. godinu. Izmirenje preuzetih obaveza FMO-a i VF-a u toku 2020. godine realizovano je na poziciji drugih tekućih rashoda u iznosu od 817.831 KM (doprinosi za MIO 808.694 KM i sudske presude na osnovu neisplaćenih plaća VF-a u iznosu 9.137 KM). Iskazano izmirenje obaveza na poziciji tekućih transfera – drugi tekući rashodi, nije obuhvaćeno popisom nijedne komisije, niti je na osnovu ovih izmirenih obaveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obaveza FMO-a i VF-a. Pored ovoga, izmirene su obaveze za plaće i regres u iznosu od 1.365 KM u okviru izdataka za otplatu unutrašnjeg duga, dok nije bilo izmirivanja obaveza prema dobavljačima koje se iskazuju kao interni dug. Za ove obaveze sačinjen je nalog za knjiženje u cilju zatvaranja obaveza iskazanih u bruto bilansu FMO-a i VF-a u korist finansijskog rezultata.

Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 5. 2021. godine primila k znanju Informaciju o stanju osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH sačinjenu od Ministarstva finansija, i formirala radnu skupinu koja ima zadatak da u roku od 30 dana izvrši uvid u stanje osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH, te Vladi FBiH predloži odluku u cilju provedbe člana 32. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH.² Ovim članom definisano je da se sva pokretna i nepokretna imovina Carinske uprave FBiH daje na korištenje Upravi za indirektno oporezivanje BiH, koja je dužna u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona, okončati popis pokretne i nepokretne imovine ranijih carinskih uprava i u roku od šest mjeseci donijeti plan za prenos imovinskih prava, kao i plan za razmatranje

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

² „Sl. glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09, 32/13, 91/17

dugova i obaveza ranijih carinskih uprava. U Informaciji je konstatovano da Ministarstvo finansija nikada nije obaviješteno da je izvršen popis shodno članu 32. Zakona, niti je dobilo odgovarajuću dokumentaciju koja bi bila temelj za donošenje odluke Vlade FBiH o isknjiženju imovine, potraživanja i obaveza Carinske uprave FBiH.

U Glavnoj knjizi Trezora na poziciji FMO-a i VF-a iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 12.884.294 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana od 16.080.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obaveza i razgraničenja od 72.855.834 KM. Također, na poziciji Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 15.483.442 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana u iznosu od 183.656 KM i obaveza u iznosu od 6.931.472 KM. Naglašavamo da je i u prethodnim Izvještajima o reviziji finansijskih izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH ukazivano na to i Vladi FBiH su davane preporuke u cilju dosljedne provedbe obaveza utvrđenih Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH (doneseni u decembru 2005. i januaru 2006.), s posebnim osvrtom na popis imovine i obaveza i usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem. Nije izvršen popis imovine i obaveza, niti su do kraja godine realizovane obaveze utvrđene navedenim zakonima. Vezano za rješavanje pitanja imovine, obaveza i potraživanja institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene s federalnog na državni nivo, ni u toku 2020. godine nisu provedeni zakonski propisi radi prikazivanja njihovog tačnog i istinitog stanja u Glavnoj knjizi Trezora. Prilikom prenosa nadležnosti nije izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja imovine i obaveza utvrđenog popisom s knjigovodstvenim stanjem, a nije izvršen ni popis i usaglašavanje poslije prenosa nadležnosti.

Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao što nije izvršena ni verifikacija obaveza (obaveze prema dobavljačima, obaveze za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveze) i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora u knjigovodstvenim evidencijama FMO-a, VF-a, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.

Uvažavajući period kada su ove institucije ugašene i osnovane nove na državnom nivou, te protekli period od donošenja propisa, ne može se potvrditi da se pristupilo sistemski i sveobuhvatno rješavanju poslova ovih institucija vezano za zakonski utvrđene obaveze. Također, ne možemo potvrditi da su do sada preduzete aktivnosti osigurale da se prostori koriste efikasno i da se zaštite od dalnjeg propadanja i bespravnog korištenja. Sve navedeno može uticati na zaštitu i namjensko korištenje nepokretne i pokretne imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH, povećanje budžetskih izdvajanja za zatezne kamate i sudske troškove na osnovu podnesenih tužbi za neizmirene obaveze, povećanje budžetskih izdvajanja za naknade za stanove na osnovu podnesenih tužbi, nedovoljnu naplatu prihoda na osnovu upotrebe poslovnih prostora, kao i istinit i tačan prikaz stanja imovine i obaveza u Budžetu FBiH. Na datum bilansa u Glavnoj knjizi Trezora iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani od 16.263.774 KM, i obaveze i razgraničenja u iznosu od 79.787.306 KM. To naglašavamo budući da se radi o značajnim sredstvima koja su

iskazana na bilansnim pozicijama FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. O stanju tih sredstava u izvještajima upućenim Vladi FBiH, koje Vlada prosljeđuje Parlamentu FBiH, nisu data obrazloženja, što upućuje na to da izvještaji o izvršenju Budžeta FBiH nisu sačinjeni shodno važećim propisima.

Preporuke:

- *utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH;*
- *Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju preduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolažanja pravima i obavezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Vlada FBiH je 22. 7. 2021. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu. On sadrži pojedinačne komentare 16 federalnih ministarstava, tabelarni pregled preporuka iz Nacrta izvještaja, s informacijom o tome koji komentar kojeg pojedinačnog ministarstva se odnosi na konkretnu preporuku, te Zaključak Vlade FBiH od 22. 7. 2021. godine kojim se prihvata tabelarni pregled preporuka s komentarima svih federalnih ministarstava.

Vlada FBiH nije se očitovala na Nacrt izvještaja u svojstvu izvršnog organa FBiH, iako je nadležna za implementaciju značajnog broja preporuka. Pomoćnik ministra za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, sekretar Ministarstva obrazovanja i nauke i federalni ministri ostalih ministarstava nisu dostavili komentare na Nacrt izvještaja u svojstvu članova Vlade FBiH, nego ispred federalnog ministarstva kojim rukovode ili obavljaju određene poslove na osnovu ovlaštenja Vlade FBiH. S tim u vezi, Ured za reviziju je u prethodnom periodu svim federalnim ministarstvima dostavio izvještaje o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, koji su sadržavali preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovodioci tih ministarstava. Shodno tome, preporuke date u Nacrtu izvještaja o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu nisu se odnosile na pojedinačna ministarstva, nego na Vladu FBiH kao izvršni organ FBiH i Ministarstvo finansija za dio preporuka iz njegove nadležnosti.

Od ukupno 16 ministarstava, njih 11 u svojim komentarima konstatovalo je da nema komentara na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, a to su: Ministarstvo trgovine, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvo kulture i sporta.

Ministarstvo finansija u komentaru je navelo primjedbe i obrazloženja koja se

odnose na date nalaze i preporuke u Izvještaju u vezi s: uspostavom interne revizije i sistemom internih kontrola u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH; usklađivanjem Registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH; poslovima vezanim za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti; planiranjem Budžeta FBiH; stavom Ministarstva finansija vezano za izračun poreza i doprinosa na naknade za rad članova komisija zaposlenika institucija; preduzimanjem radnji za naplatu potraživanja po kreditima koji su na osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike; evidentiranjem potraživanja po kreditima krajnjih korisnika i evidentiranjem dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Trezora na osnovu Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo.

Ministarstvo energije, rудarstva i industrije u komentaru je navelo primjedbe na isticanje pitanja u Izvještaju o reviziji usklađenosti koje se odnosi na Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH, te je dalo komentar na kvalifikacije koje su date u Osnovi za mišljenje s rezervom u vidu konstatacije da ono prati namjenski utrošak sredstava, o čemu uredno izvještava Vladu FBiH.

Ministarstvo prometa i komunikacija u komentaru je navelo primjedbe na isticanje pitanja u Izvještaju o reviziji usklađenosti koje se odnosi na Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH, dodatno obrazloženje u vezi kvalifikacije u Osnovi za mišljenje s rezervom koja se odnosi na planiranje i realizaciju tekućih i kapitalnih transfera i primjedbe na nalaze konstatovane u vezi zaključivanja ugovora o djelu.

Ministarstvo rada i socijalne politike u komentaru je navelo dodatno obrazloženje na nalaze konstatovane u Izvještaju koji se odnose na kriterije korištene pri raspodjeli sredstava tekućih transfera nižim nivoima vlasti i informaciju o preduzetim aktivnostima tokom 2020. godine u vezi osiguranja vjerodostojne dokumentacije o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Trezora, koje je Ured za reviziju već konstatovao u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva rada i socijalne politike za 2020. godinu.

Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica u komentaru je navelo primjedbe na nalaze konstatovane u Izvještaju koji se odnose na planiranje i realizaciju transfera pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava. Skrećemo pažnju na to da se nalazi na koje su date primjedbe ne odnose na Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.

Komentare s datim obrazloženjima nismo prihvatali s obzirom na to da nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. S tim u vezi dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH definisani su opći i posebni ciljevi dodjele finansijske podrške, te opći i specifični uslovi za ostvarivanje finansijske podrške ugroženim sektorima

privrede. Opći uslovi za dodjelu finansijske podrške i kriteriji definisani Uredbom nisu doprinijeli ostvarenju općeg i posebnog cilja, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta, niti su u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su najviše bili pogodjeni nastalom krizom. Zaključak konstatovan u Izvještaju temelji se na činjeničnim podacima o dodijeljenoj finansijskoj podrški i podacima Porezne uprave FBiH. S obzirom na stanje u privredi uslovljeno pandemijom COVID-19, donesene mjere i provedene aktivnosti trebale su biti usmjerene na očuvanje radnih mesta u sektorima kojima je narušena privredna aktivnost ili im je naredbama Kriznog štaba FBiH bilo zabranjeno djelovanje. Finansijske podrške su trebale biti usmjerene poslodavcima za zaposlenike kojima je prijetio gubitak radnih mesta, s ciljem njihovog očuvanja, a ne poslodavcima kod kojih je već došlo do značajnog smanjenja zaposlenih, a da se prethodno nije utvrdilo koji su razlozi doveli do toga. Aktivnosti i mjere trebale su biti usmjerene na zadržavanje zaposlenika u statusu zaposlenosti, odnosno na sprečavanje statusa nezaposlenosti, koje je uslijed velikih poremećaja u privredi tokom pandemije COVID-19 postalo dugotrajno.

Zbog postojanja indikacija da Uredbom nije postignut opći i posebni cilj, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta, te zbog činjenice da je Uredbu donijela Vlada FBiH, skrenuta je pažnja na Uredbu, budući da je njena implementacija od velike važnosti za saniranje negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, te da su se za njenu implementaciju odvojila značajna budžetska sredstva;

- Središnja harmonizacijska jedinica je, shodno članu 3. tačka 1. i članu 16. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, ovlaštena za razvitak, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH;
- U nadležnosti Ministarstva finansija je uspostava i vođenje Registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH shodno članu 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;
- Zaključivanje ugovora o reprogramiranju obaveza s krajnjim korisnicima kredita ne može se smatrati preduzetom aktivnošću s ciljem naplate potraživanja po kreditima koji su na osnovu supsidijarnih ugovora s Federacije BiH preneseni na krajnje korisnike. Reprogramiranje obaveza predstavlja mjeru za olakšavanje otplate finansijskih obaveza krajnjim korisnicima, budući da se reprogramiranjem samo odgađa otplata glavnice i pripadajućih kamata;

- Predmeti ugovora o djelu regulirani su Zakonom o obaveznim odnosima, prema kojem se ugovori o djelu zaključuju za jasno definisane, konkretnе poslove koji traju određeno vrijeme. Revizijom smo konstatovali da su se ugovori o djelu zaključivali i za obavljanje poslova koji su po prirodi redovni i koji zahtijevaju kontinuiran angažman, odnosno nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje tačno utvrđene vrste posla ili zadatka, već kontinuirano tokom cijele godine. Navedeno ukazuje na to da se popuna nedostajućeg kadra nije vršila provođenjem redovnih procedura, propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Naknade zaposlenicima na osnovu angažmana po bilo kojem osnovu, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, nezavisno od toga obavljaju li se u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, iz čega proizlazi obaveza poslodavca da obračuna i uplati porez i pune doprinose, shodno odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak, 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, 10. i 11. Zakona o doprinosima i odredbama člana od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinsosa.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Marijana Milićević – voditeljica tima

Murisa Dizdarić – članica tima

Senad Hasičić – član tima

Danira Redžić – članica tima

**V. PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI,
PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA I PREGLED
PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA,
A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA
NEPOVUČENA SREDSTVA**

Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu

Naziv institucije: Budžet FBiH

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Postotak (3/2 x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	120.217.359	103,2%
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	208.254.839	106,3%
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	71.771.524	80.977.417	99.323.605	9.205.893	112,8%
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	
Porezi na dobit preduzeća		5.435		5.435	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz područja igara na sreću i ostalih preduzeća	71.771.524	80.971.982	99.323.605	9.200.458	112,8%
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	1.758.761.259	2.022.527.335	0	263.766.076	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	-64.731.674	95,5%
8. Ostali porezi	10.400	24.944	35.148	14.544	239,8%
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	504.347.877	411.773.523	354.014.888	-92.574.354	81,6%
9. Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	338.674.841	258.651.566	228.904.174	-80.023.275	76,4%
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	307.276.664	250.852.951	223.801.466	-56.423.713	81,6%
Ostali prihodi od imovine	18.209.222	7.697.837	5.017.870	-10.511.385	42,3%
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	86.800	100.475	83.729	13.675	115,8%
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	100	10	99	-90	
Prihodi od privatizacije	0	212	1.010	212	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	13.102.055	82	0	-13.101.973	0,0%

10.	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	151.617.277	141.920.067	110.549.051	-9.697.210	93,6%
	Administrativne takse	24.539.579	16.104.929	24.333.451	-8.434.650	65,6%
	Sudske takse	34.308	29.713	28.466	-4.595	86,6%
	Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	
	Ostale budžetske naknade i takse	16.587.151	11.074.699	12.782.017	-5.512.452	66,8%
	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	57.328.719	37.658.464	23.948.427	-19.670.255	65,7%
	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	25.945.582	22.848.538	23.019.890	-3.097.044	88,1%
	Neplanirane uplate – prihodi	27.181.938	54.203.723	26.436.800	27.021.785	199,4%
	Novčane kazne	14.051.759	11.197.590	14.558.556	-2.854.169	79,7%
	Drugi tekući prihodi	4.000	4.300	3.107	300	107,5%
	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	4.536.874	113.922	4.536.874	
11.	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	4.533.697	113.922	4.533.697	
13.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	
14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	2.780	0	2.780	
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	150	0	150	
16.	Donacije	0	247	0	247	

	II. RASHODI (od 1 do 7)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	-503.199.426	88,9%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	239.151.722	237.756.909	213.025.463	-1.394.813	99,4%
	Bruto plaće i naknade plaća	209.639.043	208.533.593	187.330.526	-1.105.450	99,5%
	Naknade troškova zaposlenih	29.512.679	29.223.316	25.694.937	-289.363	99,0%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	25.594.783	25.533.007	23.522.125	-61.776	99,8%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	119.578.241	92.543.320	77.861.221	-27.034.921	77,4%
	Cestovni troškovi	2.803.797	1.356.278	2.501.161	-1.447.519	48,4%
	Izdaci za energiju	6.292.260	5.953.222	5.489.645	-339.038	94,6%
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	13.406.287	12.750.349	5.257.302	-655.938	95,1%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	29.752.346	26.148.038	15.807.147	-3.604.308	87,9%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.703.020	1.789.611	2.271.854	-913.409	66,2%
	Iznajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	7.017.360	6.150.791	6.684.383	-866.569	87,7%
	Izdaci za tekuće održavanje	6.025.286	5.149.552	4.874.937	-875.734	85,5%

	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.556.580	1.956.378	1.380.378	-600.202	76,5%
	Ugovorene i druge posebne usluge	49.021.305	31.289.100	33.594.414	-17.732.205	63,8%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	-390.031.135	90,0%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	831.738.488	454.112.816	408.761.521	-377.625.672	54,6%
	Tekući transferi pojedincima	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	-84.452.704	97,0%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	16.525.878	16.019.677	20.083.974	-506.201	96,9%
	Subvencije javnim preduzećima	47.945.000	49.945.873	45.896.585	2.000.873	104,2%
	Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima	89.500.000	164.526.654	75.387.409	75.026.654	183,8%
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	
	Tekući transferi u inostranstvo	0	180.392	77.762	180.392	
	Drugi tekući rashodi	39.104.001	34.449.524	29.562.548	-4.654.477	88,1%
5.	Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	-50.166.378	1
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	14.651.000	5.153.428	3.042.576	-9.497.572	35,2%
	Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.500	1.497.000	-2.500	99,8%
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	500.000	144.641	0	-355.360	28,9%
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	92.100.000	52.589.054	40.788.666	-39.510.946	57,1%
	Kapitalni transferi privatnim pred. i preduzetnicima	800.000	0	0	-800.000	0,0%
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	20.000.000	20.000.000	0	0	100,0%
	Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	
6.	Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	-24.432.904	79,0%
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	85.470.944	78.555.142	80.164.680	-6.915.802	91,9%
	Izdaci za inozemne kamate	2.353.291	2.215.744	2.283.036	-137.547	94,2%
	Kamate na domaće pozajmljivanje	15.430.000	11.152.500	13.417.500	-4.277.500	72,3%
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	13.102.055	0	0	-13.102.055	0,0%
7.	Tekuća budžetska rezerva	10.077.500	0	0	0	0,0%
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	623.416.785	15,5%
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%
	Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	

2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	-3.844.014	90,3%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0	0	-1.000	
	Nabavka građevina	13.899.310	13.266.681	24.279.751	-632.629	95,4%
	Nabavka opreme	17.609.684	19.002.951	7.273.049	1.393.267	107,9%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.000.000	801.509	1.960.661	-1.198.492	40,1%
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	3.945.358	2.389.252	2.982.120	-1.556.106	60,6%
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.091.008	241.954	753.841	-1.849.055	11,6%
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	39.516.360	35.493.256	37.145.277	-4.023.104	89,8%
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-777.477.064	-150.037.176	495.198.298	627.439.888	19,3%
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	-100.000.000	
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	100.000.000	0	0	-100.000.000	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	0	0	0	0	
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	-3.506.923	81,8%
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	

	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	4.240.000	733.077	3.683.095	-3.506.923	17,3%
	Ostala domaća pozajmljivanja	15.000.000	15.000.000	18.650.000	0	100,0%
	Pozajmljivanje u inozemstvo	0	0	0	0	
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-96.493.077	-19,5%
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	-443.029.001	65,3%
	Primici od dugoročnog zaduživanja	865.000.000	672.071.502	214.780.414	-192.928.498	77,7%
	Zajmovi primljeni kroz Državu	455.000.000	452.440.203	13.684.810	-2.559.797	
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	1.473.815	0	
	Primici od domaćeg zaduživanja	410.000.000	219.631.299	199.621.789	-190.368.701	53,6%
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	410.000.000	159.899.498	20.000.000	250.100.502	39,0%
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od domaćeg zaduživanja	410.000.000	159.899.498	20.000.000	-250.100.502	39,0%
2.	Izdaci za otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	-268.174.997	71,1%
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	452.205.507	407.497.669	424.519.024	-44.707.838	90,1%
	Vanjske otplate	2.708.087	2.488.035	3.322.710	-220.052	91,9%
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	400.000.000	200.000.000	130.000.000	-200.000.000	50,0%
	Otplate unutrašnjeg duga	70.869.342	49.122.234	79.373.128	-21.747.108	69,3%
	Otplate duga po izdatim garancijama	1.500.000	0	0	-1.500.000	0,0%
	Otkup duga	0	0	0	0	
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	-174.854.003	49,7%
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A + B + C)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	356.092.808	

Rukovodstvo Ministarstva finansija konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

Konsolidovani bilans stanja na 31. 12. 2020. godine

Naziv institucije: Budžet FBiH

Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Postotak (2/3) x100
1	2	3	4
I. AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	866.003.273	809.992.472	106,9%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	454.054.263	493.145.804	92,1%
2. Vrijednosni papiri	0	0	0,0%
3. Kratkoročna potraživanja	293.198.523	220.323.922	133,1%
4. Kratkoročni plasmani	78.541.095	45.010.788	174,5%
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	760.709	760.709	100,0%
6. Zalihe materijala i robe	10.741	-11.021	-97,5%
7. Zalihe sitnog inventara	-10.741	11.021	-97,5%
8. Kratkoročna razgraničenja	39.448.682	50.751.249	77,7%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.229.459.534	973.314.040	126,3%
9. Stalna sredstva	701.343.551	556.111.731	126,1%
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	280.690.191	249.815.673	112,4%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	420.653.360	306.296.058	137,3%
12. Dugoročni plasmani	617.750.185	447.940.606	137,9%
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0,0%
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	617.750.185	447.940.606	137,9%
15. Vrijednosni papiri	481.091	932.945	51,6%
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	451.854	261.034	173,1%
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	481.091	671.911	71,6%
18. Dugoročna razgraničenja	190.574.898	218.405.465	87,3%
UKUPNO AKTIVA (A + B)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%

II. PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	905.305.323	740.558.157	122,2%
19. Kratkoročne tekuće obaveze	235.858.655	175.769.594	134,2%
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0,0%
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	100.696.972	20.282.954	496,5%
22. Obaveze prema zaposlenicima	96.835.726	93.255.374	103,8%
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0,0%
24. Kratkoročna razgraničenja	471.913.969	451.250.235	104,6%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	5.812.569.346	5.353.411.755	108,6%
25. Dugoročni krediti i zajmovi	5.738.322.055	5.296.463.111	108,3%
26. Ostale dugoročne obaveze	25.710.886	52.184.148	49,3%
27. Dugoročna razgraničenja	48.536.404	4.764.496	1018,7%
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.622.411.862	-4.310.663.400	107,2%
28. Izvori stalnih sredstava	-5.282.389.846	-4.815.086.803	109,7%
29. Ostali izvori sredstava	412.561.317	319.293.746	129,2%
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0,0%

31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	247.416.667	185.129.657	133,6%
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C + D + E)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%

Rukovodstvo Ministarstva finansija konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

**Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za
period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine**

Naziv institucije: Budžet FBiH

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I. NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	3.930.686.355
2	Prihodi od poreza	3.488.807.641
3	Neporezni prihodi	437.337.540
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	4.533.944
5	Kapitalni transferi	2.930
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	4.300
7	Kapitalni primici i transferi (8)	209.090
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	209.090
9	Finansiranje (od 10 do 12)	831.970.999
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	672.071.502
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	159.899.498
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	4.762.866.444
14	II. NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	4.133.082.573
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	237.949.391
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.192.154
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	90.144.939
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.627.675.669
20	Kapitalni transferi	62.554.534
21	Izdaci za kamate	91.565.886
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	36.706.197
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	36.706.197
24	Finansiranje (25 + 26)	674.574.265
25	Izdaci za finansijsku imovinu	15.733.077
26	Izdaci za otplate dugova	658.841.188
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	4.844.363.035
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-81.496.591
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	715.582.574
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	634.085.983

Rukovodstvo Ministarstva finansija konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH BUDŽETSKIH KORISNIKA U 2020. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim nivoima vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Pomoći javnim preduzećima</i>	<i>Pomoći privatnim preduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3 -9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH	0	50.750	63.350	0	0	0	4.752	118.852
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	70.000	55.800	190.500	0	0	0	0	316.300
3.	Vlada FBiH	4.000	22.900	2.024.313	0	0	0	16.440	2.067.653
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	0	5.000	10.000	0	0	0	819.252	834.252
5.	Federalno ministarstvo pravde	0	0	0	0	0	0	21.154	21.154
6.	Federalno ministarstvo finansija	321.123.974	0	2.833.816	0	0	0	22.962.669	346.920.459
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	0	0	50.000	13.085.873	29.981.524	0	104.868	43.222.265
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	0	0	0	36.860.000	10.000.000	0	107.245	46.967.245
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	86.153.719	0	0	0	0	180.392	23.553	86.357.664
10.	Federalno ministarstvo trgovine	0	0	35.000	0	0	0	9.372	44.372
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.600.000	0	0	0	0	0	45.364	2.645.364
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	500.000	7.442	0	0	94.545.130	0	60.905	95.113.477
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	0	320.098.644	2.329.488	0	0	0	1.062.366	323.490.498
14.	Federalno ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta	0	0	0	0	0	0	3.529	3.529
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	33.525.696	137.783.257	2.421.801	0	0	0	65.103	173.795.857
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.298.500	0	1.960.000	0	0	0	167.142	8.425.642
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	0	22.598.415	0	0	0	0	116.406	22.714.821
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	1.398.242	0	2.548.225	0	0	0	47.202	3.993.669
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	1.000.000	0	0	0	30.000.000	0	38.273	31.038.273
UKUPNO (Od 1 – 19)		452.674.131	480.622.208	14.466.493	49.945.873	164.526.654	180.392	25.675.595	1.188.091.346

**PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUĆENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I
PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUĆENA SREDSTVA**

<i>Kreditor</i>	<i>Projekat</i>	<i>Krajnji korisnik</i>	<i>Planirani period implementacije projekta</i>	<i>Ugovoreni iznos kredita</i>	<i>Iznos kredita povučen do 31. 12. 2020.</i>	<i>Iznos nepovućenih sredstava</i>	<i>Troškovi plaćeni u 2020. godini</i>	<i>Ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2020.</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
EBRD	Projekat Koridor Vc 2	JP "Autoceste" FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2017.-31. 12. 2020.	156.466.400	106.990.951	49.475.449	532.914	3.087.138
EBRD	Projekat Koridor Vc 2 Nastavak	JP "Autoceste" FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2018.-31. 12. 2020.	148.643.080	142.504.259	6.138.821	299.475	1.826.724
EBRD	Projekat Vodovod Visoko	Općina Visoko	1. 3. 2018.-15. 12. 2020.	8.801.235	6.396.024	2.405.211	18.554	121.267
EBRD	Projekat Vodovod Gradačac	Općina Gradačac	1. 1. 2018.-31. 12. 2020.	11.734.980	6.651.707	5.083.273	36.885	309.681
EBRD	Sanacija cesta nakon poplava	JP "Ceste" FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 6. 2019.-13. 6. 2020.	127.128.950	26.202.292	100.926.658	622.687	2.453.394
EBRD	Projekat vodovod Sarajevo	Kanton Sarajevo	1. 1. 2019.-15. 7. 2022.	48.895.750	7.131.247	41.764.503	95.662	294.199
EBRD	Projekat regionalni vodovod Plava voda	Zeničko-dobojski kanton i Srednjobosanski kanton	1. 7. 2019.-28. 8. 2020.	21.514.130	215.141	21.298.989	108.270	501.934
Svjetska banka-IBRD	Projekat modernizacije cesta	JP "Ceste" FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 1. 2018.-31. 12. 2021.	113.438.140	48.762.023	64.676.117	208.148	925.492
Svjetska banka-IBRD	Projekat podrške zapošljavanju	Federacija BiH	26. 1. 2018.-1. 10. 2021.	56.719.070	38.853.039	17.866.031	65.984	352.399
Svjetska banka-IBRD	Projekat energetske efikasnosti	Federacija BiH	1. 1. 2020.-29. 2. 2024.	32.009.491	1.057.939	30.951.553	132.753	132.753
Svjetska banka-IBRD	Projekat jačanja bankarskog sektora	Federacija BiH	1. 1. 2018.-30. 6. 2021.	55.349.989	39.781.582	15.568.407	104.176	363.500
KfW	SCADA/DMS/OMS	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo i JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	19. 9. 2012.-30. 6. 2020.	15.724.873	8.439.241	7.285.632	20.454	453.938
KfW	Projekat vjetroelektrane Podveležje	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1. 7. 2014.-31. 12. 2021.	127.128.950	84.225.139	42.903.811	260.137	2.475.307
KfW	Izgradnja hidroelektrane Janjići	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	30. 11. 2019.-30. 12. 2023.	58.674.900	0	58.674.900	146.687	1.460.354
KfW	Izgradnja crpe hidroelektrane Vrido	JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	1. 7. 2015.-30. 12. 2023.	195.583.000	0	195.583.000	488.958	3.055.987
KfW	Vodovod i kanalizacija u BiH II	Grad Tuzla i Grad Zenica	1. 7. 2015.-31. 12. 2020.	21.514.130	21.514.130	0	16.355	381.988
UKUPNO:						660.602.355	3.158.099	18.196.055

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić – generalni revizor

Dragan Kolobarić – zamjenik generalnog revizora

Šefica Kabineta

Mia Buljubašić

Rukovodilac Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Munib Ovčina

Koordinatorice sektora za finansijsku reviziju

Kimeta Bihorac

Marijana Milićević

Amela Mulahalilović

Mia Buljubašić

Rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka

Aida Đozić

Viša revizorka za IT

Derviša Harbaš

Kompjuterska obrada

Odjeljenje za informacione tehnologije

Lektura

Šejla Hukara

Izvor fotografije s naslovnice

<https://boats.desktopnexus.com/wallpaper/2206722/>

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
Ul. Ložionička br. 3
Bosna i Hercegovina

Tel.

+387 (0) 33 723 550

Fax

+387 (0) 33 716 400

E-mail

vrifbih@vrifbih.ba

Web

www.vrifbih.ba